J.R.R. TOLKIEN

Editör *Christopher Tolkien*

HÚRIN'İN ÇOCUKLARI

2. BASKI

J. R. R. TOLKİEN

King Edward’s School’da eğitim görmeye haşlayan John Ronald Reuel Tolkien’in dil üzerine büyük hir yeteneği ve merakı vardı. Eski Gal ve Fin dilleri üzerine eğitim görürken, zamanla kendi elf dillerini de yaratmaya haşladı.

1914’te 1. Dünya Savaşı patlak verdiğinde, Oxford’da üniversite son sınıftaydı ve ertesi yıl İngiliz Dili ve Edebiyatı’nı birincilikle hitirip teğmen olarak orduya katıldı. 1916 Haziran’ında Fransa’ya gemiyle gönderilmelerinden önce, çocukluk aşkı Edith Bratt ile evlendi ve dört çocuk sahihi oldular. En yakın üç arkadaşından ikisinin öldüğü Somme Savaşı’na katıldı. Yılın sonlarına doğru hastalandı ve İngiltere’ye geri gönderildi.

Savaşın ardından Oxford’da Anglo-Sakson Profesörlüğü yaparak çalışmalarını akademisyen olarak sürdürdü. Anglo-Sakson (1925-45), İngiliz (1945-59) Dili ve Edebiyatı dersleri verdi. Zamanla dünyanın en önemli dilbilimcilerinden biri haline gelecekti. Ana ilgisi İngiltere’nin Ortabatı topraklarının yazın ve dilbilgisi geleneği üzerineydi. Edebiyat tarihiyle ilgili araştırmaları arasında, E. V. Gordon ile birlikte yazdığı *Sir Gawain and the Green Knight* (1925) ve *Beowulf: The Monsters and the Critics* (1936) sayılabilir, Tolkien, *Yüzüklerin Efendisi* (1954-55) üçlemesini üniversitede öğrenciyken yazmaya başlamıştı. Bu yapıt üzerinde çalışırken çocukları için yazdığı *Hobbit* (1937), üçlemeye giriş niteliğindedir, ki eserin ulaştığı başarı yazarını bile şaşırtacaktı.

Emekliye ayrılıp Edith ile birlikte Bournemouth'a yerleşti, ama karısının 1971’deki ölümünün ardından Oxford’a döndü. Tolkien geçirdiği bir hastalık sonrasında I973’te öldü. Yarım kalmış eserleri, notları ve defterleri oğlu Christopher Tolkien tarafından yayıma hazırlanarak basıldı.

J. R. R. Tolkien

Húrin'in Çocukları

Özgün Adı: The Children of Húrin

İthaki Yayınları - 570

Edebiyat - 462

ISBN 978-975-273-383-1

Baskı Eylül, 2007, İstanbul

Sanat Yönelmeni: Murat Özgül

Grafik Tasarım: Cemile Öz

Redaksiyon: Deniz Eryaşar

Yayına Hazırlayanlar: Evrim Öncül, Bora Öngürer

Düzelti: Esin Coşkun

Kapak, İç Baskı: İdil Matbaacılık

Emintaş Kazım Dinçol Sanayi Sitesi No: 81 / 19

Topkapı-lstanbul Tel: (0212) 674 66 78

İthaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. Ltd. Şti.’nin yan kuruluşudur.

Mühürdar Cad. İlter Ertüzün Sok. 4/6 34710 Kadıköy İstanbul

Tel: (0216) 330 93 08 - 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34

ithaki@ithaki.com.tr - www.ithaki.com.tr - www.ilknokta.com

J. R. R. TOLKIEN

HÚRIN'IN ÇOCUKLARI

Çeviren: Niran Elçi

ÖNSÖZ

Muhtelif şekillerde (*Silmarillion, Bitmemiş Öyküler ve Orta Dünya Tarihi* kitaplarında) daha önce yayımlanmış olan Kadim Günlere dair efsanelerden, üslup ve biçim açısından anlaşılmaz ve tuhaf oldukları dışında, tamamen bihaber pek çok *Yüzüklerin Efendisi* okuyucusu olduğu inkar edilmesi imkansız bir gerçektir. İşte bu yüzden, uzun süredir, babam efsanenin bazı kısımlarını bitmemiş halde bırakmış olsa da, babamın yazdığı Húrin'in Çocukları efsanesinin uzun versiyonunu, eğer çarpıtma ya da icatlara başvurmadan yapılabiliyorsa, kendi cildi içinde, asgari editoryal müdahale ile ve her şeyden öte boşluk ya da kesinti içermeyen, sürekli bir anlatım içinde sunmak için iyi bir sebep olduğunu düşünüyordum.

Düşündüm ki, Húrin ile Morwen'in çocukları Túrin ile Niënor'un kaderlerinin öyküleri bu şekilde sunulursa, bilinmeyen bir Orta Dünya'da geçen, canlı ve içten, fakat uzak çağlarda kalmış hissi veren bir sahneye ve öyküye yeni bir pencere açılabilir: batıdaki boğulmuş topraklar, Mavi Dağların ötesi, Ağaçsakal'ın gençliğinde yürüdüğü yerler ve Túrin Turambar'ın Dor-lómin'de, Doriath'ta, Nargothrond'da ve Brethil Ormanı'nda geçen hayatı.

Bu yüzden, bu kitap öncelikle, Shelob'un postunun, "çeliği elf ya da cüce dövmüş olsa da, onu Beren'in ya da Túrin'in eli kullanıyor olsa da, hiçbir insanın gücünün delemeyeceği" kadar korkunç ölçüde sert olduğunu, ya da Elrond'un Rivendell'de Frodo'ya Túrin'den, "eskilerin kudretli elf dostlarından" biri olarak bahsettiğini hatırlayabilecek, ama onun hakkında bundan daha fazlasını bilmeyen okuyuculara hitap etmektedir.

Babam genç bir adamken, 1. Dünya Savaşı yıllarında, daha sonra *Hobbit* ve *Yüzüklerin Efendisi* kitaplarının metnini oluşturacak öykülerden bir işaret bile yokken, *Kayıp Öyküler Kitabı* adını verdiği bir öykü derlemesi yazmaya başladı. İlk yaratıcı edebiyat çalışması buydu. Üstelik zengin bir

çalışmaydı, çünkü bitirmeden bırakmış olmasına rağmen on dört tamamlanmış öyküsü vardı. Tanrılar ya da Valar'ın anlatımları ilk kez *Kayıp Öyküler Kitabı'nda* ortaya çıkmıştır; benzer şekilde, Ilúvatar'ın (Yaratıcı'nın) çocukları elfler ve İnsanların; büyük düşman Melkor-Morgoth'un; balrogların ve orkların; Öyküler'in geçtiği yörelerin, batı okyanusunun ötesindeki "Tanrıların toprakları" Valinor'un ve daha sonra "Orta Dünya" adı verilecek, doğu ve batı denizleri arasındaki "Büyük Topraklar"ın anlatımları da.

Kayıp Öykülerden üç tanesi çok daha uzun ve içerikçe zengindir ve üçü de elfler kadar insanlarla da ilgilidir; bunlar, *Tinúviel'in Öyküsü* (*Yüzüklerin Efendisinde,* Aragorn'un Fırtınabaşı'nda hobbitlere anlattığı, Beren ile Luthien'in öyküsü olarak kısa bir biçimde geçmektedir; babam bu öyküyü 1917'de yazmıştı), *Turambar ile Foalókë* (Túrin Tuıambar ile Ejderha, daha önce olmasa bile 1919'da kesinlikle vardı) ve *Gondolin'in Düşüşüdür* (1916-17). Babam 1951'de, *Yüzük Kardeşliği'*nin yayımlanmasından üç sene önce yazdığı, yaptığı işi tarif eden uzun bir mektupta geçen ve sık sık alıntılanan bir pasajda, ilk zamanlardaki hırsını anlatır: "Bir zamanlar (gerçi süngüm düşeli epey oldu) birbiriyle bağlantılı, büyük ve yaratılışla ilgili olandan romantik peri-masalı düzeyinde olana dek değişen bir efsane bütünü oluşturmayı düşünüyordum —büyük olan, yeryüzü ile bağlantılı olarak düşük olana dayanacaktı, düşük olan engin bir fondan ihtişam alacaktı... Büyük öykülerin bazılarını eksiksiz olarak yazacaktım ve çoğu yalnızca öykü içinde geçecek, taslak olarak kalacaktı."

Bu anıdan da anlaşıldığı gibi, ilk zamanlardan itibaren, daha sonra *Silmarillion* adını alacak öyküde olduğu gibi, "öykülerin" bazıları daha eksiksiz bir biçimde anlatılacaktı; gerçekten de, 1951 tarihli aynı mektupta, yukarıda bahsettiğim üç öykünün *Kayıp Öyküler Kitabı*'ndaki en uzun öyküler olduğunu açıkça ifade etmektedir. Burada, Beren ile Luthien'in öyküsünün, "*Silmarillion*'daki ana öykü" olduğunu belirtmiştir ve öykü hakkında şunları söylemiştir: "Öykü (bana göre güzel ve güçlü) bir kahramanlık-peri-aşk öyküsü, arka plan hakkında çok genel ve belirsiz bir fikre sahip olunarak, kendi başına kabullenilebilir. Ama aynı zamanda, efsanedeki temel halkalardan biri, oradaki yerinin dışında ele alınınca asıl öneminden yoksun kalmış." Sonra: "Aynı ölçüde eksiksiz bir biçimde işlenmiş başka öyküler de var," diye devam etmiş, "ve aynı ölçüde

bağımsızlar, ama tarihin geneli ile bağlantılı.” Bunlar, *Húrin’in Çocukları* ve *Gondolin’in Düşüşü’*dür.

Dolayısıyla, babamın kendi sözlerinden kuşkuya yer bırakmayacak şekilde anlaşılabildiği gibi, anlatıları nihai bir biçimde, dilediği ölçekte tamamlayabilmiş olsaydı, Kadim Günlere dair üç “Büyük Öykü” (Beren ile Luthien, Húrin’in Çocukları ve Gondolin’in Düşüşü), *Silmarillion* olarak bilinen büyük efsanenin bilinmesine gerek bırakmayan, kendi içlerinde bütünlük sahibi çalışmalar olacaktı. Diğer yandan, babamın aynı yerde belirttiği gibi, *Húrin’in Çocukları’nın* öyküsü, elflerin ve insanların Kadim Günlerdeki tarihlerinin ayrılmaz bir parçasıdır ve o büyük öyküde geçen olaylara ve koşullara, zorunlu olarak, pek çok atıfta bulunulmaktadır.

Anlatımın esası açısından pek de önemli olmayan kişiler ve olaylar hakkında bilgi veren bir sürü not ekleyerek okunmasını güçleştirmek bu kitabın amacına tamamen aykırı olurdu. Bununla beraber, böyle bir destek bazı yerlerde faydalı olabilir; ben de bu amaçla Giriş bölümünde, Kadim Günlerin sonuna doğru, Túrin ile Niënor’un doğduğu zamanlarda, Beleriand ve orada yaşayan halklar hakkında çok kısa bir taslak verdim; aynı zamanda, bir Beleriand ve Kuzey toprakları haritasına ek olarak, metinde geçen tüm isimlerin (her biri ile ilgili çok özlü notlar içeren) bir listesini ve sadeleştirilmiş soyağaçları ekledim.

Kitabın sonunda iki bölümlü bir Ek var: ilki, babamın üç öykü için nihai bir biçim oluşturma girişimleri ile ilgili; İkincisi ise, bu kitaptaki, *Bitmemiş Öykülerden* pek çok açıdan farklı olan metnin oluşumu ile ilgili.

Giriş ve Ek kısımlarındaki malzemenin düzenlenmesi ve sunumu konusundaki vazgeçilmez yardımı ve kitabı (benim ürkütücü bulduğum) elektronik iletim dünyasına taşıdığı için oğlum Adam Tolkien’e çok minnettarım.

GİRİŞ

KADİM GÜNLERDE ORTA DÜNYA

Túrin karakteri babam için çok önemliydi ve açık sözlülüğü, dobralığı ile babamın kendi çocukluğundan, bütün karakterinin temelini oluşturan, keskin bir portre çizmektedir: haşinliği ve neşesizliği, adalet duygusu ve merhameti; Húrin karakterinin zekası, neşesi ve iyimserliği, annesi Morwen'in ketum, cesur ve gururlu karakteri; Túrin doğmadan önce, Morgoth'un Angband Kuşatması'nı kırdığı soğuk Dor-lómin diyarı senelerinde, ev halkının o zamandan korku dolmuş olan yaşamı da konu edilmektedir.

Ama bütün bunlar dünyanın Birinci Çağ'ında, Kadim Günlerde, hayal edilemez ölçüde uzak bir zamanda geçmekteydi. Bu öykünün eriştiği zaman derinliği, *Yüzüklerin Efendisi*'ndeki bir pasajda, hatırlanmaya değer bir biçimde aktarılmaktadır. Ayrıkvadi'deki büyük divanda, Elrond üç binden fazla sene önce elfler ile insanların son ittifakından, İkinci Çağ'ın sonunda Sauron'un alt edilmesinden bahsetmektedir:

Burada Elrond bir süre ara vererek iç geçirdi. "Sancaklarının ihtişamını gayet iyi hatırlıyorum," dedi. "Bir arada onca ulu prens ve komutan, Kadim Günlerin görkemini ve Beleriand'ın ordularını aklıma getiriyordu. Yine de, Thangorodrim'in yıkıldığı ve elflerin de kötülüğe ilelebet son verdikleri yanılgısına kapıldıkları zamanki kadar kalabalık ve göz alıcı değillerdi."

"Hatırlıyor musun?" dedi Frodo, hayretinden düşüncelerini yüksek sesle söyleyerek. Elrond ona doğru dönünce de, "Ama ben," diye kekeledi, "ben Gil-galad'ın uzun çağlar önce düştüğünü zannediyordum."

"Hakikaten de öyleydi" diye cevapladı Elrond vakarla. "Lâkin, benim hatıralarım ta Kadim Günlere kadar gidiyor. Pederim, Gondolin düşmeden

önce orada doğmuş olan Eärendil, vÂlidem de Doriath'lı Luthien'in oğlu Dior'un kızı Elwing idi. Dünyanın Batı'sında bozgunlarıyla, meyvesiz gÂlibiyetleriyle üç çağ gördüm geçirdim."

Túrin, Ayıkvadi'deki Elrond Divanı'ndan altı bin beş yüz sene kadar önce, Dor-lómin'de, *Beleriand Vakayinameleri*'nde kaydedildiği şekliyle, "senenin kış mevsiminde, keder alametleri ile" doğdu.

Ama hayatındaki trajedi yalnızca karakterinin tasvirinden anlaşılmaz, çünkü o muazzam ve gizemli bir gücün şerrinin, Húrin onu alt ettiği ve hükmünü reddettiği için Morgoth'un Húrin, Morwen ve çocuklarına ettiği nefret dolu lanetin pençesinde yaşamaya mahkûm olmuştu. Ve Morgoth, ona verilen adla "Kara Düşman", tutsak edilip huzuruna getirilen Húrin'e bildirdiği şekliyle, "Melkor, Valar'ın birincisi ve en kudretlisi, dünyadan önce de var olan", onun kökeninde vardı. Şimdi, devasa, görkemli ama korkunç bir kral olarak, Orta Dünya'nın kuzeybatısında kalıcı bir biçimde vücut bulan Morgoth, Angband Kalesi'nde, Demir Cehennemlerde, fiziksel varlığıyla bulunuyordu: Thangorodrim'in, Morgoth'un Angband üzerine yığdığı dağların zirvelerinden sızan kara dumanın kuzey göğünü kirlettiği çok uzaklardan görülebiliyordu. *Beleriand Vakayinamelerinde,* "Morgoth kapılarının, Menegroth köprüsünden yalnızca yüz elli fersah uzakta; uzak, ama fazla yakın olduğu" söylenir. Bu sözler, Túrin'i evlat edinen elf kralı Thingol'un meskenine giden köprüye atıfta bulunur: güneyde, uzakta ve Dor-lómin'in doğusunda bulunan bu meskene Menegroth, yani Bin Mağara deniyordu.

Ama, vücut bulmuş olduğu için Morgoth korkuyordu. Babam onun hakkında şunları yazmıştı: "Kötü niyeti büyüdükçe ve kötü yalanlar ve kötülük yaratıkları biçiminde yarattığı şerri yolladığı zaman gücü onlara aktarılmış oldu ve dağıldı, kendisi dünyaya çok daha bağımlı, karanlık kalesinden çıkmaya çok daha gönülsüz oldu." Bu yüzden, Noldorin Elflerinin Âli Kralı Fingolfin atını tek başına Angband'a sürüp, teke tek dövüşmek üzere Morgoth'a meydan okuduğunda, kapıda şu şekilde bağırdı: "Öne çık, seni korkak kral, ki kendi ellerinle savaşasın! Mağaralara saklanan, köle güdücüsü, yalancı ve sinsi, Tanrıların ve elflerin düşmanı, gel! Çünkü senin ödlek suratını görmek istiyorum." Sonra (diye anlatılır) "Morgoth geldi. Çünkü kumandanlarının gözleri önünde böyle bir meydan okumayı reddedemezdi." Her darbede büyük bir çukur açan büyük çekiç Grond ile savaştı ve Fingolfin'i yerle bir etti; ama Fingolfin ölürken

Morgoth'un koca ayağını yere çiviledi, "ve kara kan fışkırdı ve Grond'un açtığı çukurları doldurdu. Bundan sonra Morgoth topal kaldı." Aynı zamanda, Beren ile Luthien, kurt ve yarasa kılığında Morgoth'un oturduğu, Angband'ın en derin salonuna gittiklerinde, Luthien ona bir büyü yaptı: ve "aniden Morgoth, çığla kayan bir tepe gibi düştü, gökgürültüsü gibi bir sesle tahtından fırlayıp cehennemin zeminine yüzükoyun serildi. Demir tacı yankılarla kafasından yuvarlandı."

"Maksadımın gölgesi Arda'nın [Dünya'nın] üzerine yayılmış ve onun içindeki her şey ağır ağır ve kesin bir biçimde benim irademe göre şekilleniyor" diye bir iddiada bulunabilen böyle bir varlığın laneti, kuvvetçe çok daha düşük varlıkların lanetlerine ya da beddualarına hiç benzemez. Morgoth, Húrin ve çocuklarının üzerine bir şer ya da bela çağırmakta değildir, daha yüksek bir gücün aracılığına "başvurmamaktadır": çünkü o, kendini Húrin'e tanıttığı isimle, "Arda'nın yazgılarının efendisi", düşmanının yıkımını kendi muazzam iradesinin gücü ile getirmeye niyetlenmektedir. Bu şekilde, nefret ettiği kişilerin geleceğini "tasarlar" ve bu yüzden Húrin'e şöyle der: "*Düşüncem* sevdiğin herkesin üzerine *bir Kıyamet Bulutu* gibi çökecek ve onları karanlığa ve ümitsizliğe boğacak." Húrin için tasarladığı işkence, "Morgoth'un gözleri ile görmek"ti. Babam bunun anlamını tarif etmişti: Biri Morgoth'un gözünün içine bakmaya zorlanırsa, olayların, Morgoth'un dipsiz kötülüğü ile çarpıtılmış, inanmak zorunda kalacağı kadar gerçekçi bir yansımasını "görürdü" (ya da Morgoth'un zihninden onun zihnine aktarılırdı); Morgoth'un emrini reddedebilecek biri varsa bile, o Húrin değildi. Babamın dediğine göre bunun sebebi kısmen kendi akrabalarına duyduğu sevgiden ve onlar için hissettiği ızdırap dolu endişeden kaynaklanan, onlara dair öğrenebileceği her şeyi, nereden gelirse gelsin öğrenme arzusuydu; kısmen de gururu yüzündendi, tartışmada Morgoth'u yendiğine ve Morgoth'un bakışlarını kaçırmasına sebep olabileceğine, ya da en azından eleştirel mantığını koruyup, gerçek ile kötülük arasındaki farkı ayırt edebileceğine inanıyordu.

Dor-lómin'den ayrılmasından sonra Túrin'in ve babasını hiç görmeyen kız kardeşi Niënor'un hayatları boyunca, Húrin'in kaderi bu oldu; Thangorodrim'in yüksek bir yerinde, işkencecisinden esinlenmiş, gittikçe artan bir ızdırap içinde, kıpırtısızca oturdu.

Turambar (Kaderin Efendisi) adını almış olan Túrin'in öyküsünde, Morgoth'un lanetinin şer işlesin diye salıverilmiş, kurbanlarını arayan bir

güç olarak görüldüğü anlaşılır; bu yüzden, yenik Vala'nın bile, Túrin'in "gücünün, ona ettiği laneti boşa çıkaracak kadar büyümesinden, onun için tasarlanmış sondan kurtulmasından" korktuğu söylenir (s.168). Ve daha sonra, Nargothrond'da, Túrin gerçek ismini saklamıştır, öyle ki Gwindor açıkladığında öfkelenmiştir: "Gerçek ismimi ele vererek bana kötülük yaptın, dostum ve saklanmayı tercih edeceğim kaderi bana çağırdın." Gwindor'un tutsak tutulduğu Angband'da dolaşan, Morgoth'un Húrin'i ve bütün akrabalarını lanetlediği söylentisinden Túrin'e bahseden Gwindor'du. Ama Túrin'in gazabına şu cevabı verdi: "Kaderin isminde değil, sende saklı."

Öyküdeki bu karmaşık kavram öyle önemlidir ki, babam bunun için alternatif bir başlık bile önermiştir: *Narn-e'Rach Morgoth*, Morgoth'un Lanetinin Hikayesi. Ve bu konudaki görüşleri şu sözlerinden anlaşılabilmektedir: "Böyle bitti bahtsız Túrin'in hikayesi; kadim dünyada, insanlar arasında, Morgoth'un işlerinin en kötüsü."

Ağaçsakal, Merry ile Pippin'i kollarında taşıyarak Fangorn Ormanı'nda yürürken, onlara uzak zamanlarda bildiği yerlerin ve orada yetiştirdiği ağaçların şarkısını söylüyordu:

Bahar vakti gezindim Tasarinan'ın söğütlü kırlarında.
Ah! Nan-tasarion'da ne güzeldir Bahar manzarası, Bahar kokusu!
İşte, dedim, en güzeli bu.
Yaz vakti dolandım Ossiriand'ın karaağaç ormanlarında.
Ah! Ne güzeldir Yaz ışığı, Yaz müziği Ossir'in Yedi Dereleri kıyısında!
İşte, dedim kendi kendime, en mükemmeli bu.
Neldoreth'in kayınlarına vardım Güz vakti.
Ah! Ne güzeldir Sonbahar, altın ve sarı ve ah
eden yapraklar Taur-na-Neldor'da!
Fazlaydı bunlar arzularımdan da.

Kışın tırmandım Dorthonion dağlıklarındaki çamlara.
Ab! Ne güzeldir Kış rüzgarı, Kış beyazı, kara dallar Orod-na-Thón’da!
Yükseldi sesim, şarkı söyledim semaya.
Şimdi bütün o topraklar dalgaların altında,
Yürüyorum Ambarona’da, Tauremorna’da, Aldalómë’de,
Kendi ülkemde, Fangorn diyarında
Köklerin uzun
Yılların yapraklardan da sık olduğu
Tauremornalómë’de.

“Topraktan doğmuş, dağlar kadar yaşlı ent” Ağaçsakal’ın hafızası gerçekten de çok eskilere dayanıyordu. Büyük Beleriand diyarındaki, Kadim Günlerin sonlarındaki Büyük Savaş’ın kargaşasında yok olan kadim ormanları hatırlıyordu. Büyük Deniz akıp gelmiş, Mavi Dağların batısındaki Ered Luin ve Ered Lindon adlı bütün toprakları kaplamıştı: bu yüzden *Silmarillion*’daki harita doğuda sıradağlar ile sona erer, buna karşılık *Yüzüklerin Efendisi'ndeki* harita batıda aynı sıradağlar ile biter; aynı zamanda hem Ossiriand, yani Yedi Nehir Diyarı, hem de Lindon denen, Ağaçsakal’ın karaağaç koruluklarında yürüdüğü yerden geriye Üçüncü Çağ’da kalan yegane yerler, dağların ardındaki, haritada Forlindon ve Harlindon (Kuzey Lindon ve Güney Lindon) olarak adlandırılmış kıyı topraklarıydı.

Daha sonra Morgoth onu “bir dehşet ve kara büyü, bir şaşkınlık ve ümitsizlik bölgesi”ne (s.174) döndürdüğünde Taur-nu-Fuin, yani “Gecenin Altındaki Orman” diye anılmaya başlanacak olan Dorthonion’un (Çam Diyarı) yaylalarındaki koca çamların arasında da yürüdü Ağaçsakal; ve Doriath’ın en kuzeyindeki ormana, Neldoreth’e, Thingol’un hükümranlık alanına geldi.

Túrin’in korkunç kaderi Beleriand’da ve kuzeydeki diyarlarda gerçekleşti; gerçekten de, Ağaçsakal’ın yürüdüğü iki yer, hem Dorthonion hem de Doriath onun hayatında yaşamsal öneme sahipti. Beleriand savaşlarının sonuncu ve en büyük çatışmaları yapılırken daha çocuk olsa da,

savaşın kasıp kavurduğu bir dünyaya doğmuştu. Bunun nasıl olduğuna dair kısa bir özet, doğabilecek soruları ve anlatım sırasında yapılacak atıfları yanıtlayacaktır.

Kuzeyde Beleriand sınırlarını, ötesinde Húrin'in ülkesi Dor-lómin ve Hithlum'un bir parçasının bulunduğu Ered Wethrin, yani Gölge Dağları oluşturmuş gibi görünmektedir; doğuda Beleriand Mavi Dağların eteklerine dek uzanır. Daha da doğuda, Kadim Günler tarihinde nadiren adı geçen diyarlar vardır; ama o tarihi biçimlendiren halklar Mavi Dağlardaki geçitleri kullanarak doğudan gelmiştir.

Elfler yeryüzünde uzak doğuda, Cuiviénen, Uyanış Suyu adı verilen bir gölün yanında ortaya çıkmıştır; ve Valar tarafından Orta Dünya'yı terk etmeye davet edildiklerinde Büyük Deniz'i geçerek dünyanın batısındaki Aman'a, "Kutsanmış Diyar"a, Tanrıların topraklarına gelmişlerdir. Çağrıyı kabul edenler, Avcı lakaplı Vala Oromë'nin önderliğinde, Cuiviénen'den başlayıp Orta Dünya'yı boylu boyunca aşan bir yürüyüşe kalkmışlardır ve onlara Eldar, Büyük Göç'un Elfleri, Âli Elfler adı verilmiştir: çağrıyı reddedenler, toprakları ve kaderleri olarak Orta Dünya'yı seçenlerden ayrı tutulurlar. Bu İkinciler "düşük elflerdir", onlara Avari, Gönülsüzler denir.

Ama, Mavi Dağları aşmış olmalarına rağmen, Eldar'ın tamamı Deniz'i aşarak Orta Dünya'yı terk etmemiştir; Beleriand'da kalanlara Sindar, Gri Elfler denir. Âli Kralları Thingol'dur (adı "Gri-pelerin" anlamına gelir) ve Doriath'taki Menegroth'tan, Bin Mağara'dan hüküm sürer. Büyük Deniz'i geçen Eldar'ın tamamı da Valar'da kalmamıştır; büyük soylarından biri, Noldor (irfan üstatları) Orta Dünya'ya döndü ve onlara Sürgünler deniyordu. Valar'a isyanda asıl elebaşı Fëanor, "Ateşten Ruh'tu": Fëanor, Cuiviénen'den kalkan orduyu kaybeden, ama o zamanda artık ölmüş olan Finwë'nin en büyük oğluydu. Elf tarihindeki bu önemli olay, *Yüzüklerin Efendisi*'ndeki Ek A'da babam tarafından kısaca aktarılmaktadır:

Sanatta ve ilimde Fëanor Eldar'ın en büyüğüydü, ama aynı zamanda en gururlu ve en dikbaşlısı. Üç Mücevher'i, Silmarilli'yi yaptı ve içlerini Valar diyarının ışığını veren İki Ağaç'ın, Telperion ile Laurelin'in ışıltısı ile doldurdu. Düşman Morgoth Mücevherler'i kıskandı, onları çaldı ve Ağaçlar'ı yok ettikten sonra, Orta-Dünya'ya götürüp, Thangorodrim'deki [Angband'ın üzerindeki dağlar] büyük kalesine sakladı. Valar'ın dileğine karşı çıkan Fëanor Kutsal Diyar'ı terk etti ve Orta-Dünya'ya sürgüne gitti,

halkının büyük kısmını da yanına aldı; çünkü gururuna kapılmış, Mücevherler'i Morgoth'dan güç kullanarak almayı amaçlıyordu. Bunun ardından, Thangorodrim'e karşı Eldar ile Edain'in verdiği umutsuz savaş geldi ve bu savaşta mutlak yenilgiye uğradılar.

Noldor'un Orta Dünya'ya dönmesinden kısa süre sonra Fëanor savaşta öldürüldü, ve yedi oğlu Beleriand'ın doğusunda, Dorthonion (Taur-nu-Fuin) ile Mavi Dağlar arasındaki geniş topraklara hakim oldular; ama sahip oldukları güç, *Húrin'in Çocukları'*nda anlatılan korkunç Sayısız Gözyaşı Savaşı'nda yok edildi ve bundan sonra "Fëanor'un oğulları rüzgara kapılmış yapraklar gibi savruldular" (s. 67).

Finwë'nin ikinci oğlu, tüm Noldor'un âli hükümdarı sayılan Fingolfin'di (Fëanor'un üvey kardeşi); oğlu Fingon ile birlikte, büyük Ered Wethrin Sıradağlarının, Gölge Dağlarının kuzeyinde ve batısında uzanan Hithlum'da hüküm sürüyordu. Fingolfin Mithrim'de, aynı ismi taşıyan büyük gölün kıyısında yaşıyordu; Fingon ise Hithlum'un güneyindeki Dor-lómin'de duruyordu. Ana kaleleri, Sirion Irmağı'nın Gölge Dağlarının doğu yüzünden doğduğu yerde, Eithel Sirion'daki (Sirion Pınarı) Barad Eithel'di (Pınar Kulesi): Húrin ile Morwen'in yaşlı, sakat hizmetkarı Sador, Húrin'e anlattığı gibi (s. 45) seneler boyunca orada askerlik yapmıştı. Fingolfin'in Morgoth ile teke tek dövüşte ölmesinden sonra, Fingon onun yerine Noldor'un Âli Kralı oldu. Túrin onu bir kez, "Kral Fingon ve beylerinin büyük kısmı at sırtında Dor-lómin'den geçerken, ışıl ışıl gümüşler ve beyazlar içinde, Nen Lalaith Köprüsü'nü aşarken" gördü (s. 43).

Fingolfin'in ikinci oğlu Turgon'du. Başta, Noldor'un dönüşünün ardından Dor-lómin'in batısında Nevrast bölgesindeki denizin yanında Vinyamar adlı meskende yaşıyordu; ama gizliden gizliye, Sirion Irmağı'nın doğusunda, Kuşatan Dağların tamamen sardığı Tumladen denen ovanın ortasında bir tepenin üzerinde duran saklı Gondolin şehrini inşa ettirdi. Senelerce emek verilen Gondolin'in inşası bittiğinde, Turgon Vinyamar'dan kalktı ve hem Noldor'dan, hem Sindar'dan oluşan halkı ile birlikte Gondolin'de yaşamaya başladı; ve yüzyıllar boyunca bu latif elf tabyası büyük gizlilik içinde korundu; tek girişi keşfedilmesi imkansız ve sıkı korunan bir yerdi, öyle ki hiçbir yabancı içeri giremezdi; ve Morgoth onun yerini öğrenmeyi başaramadı. Turgon'un büyük ordusu ile birlikte Sayısız Gözyaşı Savaşı'nda savaşmak üzere Gondolin'den çıkması için üç yüz elliden fazla sene geçmesi gerekti.

Finwë’nin üçüncü oğlu, Fingolfin’in kardeşi, Fëanor’un üvey kardeşi, Finarfin’di. O Orta Dünya’ya dönmedi, ama oğulları ve kızları, Fingolfin ve oğullarının başını çektiği kolla birlikte geldi. Finarfin’in en büyük oğlu, Doriath’ta ki Menegroth’un güzelliğinden ilham alarak yeraltındaki kale-şehri Nargothrond’u kuran ve bu yüzden (cücelerin dilinde “Mağaraların Beyi” ya da “Mağara Oyan” şeklinde yorumlanan) Felagund adını alan Finrod’du. Nargothrond’un kapıları Batı Beleriand’daki Narog Irmağı Geçidi’ne, ırmağın Taur-en-Faroth, yani Yüksek Faroth denen yüksek tepelerin arasından geçtiği yere açılıyordu; ama Finrod’un hükümranlık alanı çok daha uzaklara, doğuda Sirion Irmağına, batıda denize Eglarest Limanı’nda dökülen Nenning Irmağı’na kadar uzanıyordu. Ama Finrod, Morgoth’un başhizmetkarı olan Sauron’un zindanlarında öldü, ve Finarfin’in ikinci oğlu Orodreth Nargothrond tacını taktı: bu, Túrin’in Dor-lómin’de doğumunu takip eden sene oldu.

Finarfin’in diğer oğulları, erkek kardeşleri Finrod’un tebaası olan Angrod ile Aegnor, kuzeye, engin Ard-galen Ovası’na bakan Dorthonion’da yaşıyordu. Finrod’un kız kardeşi Galadriel uzun süre Kraliçe Melian’ın yanında, Doriath’ta yaşadı. Melian bir Maia’ydı, insan biçimine giren ve Kral Thingol ile birlikte Beleriand Ormanlarında yaşayan büyük güç sahibi bir peri: Luthien’in annesi, Elrond’un atalarındandı. Noldor’un Aman’dan dönüşünden kısa süre önce, Angband’dan çıkan büyük ordular güneye, Beleriand’a geldiğinde, Melian (*Silmarillion*'da dendiği gibi) “gücünü ortaya koydu ve egemenlik alanını [Neldoreth ve Region Ormanlarını] görünmez bir gölge ve şaşkınlık duvarı ile çevirdi: o zamandan sonra, Maia Melian’ın gücünden daha büyük bir güçle gelmediği sürece, onun ya da Kral Thingol’un izni olmadan kimse Melian Kuşağı’nı geçemedi.” Bundan sonra Doriath diyarına “Perde Diyarı” adı verildi.

Noldor’un dönüşünden sonraki altıncı sene, büyük bir ork ordusu Angband’dan inerek barış senelerine son verdi, ama Noldor tarafından mutlak yenilgiye uğratıldı ve yok edildi. Buna *Dagor Aglareb,* Muhteşem Savaş adı verildi; ama elf beyleri bu savaşı uyarı kabul ederek, yaklaşık dört yüz sene sürecek Angband Kuşatması’nı başlattılar.

Elflerin *Atani* “İkinci” ve *Hildor* “Takip Edenler” dediği insanların, Kadim Günlerin sonlarına doğru Orta Dünya’nın uzak doğusunda ortaya çıktığı söylenir; ama Beleriand’a Uzun Barış günlerinde, Angband kuşatılmış ve kapıları kapatılmışken giren insanlar, eski tarihlerinden asla

bahsetmez. Mavi Dağları aşan o ilk insanların önderi İhtiyar Bëor'du; onları ilk karşılayan kişi olan Nargothrond Kralı Finrod Felagund'a şöyle dedi Bëor: "Arkamızda bir karanlık bıraktık; ve ona sırtımızı döndük, ve oraya dönmeyi hiç istemiyoruz, düşüncelerimizde bile. Yüreklerimiz batıya döndü ve orada Işık'ı bulacağımıza inanıyoruz." Húrin'in ihtiyar hizmetkarı Sador, çocukluğunda Túrin'e aynı şeyleri anlattı (s. 46). Ama daha sonra, insanların ortaya çıktığını öğrendiğinde Morgoth'un Angband'dan son kez ayrılıp doğuya gittiği; ve Beleriand'a giren ilk insanların "tövbe edip Karanlık Güç'e isyan ettiği, o güce tapınanlar ve onun hizmetkarları tarafından zalimce avlanıp zulmedildiği" anlatılır oldu.

Bu insanlar, Bëor Evi, Hador Evi ve Haleth Evi olarak bilinen üç Ev'e bağlıydı. Húrin'in babası Uzun Galdor, onun oğlu olduğundan, Hador Evi'ndendi; ama annesi Haleth Evi'ndendi, karısı Morwen ise Bëor Evi'ndendi ve Beren ile akrabaydı.

Üç Ev'in halkı *Edain (Atani* sözcüğünün Sindarin karşılığı) idi ve onlara elf dostu deniyordu. Hador Hithlum'da yaşıyordu ve Kral Fingolfin Dor-lómin beyliğini ona vermişti; Bëor'un halkı Dorthonion'a yerleşti; ve Haleth'in halkı o sırada Brethil Ormanı'nda yaşıyordu. Angband Kuşatması sona erdikten sonra dağlardan çok farklı türden insanlar indi; onlara müşterek olarak Doğulular deniyordu, ve bazıları Túrin'in öyküsünde önemli rol oynadılar.

Angband Kuşatması, başladıktan 395 sene sonra bir kış ortası gecesinde (uzun zamandır hazırlık yapılıyor olmasına rağmen) korkunç bir anilikle sona erdi. Morgoth Thangorodrim'den aşağı ateş ırmakları salıverdi ve Dorthonion Yaylası'nın kuzeyinde uzanan büyük otlak Ardgalen Ovası, kavrulmuş kuru bir kıraça dönüştü; o zamandan itibaren farklı bir isimle, *Anfauglith,* Soluksuz Toz ismiyle anılır oldu.

Felaketle sonuçlanan bu saldırıya *Dagor Bragollach,* Ani Alev Savaşı adı verildi. Ejderhaların Babası Glaurung, ilk defa tüm kudreti ile Angband'dan çıktı; sonu gelmez ork orduları güneye döküldü; Dorthonion'un elf beyleri ve Bëor'un halkından gelen savaşçıların büyük kısmı katledildi. Kral Fingolfin ve oğlu Fingon, Hithlum savaşçıları ile birlikte, Gölge Dağlarının doğu yamacındaki Eithel Sirion Kalesi'ne sürüldü, ve Hador Altınbaş kaleyi savunurken öldü. Sonra, Húrin'in babası Galdor Dor-lómin beyi

oldu; çünkü ateş selleri Gölge Dağlarının oluşturduğu engelde durmuştu ve Hithlum ile Dor-lómin işgal edilmekten kurtulmuştu.

Bragollach'tan sonraki sene Fingolfin, çaresizliğinden kaynaklanan bir öfke içinde atını Angband'a sürdü ve Morgoth'a meydan okudu, İki sene sonra Húrin ile Huor Gondolin'e gitti. Bundan dört sene sonra Hithlum'a düzenlenen yeni bir saldırıda, Húrin'in babası Galdor Eithel Sirion Kalesi'nde öldürüldü: Sador, Húrin'e anlattığı gibi oradaydı (s. 45) ve Húrin'in (o sırada yirmi bir yaşında genç bir adamdı) "beyliği ve kumandayı aldığını" gördü.

Ani Alev Savaşı'ndan dokuz sene sonra Túrin doğduğunda bütün bunlar Dor-lómin'in hafızasında tazeydi.

Telaffuz Notları

Aşağıdaki notlar isimlerin nasıl telaffuz edileceği konusunda birkaç ana kuralı açıklama amaçlıdır.

Sessiz Harfler

C her zaman *k* olarak telaffuz edilir, s olarak değil; yani *Celebros, Selebros* diye değil, *Kelebros* diye okunur.

CH her zaman, İskoçların *loch*, Almanların *buch* kelimelerinde olduğu gibi, sert *h* olarak okunur, İngilizce *church* kelimesinde olduğu gibi *ç* olarak değil; *Anach*, *Narn i Chîrı Húrin*, buna örnek olarak verilebilir.

DH her zaman, İngilizcedeki ötümlü (“yumuşak”) *th* gibi okunur (dilin ucu üst ön dişlere yaslanarak çıkarılan *d* sesi gibi. ÇN), yani *thin* sözcüğündeki *th* gibi (dilin ucu üst ön dişlere yaslanarak çıkarılan *t* sesi. ÇN) değil, *then* sözcüğündeki *th* gibi. *Glóredhel, Eledhqwen*, Maedhros buna örnek olarak verilebilir.

G her zaman *g* olarak okunur; bu yüzden, *Region* sözcüğü İngilizcedeki *region* sözcüğü gibi okunmaz ve *Ginglith* sözcüğünün ilk harfi, İngilizcedeki *gin* sözcüğündeki gibi *c* değil, *begin* sözcüğündeki gibi *g* dir.

Sesli Harfler

AI İngilizcedeki *eye* gibi okunur *(“ay”*. ÇN); bu yüzden *Edain* sözcüğünün ikinci hecesi, İngilizcedeki *Dane (“Deyn”*. ÇN) gibi değil, *dine (“dayn”*. ÇN) gibi okunur.

AU İngilizcedeki *town* sözcüğündeki *ow (“au”*. ÇN) gibi okunur; bu yüzden Sauron sözcüğünün ilk hecesi, İngilizcedeki sore gibi değil, *sour* gibi okunur.

EI *Teiglin* sözcüğünde olduğu gibi, İngilizcedeki *grey* sözcüğü gibi okunur, *(“ey”*. ÇN)

IE İngilizcedeki *piece(“piis”.Ç*N) sözcüğünde olduğu gibi okunmamalı, *i* ve *e* sesleri art arda çıkarılmalıdır; yani *Ni-enor* diye okunur, *“Neenor” (“Niinor”*. ÇN) gibi değil.

AE *Aegnor, Nirnaeth* sözcüklerinde olduğu gibi, *a* ve *e* harflerinin birleşimidir, ama AI gibi de okunabilir.

EA ve EO bitişik telaffuz edilmez, iki ayrı heceymiş gibi okunur; bu birleşimler, *Beór'*da olduğu gibi *ëa* ve *ëo* biçiminde, ya da *Eärendil'de* olduğu gibi, isimlerin başında *Eäa, Eö* biçiminde yazılır.

U Húrin ve Túrin isimlerinde olduğu gibi, *u* biçiminde telaffuz edilir; yani *“Tyurin”* diye değil, *“Túrin”* diye okunur.

IR, UR sessiz harften önce geldiği zaman *(Círdan, Gurthang* sözcüklerinde olduğu gibi), İngil izcedeki *fir, fur* sözcükleri gibi (*“för”*. ÇN) değil, *ir* ve *ur* biçiminde telaffuz edilir.

E sözcüklerin sonuna geldiği zaman açık hece olarak okunur ve *ë* şeklinde yazılır. *Celebros, Menegroth* sözcüklerinde olduğu gibi sözcüğün ortasına geldiğinde her zaman seslendirilir.

NARN I CHÎN HÚRİN

HÚRİN'İN ÇOCUKLARI'NIN HİKAYESİ

1

TÚRİNİN ÇOCUKLUĞU

Hador Altınbaş bir Edain beyiydi ve Eldar tarafından çok sevilirdi. Ömrünün sonuna dek, ona Hithlum'un Dor-lómin denen bölgesinde geniş topraklar veren Fingolfin'in beyliği altında yaşadı. Kızı Glóredhel, Brethil insanlarının beyi olan Haltnir oğlu Haldir ile evlendi; ve aynı düğünde, oğlu Uzun Galdor, Halmir'in kızı Hareth ile evlendi.

Galdor ile Hareth'in iki oğlu oldu: Húrin ile Huor. Húrin üç yaş büyüktü, ama boyca akrabaları arasındaki diğer erkeklerden daha kısaydı; bu konuda annesinin halkına çekmişti, ama başka her konuda dedesi Hador'a benziyordu, vücudu güçlü, mizacı ateşliydi. Ama onun içindeki ateş istikrarlı yanıyordu ve iradesi son derece sağlamdı. Kuzey insanları arasında Noldor öğütlerini en iyi bilen oydu. Erkek kardeşi Huor uzun boyluydu; kendi oğlu Tuor dışında Edain içindeki en uzun boylu kişiydi ve hızlı koşardı; ama yarış uzun ve zorluysa eve ilk varan Húrin olurdu, çünkü o, yarışın sonunda da başındaki kadar hızlı koşardı. İki kardeş birbirini çok severdi ve gençliklerinde birbirlerinden nadiren ayrıldılar.

Húrin, Bëor Evi'nden Bregolas'ın oğlu Baragund'un kızı Morwen ile evlendi; yani Morwen, Tek-Elli Beren'in yakın akrabasıydı. Morwen siyah saçlı ve uzun boyluydu ve bakışlarındaki ışıltı, yüzündeki güzellik

yüzünden insanlar ona Eledhwen, Elf-ışıltısı lakabını vermişti; ama mizacı sert ve gururluydu. Bëor Evi'nin hüzünleri Morwen'in yüreğini kederlendirmişti ; çünkü o, Bragollach'ın yıkılmasının ardından Dorthonion'dan Dor-lómin'e sürgün olarak gelmişti.

Húrin ile Morwen'in en büyük çocuklarının adı Túrin'di ve Beren'in Doriath'a geldiği, Thingol kızı Tinúviel'i bulduğu sene doğmuştu. Morwen Húrin'e bir de kız evlat verdi ve ona Urwen adını verdiler; ama kısa ömründe tanıyan herkes ona Lalaith, yani Kahkaha diyordu.

Huor, Morwen'in kuzeni Rían ile evlendi; Rían, Bregolas oğlu Belegund'un kızıydı. Kör talih eseri bu günlerde doğmuştu, çünkü iyi yürekliydi ve ne av ne de savaştan hoşlanırdı. Sevgisini doğadaki ağaçlara ve çiçeklere verirdi; şarkı söyler, şarkı bestelerdi. Huor ile evlenmesinin üzerinden yalnızca iki ay geçmişti ki, Huor kardeşi ile birlikte Nirnaeth Arnoediad'a gitti ve Rían onu bir daha görmedi.

Ama şimdi hikaye Húrin ile Huor'un gençliğine dönüyor. Galdor'un oğullarının, o günlerde Kuzey insanlarında âdet olduğu üzere, bir süre amcaları Haldir'in üvey evlatları olarak Brethil'de yaşadığı söylenir. O günlerde ülkelerinin kuzey sınırlarına saldırılar düzenleyen orklara karşı, Brethil insanları ile birlikte sık sık savaşmaya gitmişlerdir; çünkü yalnızca on yedi yaşında olan Húrin güçlüydü ve ondan küçük olan Huor, o halkın çoğu yetişkini kadar uzun boylu olmuştu.

Bir seferinde Húrin ile Huor bir keşif kolu ile birlikte çıkmışlardı, ama orkların pususuna düştüler ve dağıldılar, orklar iki kardeşi Brithiach Geçidi'ne kadar kovaladı. Ulmo'nun Sirion sularında hâlâ etkili olan gücü olmasa yakalanıp öldürülürlerdi; ırmaktan bir sisin yükseldiği ve onları düşmanlarından sakladığı, iki kardeşin Brithiach'ı aşıp Dimbar'a girdiği söylenir. Orada büyük güçlükler çekerek Crissaegrim'in dik duvarlarının dibindeki tepelerin arasında dolandılar ve sonunda arazinin aldatıcılığı yüzünden şaşkınlaşıp, nereye gideceklerini, nereye döneceklerini bilemez oldular. Thorondor onları orada gördü ve kartallarından ikisini onlara yardım etmeye gönderdi; ve kartallar iki kardeşi taşıyarak Kuşatan Dağların ötesine, saklı Tumladen Vadisi'ne, o ana dek hiçbir insanın görmediği gizli Gondolin şehrine götürdü.

Orada, soylarını öğrenince Kral Turgon onları iyi karşıladı; çünkü Hador elf dostuydu, üstelik Ulmo Turgon'a, ihtiyaç duyduğunda yardım

alabileceği o Ev'in oğullarına müşfik davranmasını öğütlemişti. Húrin ile Huor bir seneye yakın bir süre Kral'ın evinde konuk oldular; ve bu süre içinde, zeki ve hevesli biri olan Húrin'in elflerden epey irfan öğrendiği, aynı zamanda Kral'ın öğütlerinden ve maksatlarından ders aldığı söylenir. Çünkü Turgon, Galdor'un oğullarını pek sevmişti ve onlarla bol bol sohbet ediyordu; elf olsun, insan olsun, gizli krallığın yolunu bulan ya da şehri gören hiçbir yabancının, Kral gizli şehirlerini açana ve saklı halk dışarı çıkana dek oradan bir daha ayrılamayacağı kanunu yüzünden değil, sırf onları sevdiğinden dolayı, onları Gondolin'de tutmayı diliyordu.

Ama Húrin ile Huor kendi halklarına dönmek, başlarına musallat olmuş savaşları ve acıları paylaşmak istiyorlardı. Húrin Turgon'a şöyle dedi: "Beyim, biz yalnızca ölümlü insanlarız, Eldar'a benzemeyiz. Onlar uzak bir günde düşmanlan ile savaşmayı beklemeye uzun süre tahammül edebilirler; ama bizim için zaman kısa, umudumuz ve gücümüz az zamanda solup gider. Dahası, Gondolin yolunu biz bulmadık, bu şehrin nerede durduğunu tam olarak bilmiyoruz, çünkü havadaki yüksek yollardan, korku ve hayret içinde getirildik ve merhamet eseri gözlerimize perde inmişti." Bunun üzerine Turgon onun dileğini bahşetti ve şöyle dedi: "Thorondor izin verirse, geldiğiniz yoldan dönmek zorundasınız. Sizden ayrılmak beni üzecek; ama Eldar hesabıyla kısa süre sonra yine görüşebiliriz."

Ama, Gondolin'de kudretli biri olan, Kral'ın kız kardeşinin oğlu Maeglin onların gidişine hiç üzülmemişti, Kral'ın onlara bahşettiği lütfü onlara fazla görüyordu, çünkü hiçbir insan soyuna sevgi duymuyordu; Húrin'e şöyle dedi: "Kral'ın lütfü bildiğinden daha büyük ve sıkı bir kanunun iki genç insan çocuğu için neden göz ardı edildiğini merak edenler çıkacaktır. Ömürlerinin sonuna dek burada, hizmetkarlarımız olarak yaşamaları dışında bir seçeneklerinin olmaması daha güvenli olurdu."

"Kral'ın lütfü gerçekten de büyük," diye yanıt verdi Húrin, "ama sözümüz yeterli değilse, size yemin ederiz." Ve iki kardeş, Turgon'un öğütlerini asla açıklamayacaklarına, onun diyarında gördükleri her şeyi gizli tutacaklarına yemin ettiler. Sonra veda ettiler ve kartallar geceleyin gelip onları alarak şafaktan önce Dor-lómin'e bıraktı. Akrabaları onları gördüklerine çok sevindiler, çünkü Brethil'den gelen ulaklar onların kaybolduğunu bildirmişti; ama nerede olduklarını babalarına bile söyleyemezlerdi, yalnızca yabandayken, onları eve getiren kartallar tarafından kurtarıldıklarını açıklayabilirlerdi. Ama Galdor şöyle dedi: "Yani

bir sene boyunca yabanda mı yaşadınız? Yoksa kartallar sizi dağdaki yuvalarında mı barındırdılar? Ama yemek ve giysi bulmuşsunuz, geriye genç prensler olarak dönmüşsünüz, ormanda kalmış kimsesizler gibi değil.”

“Bizim döndüğümüze memnun ol, baba,” dedi Húrin, “çünkü buna ancak bir sessizlik yemini karşılığında izin verildi. O yemin bizi hâlâ bağlıyor.” Bunun üzerine Galdor onları daha fazla sorgulamadı, ama o ve pek çok başkası gerçeği tahmin etmişti. Çünkü insanlar, sessizlik yemininin ve kartalların Turgon’a işaret ettiğini düşünüyordu.

Böylece günler geçti ve Morgoth’un düşürdüğü korku gölgesi uzadı. Ama Noldor’un Orta Dünya’ya dönüşünün dört yüz altmış dokuzuncu senesinde, elfler ve insanlar arasında bir umut doğdu; çünkü aralarında, Beren ile Luthien’in başarılarına ve Morgoth’un Angband’da, kendi tahtında mahcup edildiğine dair söylentiler dolaşıyordu, bazıları Beren ile Luthien’in hâlâ hayatta olduğunu, ya da ölümden döndüklerini söylüyordu. O sene, Maedhros’un büyük divanları da tamamlanmak üzereydi ve Morgoth’un ilerleyişi Eldar ile Edain’in canlanan gücü sayesinde durdurulmuştu ve orklar Beleriand’dan sürülmüştü. Sonra bazıları gelecek zaferlerden, Bragollach Savaşı’nın telafi edilmesinden, Maedhros’un birleşik ordulara ne zaman kumanda edip Morgoth’u yeraltına süreceğinden, ne zaman Angband Kapılarını mühürleyeceğinden bahsetmeye başladı.

Ama daha bilge olanlar hâlâ huzursuzdu, Maedhros’un artan gücünü çok erken açığa vurduğundan, Morgoth’un ona karşı önlem düşünecek zaman bulabileceğinden korkuyordu. “Angband’da, elflerin ve insanların tahminin ötesinde, yepyeni bir şer planlanacak,” dediler. Ve o senenin güzünde, kurşuni göklerin altında, Kuzey’den uğursuz bir rüzgar gelerek onların sözlerini haklı çıkardı. Habis Nefes adı verildi ona, çünkü hastalık getirmişti; ve o senenin güz mevsiminde, Anfauglith sınırındaki kuzey diyarlarında pek çok kişi hastalandı ve öldü, ölenlerin büyük kısmı insan evlerindeki çocuklar ya da gençlerdi.

O sene, Húrin oğlu Túrin daha beş yaşındaydı ve bahar başında kız kardeşi Urwen üç yaşına basmıştı. Urwen’in saçları, çimenliklerde aralarında koştuğu sarı zambaklar gibiydi ve kahkahası, babasının evinin duvarlarının ötesindeki tepelerden şarkı söyleyerek gelen neşeli derenin sesine benziyordu. Dereye Nen Lalaith deniyordu ve ev halkı o dereden

esinle çocuğa Lalaith lakabını taktılar, o aralarında koşuştururken yürekleri sevinç doluyordu.

Ama Túrin onun kadar sevilmiyordu. Túrin annesi gibi siyah saçlıydı ve mizacı da ona benzeyecek gibiydi; çünkü Túrin neşeli değildi, konuşmayı erken öğrenmesine rağmen pek az konuşuyordu ve yaşından büyük gösteriyordu. Túrin haksızlıkları ve alayları kolay kolay unutmazdı; ama içinde, babasındaki ateşi de taşıyordu ve aniden öfkelenebiliyordu. Ama merhameti de tezdi, canlı varlıkların yaraları ve üzüntüleri onu gözyaşlarına boğabiliyordu; bu konuda da babasına çekmişti, çünkü Morwen başkalarına da kendine olduğu kadar haşindi. Túrin annesini çok seviyordu, çünkü annesi onunla açık sözlülükle ve sade bir şekilde konuşuyordu; ama babasını pek az görüyordu, çünkü Húrin, Fingon'un Hithlum'un doğu sınırlarını koruyan ordusu ile birlikte sık sık uzun sürelerle gurbete gidiyordu ve döndüğü zaman, yabancı sözcükler ve jestlerle, imalarla dolu hızlı konuşma tarzı Túrin'i şaşırtıyor, huzursuz ediyordu. O zamanlar yüreğindeki tüm sıcaklığı kız kardeşi Lalaith'e adamıştı; ama onunla nadiren oyun oynuyordu. Onun Edain çocuklarının elf dili henüz ağızlarında tazeyken yaptıkları şarkıları söyleyerek çimenlerde ya da ağaçların altında dolaşmasını izlemek, onu kendini göstermeden korumak daha çok hoşuna gidiyordu.

"Lalaith bir elf çocuğu kadar güzel," dedi Húrin Morwen'e; "ama heyhat, ömrü daha kısa! Ve bu yüzden daha da güzel, daha da kıymetli geliyor belki." Bu sözleri duyan Túrin düşünüp taşındı, ama anlayamadı. Çünkü hiç elf çocuğu görmemişti. O zamanlarda babasının topraklarında hiç Eldar yaşamıyordu ve onları yalnızca bir kez, Kral Fingon ve beylerinin büyük kısmı at sırtında Dor-lómin'den geçerken, ışıl ışıl gümüşler ve beyazlar içinde, Nen Lalaith Köprüsü'nü aşarken görmüştü.

Ama sene bitmeden babasının sözleri doğru çıktı; çünkü Habis Nefes Dor-lómin'e geldi ve Túrin hastalandı ve uzun süre ateşler içinde, karanlık düşler görerek yattı. İyileştiği zaman, çünkü yazgısı ve içindeki yaşam gücü böyleydi, Lalaith'i sordu. Ama dadısı şöyle yanıt verdi: "Artık Lalaith'ten bahsetme, Húrin'in oğlu; ama kız kardeşin Urwen'i annene sormalısın."

Morwen yanına geldiğinde Túrin ona şöyle dedi: "Artık hasta değilim ve Urwen'i görmek istiyorum; ama neden artık Lalaith dememem gerekiyor?"

“Çünkü Urwen öldü ve bu evde kahkaha dindi,” diye yanıt verdi annesi. “Ama sen yaşıyorsun, Morwen’in oğlu; ve bunu bize yapan düşman da yaşıyor.”

Morwen, kendini avutmadığı gibi, oğlunu da avutmadı; çünkü kendisi ızdırabı sessizlik ve soğuk bir yürekle karşılaşmıştı. Ama Húrin açık açık yas tuttu, bir ağıt yakmak için arpını eline aldı; ama yapamadı, arpını kırdı ve dışarı çıkarken elini Kuzey’e doğru kaldırarak haykırdı: “Ey Orta Dünya’yı mahveden, umarım seninle yüz yüze gelir, beyim Fingolfin’in yaptığı gibi mahvederim!”

Túrin geceleyin yalnız kaldığında acı acı ağladı, ama Morwen’in yanında kız kardeşinin adını bir daha ağzına almadı. O günlerde tek bir dostuna döndü ve kederinden, evin boşluğundan yalnızca ona bahsetti. Bu dostun adı Sador’du, Húrin’in emrinde bir uşaktı; topaldı ve önemsiz biriydi. Eskiden oduncuydu ve talihsizlik eseri ya da baltasını beceriksizce kullanması sonucu, sağ ayağını kesmişti, ayaksız kalan bacak büzülmüştü; Túrin ona, “Seksekayak” anlamına gelen Labadal lakabıyla hitap ediyordu, ama bu lakap Sador’u üzmüyordu, çünkü horgörüyle değil, merhametle verilmiş bir lakaptı. Sador hizmet binalarında çalışıyor, evde ihtiyaç duyulan ufak tefek şeyleri yapıyor ya da onarıyordu, çünkü marangozlukta becerikliydi; ve Túrin, bacağını esirgemek için eksiklerini ona getiriyor, zaman zaman, kimse görmeden bulduğu bir aleti ya da tahta parçasını, arkadaşının işine yarayacağını düşünürse, gizliden gizliye ona götürüyordu. O zaman Sador ona gülümser, ama armağanlarını yerlerine götürmesini söylerdi; “Serbestçe ver, ama ancak sana ait olanı ver,” derdi. Çocuğun iyiliğini elinden geldiğince ödüllendiriyor, ona insan ya da hayvan figürleri oyuyordu; ama Túrin en çok Sador’un hikayelerinden zevk alıyordu, çünkü Sador’un gençliği Bragollach günlerine denk gelmişti ve şimdi, sakat kalmadan önceki, eksiksiz bir erkek olduğu kısa günleri anmaya bayılıyordu.

“O büyük bir savaştı, öyle diyorlar, Húrin’in oğlu. O sene, ihtiyaç doğduğundan, ormandaki görevlerimden çağrıldım; ama ben Bragollach’a katılmadım, yoksa yaramı daha şerefli bir biçimde almış olabilirdim. Çünkü biz çok geç geldik, Kral Fingolfin’i korurken ölen eski beyimiz Hador’un cenazesini geri getirmekten başka bir işe yaramadık. Bundan sonra asker oldum ve uzun seneler boyunca elf krallarının büyük kalesinde, Eithel Sirion’da yaşadım; ya da şimdi uzun senelermiş gibi geliyor, o zamandan

bu yana geçen sıkıcı seneleri hatırlanır kılacak pek az şey oldu. Kara Kral saldırdığında Eithel Sirion'daydım ve Kral'ın yerine babanın babası Galdor kumandan olarak oradaydı. O saldırıda öldürüldü; erkekliğe yeni erişmiş olmasına rağmen beyliği ve kumandayı babanın aldığını gördüm. Onda elindeki kılıcı kızdıran bir ateş vardı, öyle eliyorlardı. Onun önderliğinde orkları kuma gömdük; ve o günden beri duvarlara yaklaşmaya cesaret edemiyorlar. Ama heyhat! Savaş aşkım dindi, çünkü yeterince kan ve yara gördüm; ve hasretini çektiğim ormanlara dönmek için izin aldım. İşte orada yaralandım; çünkü korkusundan kaçan bir adam, asıl onun kollarına koştuğunu keşfedebilir."

Túrin büyürken Sador onunla bu şekilde konuştu; ve Túrin, Sador'un, onu eğitme işini daha yakın birinin yapması gerektiğini düşünerek yanıtlayamadığı pek çok soru sormaya başladı. Ve bir gün Túrin ona şöyle dedi: "Lalaith gerçekten de babamın söylediği gibi elf çocuğuna mı benziyordu? Hem ömrünün daha kısa olduğunu söyleyerek ne demek istedi?"

"Çok benziyordu," dedi Sador; "çünkü çocukluklarında insan ve elf çocukları birbirlerine çok benzerler. Ama insan çocukları daha hızlı büyür ve çocuklukları çabuk geçer; bizim kaderimiz böyledir."

Bunun üzerine Túrin sordu: "Kader nedir?"

"İnsanların kaderini," dedi Sador, "Labadal'dan daha bilge olanlara sormalısın. Ama herkesin görebildiği gibi, biz daha çabuk yıpranıyoruz ve ölüyoruz; ve talihsizlik eseri pek çok kişi ölümle daha erken buluşuyor. Ama elfler yıpranmıyor ve çok kötü yaralanmadıkları sürece ölmüyorlar. İnsanları öldürebilecek yaralar ve ıstıraplar onlarda iyileşebiliyor; ve bedenleri harap olduğu zaman bile geri dönebildikleri söyleniyor. Bizim için böyle değil."

"O zaman Lalaith geri dönmeyecek, öyle mi?" dedi Túrin. "O nereye gitti?"

"Geri dönmeyecek," dedi Sador. "Ama nereye gittiğini hiçbir insan bilmiyor; ben de bilmiyorum."

"Her zaman böyle miydi? Yoksa kötü Kral'ın Habis Nefes gibi bir lanetine mi uğradık?"

“Bilmiyorum. Arkamızda bir karanlık bıraktık ve o karanlıktan pek az hikaye kurtuldu. Babalarımızın babalarının anlatacak şeyleri vardı belki, ama anlatmadılar. Onların isimleri bile unutuldu. Onların kimbilir neden kaçarak geldikleri yaşamla aramızda dağlar var.”

“Korkuyorlar mıydı?” dedi Túrin.

“Olabilir,” dedi Sador. “Karanlık korkusundan kaçmış, ama onu burada, önümüzde bulmuş ve Deniz’den başka kaçacak hiçbir yerimiz kalmamış olabilir.”

“Artık korkmuyoruz,” dedi Túrin, “hepimiz değil. Babam korkmuyor, ben de korkmayacağım; ya da en azından, annem gibi, korkacağım ama belli etmeyeceğim.”

O zaman Sador’a, Túrin’in gözleri bir çocuğun gözleri değilmiş gibi geldi ve şöyle düşündü: “Zorlu zihinler için ızdırap bileğitaşıdır.” Ama sesli olarak şunları söyledi: “Húrin ile Morwen’in oğlu, yüreğinin nasıl olacağını Labadal tahmin edemez; ama onun içinde olanları nadiren pek az kişiye göstereceksin.”

Bunun üzerine Túrin şöyle dedi: “Elde edemeyeceksen, ne dilediğini söylememek daha iyidir belki. Ama, Eldar’dan biri olduğumu diliyorum, Labadal. O zaman Lalaith geri gelebilirdi ve o gideli uzun zaman olsa bile ben yine burada olurdum. Elimden gelen en kısa sürede, tıpkı senin yaptığın gibi bir elf kralının yanına asker gireceğim, Labadal.”

“Onlardan çok şey öğrenebilirsin,” dedi Sador ve içini çekti. “Latif ve harika bir halktırlar ve insanların yürekleri üzerinde nüfuzları vardır. Ama bazen düşünüyorum da, belki onlarla hiç karşılaşmasak, düşük yollarda yürüsek daha iyi olabilirdi. Çünkü onların bilgileri şimdiden kadim; gururlu, dayanıklı bir halk. Onların ışığının yanında biz soluk kalıyoruz, ya da alevimiz çok çabuk tükeniyor, kaderimizin ağırlığı üzerimize çöküyor.”

“Ama babam onları seviyor,” dedi Túrin, “ve onlarsız mutlu olmuyor. Bildiğimiz hemen her şeyi onlardan öğrendiğimizi, daha asil bir halka dönüştüğümüzü söylüyor; dağları yeni aşmış olan insanların orklardan pek de farkı olmadığını söylüyor.”

“Bu doğru,” diye yanıt vereli Sador; “en azından bazılarımız için doğru. Ama tırmanmak zordur ve yüksek yerlerden düşmek kolaydır.”

O günlerde Túrin sekiz yaşlarındaydı; Edain hesabıyla, unutulamayan senenin Gwaeron ayı sürüyordu. Büyükleri arasında büyük bir silahlanma, toplanma söylentileri dolaşıyordu, ama Túrin hiçbir şey duymadı; gerçi babasının, ayrılmak zorunda olduğu kıymetli bir şeye bakan biri gibi, sık sık gözlerini ona diktiğini fark etmişti.

Morwen'in cesaretini ve ihtiyatlı dilini bilen Húrin, elf krallarının planları, o planlar yolunda ya da ters giderse olabilecekler hakkında sık sık onunla konuşuyordu artık. Húrin'in yüreği umut doluydu ve savaşın sonucundan korkmuyordu; çünkü Orta Dünya'daki hiçbir güç Eldar'ın kudretini ve ihtişamını yıkamazmış gibi geliyordu. "Onlar Batı'daki Işık'ı gördüler," diyordu, "ve sonunda Karanlık onların önlerinden kaçmalı." Morwen ona karşı çıkmıyordu; çünkü Húrin'in yanındayken umut olası geliyordu. Ama onun soyu da elf irfanını bilirdi ve Morwen kendi kendine şöyle diyordu: "Ama onlar Işık'a sırtlarını dönmediler mi, şimdi ondan yoksun bırakılmadılar mı? Batı'nın Efendileri onları düşüncelerinden çıkarmış olabilir; o zaman, Büyük Çocuklar bile, nasıl Güçler'den birini alt edebilir?"

Húrin Thalion bu tür kuşkulara kapılmış görünmüyordu; ama o senenin baharında bir sabah, huzursuz bir uykunun ardından ağır bir yürekle uyandı, o gün neşesine gölge düşmüştü; ve akşam aniden şunları söyledi: "Beni çağırdıkları zaman, Morwen Eledhwen, Hador Evi'nin vârisini sana emanet edeceğim. İnsan ömrü kısadır ve barış zamanlarında bile, o ömür içinde pek çok talihsizlik olabilir."

"Bu her zaman böyle oldu," diye yanıt verdi Morwen. "Ama sözlerinin altında ne yatıyor?"

"Tedbir, kuşkusuz," dedi Húrin; ama huzursuz görünüyordu. "Ama ileri bakan biri şunu görmeli: hiçbir şey eskisi gibi kalmayacak. Bu büyük bir girişim olacak ve bir taraf olduğu yerden düşmeli. Düşen elf kralları olursa işler Edain için de kötüye gidecektir; ve düşmanın en yakınında yaşayanlar bizleriz. Bu topraklar onun hükümranlığına girebilir. Ama işler gerçekten de kötüye gidecek olursa, sana *Korkma!* demeyeceğim. Çünkü sen korkulması gerekenden korkarsın, başkasından değil; ve korku seni allak bullak etmez. Ama sana şunu diyorum: *Bekleme!* Sana dönebilirsem dönerim, ama sen

bekleme! Elinden geldiğince hızla güneye git -hayatta kalırsam arkandan gelirim ve Beleı iand’ı karış karış aramam gerekse bile bulurum seni.”

“Beleriand geniştir ve sürgünler için sığınaksızdır,” dedi Morwen. “Nereye kaçmalıyım, yanıma az kişi mi almalıyım, yoksa çok mu?”

Bunun üzerine Húrin bir süre sessizlik içinde düşündü. “Brethil’de annemin akrabaları var,” dedi, “kartal uçuşu ile otuz fersah kadar uzakta.”

“Gerçekten de böyle kötü zamanlar çökerse, insanlardan ne fayda gelir?” dedi Morwen. “Bëor Evi düştü. Büyük Hador Evi düşerse, Haleth’in küçük ahalisi hangi deliklere girsin?”

“Bulabildiklerine,” dedi Húrin. “Ama sayıca az ve eğitimsiz olsalar da, onların yiğitliğinden şüphe etme. Başka nerede umut var ki?”

“Gondolin’den hiç bahsetmiyorsun,” dedi Morwen.

“Hayır, çünkü o isim dudaklarımdan hiç dökülmedi,” dedi Húrin. “Ama işittiklerin doğru: orada bulundum. Ama şimdi sana, kimseye söylemediğim ve söylemeyeceğim kadar açık sözlülükle söylüyorum: nerede olduğunu bilmiyorum.”

“Ama tahmin ediyorsun ve tahminin gerçeğe yakın, sanırım,” dedi Morwen.

“Olabilir,” dedi Húrin. “Ancak beni yeminimin yükümlülüğünden bizzat Turgon kurtarmadığı sürece, o tahmini sana bile söyleyemem; ve bu yüzden arayışın boşuna olur. Ama mahçup düşmek pahasına konuşacak olursam, en iyi durumda kapalı kapılar bulursun; çünkü, Turgon savaş için çıkmadığı sürece (ve buna ilişkin haber duyulmadı, böyle bir umut da yok) kimse içeri giremez.”

“O zaman, senin akrabalarının faydası dokunmayacaksa ve dostların seni inkar edecekse,” dedi Morwen, “kendi düşüncelerime güvenmek zorundayım; ve şimdi benim aklıma Doriath geliyor.”

“Hedeflerin her zaman yüksek olmuştur,” dedi Húrin.

“Aşırı yüksek mi diyorsun?” dedi Morwen. “Ama bana göre en son kırılacak savunma Melian Kuşağı’dır; ve Doriath’ta Bëor Evi küçümsenmeyecektir. Artık kralın akrabası değil miyim? Barahir’in oğlu Beren, tıpkı babam gibi Bregor’un oğluydu.”

"Benim gönlüm Thingol'da değil," dedi Húrin. "Kral Fingon ondan yardım almayacak; ve Doriath'ın adı geçtiğinde ruhuma nasıl bir gölge düşüyor bilmiyorum."

"Brethil'in ismi benim de yüreğimi karartıyor," dedi Morwen.

Sonra aniden Húrin kahkaha attı ve şöyle dedi: "Burada oturmuş, ulaşamayacağımız şeyleri ve hayali gölgeleri tartışıyoruz. İşler o kadar da kötü gitmeyecek; ama eğer giderse, o zaman her şey senin cesaretine ve görüşlerine emanet. O zaman yüreğinin istediği gibi yap; ama hemen yap. Amacımıza ulaşırsak, elf kralları Bëor'un evinin tüm yurtluklarını onun vârisine iade etmeye kararlı; ve bu sensin, Baragund kızı Morwen. O zaman geniş beylikler yöneteceğiz ve oğlumuz çok şey miras alacak. Kuzey'in şerri olmadan, büyük servet edinecek ve insanlar arasında kral olacak."

"Húrin Thalion," dedi Morwen, "bu söylediğimin daha doğru olduğunu düşünüyorum: sen yükseklere bakıyorsun, ama ben düşmekten korkuyorum."

"En kötü durumda, bundan korkmana gerek yok," dedi Húrin.

O gece Túrin uyanır gibi oldu ve babası ile annesi yatağın yanında durmuş, ellerindeki mumların ışığında ona bakıyormuş gibi geldi; ama yüzlerini göremiyordu.

Túrin'in doğum günü sabahı Húrin oğluna bir armağan verdi, elf yapımı bir bıçak; bıçağın kabzası ve kını gümüş ve siyahtı; ona şöyle dedi: "Hador Evi'nin Vârisi, işte sana bir doğum günü armağanı. Ama dikkat et! Bu acı bir bıçaktır ve çelik yalnızca onu kullanabilene hizmet eder. Başka her şey kadar elini de kesebilir." Ve Túrin'i bir masanın üzerine kaldırarak oğlunu öptü ve şöyle dedi: "Şimdiden beni geçtin, Morwen'in oğlu; kısa zamanda kendi ayakların üzerinde de bu boya geleceksin. O gün kılıcından çok kişi korkacaktır."

Bunun üzerine Túrin koşa koşa odadan çıktı ve yalnız kaldı ve yüreğinde soğuk toprakta can yaratan güneşin sıcaklığı gibi bir sıcaklık vardı. Babasının sözlerini kendi kendine tekrarladı, Hador Evi'nin Vârisi; ama aklına başka sözler de gelmişti: Serbestçe ver, ama yalnızca kendinin olanı ver. Sador'a giderek bağırdı: "Labadal, bugün benim doğum günüm, Hador Evi'nin Vârisi'nin doğum günü! Ve bu günün anısına sana bir armağan

getirdim. İşte sana bir bıçak, tam da ihtiyaç duyduğun gibi; dilediğin her şeyi kıl kadar ince keser.”

Bunun üzerine Sador huzursuz oldu, çünkü Túrin’in bıçağı o gün aldığını biliyordu; ama insanlar, kimden olursa olsun, serbestçe verilen bir armağanın reddedilmesini hakaret sayardı. Ciddi bir tavırla konuştu Túrin’le: “Cömert bir soydan geliyorsun, Húrin oğlu Túrin. Armağanını hak edecek hiçbir şey yapmadım ve bana kalan günlerde daha iyisini yapabileceğimi sanmıyorum; ama elimden geleni yapacağım.” Sonra, bıçağı kınından çıkarırken şöyle dedi: “Bu gerçek bir armağan: elf çeliğinden bir bıçak. Verdiği hissi uzun zamandır özlüyordum.” Húrin kısa süre sonra Túrin’in bıçağı taşımadığını fark etti ve uyarısı yüzünden ondan korktuğunu mu sordu. Túrin şöyle yanıt verdi: “Hayır; bıçağı marangoz Sador’a verdim.”

“Yani, babanın armağanını beğenmedin mi?” dedi Morwen; Túrin yine yanıt verdi: “Hayır, beğendim; ama Sador’u severim ve onun için üzülüyorum.”

Sonra Húrin şöyle dedi: “Üç armağan da şenindi, serbestçe verebilirdin, Túrin: sevgi, merhamet ve en önemsizi de bıçak.”

“Ama ben Sador’un onları hak ettiğinden kuşkuluyum,” dedi Morwen. “Kendi beceriksizliği yüzünden sakat kaldı ve eli yavaş, çünkü ondan istenmemiş önemsiz işler için çok fazla zaman harcıyor.”

“Yine de ona merhamet et,” dedi Húrin. “Dürüst bir el ve doğru bir yürek de yanlış kesebilir; ve verdiği zarara tahammül etmek, bir düşmanın vereceği zarara tahammül etmekten daha zor olabilir.”

“Ama artık yeni bir bıçak için beklemen gerekecek,” dedi Morwen. “Ki armağanın, kendi zararına verdiğin, gerçek bir armağan olsun.”

Bununla birlikte, o günden sonra Túrin Sador’a daha iyi davranıldığını fark etti ve Sador, beyin salonunda oturabileceği büyük bir sandalye yapmakla görevlendirildi.

Lothron ayının parlak bir sabahında Túrin ani boru sesleri ile uyandı; ve kapılara koştuğu zaman avluda yaya ve atlı, savaşa gidiyormuş gibi tepeden tırnağa zırh kuşanmış büyük bir insan kalabalığı gördü. Húrin de orada

duruyor, adamlarıyla konuşuyor, emirler veriyordu; ve Túrin, o gün Barad Eithel’e doğru yola çıkacaklarını öğrendi. Bunlar Húrin’in kişisel korumaları ve ev ahalisinden adamlardı; ama topraklarında yaşayan, bu iş için esirgenebilen bütün adamlar çağrılmıştı. Bazıları önden, babasının erkek kardeşi Huor ile birlikte gitmişti; ve yolda Dor-lómin Beyi’ne pek çok başkaları katılacak, onun sancağını takip ederek Kral’ın büyük ordusuna dahil olacaklardı.

Sonra Morwen, gözyaşı dökmeden Húrin’e veda etti; ve şöyle dedi: “Bana emanet ettiklerini, hem olanı, hem de olacak olanı koruyacağım.”

Ve Húrin ona yanıt verdi: “Elveda, Dor-lómin’in Hanımı; hiç bilmediğimiz kadar büyük bir umutla sürüyoruz atımızı. Bu kış ortası, bayramın tüm öncekilerden daha şen olacağını, ardından korkusuz bir bahar geleceğini düşünelim!” Sonra Túrin'i omuzlarına kaldırdı ve adamlarına haykırdı: “Hador Evi’nin varisi kılıçlarınızın ışıltısını görsün!” Ve güneş, havaya kaldırılan elli kılıçta ışıldadı, avlu Kuzey Edain’in savaş çağrısı ile çınladı: *Lacho calad! Drego morn!* Alevlen Işık! Kaç Gece!

Sonra, sonunda Húrin eyerine sıçradı ve onun altın sancağı açıldı, ve borular o sabah bir kez daha öttü; ve böylece Húrin Thalion, Nirnaeth Arnoediad’dan ayrıldı.

Ama Morwen ile Túrin, uzaktan uzağa, rüzgarın getirdiği tek bir boru sesi duyana kadar kapılarda kıpırtısızca bekledi: Húrin, evini görebileceği en son yer olan tepeyi aşmıştı.

2

SAYISIZ GÖZYAŞI SAVAŞI

Fingon'un düştüğü ve Eldar'ın çiçeğinin solduğu Nirnaeth Arnoediad, yani Sayısız Gözyaşı Savaşı hakkında elfler arasında hâlâ pek çok şarkı söylenir, pek çok hikaye anlatılır. Şimdi her şey yeniden anlatılacak olsa, dinlemek için bir insan ömrü yetmez. Bu yüzden, burada yalnızca Hador Evi'nin ve Sadık Húrin'in kaderlerini etkileyen eylemler anlatılacaktır.

Sonunda toplayabildiğince güç toplamış olan Maedhros, bir gün, bir yaz ortası sabahı belirledi. O gün, doğan güneşi Eldar'ın boruları karşıladı ve doğuda Fëanor'un oğullarının sancağı açıldı; ve batıda Noldor Kralı Fingon'un sancağı açıldı.

Sonra Fingon, Eithel Sirion'un duvarlarının üzerinden baktı. Ordusu, Ered Wethrin'in doğusundaki vadilerde ve koruluklarda, düşmanın gözlerinden iyice saklanmış olarak sıralanmıştı; ama Fingon o ordunun büyük olduğunu biliyordu. Çünkü tüm Noldor Hithlumları orada toplanmıştı, Falas ve Nargothrond elflerinin büyük kısmı onlara katılmıştı;

büyük bir insan gücü de vardı. Sağ tarafta Dor-lómin ordusu ve Húrin ile kardeşi Huor'un tüm yiğitliği konuşlanmıştı, kandaşları Brethilli Haldir orman insanlarının büyük kısmı ile birlikte onlara katılmıştı.

Sonra Fingon doğuya baktı ve eIf görüşü uzaklarda bir toz ve pus bulutunun içinde yıldız gibi çelik ışıltısı gördü ve Maedhros'un yola çıktığını anladı; ve sevindi. Sonra Thangorodrim'e doğru baktı. Thangorodrim'in çevresinde karanlık bir bulut vardı ve siyah bir duman yükseliyordu; Fingon, Morgoth'un gazabının uyandığını, meydan okumalarının kabul edileceğini anladı ve yüreğine kuşkunun gölgesi düştü. Ama o anda güneyden bir bağırış yükseldi, rüzgarın sırtında vadiden vadiye taşındı ve elfler ve insanlar hayret ve coşku içinde seslerini yükselttiler. Çünkü Turgon, çağrı olmamasına rağmen, beklenmedik bir biçimde Gondolin'in duvarlarını açmıştı ve parlak zincir zırhlarla kuşanmış, uzun kılıçları ve mızrakları orman gibi, on bin kişilik bir orduyla geliyordu. Sonra, Fingon uzaktan uzağa Turgon'un büyük borusunu duyduğunda gölge geçti ve yüreği hafifledi, ve yüksek sesle bağırdı: *"Utúlie'n aurë! Aiya Eldalië ar Atanatarni, utúlie'n aurë!* Gün geldi! Görün, Eldar halkı ve İnsanların Ataları, o gün geldi!" Ve onun gür sesinin tepelerde yankılandığını duyan herkes bağırarak yanıt verdi: *"Auta i lómë!* Gece geçiyor."

Fazla zaman geçmeden büyük çatışma başladı. Çünkü Morgoth düşmanlarının yaptığı ve planladığı şeylerin çoğunu biliyordu, planlarını onların saldıracağı saate göre yapmıştı. Angband'dan çıkan büyük bir güç Hithlum'a yaklaşmaktaydı, bir başka, daha büyük bir tanesi, kralların güçlerini birleştirmesini engellemek üzere Maedhros'u karşılamaya gidiyordu. Ve Fingon'a karşı gelenlerin hepsi donuk renklere bürünmüş, çıplak çelik göstermiyorlardı, bu yüzden yaklaştıkları fark edildiğinde Anfauglith kumluklarında epey yol almışlardı bile.

Sonra Noldor'un yürekleri kızdı ve kumandanları düşmanlarına ovada saldırmak istedi; ama Fingon bu fikre karşı konuştu.

"Morgoth'un kurnazlığına karşı dikkatli olun, beyler!" dedi. "Gücü her zaman göründüğünden fazla, amacı açık ettiğinden farklı olmuştur. Kendi gücünüzü belli etmeyin, bırakın ilk önce düşman kendisininkini tepelere saldırarak harcasın." Çünkü kralların planına göre Maedhros, elfler, insanlar ve cücelerden oluşan tüm gücüyle, açık açık Anfauglith'e yürüyecekti; ve

umduğu gibi, karşılık olarak Morgoth'un ordularının esasını açığa çektiğinde, Fingon batıdan gelecekti, böylece Morgoth'un kudreti adeta çekiç ile örs arasına alınacak, paramparça edilecekti; ve bunun için işaret, Dorthonion'daki büyük işaret ateşinin yakılması olacaktı.

Ama Morgoth'un batıdaki kumandanına, bulabildiği herhangi bir yöntemle Fingon'u konuşlandığı tepelerden çekmesi emredilmişti. O nedenle, çatışma cephesini Sirion Irmağı'na, Barad Eithel duvarlarından Serech Bataklığı'na çekene kadar yürüyüşe devam etti; Fingon'un ileri karakolları düşmanlarının gözlerini görebiliyordu. Ama meydan okumasına yanıt alamadı, ve sessiz duvarlara ve tepelerin saklı tehdidine bakarken orkların sataşmaları kesildi.

Sonra, Morgoth'un kumandanı müzakere işaretleri ile birlikte biniciler gönderdi ve Barad Eithel'in tahkimatlarının duvarlarına yaklaştılar. Yanlarında, bir Nargothrond beyi olan Guilin'in, Bragollach'ta ele geçirdikleri ve kör ettikleri oğlu Gelmir'i getirmişlerdi; habercileri onu göstererek bağırdılar: "Evde bunun gibi çok var, ama onları bulmak istiyorsanız acele etmelisiniz. Çünkü geri döndüğümüzde hepsinin işini bu şekilde göreceğiz." Ve Gelmir'in kollarını ve bacaklarını kesip, orada bıraktılar.

Talihsizlik eseri, o anda ileri karakolda Guilin'in oğlu Gwindor pek çok Nargothrondlu ile birlikte duruyordu; ve gerçekten de, kardeşinin yakalanması karşısında hissettiği acıyla, toplayabildiğince güçle savaşa yürümüştü. Bunun üzerine Gwindor'un gazabı alevlendi ve at sırtında, yanında pek çok binici ile birlikte öne atıldı, ve Angband'ın habercilerini kovaladılar ve onları öldürdüler; ve tüm Nargothrond halkı arkalarından gitti ve Angband saflarının derinlerine kadar ilerlediler. Ve bunu gören Noldor ordusu tutuştu, Fingon beyaz miğferini takarak borularını öttürdü ve ordusunun tamamı ani bir hücum ile tepelerden fırladı.

Noldor'un çektiği kılıçların ışıltısı bir sazlık yangını gibiydi; ve hücumları öylesine şiddetli ve hızlıydı ki, Morgoth'un planları neredeyse bozulacaktı. Batıya gönderdiği yem ordu takviye edilemeden süpürüldü ve yok edildi Fingon'un sancakları Anfauglith'i aştı ve Angband duvarlarının önünde dalgalandı.

Gwindor ve Nargothrond halkı savaşın cephesinde gidiyordu daima, şimdi bile dizginlenemediler; dış kapılardan fırtına gibi geçtiler ve

nöbetçileri Angband'ın kendi avlularında katlettiler; ve onların kapılarını dövdüğünü duyan Morgoth derin tahtında titredi. Ama Gwindor orada tuzağa düşürüldü ve canlı yakalandı, adamları katledildi; çünkü Fingon onun yardımına koşamamıştı. Morgoth, Thangorodrim'deki pek çok gizli kapıdan, o ana kadar beklettiği ana kuvvetini salıverdi ve Fingon büyük kayıp vererek Angband duvarlarından püskürtüldü.

Sonra, savaşın dördüncü günü, Anfauglith Ovası'nda, hiçbir hikayenin anlatamayacağı keder, Nirnaeth Arnoediad başladı. Burada, doğudaki savaşta olan her şey: Ejderha Glaurung'un Belegost cüceleri tarafından bozguna uğratılması; Doğuluların ihaneti ve Maedhros ordusunun dağılması, Fëanor'un oğullarının kaçışı hakkında başka hiçbir şey anlatılmayacaktır. Batıda, Fingon'un ordusu kumların üzerinde çekildi ve Halmir oğlu Haldir ile Brethil insanlarının çoğu orada öldü. Ama beşinci gün, gece çökerken ve onlar hâlâ Ered Wethrin'den uzaktayken, Angband orduları Fingon'un ordusunu kuşattı ve gün doğana dek savaştılar, daha da yaklaştılar. Sabah umut geldi, çünkü asıl Gondolin ordusu ile yaklaşan Turgon'un boruları duyulmuştu; Turgon güneyde konuşlanmış, Sirion Geçidleri'ni koruyordu ve halkının büyük kısmını düşüncesizce hücum etmekten alıkoymuştu. Şimdi kardeşinin imdadına koşuyordu; ve Gondolin Noldor'u güçlüydü ve safları güneşte çelikten bir ırmak gibi parlıyordu, çünkü Turgon'un en düşük savaşçılarının kılıçları ve koşum takımları, insanlar arasındaki herhangi bir kralın fidyesinden daha değerliydi.

Sonra, Kral'ın muhafızlarının kalkanlı piyadeleri ork saflarını yardı ve Turgon kendine yol açarak kardeşinin yanına vardı. Turgon ile Fingon'un yanında duran Húrin'in buluşmasının, savaşın ortasında mutlu bir buluşma olduğu söylenir. Sonra bir süre için Angband orduları geri sürüldü ve Fingon çekilmeye başladı. Ama doğuda Maedhros'u püskürtmüş olan Morgoth'un oraya ayıracak büyük güçleri vardı şimdi, Fingon ile Turgon tepelere sığınamadan, onlara kalan güçlerin üç katı büyüklüğünde bir düşman dalgasının saldırısına uğradılar. Angband'ın yüksek kumandanı Gothmog gelmişti; ve o, elf orduları arasına karanlık bir kama sürdü, Kral Fingon'u kuşattı ve Turgon ile Húrin'i kenara, Serech Bataklığı'na doğru süpürdü. Sonra Fingon'a döndü. Haşin bir karşılaşma oldu. Sonunda, muhafızları çevresinde öldükten sonra Fingon yalnız kaldı ve bir balrog gelip, çelikten bir maşa ile onu yakalayana dek Gothmog ile savaştı. Bunun üzerine Gothmog kara baltası ile biçti onu ve yarılırken Fingon'un

miğferinden beyaz bir alev fışkırdı. Noldor Kralı bu şekilde öldü; ve onu topuzları ile dövüp toza karıştırdılar ve gümüş-mavi sancağı kanının çamurunda çiğnediler.

Meydan kaybedilmişti; ama Húrin, Huor ve Hador Evi'nden kalanlar Gondolinli Turgon'un yanında sağlamca duruyorlardı; ve Morgoth'un orduları henüz Sirion Geçitlerini kazanamamışlardı. Sonra Húrin Turgon'a şöyle dedi: "Henüz zaman varken, beyim, hemen git! Çünkü sen Fingolfin Evi'nden geriye kalan son kişisin ve Eldar'ın son umudu sende yaşıyor. Gondolin ayakta kaldığı sürece, Morgoth'un yüreği yine de korku bilecek."

"Artık Gondolin daha fazla gizli kalamaz ve keşfedildiğinde düşecektir," dedi Turgon.

"Ama birazcık daha dayanırsa," dedi Huor, "evinden elflerin ve insanların umudu çıkacaktır. Sana, ölümün gözleriyle bakarken, şunu söylüyorum beyim: şimdi sonsuza dek ayrılacak olsak da, beyaz duvarlarınızı bir da ha görmeyecek olsam da, senden ve benden yeni bir yıldız doğacak: Elveda!"

Yakında duran, Turgon'un kız kardeşinin oğlu Maeglin bu sözleri duydu ve unutmadı.

Sonra Turgon Húrin ve Huor'un tavsiyelerini aldı ve ordusunun Sirion Geçitlerine çekilmeye başlaması emrini verdi; ve kumandanları Ecthelion ve Glorfindel sağ ve sol kanatları korudu, ki düşmanından hiç kimse yanlarından geçmesin, çünkü o bölgedeki tek yol dardı ve gittikçe büyüyen Sirion Irmağı'nın batı kıyısının yakınında akıyordu. Ama Dor-lómin İnsanları, Húrin ile Huor'un istediği gibi, arkayı kolluyordu; çünkü gönüllerinde Kuzey topraklarından kaçmak yoktu; ve evlerini geri kazanamayacaklarsa, sonuna kadar orada direneceklerdi. Bu yüzden, savaşa savaşa güneye giden Turgon oldu ve sonunda arkadan Húrin ile Huor'un muhafızlarına yetişti, Sirion'dan geçerek kaçtı ve dağlarda kayboldu, Morgoth'un gözlerinden gizlendi. Ama iki kardeş, Hador Evi'nin güçlü insanlarından geriye kalanları topladılar ve Serech Bataklığı'nın arkasına gelene, Rivil Irmağı'na dayanana kadar adım adım çekildiler. Orada durdular ve daha fazla çekilmeyi reddettiler.

Bunun üzerine Angband'ın tüm orduları tepelerine bindi ve ölülerini dereye köprü ederek, Hithlum'dan kalanları, bir dalganın bir kayayı sarması

gibi kuşattılar. Orada, güneş batıda alçalırken ve Ered Wethrin'in gölgeleri kararırken, Huor gözüne saplanan zehirli bir okla düştü ve Hador'un tüm yiğit insanları biçilerek çevresine yığıldılar; ve orklar onların başlarını keserek, günbatımında bir altın tümseği gibi yığdılar.

Húrin sonunda yalnız kalmıştı. Bunun üzerine kalkanını kenara fırlattı ve bir ork kumandanının baltasını kaparak iki elle kullandı; ve baltanın, Gothmog'u koruyan trollerin kara kanıyla tüttüğü ve sonunda eridiği, Húrin'in baltayı her savuruşunda yüksek sesle, *"Aure entuluva!* Gün yine gelecek!" diye bağırdığı söylenir şarkılarda. Bu şekilde yetmiş kez bağırmış; ama sonunda onu, bu şekilde ona ölümden daha beter kötülük etmeyi düşünen Morgothun emrine uyarak canlı yakalamışlar. Dolayısıyla orklar Húrin'i elleriyle yakaladılar ve Húrin kollarını kesse de eller ona asılı kalıyordu; ve sayıları devamlı yenileniyordu, öyle ki sonunda onların altında gömülü kaldı. Sonra Gothmog onu bağladı ve alay ederek, sürükleye surükleye Angband'a götürdü.

Güneş Deniz'in ötesinde batarken, Nirnaetlı Arnoediad bu şekilde sona erdi. Hithlum'a gece çöktü ve batıdan büyük bir fırtına geldi.

Kötücül amaçlarının tamamını henüz başaramamış olsa da, Morgoth'un zaferi büyüktü. Bir düşünce onu çok rahatsız ediyor, yarattığı huzursuzluk zaferini lekeliyordu: Turgon, tüm düşmanları arasında ele geçirmeyi ya da yok etmeyi en çok arzuladığı düşmanı, ağından kaçmıştı. Çünkü, büyük Fingolfin Evi'nden Turgon şimdi tüm Noldor'un Kralı'ydı; ve Morgoth Fingolfin Evi'nden korkuyor, nefret ediyordu, çünkü onlar Valinor'da ona tepeden bakmıştı ve düşmanı Ulmo'nun dostuydular; ve bir sebep de savaşta Fingolfin'in ona verdiği yaralardı. Morgoth en çok da Turgon'dan korkuyordu, çünkü onu eskiden Valinor'da görmüştü ve o ne zaman yaklaşsa, Morgoth'un ruhuna karanlık bir gölge düşmüş, belirsiz bir gelecekte bir zaman, yıkımının Turgon'dan geleceğini haber vermişti.

3

HÚRİN VE MORGOTH'UN SÖZLERİ

Sonra, Morgoth'un emri üzerine, orklar büyük zahmetle düşmanlarının cesetlerini, tüm koşum takımlarını ve silahlarını topladılar ve onları Anfauglith Ovası'nın ortasına yığdılar ve yığın, uzaklardan görülebilen büyük bir tepeye benzedi ve Eldar ona Haudh-en-Nirnaeth adını verdi. Ama oraya çimenler geldi ve o koca çölün ortasında, yalnızca o tepenin üzerinde, uzun ve yeşil büyüdü; ve ondan sonra Morgoth'un hiçbir hizmetkarı, Eldar'ın ve Edain'in kılıçlarının toprağın altında ufalanıp toza dönüştüğü o yere ayak basmadı. Artık Fingon'un ülkesi yoktu ve Fëanor'un oğulları rüzgara kapılmış yapraklar gibi savruldular. Hador Evi'nden hiçbir insan Hithlum'a dönmedi, savaştan ve beylerinin kaderlerinden haber de gelmedi. Ama Morgoth oraya kendi egemenliği altındaki insanlardan, karayağız Doğululardan gönderdi; ve onları o topraklara kapattı ve oradan ayrılmalarını yasakladı. Maedhros'a ihanet etmeleri karşılığında vaat ettiği zengin ödüllerden onlara verdiği tek şey bu oldu: Hador'un halkından ihtiyarları, çocukları ve kadınları taciz etmek ve yağmalamak. Hithlum Eldar'ından kalanların, yabana ve dağlara kaçmamış olanların hepsini

Angband madenlerine aldı ve köle yaptı. Ama orklar kuzeyin tamamında serbestçe dolaşıyorlar, gittikçe daha güneye, Beleriand içlerine giriyorlardı. Doriath ve Nargothrond henüz oradaydı; ama Morgoth, ya onlardan pek haberi olmadığından, ya da kötücül planlarında onların saati henüz gelmediğinden, onlara pek dikkat etmiyordu. Ama düşünceleri devamlı Turgon'a dönüyordu.

Böylece, Húrin Morgoth'un huzuruna getirildi, çünkü Morgoth hileleri ve casusları sayesinde, Húrin'in Kral'la dostluğunu biliyordu; ve onu gözleriyle sindirmeye çalıştı. Ama Húrin sinmedi ve Morgoth'a meydan okudu. Bu yüzden Morgoth onu zincire vurdurttu ve ağır ağır işkence yaptırdı; ama bir süre sonra ona gitti ve Turgon'un Kalesi'nin yerini söylemesi ve Kral'ın öğütleri hakkında bildiği başka her şeyi açıklaması karşılığında, dilediği gibi gitmek ile Morgoth'un kumandanlarının en büyüğü olarak güç ve rütbe sahibi olmak arasında bir seçim önerdi. Ama Sadık Húrin onunla alay etti ve şöyle dedi: "Körsün sen, Morgoth Bauglir, ve her zaman kör olacak, yalnızca karanlığı göreceksin. İnsanların yüreklerine neyin hükmettiğini bilmiyorsun ve bilseydin de onu veremezdin. Ama Morgoth'un önerisini kabul eden aptaldır. Ödülü alır, vaadini alıkoyarsın; ve istediklerini sana anlatırsam, karşılığında yalnızca ölüm kazanırım."

Bunun üzerine Morgoth güldü ve şöyle dedi: "Ölümü nimet görüp bana yalvarabilirsin." Sonra Húrin'i Haudh-en-Nirnaeth'e götürdü, ve o sırada tepe yeni yapılmıştı ve ölüm kokusu hâlâ üzerindeydi; ve Morgoth Húrin'i tepenin zirvesine bıraktı ve batıya, Hithlum'a doğru bakmasını, karısını, oğlunu ve diğer akrabalarını düşünmesini istedi. "Çünkü onlar artık benim topraklarımda yaşıyor," dedi Morgoth, "ve benim merhametime kaldılar."

"Sende merhamet yok," diye yanıt verdi Húrin. "Ama onlar aracılığıyla Turgon'a ulaşamazsın; çünkü onlar Turgon'un sırlarını bilmiyorlar."

Bunun üzerine Morgoth gazabına yenik düştü ve şöyle dedi: "Ama senin ve kahrolası evinin üzerine çökebilirim; hepiniz çelikten yapılmış olsanız bile, benim irademle kırılırsınız." Ve orada yatan uzun bir kılıcı alıp, Húrin'in gözleri önünde kırdı ve bir kıymık yüzünü yaraladı; ama Húrin'in yüzü solmadı. Sonra Morgoth uzun kolunu Dor-lómin'e doğru uzattı ve şu sözlerle Húrin, Morwen ve soylarını lanetledi: "Görün! Zihnimin gölgesi

her gittikleri yerde üstlerine çökecek ve nefretim onları dünyanın sonuna dek takip edecek.”

“Boşuna konuşuyorsun,” dedi Húrin. “Çünkü onları göremiyorsun, onlara uzaktan hükmedemezsin de: bu şekli koruduğun ve yeryüzünde görülebilen bir Kral olmayı arzuladığın sürece değil.”

Bunun üzerine Morgoth Húrin’e döndü ve şöyle dedi: “İnsanların arasında aptal ve küçüksün, üstelik onlar konuşan varlıkların en düşükleridir! Sen Valar’ı gördün mü, Manwë ve Varda’nın güçlerini tarttın mı? Düşüncelerinin erimini biliyor musun? Yoksa, düşüncelerinin üzerinde olduğunu, seni uzaktan uzağa koruduklarını mı sanıyorsun?”

“Bilmiyorum,” dedi Húrin. “Ama onlar dilerse öyle olabilir. Çünkü Arda durduğu sürece İlk Kral tahtından indirilemez.”

“Bunu sen söylüyorsun,” dedi Morgoth. “İlk Kral benim: Melkor, Valar’ın ilki ve en kudretlisi, dünyadan önce var olan ve onu yapan. Niyetimin gölgesi Arda’nın üzerine düşüyor ve onun içindeki her şey ağır ağır ve kesin bir biçimde benim irademe göre şekilleniyor. Ama düşüncem sevdiğin herkesin üzerine bir Kıyamet Bulutu gibi çökecek ve onları karanlığa ve ümitsizliğe boğacak. Nereye giderlerse gitsinler, şer yükselecek. Her konuştuklarında, sözleri kötü fikir getirecek. Ne yaparlarsa yapsınlar, aleyhlerine olacak. Hayata ve ölüme küfrederek, ümitsizlik içinde ölecekler.”

Ama Húrin şöyle yanıt verdi: “Kiminle konuştuğunu unuttun mu? Bu tür şeyleri uzun zaman önce babalarımıza da söylemiştin; ama biz senin gölgenden kaçtık. Ve artık seni tanıyoruz, çünkü biz Işık’ı görmüş yüzlere baktık, Manwë ile konuşmuş sesleri işittik. Sen Arda’dan önce de vardın, ama başkaları da vardı; çünkü sen gücünü kendine harcadın, kendi boşluğunda israf ettin. Sen artık Valar’ın kaçkın kölesinden başka bir şey değilsin ve onların zincirleri hâlâ seni bekliyor;”

“Efendilerinin derslerini ezberlemişsin,” dedi Morgoth. “Ama artık onların hepsi kaçtığına göre, bu tür çocuksu irfan sana yardımcı olamayacak.”

“O zaman, sana son olarak şunu söyleyeceğim, köle Morgoth,” dedi Húrin, “ve bunun kaynağı Eldar’ın irfanı değil; şu anda yüreğime geldi. Tüm Arda ve Menel egemenliğine girse bile, sen insanların beyi değilsin ve

olmayacaksın. Dünyanın Halkalarının ötesinde, seni inkar edenleri kovalayamayacaksın.”

“Dünyanın Halkalarının ötesinde, onları kovalamayacağım,” dedi Morgoth. “Çünkü Dünyanın Halkalarının ötesinde Hiçlik var. Ama onların içinde, Hiçlik’e gidene kadar, benden kaçamayacaklar.”

“Yalan söylüyorsun,” dedi Húrin.

“Göreceksin ve yalan söylemediğimi itiraf edeceksin,” dedi Morgoth. Ve Húrin’i Angband’a geri götürerek, Thangorodrim’in, batıda uzak Hithlum diyarını, güneyde Beleriand topraklarını görebileceği yüksek bir yerinde taştan bir sandalyeye oturttu. Morgoth’un gücüyle oraya bağlanmıştı; ve Morgoth onun yanında durarak ona tekrar lanet okudu ve gücünü onun üzerinde kullandı, öyle ki, Morgoth onu salıverene kadar oradan ayrılamaz, ölemezdi.

“Şimdi orada otur,” dedi Morgoth, “ve bana teslim ettiklerinin üzerine şerrin ve ümitsizliğin çöktüğü toprakları izle. Çünkü sen benimle alay etmeye cüret ettin ve Arda’nın Yazgılarının efendisi Melkor’un gücünü sorguladın. Bu yüzden, benim gözlerimle göreceksin ve benim kulaklarımla işiteceksin ve hiçbir şey senden saklanamayacak.”

4

TÚRİN'İN AYRILIŞI

Kötü bir yol olan Taur-nu-Fuin'den geçerek geriye, Brethil'e ancak üç adam dönebildi sonunda; ve Hador'un kızı Glóredhel Haldir'in düştüğünü öğrenince üzüntüye kapıldı ve öldü.

Dor-lómin'e haber gitmedi. Huor'un karısı Rían çılgına dönerek yabana kaçtı; ama Mithrim'in Gri Elfleri ona yardım etti ve çocuğu Tuor doğduğunda ona baktılar. Ama Rían Haudh-en-Nirnaeth'e gitti, orada uzandı ve öldü.

Morwen Eledhwen, sessiz bir ızdırap içinde, Hithlum'da kaldı. Oğlu Túrin yalnızca dokuz yaşındaydı ve Morwen yine gebeydi. Kötü günler geçiriyordu. Doğulular sürü sürü gelmiş, Hador halkına zulmediyorlar, sahip oldukları her şeyi çalıyorlar, onları köleleştiriyorlardı. Húrin'in topraklarındaki, çalışabilen ya da herhangi bir amaca hizmet edebilecek bütün insanları, hatta küçük kızları ve oğlanları alıp götürmüşlerdi ve yaşlıları ya öldürmüşler, ya da açlıktan ölmek üzere yerlerinden sürmüşlerdi. Ama henüz Dor-lómin'in Hanımı'na el sürmeye ya da onu evinden çıkarmaya cesaret edemiyorlardı; çünkü aralarında, onun tehlikeli

olduğuna, beyaz-şeytanlarla ilişkisi olan bir cadı olduğuna dair bir söylenti dolaşıyordu: çünkü elflere bu ismi vermişlerdi, onlardan nefret ediyorlardı, ama duydukları korku daha fazlaydı. Aynı sebepten, özellikle de o diyarın güneyinde, Eldar'ın büyük kısmının sığındığı dağlardan da korkuyor, oradan kaçınıyorlardı; ve Doğulular yıkıp yağmaladıktan sonra kuzeye çekildiler. Çünkü Húrin'in evi Dor-lómin'in güneydoğusunda duruyordu ve dağlar yakındı; Nen-Lalaith gerçekten de, yamacında dik bir geçit bulunan Amon Darthir'in gölgesindeki bir kaynaktan çıkıyordu. Zorlu kişiler bu geçidi kullanarak Ered Wethrin'i aşabilir, Glithui pınarlarının yanından inerek Beleriand'a girebilirdi. Ama Doğulular bunu bilmiyordu, Morgoth da henüz bilmiyordu; çünkü Fingolfin Evi ayakta olduğu sürece, bütün o diyar ona karşı güvendeydi ve hizmetkarlarının hiçbiri oraya girememişti. O, Ered Wethrin'in, hem kuzeyden kaçışa, hem de güneyden saldırıya karşı aşılmaz bir duvar olduğuna güveniyordu; gerçekten de, kanatsız varlıklar için Serech ile çok daha batıda, Dor-lómin'in Nevrast'la yürüdüğü yer arasında başka geçit yoktu.

Bu yüzden, öyle oldu ki ilk baskınlardan sonra Morwen kendi haline bırakıldı, ama yine de çevredeki koruluklarda saklanan insanlar vardı ve çok uzaklaşmak tehlikeliydi. Marangoz Sador ve birkaç yaşlı adam ve kadın hâlâ Morwen'in yanına sığınmış yaşıyordu ve Túrin'i avludan çıkarmıyorlardı. Ama Húrin'in evi kısa zamanda çürümeye başladı ve Morwen sıkı çalışsa da, fakirdi ve Húrin'in akrabası Aerin'in gizlice gönderdiği yardım olmasa aç kalırdı; çünkü Doğululardan Brodda adlı biri onu zorla karısı yapmıştı. Sadaka almak Morwen'e acı geliyordu; ama bu yardımı Túrin'in ve doğmamış çocuğunun hatırına ve kendi halkından geldiği için alıyordu, kendisi öyle diyordu. Çünkü Húrin'in topraklarındaki insanları, malları ve sığırları ele geçiren, onları kendi konutlarına götüren Brodda'ydı. Brodda cesur bir adamdı, ama Hithlum'a gelmeden önce kendi halkı arasında önemsiz biriydi; ve bu yüzden, servet aradığından, kendi türünden başkalarının istemediği topraklara el koymaya hazırdı. Morwen'i bir kez, bir baskın sırasında atını onun evine sürdüğünde görmüştü; ama onu görünce büyük bir dehşete kapılmıştı. Bir beyaz-şeytanın zalim gözlerine baktığını düşünmüştü ve içi, bir tür şerre yakalanacağı gibi ölümcül bir korku ile dolmuştu; ve Morwen'in evini yağmalamamış, Túrin'i bulmamıştı, aksi halde gerçek beyin vârisinin ömrü kısa olabilirdi.

Brodda, Hador'un halkına verdiği isimle, Samankafaları köle yapmış, onları Húrin'in evinin kuzeyinde ahşap bir malikane yapma işine koşmuştu; ve kölelerini sığır ağılına benzeyen kazıklı çitlerin arasına güdüyordu, ama onlara iyi göz kulak olmuyordu. Aralarında, yılmamış, kendilerini tehlikeye atarak Dor-lómin'in Hanımı'na yardım etmeye hazır olanlar bulunabiliyordu; ve Morwen onlardan gizli gizli, topraklarına dair haber alıyordu, ama getirdikleri haberlerde pek az umut vardı. Ama Brodda Aerin'i karısı yapmıştı, kölesi değil, çünkü kendi takipçileri arasında pek az kadın vardı ve hiçbiri Edain'in kızları ile boy ölçüşemezdi; ve o diyarda kendine bir beylik oluşturmayı, ondan sonra o beyliğe sahip çıkacak bir vâris edinmeyi umuyordu.

Morwen olanlar ve gelecek günlerde olabilecekler hakkında Túrin'e pek az şey söylüyordu; ve Túrin de sorularla annesinin sessizliğini bozmaya korkuyordu. Doğulular Dor-lómin'e ilk geldiğinde annesine şöyle demişti: "Babam ne zaman gelip, bu çirkin hırsızları kovalayacak? Neden gelmiyor?"

Morwen yanıt vermişti: "Bilmiyorum. Öldürülmüş ya da tutsak alınmış olabilir; uzaklara sürülmüş, bizi çevreleyen düşmanlan yarıp gelemiyor da olabilir."

"O zaman, bence o öldü," demişti Túrin ve annesinin önünde gözyaşlarına hakim olmuştu; "çünkü yaşıyor olsaydı, kimse dönüp bize yardım etmesine engel olamazdı."

"Bunların ikisinin de doğru olduğunu sanmıyorum, oğlum," dedi Morwen.

Zaman akıp giderken, Morwen'in yüreği, oğlu, Dor-lómin'in ve Ladros'un vârisi Túrin adına kararmaya başladı; çünkü daha fazla büyümeden, onun için, Doğulu insanların kölesi olmaktan daha iyi bir yazgı öngöremiyordu. Bu yüzden Húrin'in sözlerini hatırladı ve düşünceleri yine Doriath'a döndü; ve sonunda, elinden geliyorsa Túrin'i gizlice uzaklara göndermeye ve Kral Thingol'a onu barındırması için yalvarmaya karar verdi. Ve oturmuş, bunun nasıl yapılabileceğini düşünürken, zihninde Húrin'in sesini açıkça duydu: *Hemen git! Beni bekleme!* Ama çocuğunun doğumu yaklaşıyordu, yol zor ve tehlikeli olacaktı; ne kadar çok kişi giderse, kaçış umudu o kadar azalırdı. Ve yüreği hâlâ itiraf etmediği umutlarla kandırıyordu onu; en gizli düşünceleri Húrin'in ölmediğini

seziyordu ve uykusuz gecelerde onun ayak seslerini bekliyor, ya da avluda onun atı Arrach’ın kişnemesini duyduğunu sanarak uyanıyordu. Dahası, oğlunun, o zamanlarda âdet olduğu üzere, bir başkasının evinde barındırılmasına razı olsa da, bir kralın bile olsa sadaka kabul eden konuğu olmayı gururu kabul etmiyordu. Bu yüzden Húrin’in sesini, ya da sesinin anısını inkar etti ve Túrin’in kaderinin ilk ipliği örülmüş oldu.

Morwen kararını Ağıt Yılı’nın güzü gelirken vermişti ve sonra acele etti; çünkü yolculuk zamanı kısaydı, ama kışın geçmesini beklerse Túrin’in yakalanacağından korkuyordu. Doğulular avlunun çevresinde dolanıyor, evi gözetliyordu. Bu yüzden, aniden Túrin’e şöyle dedi: “Baban gelmiyor. Bu yüzden sen gitmelisin, hem de yakında. O da böyle isterdi.”

“Gitmek mi!'” diye bağırdı Túrin. “Nereye gidelim? Dağları mı aşalım?”

“Evet,” dedi Morwen, “Dağların üzerinden güneye. Güneye -o tarafta umut olabilir. Ama *biz* demedim, oğlum. Sen gitmelisin, ama ben kalmalıyım.”

“Yalnız gidemem!” dedi Túrin. “Seni bırakmayacağım. Neden birlikte gitmeyelim?”

“Ben gidemem,” dedi Morwen. “Ama yalnız gitmeyeceksin. Gethron’u da yanında göndereceğim, belki Grithnir’i de.”

“Labadal’ı göndermeyecek misin?” dedi Túrin.

“Hayır, çünkü Sador topal,” dedi Morwen, “ve zorlu bir yol olacak. Ve sen oğlum olduğundan ve amansız günler yaşadığımızdan, yumuşak konuşmayacağım: yolda ölebilirsin. Sene ilerliyor. Ama kalırsan, daha kötü bir sonla karşılaşırsın: köle olursun. Erkek yaşına geldiğinde erkek olmak istiyorsan, söylediğimi cesaretle yapacaksın.”

“Ama seni Sador’la, kör Ragnir’le ve yaşlı kadınlarla yalnız bırakmış olacağım,” dedi Túrin. “Babam benim Hador’un vârisi olduğumu söylemedi mi? Vâris Hador’un evinde kalmalı, onu savunmalı. Keşke bıçağım hâlâ elimde olsaydı!”

“Vâris kalmalı, ama kalamaz,” dedi Morwen. “Ama bir gün geri dönebilir. Yürekli ol! İşler kötüye giderse ben de ardından geleceğim; gelebilirsem.”

“Ama yabanda kaybolmuşken beni nasıl bulacaksın?” dedi Túrin; ve aniden cesareti kırıldı, açık açık ağlamaya başladı.

“Ağlarsan, benden önce başkaları seni bulur,” dedi Morwen. “Ama nereye gideceğini biliyorum ve eğer oraya varırsan, orada kalırsan, elimden geliyorsa seni orada bulurum. Çünkü seni Doriath’a, Kral Thingol’a gönderiyorum. Köle olmaktansa, bir kralın konuğu olmayı tercih etmez misin?”

“Bilmiyorum,” dedi Túrin. “Kölenin ne olduğunu bilmiyorum.”

“Öğrenmeyesin diye gönderiyorum seni uzaklara,” diye yanıt verdi Morwen. Sonra Túrin’i önüne çekti ve orada bir bilmece okumaya çalışıyormuş gibi, gözlerinin içine baktı. “Zor, Túrin, oğlum,” dedi sonunda. “Hem de yalnızca senin için değil. Kötü günlerde senin için en iyisinin ne olduğuna karar vermek benim için de güç. Ama doğru olduğunu düşündüğüm şeyi yapıyorum; çünkü, bana kalan en değerli şeyden başka neden ayrılayım?”

Bir daha bundan bahsetmediler ve Túrin üzülmüş, şaşalamıştı. Sabahleyin, ateş için odun kesmekte olan Sador’u bulmaya gitti, koruluklara gitmeye cesaret edemedikleri için pek az odunları vardı; ve Sador’u koltuk değneğine dayanmış, bitmemiş halde bir köşeye tıkılmış olan Húrin’in büyük sandalyesine bakarken buldu. “Gitmeli,” diyordu Sador, “çünkü bugünlerde yalnızca acil ihtiyaçlarımızı karşılayabiliyoruz.”

“Daha kırma,” dedi Túrin. “Belki babam eve döner ve o zaman, o yokken onun için yaptığın şeyi görünce memnun olur.”

“Sahte umutlar, korkulardan daha tehlikelidir,” dedi Sador, “ve bu kış bizi sıcak tutamazlar.” Sandalyedeki oymalara dokundu ve içini çekti. “Zamanımı boşa harcamışım,” dedi, “ama hoş saatlerdi yine de. Ama bu tür şeyler kısa ömürlüdür; ve asıl amaç onları yaparken alınan zevk, sanırım. Artık armağanını sana geri versem de olur.”

Túrin elini uzattı, ama çabucak geri çekti. “Bir erkek verdiği armağanları geri almaz,” dedi.

“Ama eğer bana aitse, dilediğim gibi veremez miyim!'” dedi Sador.

“Evet,” dedi Túrin, “benden başka birine. Ama neden onu vermek istiyorsun!'”

"Onu, uğraşmaya değer bir iş için kullanma umudum kalmadı," dedi Sador. "Gelecek günlerde, Labadal için köle işi dışında iş olmayacak."

"Ama köle nedir?" dedi Túrin.

"Eskiden insan olan, ama hayvan muamelesi gören bir insan," diye yanıt verdi Sador. "Ancak ölmeyecek kadar beslenen, ancak çalışması için canlı tutulan, ancak acı ya da ölüm korkusuyla çalışan bir insan. Ve bu soyguncular, sırf eğlenmek için ona acı verebilir ya da onu öldürebilir. Hızlı ayaklılardan bazılarını seçtiklerini ve köpekler yardımıyla onları avladıklarını duydum. Bizim Latif Halk'tan öğrendiğimizden daha hızlı bir biçimde, onlar orklardan öğrendiler."

"Şimdi daha iyi anlıyorum," dedi Túrin.

"Bu tür şeyleri bu kadar erken anlaman çok yazık," dedi Sador; sonra Túrin'in yüzündeki tuhaf ifadeyi görünce: "Şimdi neyi anlıyorsun?"

"Annemin beni neden uzaklara gönderdiğini," dedi Túrin ve gözleri yaşlarla doldu.

"Ah!" dedi Sador ve kendi kendine mırıldandı: "Ama neden bu kadar gecikti?" Sonra Túrin'e dönerek şunu söyledi: "Bu bana ağlanacak bir haber gibi gelmedi. Ama annenin görüşlerini Labadal'a ya da bir başkasına söylememelisin. Bugünlerde bütün duvarların ve çitlerin kulakları var, hem de latif kafalarda büyüyen kulaklar değil."

"Ama biriyle konuşmak zorundayım!" dedi Túrin. "Sana her zaman bir şeyler anlattım. Seni bırakmak istemiyorum, Labadal. Bu evi ve annemi bırakmak istemiyorum."

"Ama bırakmazsan," dedi Sador, "şimdi anlıyor olman gerektiği gibi, Hador Evi kısa zamanda, sonsuza dek son bulur. Labadal da senin gitmeni istemiyor; ama Húrin'in hizmetkarı Sador, Húrin'in oğlu Doğuluların ulaşamayacağı bir yerde olduğu için mutlu olacak. Vah vah, çaresi yok: veda etmeliyiz. Bıçağımı ayrılık hediyesi olarak almaz mısın artık?"

"Hayır!" dedi Túrin. "Elflere, Doriath Kralı'na gideceğimi söylüyor annem. Orada, ona benzer başka şeyler alabilirim. Ama sana başka armağan gönderemem, Labadal. Çok uzaklarda ve yapayalnız olacağım." Sonra Túrin ağladı; ama Sador ona şöyle dedi: "Bak şimdi! Húrin'in oğlu nerede?

Çünkü, pek de uzun olmayan bir süre önce onun şöyle dediğini duymuştum: *Elimden gelen en kısa zamanda, bir elf kralının yanına asker gireceğim."*

Bunun üzerine Túrin ağlamayı bıraktı ve şöyle dedi: “Pekala; bunlar Húrin’in oğlunun sözleriyse, o sözleri tutmalı ve gitmeli. Ama, ne zaman bunu yapacağım, şunu yapacağım desem, yapma zamanı geldiğinde çok farklı görünüyor. Şimdi gitmek istemiyorum. Bir daha bu tür şeyler söylememeye dikkat etmeliyim.”

“Gerçekten de en iyisi bu olur,” dedi Sador. “Çoğu kişi aynı öğüdü verir, ama pek az kişi öğrenir. Bırak, görünmeyen günler öyle kalsın. Bugün yeterinden de fazla.”

Sonra Túrin yolculuk için hazırlandı ve annesine veda etti ve iki yoldaşı ile birlikte gizlice oradan ayrıldı. Ama Túrin’in geri dönüp babasının evine bakmasını istediklerinde, ayrılık acısı kılıç gibi saplandı içine ve haykırdı: “Morwen, Morwen, seni bir daha ne zaman göreceğim?” Eşikte durmakta olan Morwen, ağaçlıklı tepelerdeki bu feryadı duydu ve kapı direğini öyle sıkı kavradı ki parmaklan yırtıldı. Bu, Túrin’in acılarının ilkiydi.

Túrin gittikten sonra, senenin başlarında, Morwen çocuğunu doğurdu ve ona Niënor, yani Yas adını verdi; ama o doğduğunda Túrin çok uzaklardaydı. Yolu uzun ve şer doluydu, çünkü Morgoth’un gücü çok uzaklarda dolanıyordu; ama Túrin’in rehberleri, Hador’un günlerinde genç olan Gethron ve Grithnir’di ve şimdi yaşlanmış olsalar da cesurdular ve araziyi çok iyi tanıyorlardı, çünkü eski günlerde Beleriand’da sık sık yolculuk etmişlerdi. Böylece, kader ve cesaret eseri, Gölgeli Dağlardan aştılar ve Sirion Vadisi’ne inerek Brethil Ormanı’na girdiler; ve sonunda yorgun argın Doriath sınırlarına ulaştılar. Ama orada şaşırdılar ve kraliçenin labirentlerine düştüler, ve kaybolarak, yiyecekleri tükenene dek patikasız ağaçlıklarda dolandılar. Orada ölüme çok yaklaştılar, çünkü kuzeyden gelen kış soğuktu; ama Túrin’in sonu bu kadar kolay gelmedi. Ümitsizlik içinde yatarken bir boru sesi duydular. Sağlamyaylı Beleg o bölgede avlanıyordu, çünkü her zaman Doriath Bataklıklarında yaşardı ve o günlerin en iyi ormancısıydı. Beleg onların feryatlarını duydu ve yanlarına geldi ve onlara yiyecek içecek verirken isimlerini ve nereden geldiklerini öğrendi ve içi hayret ve acıma ile doldu. Ve Túrin’e sevgiyle baktı, çünkü Túrin annesinin güzelliğini ve babasının gözlerini almıştı ve sağlam yapılı ve güçlüydü.

“Kral Thingol’dan ne lütuf isterdin?” dedi Beleg oğlana.

“Şövalyelerinden biri olup, Morgoth’a karşı at sürmek ve babamın intikamını almak,” dedi Túrin.

“Yaşın büyüdüğünde, bu pekala olabilir,” dedi Beleg. “Çünkü henüz küçük olmana rağmen, yiğit bir adamın hamuruna sahipsin, eğer bu mümkün olursa, Sadık Húrin’in oğlu olmaya layıksın.” Çünkü Húrin ismi tüm elf diyarlarında saygıyla anılırdı. Dolayısıyla, Beleg memnunlukla gezginlerin rehberi oldu ve onları o sırada başka avcılarla birlikte kaldığı kulübeye götürdü ve Menegroth’a haberci gönderilirken orada konuk edildiler. Ve Thingol ile Melian’ın Húrin’in oğlunu ve koruyucularını kabul edeceği haberi geldiğinde, Beleg onları gizli yollardan Saklı Krallık’a götürdü.

Böylece, Túrin Esgalduin üzerindeki büyük köprüye geldi ve Thingol’un malikanesinin kapılarından geçti; ve çocuk haliyle, o zamana dek Beren dışında hiçbir ölümlü insanın görmediği Menegroth’un harikalarına baktı. Sonra Gethron Morwen’in mesajını Thingol ile Melian’a aktardı; ve Thingol onları merhametle karşıladı ve insanların en kudretlisi Húrin’in ve kandaşı Beren’in şerefine, Túrin’i dizine oturttu. Ve bunu görenler hayret ettiler, çünkü bu, Thingol’un Túrin’i evlat edindiğinin işaretiydi; ve o zamanlarda krallar bunu yapmazdı, elf beyleri bir insanı asla evlat edinmezdi. Sonra Thingol, Túrin’e şöyle dedi: “Bundan böyle, Húrin’in oğlu, evin burası olacak; ve tüm yaşamın boyunca, oğlum sayılacaksın, her ne kadar insan olsanda. Ölümlü insanların ölçütlerinin ötesinde bilgelik öğretilecek sana ve elf silahları yerleştirilecek ellerine. Bir ihtimal, öyle bir zaman gelir ki, babanın Hithlum’daki yurdunu yeniden ele geçirirsin; ama şimdilik burada sevgi içinde yaşa.”

Túrin’in Doriath’taki hayatı böyle başladı. Koruyucuları Gethron ile Grithnir bir süre onunla kaldı, ama Dor-lómin’deki hanımlarının yanına dönmeyi arzuluyorlardı. Sonra Grithnir yaşlılığın ve hastalığın pençesine düştü ve ölene dek Túrin’in yanında kaldı; ama Gethron ayrıldı ve Thingol ona rehberlik edecek, onu koruyacak eşlikçiler göndereli ve bu eşlikçiler Morwen’e Thingol’dan mesaj götürdüler. Sonunda Húrin’in evine vardılar ve Morwen Túrin’in Thingol’un malikanesinde şerefle karşılandığını öğrenince ızdırabı hafifledi; elfler ona aynı zamanda, Melian’dan zengin armağanlar ve Thingol’un adamları ile birlikte Doriath’a gitmesi çağrısı getirdiler. Çünkü Melian bilge ve basiretliydi ve bu şekilele, Morgoth’un zihninde hazırlanan şerri önlemeyi umuyordu. Ama Morwen evinden

ayrılmak istemedi, çünkü gönlü hâlâ değişmemişti ve gururu hâlâ yüksekti; dahası, Niënor henüz kollarında bir bebekti. Bu yüzden Doriath Elflerini teşekkürleri ile geri yolladı ve fakirliğini saklayarak, kalan son küçük altın eşyaları onlara armağan etti; ve onlardan Hador'un Miğferi'ni Thingol'a götürmelerini istedi. Ama Túrin Thingol'un habercilerinin dönüşünü dört gözle bekliyordu; ve onlar yalnız dönünce koruluklara kaçtı ve ağladı, çünkü Melian'ın çağrısını biliyordu ve Morwen'in geleceğini ummuştu. Bu, Túrin'in ikinci acısıydı. Haberciler Morwen'in yanıtını aktardıkları zaman, Melian onun aklından geçenleri anlayarak ona acıdı; ve sezdiği kaderin bu kadar kolay önlenemeyeceğini gördü.

Hador'un Miğferi Thingol'un ellerine verildi. O miğfer gri çelikten yapılmıştı ve altınla süslenmişti, üzerine zafer rünleri oyulmuştu. Onda, takanı yaralanmaktan ve ölümden koruyan bir güç vardı, çünkü ona çarpan kılıç kırılıyor, onu vuran ok sekiyordu. Eserleri ile ünlü Nogrod'un demircisi Telchar tarafından yapılmıştı. Cücelerin demirhanelerinde kullandığı, gözlerini koruyan miğferlerinde olduğu gibi bir siperliği vardı ve onu takanın yüzü tüm görenlerin yüreğine korku salardı, ama kendisi ok ve ateşe karşı korunaklıydı. Bir meydan okuma jesti olarak, sorgucuna ejderha Glaurung'un imgesi yaldızla işlenmişti; çünkü Glaurung'un Morgoth'un kapılarından ilk çıktığı zamandan kısa süre sonra yapılmıştı. Hador ve ardından Galdor, o miğferi savaşta sık sık takmıştı; ve onun savaşın ortasında yükseldiğini gördüklerinde, Hithlum ordusu yüreklenmiş ve haykırmıştı: "Dor-lómin'in Ejderhası, Angband'ın altın-solucanından daha kıymetlidir!" Ama Húrin Ejderha-miğferini kolay kolay takmazdı ve her durumda onu kullanmazdı çünkü, "Düşmanlarıma kendi yüzümle bakmayı tercih ederim," derdi. Yine de, miğferi evinin en büyük aile yadigarlarından biri sayardı.

O zamanlarda Thingol'un Menegroth'taki derin silahhaneleri büyük bir silah bolluğu ile doluydu: balık pulları şeklinde yapılmış, ay ışığı altındaki su gibi parlayan metal zırhlar; bizzat Telchar ya da onun üstadı ihtiyar Gamil Zirak, ya da daha da yetenekli elf demircileri tarafından yapılmış kılıçlar ve baltalar, kalkanlar ve miğferler. Bazılarını armağan olarak Valinor'dan almıştı ve dünya tarihi boyunca ondan daha büyük zanaatkar çıkmayan Fëanor'un ustalık zamanlarında yapılmıştı. Ama Thingol Hador'un Miğferini, silahları kıtmış gibi tuttu ve nazik sözler etti: "Húrin'in atalarının taşıdığı bu miğferi takan baş, gururlu bir baştı."

Sonra aklına bir fikir geldi ve Túrin'i çağırdı ve ona, Morwen'in oğluna kudretli bir şeyi, atalarının yadigarını gönderdiğini söyledi. "Kuzeyin Ejderbaşını al," dedi, "ve zamanı geldiğinde hakkıyla tak." Ama Túrin henüz miğferi kaldıramayacak kadar küçüktü ve yüreğindeki keder yüzünden ona önem vermedi.

5

TÚRİN DORİATH'TA

Doriath krallığındaki çocukluk senelerinde, Túrin onu nadiren görse de, Melian Túrin'e göz kulak oluyordu. Ama koruluklarda yaşayan Nellas adlı bir genç kız vardı; ve Melian'ın isteği üzerine, ormana girerse Túrin'i izliyor, tesadüf eseriymiş gibi onunla orada karşılaşıyordu. Sonra orada oyun oynuyorlar ya da el ele yürüyüş yapıyorlardı; çünkü Túrin hızlı büyüyordu ve Nellas onun yaşında bir kız gibi görünüyordu; ve elf ömrünce çok seneler yaşamış olsa da, onun yaşında bir kızın yüreğine sahipti. Túrin, Doriath âdetleri ve orada yaşayan yabanıl şeyler hakkında Nellas'tan çok şey öğreniyordu, ve Nellas ona, daha eski, daha incelikli, sözcükler açısından daha zengin olan kadim diyarın âdetince Sindarin dilini konuşmayı öğretiyordu. Böylece, bir süreliğine Túrin neşeleniyor, ama sonra yine ruhuna bir gölge düşüyordu ve bu dostluk bir bahar sabahı gibi geçip gidiyordu. Çünkü Nellas Menegroth'a gitmiyordu ve taştan çatılar altında yürümeye gönülsüzdü; bu yüzden, Túrin'in çocukluğu geçip giderken ve düşünceleri insanların işlerine dönerken, Nellas'ı gittikçe daha

az görmeye başladı ve sonunda ona uğramaz oldu. Ama Nellas, gizlice de olsa hâlâ ona göz kulak oluyordu.

Túrin Menegroth malikanelerinde dokuz sene yaşadı. Gönlü ve düşünceleri devamlı kendi soyuna dönüyordu ve zaman zaman onlardan haber alıp teselli oluyordu. Çünkü Thingol Morwen'e mümkün olduğunca haberci yolluyordu ve Morwen de oğluna haber yolluyordu; böylece Túrin Morwen'in durumunun rahatladığını, kız kardeşi Niënor'un kuzeyin kasvetinde bir çiçek gibi güzelleştiğini öğreniyordu. Ve Túrin büyüdü, insanlar arasında uzun boylu biri oldu, Doriath Elflerini geçti ve gücü, dayanıklılığı Thingol'un diyarında ünlendi. O senelerde çok daha fazlasını öğrendi, kadim günlerin tarihçelerini ve eskilerin büyük başarılarını hevesle dinledi ve az konuşan, dalgın biri oldu. Sağlamyaylı Beleg sık sık onu görmek için Menegroth'a geliyordu ve onu araziye çıkarıyor, ahşap işlemeciliği, okçuluk ve (daha çok sevdiği) kılıç kullanmayı öğretiyordu; ama el sanatlarında o kadar yetenekli değildi, çünkü kendi gücünü öğrenmekte ağırdı ve sık sık, yaptığı bir şeyi ani bir darbe ile bozuyordu. Başka konularda da talih onu sevmiyor gibiydi, bu yüzden tasarladıklarının yolunda gitmediği sık sık oluyordu ve arzu ettiği şeyi başaramıyordu; dostluğu da kolay kolay kazanamıyordu, çünkü neşeli biri değildi, nadiren gülüyordu ve gençliğine gölge düşmüştü. Yine de, onu iyi tanıyanlar onu seviyor, saygı duyuyordu ve Kral'ın üvey oğlu olarak şereflendiriliyordu.

Ama Doriath'ta bunu kıskanan biri vardı ve Túrin erkekliğe yaklaşırken kıskançlığı daha da arttı: adı Saeros'tu. Saeros gururlu biriydi, kendinden düşük ve değersiz gördüklerine karşı kibirliydi. Ozan Daeron'la arkadaş oldu, çünkü o da şarkılarda yetenekliydi; ve insanları sevmezdi, en sevmedikleri de Tek-elli Beren'in kanından olanlardı. "Tuhaf değil mi?" derdi, "Bu diyar bu mutsuz ırktan bir kişiye daha açıldı. Diğeri Doriath'a yeterince zarar vermedi mi?" Bu yüzden Túrin'e ve onun yaptığı her şeye yan bakar, söyleyebildiği kötü şeyleri söylerdi; ama sözleri sinsi, kötülüğü örtülüydü. Túrin'le yalnızken karşılaşırsa, onunla kibirli bir tavırla konuşur, onu horgördüğünü açıkça belli ederdi; ve uzun süre boyunca onun kötü sözlerine sessizlikle yanıt vermiş olsa da, Túrin ona karşı dikkatli davranır oldu, çünkü Saeros Doriath halkının ileri gelenlerindendi ve Kral'ın danışmanıydı. Ama Túrin'in sessizliği Saeros'un canını sözleri kadar çok sıkıyordu.

On yedi yaşına bastığı sene, Túrin'in ızdırabı yenilendi; çünkü o sene evinden aldığı haberler kesilmişti. Morgoth'un gücü her sene artmıştı ve artık Hithlum'un tamamı onun gölgesi altındaydı. Kuşkusuz, Húrin'in halkı ve akrabalarının işleri hakkında çok şey biliyordu ve planı gerçekleşsin diye onları bir süre taciz etmemişti; ama şimdi, bu amacı yerine getirmek için, Gölgeli Dağlardaki bütün geçitleri yakından izliyordu, öyle ki büyük tehlikeyi göze almadan kimse Hithlum'a girip çıkamıyoıdu, ve Narog ile Teiglin pınarlarının, Sirion'un yukarılarının çevresi ork kaynıyordu. Öyle bir zaman geldi ki, Thingol'un habercileri dönmez oldu ve o da daha fazlasını göndermedi. Korunaklı sınırların ötesine birini göndermeye her zaman gönülsüzdü ve Dor-lómin'deki Morwen'e, tehlikeli yollardan halkından haberci göndererek yaptığı iyiliğin emsali yoktu.

Artık ne tür yeni kötülükler dolaştığını bilmeyen ve Morwen ile Niënor'un başına kötü bir şey geldiğinden korkan Túrin'in yüreği ağırlaşmıştı; ve günler boyunca sessizce oturdu, kara kara Hador Evi'nin ve Kuzey insanlarının düşüşünü düşündü. Sonra kalktı ve Thingol'u görmeye gitti; ve onu Melian'la birlikte Menegroth'un koca kayını Hirilorn'un altında otururken buldu.

Thingol hayretle Túrin'e baktı, aniden önünde evlatlığı yerine bir insan, sert ve gururlu, beyaz bir yüzdeki derin gözlerle ona bakan, uzun boylu, siyah saçlı bir yabancı gördü; ama Túrin konuşmadı.

"Ne istiyorsun, evlatlığım?" dedi Thingol, ve onun isteyeceği şeyin küçük olmayacağını tahmin etti.

"Zincir zırh, kılıç ve boyuma uygun bir kalkan, beyim," diye yanıt verdi Túrin. "Aynı zamanda, izninle, atalarımın Ejder-miğferini istiyorum."

"İstediklerini alacaksın," dedi Thingol. "Lâkin, neye hizmet edecek bu silahlar?"

"Bir erkeğe ve hatırlayacak soydaşları olan bir oğula," dedi Túrin. "Aynı zamanda, silah konusunda yiğit yoldaşlara ihtiyacım var."

"Sana kılıçlı şövalyelerim arasında bir yer vereceğim, eğer ki bundan böyle silahın kılıç olacaksa," dedi Thingol. "Dilediğin buysa, onlarla birlikte bataklıklarda savaş talimleri yapabilirsin."

"Yüreğim Doriath Bataklıklarının ötesine gitmemi söylüyor," dedi Túrin. "Çünkü ben savunma yapmayı değil, düşmanımıza saldırmayı istiyorum."

“O zaman yalnız gitmelisin,” dedi Thingol. “Angband’a karşı savaşta halkımın üstleneceği vazifeyi kendi bilgeliğimle tayin ediliyorum, Húrin oğlu Túrin. Bu zamanda, silah kuşanmış hiçbir Doriath gücü göndermeyeceğim; ne de öngörebildiğim bir gelecekte gerçekleşecek bu. ”

“Ama sen dilediğin yere gitmekte serbestsin, Morwen’in oğlu,” dedi Melian. “Melian Kuşağı, müsaademizle gelenlerin gidişine mani olmaz.”

“Bilgece öğütler seni durdurmazsa,” dedi Thingol.

“Öğüdünüz nedir, beyim?” dedi Túrin.

“Boyun posun insan gibi, ve hattâ şimdiden çoğu insanda olandan fazlasına sahipsin,” diye yanıt verdi Thingol; “lâkin, henüz rüşdüne erişmiş sayılmazsın. Bu gerçekleşene kadar sabırlı olmalısın, gücünü sınamalı ve eğitmelisin. İşte bundan sonra, belki soydaşlarını hatırlayabilirsin; lâkin bir insanın yalnız başına Karanlık Efendi’ye karşı, ne kadar sürerse sürsün, elf beylerinin savunmasına yardım etmekten daha fazlasını yapabileceği umudu pek az.”

Bunun üzerine Túrin şöyle dedi: “Soydaşım Beren daha fazlasını yaptı.”

“Beren, bir de Luthien,” dedi Melian. “Ama Luthien’in babasıyla bu şekilde konuşman fazla cesurca. Bana göre, alın yazın pek âlâ değil, Morwen’in oğlu Túrin, lâkin senin içinde bir yücelik var ve iyi de olsa kötü de, kaderin elf halkınınkine dolanmış. Kendine dikkat et, kaderin kötü olmasın diye.” Biraz sonra yine konuştu ve şöyle dedi: “Şimdi git, evlatlığımız; ve Kral’ın öğüdünü tut. Bu, kendi fikrinden daha bilgece olacaktır. Lâkin rüşdüne eriştikten sonra, bizimle Doriath’ta uzun süre yaşayacağını sanmıyorum. Eğer ki, gelecek günlerde Melian’ın sözlerini hatırlarsan senin için iyi olacak: yüreğinin hararetinden ve soğuğundan kork, ve elinden geliyorsa sabırlı olmaya gayret et. ”

Sonra Túrin onların önünde eğildi ve ayrıldı. Ve kısa süre sonra Ejder-miğferini taktı, silah aldı ve kuzey bataklıklarına gitti ve orada orklara ve Morgoth’un tüm hizmetkarlarına ve yaratıklarına karşı bitmek tükenmek bilmez bir savaş veren elf savaşçılarına katıldı. Böylece, daha çocukluktan yeni çıkmış olmasına rağmen gücünü ve cesaretini kanıtladı; ve soydaşlarının hatalarını hatırladığından, her zaman cüretliydi ve pek çok mızrak, ok ve çarpık ork kılıcı yarası aldı.

Ama kaderi onu ölümden esirgiyordu; ve Dor-lómin'in Ejder-miğferinin yine ortaya çıktığı söylentisi koruluklarda dolaştı, Doriath'ın çok uzaklarında duyuldu. Bunun üzerine pek çok kişi meraklandı, şöyle dedi: "Bir insanın ruhu ölümden dönebilir mi; yoksa Hithlumlu Húrin gerçekten de Cehennem Çukurlarından mı kaçtı?"

O zamanlarda, Thingol'un bataklık nöbetçileri arasında, silah kullanmakta Túrin'den güçlü tek bir kişi vardı ve o da Sağlamyaylı Beleg'di; ve Beleg ile Túrin her tehlikede yoldaştı, yabanıl koruluklarda kol geziyorlardı.

Üç sene böyle geçti ve bu süre içinde Túrin Thingol'un malikanesine nadiren geldi; artık görünüşüne ve tavırlarına da dikkat etmiyordu, saçları bakımsızdı, zırhı hava koşullan yüzünden lekelenmiş gri bir pelerinle kaplıydı. Ama tesadüf eseri, Túrin'in ayrılışından sonraki üçüncü yaz, Túrin yirmi yaşındayken, dinlenmek arzusuyla, silahlarının da onarılması için bir demirciye ihtiyaç duyarak, beklenmedik bir biçimde Menegroth'a geldi ve bir akşam malikaneye gitti. Thingol orada değildi, yazın zaman zaman yapmaktan hoşlandığı gibi Melian'la birlikte yeşil koruluklara gitmişti. Yol yorgunu ve dalgın olduğundan Túrin dikkat etmeden oturdu; ve talihsizlik eseri, bir toplantıda, diyarın büyükleri arasına, Saeros'un oturmaya alışık olduğu yere oturmuştu. Geç gelen Saeros, Túrin'in bunu gururundan, onu küçük düşürmek niyetiyle yaptığını düşünerek kızdı; orada oturanların Túrin'i paylamadığını, aralarına oturmaya layık biri olarak hoş karşıladığını görünce öfkesi daha da arttı.

Bu yüzden, Saeros bir süre onlarla aynı fikirdeymiş gibi davrandı ve Túrin'in karşısında bir başka yere oturdu. "Bataklık nöbetçisi aramıza nadiren teşrif ederek sevindiriyor bizi," dedi; "ve onunla konuşma şerefine nail olmak uğruna her zamanki yerimi memnunlukla bırakıyorum ona." Ama Avcı Mablung ile konuşmakta olan Túrin ayağa kalkmadı ve kısa bir "Teşekkür ederim" ile yanıt verdi.

Sonra Saeros, sınırdan haberler, yabanda yaptığı işler hakkında sorular yağdırdı ona; ama sözleri latif olsa da, sesindeki alaycılığı işitmemek imkansızdı. Bunun üzerine Túrin ihtiyatı ele aldı ve çevresine bakındı ve sürgünün acılığını anladı; çünkü elf evlerinin onca aydınlığına ve kahkahasına rağmen, onun düşünceleri Beleg'e ve koruluklardaki hayatına, ve oradan da uzaklara, Dor-lómin'deki, babasının evindeki Morwen'e

dönüyordu; ve Túrin düşüncelerindeki karanlık yüzünden kaşlarını çattı ve Saeros'a yanıt vermedi. Bunun üzerine, kaş çatışın ona yönelik olduğunu sanan Saeros öfkesine hâkini olamaz oldu; ve altın bir tarak çıkardı ve masanın üzerine, Túrin'in önüne fırlatarak bağırdı: "Kuşkusuz ki, Hithlumlu İnsan, bu masaya aceleyle geldin, ve hırpani pelerinin mazur görülebilir; ama kafanı da bir dikenli çalı kümesi gibi bakımsız bırakmanın manası yok. Ve belki kulakların açıkta olsaydı, sana söylenenleri daha iyi dinlerdin." Túrin hiçbir şey söylemedi, ama bakışlarını Saeros'a çevirdi ve onların karanlığında bir ışıltı vardı. Ama Saeros uyarıyı dikkate almadı ve bakışlarına küçümsemeyle karşılık verdi, herkesin duyabileceği şekilde şunları söyledi: "Eğer bu kadar vahşi ve korkunçsa Hithlum'un insanları, o diyarın kadınları nasıldır kimbilir? Yoksa, tıpkı geyikler gibi yalnızca kendi saçlarına bürünmüş bir biçimde mi koşuyorlar?"

Sonra Túrin bir içki kadehi alarak Saeros'un yüzüne fırlattı ve Saeros ciddi bir halde yaralanarak geriye düştü; ve Túrin kılıcını çekti, ona doğru koşacak oldu, ama Mablung onu engelledi. Sonra Saeros ayağa kalkarak masaya kan tükürdü ve yaralı ağzına rağmen elinden geldiğince konuştu: "Daha ne kadar barındıracağız bu orman kaçkınını? Bu gece kim yönetmekte burayı? Kral'ın kanunu, malikanesindeki kullarını incitenlere karşı ağırdır; ve orada kılıç çekenler için kanun kaçağı ilan edilmek en hafif sondur. Sana dışarıda yanıt verebilirim Orman Kıçkını!" Ama Túrin masanın üzerinde kan görünce sakinleşmişti; silkelenerek Mablung'un elinden kurtuldu ve tek kelime etmeden oradan ayrıldı.

Sonra Mablung Saeros'a şöyle dedi: "Senin canını sıkan nedir bu akşam? Bu kötülükten seni sorumlu tutuyorum; hem belki Kral'ın kanunu, yaralı bir ağzın, sataşmaların için adil bir karşılık olduğuna karar verir."

"O budalanın bir sıkıntısı varsa, bırak Kral'ın hükmüne sunsun," diye yanıt verdi Saeros. "Lâkin burada kılıç çekilmesi, böyle bir sebepten mazur görülemez. Eğer ki Orman Kaçkını bana malikanenin dışında kılıç çekerse, onu öldüreceğim."

"Aksi de olabilir," dedi Mablung. "Ancak ölen her kim olursa olsun, Doriath'tan çok Angband'a yaraşır, bir şey olur, ve daha muazzam bir şerrin önü açılır. Hakikat şu ki, kuzeyden gelen bir gölgenin uzandığını ve dokunduğunu hissediyorum. Kulak ver ki Saeros, gururun yüzünden Morgoth'un emelini gerçekleştirmeyesin, ve unutma ki sen bir Eldarlısın."

“Bunu unutmadım,” dedi Saeros; ama gazabı dinmedi ve kötü niyeti gece boyunca işledi, yarasını besledi.

Saeros sabahleyin, Túrin bataklıklara dönme niyetiyle Menegroth’tan ayrılırken, ona pusu kurdu. Túrin henüz pek az yol gitmişti ki, Saeros kılıcını çekerek, kolunda kalkanı ile, koşarak arkadan saldırdı. Ama yabanda ihtiyatlı olmak üzere eğitilmiş olan Túrin onu gözucuyla gördü ve kenara sıçrayarak hızla kılıcını çekti, düşmanına döndü. “Morwen!” diye bağırdı, “seninle alay eden, şimdi horgörüsünün cezasını görecek!” Ve Saeros’un kalkanını yardı ve sonra hızlı kılıç hamleleri ile dövüştüler. Ama Túrin uzun süredir zorlu bir okulda eğitim görüyordu ve elfler kadar çevik, ama daha güçlü olmuştu. Kısa sürede üstünlüğü ele geçirdi ve Saeros’un kılıç kolunu yaralayarak, onun merhametine kalmasını sağladı. Sonra ayağını Saeros’un düşürdüğü kılıcın üzerine koydu. “Saeros,” dedi, “seni uzun bir yarış bekliyor ve giysilerin sana engel olacaktır; saçların yeterli olmalı.” Ve aniden onu yere fırlatarak soydu ve Saeros Túrin’in büyük gücünü hissederek korktu. Ama Túrin onun kalkmasına izin verdi ve sonra, “Koş, koş, kadınlarla alay eden!” diye bağırdı. “Koş! Geyikler kadar hızlı koşamazsan, seni arkadan dürtüklerim.” Sonra kılıcının ucuyla Saeros’un kaba etlerini dürtükledi; ve Saeros dehşetle imdat isteyerek koruluğun içine kaçtı; ama Túrin av köpeği gibi peşinden gidiyordu ve Saeros nasıl koşarsa koşsun, ne yana kaçarsa kaçsın, kılıç yine de arkasında, onu kışkırtıyordu.

Saeros’un feryatları kovalamacaya pek çok başkasını çağırdı ve onlar da arkalarından gittiler, ama ancak en hızlı olanlar koşuculara ayak uydurabiliyordu. Mablung bunların en başındaydı ve huzursuz olmuştu, çünkü sataşma ona kötü gelmiş olsa da, “sabah uyanan şer, gece çökmeden Morgoth’un eğlencesi olur”; ve dahası, elf halkından birini, mesele yargıya bırakılmadan, maksatlı bir şekilde mahcup düşürmek, büyük bir yanlış sayılırdı. O sırada, ilk önce Saeros’un öldürme niyetiyle Túrin’e saldırdığını kimse bilmiyordu.

“Dur, dur, Túrin!” diye bağırdı Mablung. “Ormanda ork-işi bu yaptığın!”

“Ork-işi önceydi; bu yalnızca ork- oyunu,” diye seslenerek yanıt verdi Túrin. Mablung konuşmadan önce Saeros’u bırakmak üzereydi, ama şimdi bağırarak onun peşinden koştu yine; ve sonunda yardımdan ümidini kesen ve ölümünün yakın olduğunu düşünen Saeros, çılgınca koşmaya devam etti ve sonunda Esgalduin’i besleyen bir derenin yüksek kayalıkların arasından

derin bir yarığa döküldüğü yerin kenarına geldi, ve yarık bir geyiğin atlaması için bile genişti. Dehşete kapılmış olan Saeros yine de atlamayı denedi; ama uzak kenarda ayağı kaydı ve haykırarak geriye düştü, suyun içindeki büyük bir taşa çarptı. Doriath'taki hayatı bu şekilde sona erdi; ve uzun zaman Mandor'un ellerinde kalacaktı.

Túrin onun derede yatan cesedine baktı ve düşündü: "Mutsuz aptal! Buradan sonra Menegroth'a yürümesine izin verecektim. Şimdi, hak etmediğim halde bana bir suç yüklemiş oldu." Ve dönüp karanlık bakışlarla, gelip kenarda yanında durmuş olan Mablung ile arkadaşlarına baktı. Bir sessizlikten sonra, Mablung ciddi bir tavırla konuştu: "Heyhat! Yalnız şimdi bizimle birlikte geri dönmelisin Túrin, zira Kral bu fiiliyat hakkında hüküm vermeli." Ama Túrin şöyle dedi: "Kral adil olsaydı, beni suçsuz bulurdu. Ama bu, onun danışmanlarından biri değil miydi? Bir kral neden dostu olarak kötü yürekli birini seçsin? Onun kanununu ve hükmünü reddediyorum."

"Sözlerin fazlasıyla gururlu," dedi Mablung, genç adama acımasına rağmen. "Bilgelik öğren! Bir kaçağa dönüşmeyeceksin. Bir dost olarak, benimle dönmeni istiyorum. Başka tanıklar da var. Hakikati öğrendiğinde Kral'ın seni affedeceğini ümit edebilirsin."

Ama Túrin elf evlerinden çekiniyordu, tutsak edilmekten korkuyordu; ve Mablung'a şöyle dedi: "Talebini reddediyorum. Boş yere Kral Thingol'un affını aramayacağım; ve şimdi, onun benim için belirleyeceği sonun beni bulamayacağı bir yere gideceğim. İki seçeneğiniz var: ya gitmeme izin verirsiniz, ya da kanununuza uyuyorsa beni öldürürsünüz. Çünkü sayınız beni canlı yakalamaya yetmez."

Túrin'in gözlerindeki ateşten, sözlerinin doğru olduğunu anladılar ve geçmesine izin verdiler. "Bir ölüm yeterli," dedi Mablung.

"Bunu ben istemedim, ama yasını da tutmuyorum," dedi Túrin. "Mandos onu adil bir biçimde yargılasın; ve eğer canlıların dünyasına dönecek olursa, daha bilge olsun. Hoşçakalın!"

"Uğurlar olsun!" dedi Mablung; "zira, dileğin budur. Şayet böyle devam edersen, yolunun *iyi* olmasını dilemek. Üzerinde bir gölge var. Yeniden karşılaştığımızda, onun daha da koyulaşmamış olmasını dilerim."

Túrin buna yanıt vermedi, yanlarından ayrıldı ve hızla, tek başına, kimsenin bilmediği bir yere gitti.

Túrin Doriath'ın kuzey bataklıklarına dönmediğinde ve ondan hiçbir haber alınamadığında, onu aramak için bizzat Sağlamyaylı Beleg'in Menegroth'a geldiği ve ağır bir yürekle Túrin'in yaptığı işlere ve kaçışına dair haberleri aldığı söylenir. Kısa süre sonra Thingol ile Melian evlerine geri döndüler, çünkü yaz sonu yaklaşıyordu; ve Kral olanları duyduğu zaman şöyle dedi: "Bu eksiksiz bir biçimde dinlemem gereken acı bir mesele. Danışmanım Saeros öldürülmüş, evlatlığım Túrin kaçmış olsa dahi, yarın yargı makamına oturacak ve hükmümü açıklamadan önce her şeyi gerektiği gibi dinleyeceğim."

Ertesi gün Kral salondaki tahtına oturdu ve Doriath'ın bütün başları ve büyükleri çevresine toplandı. Sonra pek çok tanık dinlendi ve bunlar arasında en çok ve en açık konuşan Mablung'du. Ve masadaki tartışmayı anlatırken, Kral'a Mablung'un gönlü Túrin'den yanaymış gibi geldi.

"Húrin oğlu Túrin'in dostu olarak mı konuşuyorsun?" dedi Thingol. "Öyleydim, lâkin hakikati daha uzun vakittir, daha fazla seviyorum," diye yanıt verdi Mablung. "Beni sonuna dek dinleyin, beyim!"

Túrin'in veda sözlerine dek her şey anlatıldığında, Thingol içini çekti; ve önünde oturanlara baktı ve şöyle dedi: "Heyhat! Yüzlerinizde bir gölge görüyorum. Diyarıma nasıl sızmış bu? Şer iş başında. Saeros'u sadık ve bilge bilirdim; lâkin, yaşasaydı, öfkemi hissederdi, zira yaptığı münasebetsizlik pek fena ve malikanede gerçekleşen her bir fiil için onu suçluyorum. Şimdilik, Túrin'i affettim. Yalnız, gazabının dinmesi gerektiği vakit yaptıklarını göz ardı edemem. Saeros'un mahçup edilmesi ve ölümüne kovalanması, işlenen suçtan daha muazzam kusurlar. Sert ve kibir dolu bir yüreğe delalet ediyorlar."

Sonra Thingol bir süre düşüncelere daldı ve sonunda hüzünle konuştu. "Bu nankör bir evlatlık ve aslında konumuna göre fazla gururlu bir insan. Beni ve kanunumu küçük gören birini nasıl barındırabilirim, pişmanlık duymayan birini nasıl affederim? Kararım bu olmalı. Túrin'i Doriath'tan sürüyorum. Diyarıma girmeye kalkışırsa, yargılanmak üzere huzuruma getirilecek; ve ayaklarımın dibinde af dilemezse, artık o, benim oğlum olmayacak. Bunu adil bulmayan varsa, şimdi konuşsun!"

Bunun üzerine salonda bir sessizlik oldu ve Thingol kararını ilan etmek üzere elini kaldırdı. Ama o anda Beleg telaşla içeri girdi ve haykırdı: “Beyim, konuşabilir miyim?”

“Geç kaldın,” dedi Thingol. “Diğerleri ile birlikte çağrılmamış miydin?”

“Çağrıldım, beyim,” diye yanıt verdi Beleg, “ama geç kaldım; tanıdığım birini arıyordum. Şimdi, hükmünüzü vermeden önce, dinlenilmesi gereken bir tanık getiriyorum en nihayet.”

“Söyleyecek sözü olanların hepsi çağrılmıştı,” dedi Kral. “Dinlediklerimden daha fazla ağırlığı olacak ne söyleyebilir bana?”

“İşittiğiniz zaman, kendiniz karar verirsiniz,” dedi Beleg. “İnayetinizi hak etmişsem, bana müsaade edersiniz.”

“Müsaade ediyorum,” dedi Thingol. Sonra Beleg dışarı çıktı ve koruluklarda yaşayan, Menegroth’a hiç gelmeyen Nellas adlı genç kızı elinden tutarak içeri getirdi; Nellas, onu izleyen gözler kadar, sütunlu salon ve taştan çatıdan da korkuyordu. Ve Thingol konuşmasını istediğinde, şöyle dedi: “Beyim, bir ağaçta oturuyordum”; ama sonra Kral’dan ürkerek sustu ve daha fazlasını söyleyemedi.

Bunun üzerine Kral gülümsedi ve şöyle dedi: “Bunu başkaları da yapmış, ama bana bahsetme gereği duymamışlardı.”

“Başkaları da yaptı gerçekten,” dedi Nellas, onun gülümsemesinden cesaret alarak. “Luthien dahi! Ben de onu ve insan Beren’i düşünüyordum o sabah.”

Thingol buna yanıt vermedi ve artık gülümsemiyordu da, bunun yerine Nellas’ın konuşmasını bekledi.

“Zira Túrin bana Beren’i hatırlatıyordu,” dedi Nellas sonunda. “Onların akraba olduğu söylendi bana ve bazıları tarafından yakınlıkları görülebiliyor; yakından bakan bazıları.”

Bunun üzerine Thingol sabırsızlandı. “Öyle olabilir,” dedi. “Lâkin Húrin oğlu Túrin beni küçük görerek gitti ve bir daha onu görüp, akrabalıklarını okuyamayacaksın. Çünkü şimdi hükmümü açıklayacağım.”

“Kralım, efendim!” diye haykırdı Nellas bunun üzerine. “Bana tahammül et, bırak ilk önce ben konuşayım. Túrin’in ayrılışını seyretmek maksadıyla

bir ağaçta oturmuştum; ve Saeros’un kılıç ve kalkanla ağaçların arasından fırlayıp, Túrin’in üzerine doğru atıldığını gördüm.” O anda salonda bir uğultu oldu; ve Kral elini kaldırarak şöyle dedi: “Kulağıma, olası gelenden de vahim haberler getirmişsin. Söylediklerine dikkat et artık; zira bu bir hüküm oturumu.”

“Beleg de bana öyle demişti,” diye yanıt verdi Nellas, “ve sırf bu nedenle buraya gelmeye cürret edebildim, ki Túrin yanlış yargılanmasın. O yiğit biri, lâkin aynı zamanda merhametli. O ikisi dövüştüler, beyim, ta ki Túrin Saeros’u kılıcından ve kalkanından mahrum bırakana kadar; ama onu katletmedi. İşte budur, sonunda onun ölmesini istediğine inanmamamın nedeni. Eğer ki, Saeros mahçup olduysa, hak ettiği bir mahcubiyettir bu.”

“Karar vermek bana düşer,” dedi Thingol. “Lâkin anlattıkların hesaba katılacak.” Sonra Nellas’ı detaylı olarak sorguladı; ve sonunda Mablung’a dönerek şunu söyledi: “Túrin’in bundan sana bahsetmemiş olması bana tuhaf geldi.”

“Ama söylemedi,” dedi Mablung, “yoksa anlatırdım. Ve ayrılırken onunla başka şekilde konuşurdum.”

“Bu durumda, benim hükmüm de başka olacak,” dedi Thingol. “Dinleyin beni! Ona münasebetsizlik edildiğini ve kışkırtıldığını hesaba katarak, Túrin’de bulunabilecek hataları affediyorum. Ve gerçekten de ona yanlış davranan, onun söylediği gibi, danışmanlarımdan biri olduğundan ötürü, bu affı kendisinin talep etmesi gerekmeyecek, her nerede bulunabilirse, ona ben göndereceğim; ve onu şerefle evime geri çağıracağım.”

Ama karar açıklandığı zaman aniden Nellas ağlamaya başladı. “Nerede bulunabilir ki?” dedi. “Diyarımızdan ayrıldı ve dünya büyüktür.”

“Aranacak,” dedi Thingol. Sonra kalktı ve Beleg Nellas’ı Menegroth’tan çıkardı, ona şöyle dedi: “Ağlama; zira Túrin hâlâ dışarıda yaşıyorsa ve yürüyorsa, tüm diğerleri bulamasa dahi, ben onu bulacağım.”

Ertesi gün Beleg Thingol ile Melian’ın huzuruna çıktı ve Kral ona şöyle dedi: “Bana öğüt ver, Beleg; zira kederliyim. Húrin’in oğlunu oğlum saydım ve Húrin’in kendisi gölgelerden sıyrılıp ona sahip çıkana dek öyle de kalacak. Kimsenin Túrin’in yabana haksız yere sürüldüğünü zikretmesini istemem ve ona memnunlukla kucak açarım yine; çünkü onu çok severdim.”

“Bana müsaade buyur, beyim,” dedi Beleg, “ve elimden gelirse, senin adına bu şerri telafi ederim. Zira onun olacağı gibi bir insan yabanda boşa harcanmamak Doriath’ın ona ihtiyacı var ve bu ihtiyaç daha da büyüyecek. Hem, onu ben de severim.”

Sonra Thingol Beleg’e şöyle dedi: “Artık arayış konusunda umudum var! İyi dileklerimle git ve şayet bulursan, bildiğin gibi koru onu ve rehberlik et ona. Beleg Cuthalion, uzun zamandır Doriath’ın savunmasında en ön saftaydın, ve yiğitliğin ve bilgeliğinle elde ettiğin pek çok başarıyla minnetimi hak ettin. Bunların en muazzamı olarak, Túrin’in bulunmasını sayıyorum. Bu ayrılışta bir armağan iste, senden esirgemeyeceğim.”

“O zaman, kıymetli bir kılıç istiyorum,” dedi Beleg, “çünkü orklar sırf yayla idare edilemeyecek kadar kalabalık oldular ve yaklaştılar, ve sahip olduğum kılıç onların zırhıyla baş edemiyor.”

“Sahip olduklarımdan seç,” dedi Thingol, “benim kılıcım Aranrúth dışında.”

Beleg Anglachel’i seçti; ve bu büyük ün sahibi bir kılıçtı ve alev alev yanan bir yıldız olarak gökyüzünden düşen demirden yapıldığı için bu ismi almıştı; yeryüzünden çıkarılan her tür demiri yarabilirdi. Orta Dünya’da onun gibi tek bir kılıç daha vardı. O kılıç bu hikayeye girmeyecek, ama o da aynı cevherden, aynı demirci tarafından dövülmüştü, ve o demirci, Turgon’un kız kardeşi Aredhel ile evlenen Kara Elf Eöl’dü. Anglachel’i Thingol’a, Nan Elmoth’ta kalmasına izin verilmesinin bedeli olarak vermişti ve bunu istemeye istemeye yapmıştı; ama kılıcın eşi olan Anguirel’i alıkoymuştu, ta ki oğlu Maeglin tarafından çalınana dek.

Ama Thingol Anglachel’in kabzasını Beleg’e uzatırken, Melian kılıca baktı; ve şöyle dedi: “Bu kılıçta şer var. Demircinin yüreği hâlâ içinde yaşıyor ve o yürek karanlık. Hizmet ettiği eli sevmeyecek; sana uzun vakit de tahammül etmeyecek.”

“Yine de onu kullanabildiğimce kullanacağım,” dedi Beleg; ve Kral’a teşekkür ederek kılıcı aldı ve ayrıldı. Pek çok tehlike atlatarak, Beleriand’ın dört köşesinde boş yere Túrin’den haber aradı; ve o kış geçip gitti, ardından da bahar.

6

TÚRİN HAYDUTLAR ARASINDA

Şimdi hikaye Túrin'e dönüyor. Kral'ın kovalayacağı bir kanun kaçağı olduğunu düşünen Túrin, Doriath'ın kuzeyindeki bataklıklarda yaşayan Beleg'e dönmedi ve gizlice Korunaklı Topraklardan çıkarak Teiglin'in güneyindeki koruluklara geldi. Orada, Nirnaeth'e gelmeden, dağınık evlerde pek çok insan yaşıyordu; çoğunluğu Haleth'in halkındandı, ama beyleri yoktu ve avlanarak, çiftçilikle, yemişliklerde domuz besleyerek, ormanda yabandan çitlerle ayrılmış açıklıkları işleyerek yaşıyorlardı. Ama o zamanda çoğu yok edilmiş ya da Brethil'e kaçmıştı ve o bölge ork ya da haydut korkusu altında yaşıyordu. Çünkü o yıkım zamanlarında evsiz ve çaresiz insanlar yoldan çıkıyordu; savaş ve yenilginin, harap edilmiş toprakların kalıntılarıydı onlar; ve bazıları işledikleri kötü işler yüzünden yabana sürülmüştü. Avlanıyor, bulabildikleri yiyecekleri topluyorlardi; ama açlık ve başka ihtiyaçlar tarafından güdülürken çoğu soygunculuğa başlıyor ve zalimleşiyordu. Kışın, tıpkı kurtlar gibi korkuluyordu onlardan; ve evlerini savunmaya devam edenler onlara Gaur-waith, kurt-adam diyordu. Bu adamların altmış kadarı bir çete halinde toplanmış, Doriath'ın batı

bataklıklarının ötesinde geziniyorlardı; ve hemen hemen orklar kadar nefret ediliyordu onlardan, çünkü aralarında katı yürekli, kendi türüne hınç duyan, toplum dışına itilmiş insanlar vardı.

En katı yüreklileri, bir kadını öldürdüğü için Dor-lómin’de aranan, Andróg adında biriydi; ve oradan gelen başkaları da vardı: çetenin en yaşlısı olan, Nirnaeth’ten kaçan ihtiyar Algund; sarı saçları ve güvenilmez, çakmak çakmak gözleri olan, iriyarı ve cüretli, ama Hador’un halkından Edain’in âdetlerini iyice unutmuş, kendine verdiği isimle Forweg. Ama hâlâ zaman zaman bilge ve cömert olabiliyordu; ve çetenin reisi oydu. Yaşadıkları sıkıntılar ve dövüşler yüzünden sayıları azalmış, elli kişi kadar kalmışlardı; ve ihtiyat kazanmışlar, hareket halinde de olsalar durmuş da, çevrelerine keşif kolları ya da nöbetçiler koymaya başlamışlardı. Böylece, onların bölgesine girdiği zaman Túrin’in hemen farkına varmışlardı.

Onu izlediler ve çevresinde halka oldular, öyle ki Túrin bir derenin yanındaki açıklığa girdiği zaman, aniden kendini yaylarını ve kılıçlarını çekmiş bir insan halkasının içinde buldu.

Bunun üzerine Túrin durdu, ama korku işareti vermedi. “Siz kimsiniz?” dedi. '“Yalnızca orklar insanlara pusu kurar sanıyordum; ama görüyorum ki yanılmışım.”

“Hatana esef edebilirsin,” dedi Forweg, “çünkü buralar bizim bölgemiz ve adamlarım başka insanların buralarda gezmesine izin vermez. Aksi halde, eğer yaşamları karşılığında fidye ödeyemezlerse, canlarını alırız.”

Bunun üzerine Túrin sertçe güldü: “Toplum dışına itilmiş bir kanun kaçağı olan benden fidye alamazsınız. Öldüğümde üzerimi arayabilirsiniz, ama sözlerimin doğruluğunu kanıtlamak size pahalıya patlar. Çoğunuz ilk ölenler olabilirsiniz.”

Bununla beraber, ölümü yakın görünüyordu, çünkü pek çok ok kirişine takılmış, kumandanın sözünü bekliyordu, ve Túrin gri gömleğinin ve pelerininin altına elf zincir zırhı giymiş olsa da, bazıları ölümcül bir hedef bulabilirdi. Düşmanlarının hiçbiri, çekilmiş kılıçla sıçrayabileceği kadar yakında değildi. Ama aniden Túrin eğildi, çünkü dere kıyısında, ayaklarının dibinde taşlar görmüştü. O anda, Túrin’in gururlu sözlerine kızan bir haydut onun yüzüne bir ok yolladı; ama ok Túrin’in başının üzerinden geçti ve

Túrin salıverilen bir kiriş gibi sıçrayarak, okçuya büyük kuvvetle bir taş fırlattı ve hedefini tutturdu; ve kafası kırılan adam yere yıkıldı.

"Canlı kalırsam işinize daha çok yarayabilir, o talihsiz adamın yerini alabilirim," dedi Túrin; ve Forweg'e dönerek şunu söyledi: "Burada kumandan sensen, adamlarının emir almadan ok fırlatmasına izin vermemelisin."

"Vermiyorum," dedi Forweg; "ama adam cezasını yeterince çabuk aldı. Sözümü daha iyi dinleyeceksen, onun yerine seni alabilirim."

"Dinlerim," dedi Túrin, "sen reis olduğun sürece ve bir reisin hakkı olduğu durumlarda. Ama çeteye yeni bir adam seçme kararı yalnızca ona ait değildir, herhalde. Bütün seslerin işitilmesi gerek. Burada beni kabul etmeyecek biri var mı?"

Bunun üzerine iki haydut seslerini yükseltti; ve bunlardan biri ölen adamın arkadaşıydı. Adı Ulrad'dı. "Bir çeteye girmek için tuhaf bir yol," dedi, "en iyi adamlarımızdan birini öldürmek!"

"Meydan okunmadan değil," dedi Túrin. "Ama, gel bakalım! Sırf silahlarınız ya da kendi kuvvetinizle, ikinize birden karşı koyarım. O zaman en iyi adamlarınızdan birinin yerini doldurabilir miyim, görürsünüz. Ama bu sınavda yay varsa, bende de olmalı." Sonra onlara doğru yürüdü; ama Ulrad geriledi ve dövüşmeyi reddetti. Diğeri yayını yere fırlattı ve yürüyüp Túrin'i karşıladı. Bu adam Dor-lóminli Andróg'du. Túrin'in önünde durdu ve onu tepeden tırnağa süzdü.

"Hayır," dedi sonunda, başını iki yana sallayarak. "Adamların bildiği gibi, korkak tavuk değilimdir; ama ben senin dengin değilim. Burada senin dengin olan kimse yok, bana göre. Kendi adıma, bize katılabileceğini söylüyorum. Ama gözlerinde tuhaf bir ışık var; sen tehlikeli bir adamsın. Adın nedir?"

"Ben kendime Neithan, yani Haksızlık Edilmiş, diyorum," dedi Túrin, ve ondan sonra haydutlar ona Neithan dediler; ama haksızlığa uğradığını iddia etse de (aynı iddiaya sahip başka herkesi de can kulağıyla dinliyordu), hayatı ve evi hakkında başka hiçbir şey açıklamıyordu. Ama diğerleri onun yüksek bir konumdan düştüğünü görebiliyorlardı ve kendi silahları dışında hiçbir şeyi olmasa da, o silahlar elf demirciler tarafından yapılmıştı. Kısa zamanda onların takdirini kazandı, çünkü güçlü ve yiğitti ve ormanda

onlardan daha becerikliydi ve ona güveniyorlardı, çünkü açgözlü değildi ve kendini pek düşünmezdi; ama, nadiren anlayabildikleri ani öfkeleri yüzünden ondan korkuyorlardı.

Túrin Doriath'a gidemiyor ya da gururu yüzünden gitmiyordu; Fdagund'un düşüşünden beri Nargothrond'a kimse kabul edilmiyordu. Brethil'deki Haleth'in düşük halkına gitmeye kendisi tenezzül etmezdi; ve Dor-lómin'e girmeye cesaret edemezdi, çünkü sıkı sıkı kuşatılmıştı ve o zamanlarda tek bir adamın Gölgeli Dağların geçitlerinden geçebileceğini düşünmüyordu. Bu yüzden Túrin haydutlarla kaldı, çünkü kim olursa olsun, birilerinin yoldaşlığı yabanın güçlüklerine tahammül etmeyi kolaylaştırıyordu; ve yaşamak istediği ve onlarla daima çatışma halinde olamayacağı için, yaptıkları kötü işleri engellemeye pek az çalıştı. Böylece, kısa zamanda katılaşarak, haşin ve sık sık zalim olan bu hayata alıştı, ama zaman zaman içinde acıma ve tiksinti duyguları uyanıyordu ve o zaman öfkesi tehlikeli oluyordu. Túrin o senenin sonuna kadar bu kötü ve tehlikeli yolda, kışın yokluğu ve açlığı içinde yaşadı, ta ki uyanış gelene ve güzel bir bahar başlayana elek.

Daha önce de belirtildiği gibi Teiglin'de sayıca az olsa da zorlu ve ihtiyatlı insanların yaşadığı evler vardı. Çeteyi hiç sevmeseler, onlara pek az acısalar da, sert kışlarda esirgeyebildikleri yiyecekleri Gaur-waith'in bulabileceği yerlere bırakıyorlardı; ve böylece, aç kalanların çete halinde saldırmasını engellemeyi umuyorlardı. Ama kuşlar ve hayvanlar bile haydutlardan daha fazla minnet duyuyorlardı ve daha çok köpekleri ve çalı çitleri sayesinde koruyorlardı kendilerini. Çünkü her evin çevresindeki açılmış arazinin etrafına büyük çalı çitler dikilmişti ve evlerin çevresinde de birer hendek ve kazık çit bulunuyordu; ve evden eve patikalar vardı ve gerektiğinde boru sesleri ile yardım çağırabiliyorlardı.

Ama, bahar geldiğinde Gaur-waith'in ormanda yaşayanların evlerinin bu kadar yakınında kalması tehlikeli oluyordu, çünkü toplanıp onları avlayabilirlerdi; ve bu yüzden Túrin, Forweg'in onları uzaklara götürmemesine şaşıyordu. Güneyde, hiçbir insanın kalmadığı yerlerde daha fazla yiyecek ve av, daha az tehlike vardı. Sonra bir gün Túrin, Forweg ile arkadaşı Andróg'un orada olmadığını fark etti; ve nerede olduklarını sordu, ama yoldaşları güldüler.

“Kendilerine özel bir iş peşinde, herhalde,” dedi Ulrad. “Çok geçmeden dönerler ve sonra yola çıkarız. Belki, aceleyle; çünkü peşlerinden arı oğulu getirmezlerse şanslı sayılırız.”

Güneş parlıyordu ve taze yapraklar yeşildi; haydutların pis kampı Túrin’in sinirlerini bozuyordu, yalnız başına ormanın içlerine doğru yürüdü. İstemeden Saklı Krallık’ı hatırladı ve eski ve hemen hemen unutulmuş bir dilin yankıları olarak, Doriath çiçeklerinin isimlerini duyar gibi oldu. Ama aniden bağırışlar işitti ve genç bir kadın koşarak bir fındık çalısından çıktı; dikenler giysilerini yırtmıştı ve büyük korku içindeydi, sendeledi ve nefes nefese yere düştü. Bunun üzerine Túrin kılıcını çekerek çalıya doğru fırladı ve kadının peşinden çalıdan çıkan adamı biçti; ve ancak son anda adamın Forweg olduğunu gördü.

Ama o durmuş şaşkınlık içinde çimenlerdeki kana bakarken, Andróg çıktı ve hayretler içinde durdu. “Kötü iş, Neithan!” diye bağırdı ve kılıcını çekti; ama Túrin’in kanı soğudu ve Andróg’a şöyle dedi: “Orklar nerde peki? Kadına yardım etmek için onlardan hızlı mı koştun?”

“Orklar mı?” dedi Andróg. “Aptal! Bir de kendine kanun kaçağı diyorsun. Kanun kaçakları kendi ihtiyaçları dışında kanun tanımaz. Sen kendi işine bak, Neithan ve bırak biz de kendi işimize bakalım.”

“Öyle yapacağım,” dedi Túrin. “Ama bugün yollarımız kesişti. Ya kadını bana bırakırsın, ya da Forweg’e katılırsın.”

Andróg güldü. “Madem öyle diyorsun, öyle olsun,” dedi. “Seninle tek başıma boy ölçüşebileceğimi iddia etmiyorum; ama arkadaşlarımız bu ölümü iyi karşılamayabilir.”

Sonra kadın ayağa kalktı ve elini Túrin’in koluna koydu. Önce kana, sonra Túrin’e baktı ve gözlerinde sevinç vardı. “Öldür onu, beyim!” dedi. “Onu da öldür! Sonra da benimle gel. Onların kellelerini getirirsen, babam Larnach memnun olur. İki ‘kurt-başı’ için iyi ödül vermişliği vardır.”

Ama Túrin Andróg’a şöyle dedi: “Kadının evi uzak mı?”

“Bir mil kadar,” diye yanıt verdi Andróg, “şu tarafta, çitle çevrili bir evde. Dışarıda geziniyordu.”

“O zaman çabuk git,” dedi Túrin, kadına dönerek. “Babana, sana daha iyi göz kulak olmasını söyle. Ama ne babanın lütfunu kazanmak için, ne de

başka bir şey uğruna kendi arkadaşlarımın kafalarını kesmem.”

Sonra kılıcını kınına soktu. “Gel!” dedi Andróg’a. “Geri döneceğiz. Ama reisini gömmek istiyorsan, kendi başına yapmak zorundasın. Acele et, çünkü kovalamaca başlayabilir. Forweg’in silahlarını da getir!”

Kadın ormana girdi ve ağaçlar onu gizleyene kadar defalarca dönüp arkasına baktı. Sonra Túrin daha fazla konuşmadan yoluna gitti ve Andróg onun uzaklaşmasını izledi, sonra bir bilmece hakkında düşünen biri gibi kaşlarını çattı.

Túrin haydutların kampına döndüğünde onları huzursuz ve sinirli buldu; çünkü şimdiden orada çok fazla kalmışlardı, iyi korunan evlerin yakınındaydılar ve Forweg’in aleyhinde homurdanıyorlardı. “Bizim zararımıza tehlikeye atılıyor,” diyorlardı; “ve onun keyfinin bedelini başkaları ödemek zorunda kalabilir.”

“O zaman yeni bir reis seçin!” dedi Túrin, önlerinde durarak. “Artık Forweg size önderlik edemez; çünkü o öldü.”

“Bunu nereden biliyorsun?” dedi Ulrad. “Aynı kovandan bal mı almaya çalıştın? Arılar onu soktu mu?”

“Hayır,” dedi Túrin. “Bir iğne yeterli oldu. Onu ben öldürdüm. Ama Andróg’u esirgedim ve yakında döner.” Sonra olan biten her şeyi anlattı, bu tür işler yapanları azarladı; ve o daha konuşurken, Andróg Forweg’in silahlarını taşıyarak geri döndü. “Gördün mü, Neithan?” diye bağırdı. “Alarm falan verilmedi. Belki kadın seninle bir daha karşılaşmayı umuyordur.”

“Bana sataşacak olursan,” dedi Túrin, “kelleni kadından esirgediğim için pişman olacağım. Şimdi hikayeni anlat ve kısa kes.”

Sonra Andróg olanları yeterince gerçekçi bir biçimde anlattı. “Şimdi, Neithan’ın orada ne işi olduğunu merak ediyorum,” dedi. “Bizimle ilgili bir iş değil, anlaşılan. Çünkü ben geldiğimde, o Forweg’i çoktan öldürmüştü. Kadın bundan pek hoşlandı ve onunla gitmek için yalvardı, çeyiz olarak da kellelerimizi istedi. Ama Neithan onu istemedi ve kadını yoluna yolladı; bu yüzden, reise ne garezi vardı, tahmin edemiyorum. Kellemi omuzlarımda bıraktı ve bunun için minnettarım, ama çok da kafam karıştı.”

“O zaman, Hador’un halkından olduğun iddianı reddediyorum,” dedi Túrin. “Sen daha çok lanetli Uldor’a aitsin ve Angband’da iş aramalısın. Ama şimdi beni dinleyin!” diye bağırdı hepsine. “Size şu seçenekleri tanıyorum: Forweg’in yerine beni reis kabul edeceksiniz, ya da gitmeme izin vereceksiniz. Artık bu çeteyi ben yöneteceğim, ya da onu terk edeceğim. Ama beni öldürmek istiyorsanız, öldürün! Ölene kadar... ya da siz ölene kadar hepinizle dövüşürüm.”

Bunun üzerine pek çok adam silahlarını kaptı, ama Andróg bağırdı: “Hayır! Onun esirgediği kelle akılsız değildi. Dövüşürsek, biz aramızdaki en iyi adamı öldürene dek boş yere birden çok kişi ölecek.” Sonra kahkaha attı. “O bize katılırken olduğu gibi oldu yine. Kendine yer açmak için öldürüyor. Önceden sonucu iyi olduysa, şimdi de olabilir; ve o bizi, başka adamların çöplüklerinde eşinmekten daha iyi talihe götürebilir.”

Ve ihtiyar Algund şöyle dedi: “Aramızdaki en iyi adam. Cesaret edebilsek, bizim de aynısını yapacağımız zamanlar vardı; ama çok şeyi unuttuk. O, sonunda bizi memlekete götürebilir.”

Bunun üzerine, Túrin’in aklına, bu küçük çeteden yola çıkarak kendine özgür bir beylik kurabileceği geldi. Ama Algund ile Andróg’a baktı, ve şöyle dedi: “Memleket mi dedin? Arada yüksek ve soğuk Gölge Dağları yükseliyor. Arkalarında Uldor’un halkı, çevrelerinde de Angband’ın alayları var. Bu tür şeyler, yedi adamın yedi katı sizi ürkütmüyorsa, o zaman sizi memlekete doğru götürebilirim. Ama, ölmeden ne kadar uzağa gidebiliriz?” Herkes sustu. Sonra Túrin yine konuştu. “Beni reisiniz olarak kabul ediyor musunuz? O zaman sizi ilk önce insanların evlerinden uzağa, yabana götüreceğim. Orada daha iyi talih bulabiliriz de, bulamayabiliriz de; ama en azından kendi türümüzün nefretini kazanmayız.”

Sonra, Hador’un halkından olanlar onun çevresinde toplandılar ve onu reis kabul ettiler; ve daha az iyi niyetli olanlar da kabul ettiler. Ve Túrin onları hemen alıp, o yöreden uzaklaştırdı.

Thingol, Túrin’i Doriath’ta ve onun sınırlarına yakın topraklarda aramak için pek çok haberci yollamıştı; ama Túrin’in kaçtığı sene onu boş yere aradılar, çünkü onun haydutların ve insanların düşmanlarının yanında olduğunu kimse bilmiyordu ya da tahmin edememişti. Kış geldiğinde,

Beleg dışında hepsi Kral'ın yanına döndüler. Tüm diğerleri gittikten sonra, Beleg tek başına aramaya devam etti.

Ama Dimbar'da, Doriath'ın kuzeyindeki bataklıklarda işler kötüye gitmişti. Artık orada Ejder-miğferi savaşta görülmez olmuştu ve Sağlamyay'ın eksikliği de hissedilmişti; ve Morgoth'un hizmetkarları yüreklenmiş, sayıları ve cüretleri artmıştı. Kış gelip geçmiş, baharla saldırıları da yenilenmişti: Dimbar istila edilmişti ve Brethil insanları korkuyordu, çünkü artık güney dışındaki tüm sınırlarında şer dolaşıyordu.

Túrin kaçalı neredeyse bir sene olmuştu ve Beleg devamlı umut kaybederek, hâlâ onu arıyordu. Dolanırken kuzeye, Teiglin Geçitlerine geldi ve orada, Taur-nu-Fuin'den yeni ork akınları olduğu haberini alarak geri döndü; ve tesadüf eseri, Túrin o bölgeden ayrıldıktan kısa süre sonra ormancıların evlerine geldi. Orada, aralarında dolaşan tuhaf bir öykü duydu. Ormanda uzun boylu ve bey gibi bir insan, ya da bazılarına göre bir elf savaşçısı ortaya çıkmıştı ve Gaur-waith'ten birini öldürmüş, onların kovaladığı Larnach'ın kızını kurtarmıştı. "Çok gururluydu," dedi Larnach'ın kızı Beleg'e, "bana bakmaya bile tenezzül etmeyen parlak gözleri vardı. Ama takipçilerine Kurt-adamlar diyordu ve yakında duran birini öldürmedi ve adını biliyordu. Adam ona Neithan diyordu."

"Bu bilmeceyi çözebildin mi?" diye sordu Larnach elfe.

"Heyhat, evet," dedi Beleg. "Bana anlattığınız insan aradığım kişidir." Ormancılara Túrin hakkında başka bir şey söylemedi; ama onları kuzeyde toparlanan şerre karşı uyardı. "Yakında orklar dayanamayacağınız kadar muazzam bir güçle bu bölgeyi istila edecekler," dedi. "Nihayetinde bu sene ya özgürlüğünüzden ya da canlarınızdan vazgeçmeniz gerekecek. Henüz vakit varken Brethil'e gidin!"

Sonra Beleg aceleyle yoluna gitti ve haydutların yataklarına ya da nereye gittiklerine dair işaret aradı. Bunları kısa zamanda buldu; ama Túrin günlerce uzaktaydı ve ormancıların takip etmesinden korkarak hızlı hareket ediyor, onu izlemeye çalışanları hezimete uğratmak ya da şaşırtmak için bildiği bütün yolları kullanıyordu. Adamlarını batıya, ormancılardan ve Doriath sınırlarından uzağa götürüyordu; ve sonunda Sirion ve Valeg Vadileri arasında yükselen büyük yaylaların kuzey ucuna geldiler. Orada arazi daha kuruydu ve orman bir sırtın kenarında aniden sona eriyordu. Sırtın aşağısında, Teiglin Geçitlerinden yükselen ve kıraç toprakların batı

eteklerinden geçip Nargothrond'a giden kadim Güney Yolu görülebiliyordu. Haydutlar bir süre orada ihtiyatla yaşadılar ve nadiren art arda iki gece aynı kampta kaldılar; ve kalışlarından ya da gidişlerinden pek az iz bıraktılar. Bu yüzden Beleg bile boş yere aradı onları. Okuyabildiği işaretlere ya da konuşabildiği yabanıl yaratıklar arasında dolaşan, oradan geçen insanlar hakkındaki söylentilere bakarak, sık sık onlara yaklaşıyordu, ama her seferinde yataklarını boş buluyordu; çünkü haydutlar gece gündüz nöbet tutuyordu ve yaklaşan birine dair söylenti duydukları her seferinde hemen kalkıp uzaklaşıyorlardı. “Heyhat!” diye bağırdı Beleg. “Bu insan çocuğuna orman ve arazi becerilerini ziyadesiyle iyi öğretmişim! Bu çetenin bir elf birliği olduğunu düşünür kişi.” Ama onlar da göremedikleri, ama aynı zamanda silkeleyemedikleri, yorulmak bilmez biri tarafından izlendiklerini fark etmişlerdi; ve huzursuzlanmışlardı.

Bundan kısa süre sonra, Beleg'in korktuğu gibi orklar Brithiach'ı aştı ve Beleg'in Brethilli Handir'in halkından toplayabildiği gücün direnişine rağmen, yağma peşinde Teiglin Geçitlerinden güneye geçtiler. Ormancıların çoğu Beleg'in öğüdünü tutmuş, kadınlarını ve çocuklarını Brethil'den sığınak talep etmeye yollamışlardı. Bunlar ve onların eşlikçileri tam zamanında geçitlerden aşarak kaçtılar; ama arkadan gelen silahlı adamlar orklarla karşılaştılar ve adamlar yenildiler. Birkaçı savaşa savaşa geçip Brethil'e vardı, ama çoğu öldürüldü ya da yakalandı ve orklar onların evlerine geldiler, yakıp yağmaladılar. Sonra, yolu bulmak için hemen batıya döndüler, çünkü şimdi ganimetleri ve tutsakları ile birlikte hızla kuzeye dönmek istiyorlardı.

Ama haydutların izcileri kısa zamanda onların farkına vardı; ve tutsaklar pek umurlarında olmasa da, Ormancılardan edinilmiş ganimet açgözlülüklerini uyandırdı. Túrin'e, sayılarını öğrenmeden kendilerini orklara göstermek tehlikeli olacakmış gibi geliyordu; ama haydutlar onu dinlemediler, çünkü yabanda çok yokluk çekiyorlardı ve bazıları onun önderliğini kabul ettiğine pişman olmaya başlamıştı bile. Bu yüzden, Túrin tek yoldaş olarak Orleg'i alarak orkları gözetlemeye gitti; ve çetenin komutasını Andróg'a vererek, onu ikisi yokken iyice gizlenip, orada kalmakla görevlendirdi.

Şimdi ork ordusu haydutların çetesinden çok daha kalabalıktı, ama orkların gelmeye nadiren cesaret edebildikleri topraklardaydılar ve aynı zamanda, yolun ötesinde Nargothrond izcileri ve casusları tarafından izlenmekte olan Talath Dirnen'in, Korunaklı Ova'nın uzandığını biliyorlardı; tehlikeden korktuklarından ihtiyatlı davranıyorlardı ve yürüyüş kollarının iki yanındaki ağaçlıklarda izcileri gizlice ilerliyordu. Túrin ile Orleg bu şekilde keşfedildi, çünkü onlar saklanmış yatarken üç izci onlara rastladı; ve ikisini öldürmelerine rağmen üçüncüsü, *Golug! Golug!* diye bağırarak kaçtı. Noldor'a verdikleri isim buydu. Orman bir anda, sessizce yayılan ve dört bir yanda avlanan orklarla doldu. Bunun üzerine kaçma umudunun pek olmadığını gören Túrin, en azından onları aldatmayı ve adamlarının saklanma yerinden uzağa götürmeyi düşündü; ve *Golug!* haykırışlarından, orkların Nargothrond casuslarından korktuklarını anlayarak, Orleg'le birlikte batıya kaçtı. Orklar hemen peşlerine düştüler ve ikisi dönüp şaşırtmaca yaparak sonunda ormandan çıkmak zorunda kaldılar; ve o zaman görüldüler ve yolu aşmaya çalışırlarken Orleg pek çok okla vuruldu. Ama Túrin elf zırhı sayesinde kurtuldu ve tek başına ötedeki yabanlıklara kaçtı; hızı ve becerisi sayesinde düşmanlarını atlattı, ona yabancı toprakların derinliklerine kaçtı. Sonra, Nargothrond elflerinin uyanacağından korkan orklar tutsaklarını öldürdüler ve hızla kuzeye yollandılar.

Üç gün sonra, Túrin ile Orleg dönmeyince haydutların bazıları saklandıkları mağaradan çıkmak istedi; ama Andróg buna karşı çıktı. Ve tartışmanın ortasında aniden aralarında gri bir şekil belirdi. Beleg sonunda onları bulmuştu. Ellerinde silah olmadan öne çıktı ve avuçlarını onlara doğru çevirerek kaldırdı; ama onlar korkuyla ayağa fırladılar ve Andróg arkadan yaklaşarak Beleg'in üzerine bir ilmek attı, çekerek kollarını bağladı.

"Konuk istemiyorsanız daha iyi nöbet tutmalısınız," dedi Beleg. "Neden beni bu şekilde karşılıyorsunuz? Ben dost olarak geldim ve bir dostumu arıyorum yalnızca. Ona Neithan dediğinizi duydum."

"Burada değil," dedi Ulrad. "Ama bizi uzun zamandır gözetlemiyorsan, o ismi nereden biliyorsun?"

“Uzun zamandır bizi gözetliyordu,” dedi Andróg. “Bizi izleyip duran gölge bu. Şimdi belki gerçek amacını öğreniriz.” Sonra adamlara Beleg’i mağaranın yanındaki ağaca bağlamalarını söyledi ve Beleg’in elleri ve ayakları sıkı sıkı bağlandıktan sonra onu sorguladılar. Ama Beleg tüm sorulara tek bir yanıt veriyordu: “Ormanda ilk kez karşılaştığımızdan beri bu Neithan’ın dostuyum ve o zamanlar daha çocuktu. Onu sevgimden arıyorum ve ona iyi haberler getirdim.”

“Onu öldürelim ve casusluğundan kurtulalım,” dedi Andróg gazapla; ve Beleg’in büyük yayına baktı ve ona gıpta etti, çünkü o da okçuydu. Ama daha iyi yürekli olanlar ona karşı çıktılar ve Algund şöyle dedi: “Reis geri dönebilir; ve o zaman, aynı anda hem dostundan, hem de iyi haberlerden mahrum bırakıldığını öğrenince, buna esef edebilir.”

“Ben bu elfin hikayesine inanmıyorum,” dedi Andróg. “O Doriath Kralı’nın casusu. Ama gerçekten de haber getirmişse, onları bize söylemeli; ve o haberlerin onun yaşamasına izin vermemiz için yeterli sebep olup olmadığına biz karar vermeliyiz.”

“Ben reisinizi bekleyeceğim,” dedi Beleg.

“Konuşana kadar orada duracaksın,” dedi Andróg.

Sonra, Andróg’un kışkırtması üzerine, yemek ve su vermeden Beleg’i ağaca bağlı bıraktılar ve yakına oturup yiyip içtiler; ama onunla daha fazla konuşmadılar. İki gün ve iki gece bu şekilde geçtikten sonra öfkelendiler ve korkuya kapıldılar ve gitmek istediler; ve artık çoğu elfi öldürmeye hazırdı. Gece çökerken hepsi onun çevresinde toplandı ve Ulrad mağara ağzında yaktıkları küçük ateşten bir dal getirdi. Ama o anda Túrin döndü. Adeti olduğu üzere sessizce yaklaşarak, adam halkasının arkasındaki gölgelerde durdu ve yanan dalın ışığında Beleg’in perişan yüzünü gördü.

Sonra, sanki ona bir ok saplandı ve uzun zamandır dökmediği donmuş gözyaşları aniden erimiş gibi gözleri doldu. Yerinden fırladı ve ağaca koştu. “Beleg! Beleg!” diye bağırdı. “Buraya nasıl geldin? Ve neden bu şekilde duruyorsun?” Hemen dostunun bağlarını kesti ve Beleg onun kollarına yığıldı.

Túrin adamlarının anlattıklarını dinledikten sonra kızdı ve üzüldü; ama başta yalnızca Beleg’le ilgilendi. Sahip olduğu tüm beceriyle onun bakımını yaptıktan sonra, ormandaki hayatını düşündü ve öfkesi kendine döndü.

Çünkü sık sık haydutların yataklarının yakınında yakalanan yabancılar öldürülmüş ya da onlara pusu kurulmuştu ve Túrin onlara engel olmamıştı; ve sık sık Kral Thingol ve Gri Elfler hakkında kendisi de kötü konuşmuştu, bu yüzden, onlara düşman olarak davranılırsa, suçu Túrin de paylaşmalıydı. Sonra acı acı adamlara döndü. "Zalim davrandınız," dedi, "hem de gerekmediği halde. Şu ana dek hiçbir zaman bir tutsağa işkence etmedik; ama sürdüğümüz hayat bizi bu ork-işine getirdi işte. Yalnızca kendimize hizmet ederek ve yüreklerimizde nefret besleyerek yaptığımız tüm işler kanunsuz ve nafile oldu." Ama Andróg şöyle dedi: "Ama kendimize hizmet etmeyeceksek, kime hizmet edeceğiz? Herkes bizden nefret ederken, biz kimi seveceğiz?"

"En azından ben bir daha elflere ve insanlara el kaldırmayacağım," dedi Túrin. "Angband'ın yeterince hizmetkarı var. Bu yemini başkaları benimle etmezse, ben yalnız yürüyeceğim."

Bu sırada Beleg gözlerini açtı ve başını kaldırdı. "Yalnız değil!" dedi. "Artık sonunda haberlerimi söyleyebilirim. Sen kanun kaçağı değilsin ve Neithan ismi sana hiç yakışmıyor. Sende bulunan hata affedildi. Şerefe ve Kral'ın hizmetine çağırmak için bir sene boyunca aradık seni. Ejder-miğferi'nin eksikliği çok uzun süredir hissediliyor."

Ama Túrin bu haberi alınca sevinmedi ve uzun süre sessizlik içinde oturdu; çünkü Beleg'in sözleri üzerine bir gölge çökmesine sebep olmuştu. "Bu gece geçsin," dedi sonunda. "Sonra seçimimi yapacağım. Seçimim ne olursa olsun, yarın buradan ayrılacağım; çünkü bizi arayan herkes iyi dileklerle gelmiyor."

"Hayır, hiçbiri," dedi Andróg ve kötü kötü Beleg'e baktı.

Sabahleyin, eskilerin elf halkına özgü şekilde yaraları hızla iyileşen Beleg, Túrin'le yalnız konuştu.

"Getirdiğim haberler için daha fazla sevinç beklemiştim," dedi. "Artık Doriath'a dönersin, kuşkusuz?" Ve elinden gelen her şekilde, Túrin'in böyle yapması için yalvardı; ama o ne kadar ısrar ederse, Túrin o kadar tereddüt ediyordu. Bununla beraber, Thingol'un hükmü konusunda Beleg'i inceden inceye sorguladı. Beleg ona bildiği her şeyi anlattı; ve sonunda Túrin şöyle dedi: "O zaman Mablung, eskiden göründüğü gibi, dostum olduğunu kanıtladı, öyle mi?"

“Daha ziyade, gerçeğin dostu olduğunu,” dedi Beleg, “ve sonuçta, en iyisi buydu; gerçi, Nellas’ın tanıklığı olmasa hüküm bu kadar adil olmazdı. Neden, neden, Túrin, Mablung’a Saeros’un saldırısından bahsetmedin? Her şey farklı olabilirdi. Hem,” dedi, mağaranın ağzının yakınında yayılmış adamlara bakarak, “miğferin hâlâ dik olabilirdi, bu şekilde düşmezdi.”

“Buna düşüş diyorsan, öyle olabilirdi,” dedi Túrin. “Olabilirdi. Ama böyle oldu; sözcükler boğazıma tıkandı. Yapmadığım bir iş hakkında bana soru sormadan gözlerinde azar vardı. Elf Kralı’nın söylediği gibi, benim İnsan yüreğim gururludur. Hâlâ da öyledir, Beleg Cúthalion. Henüz Menegroth’a dönmeme ve ıslah olmuş dikbaşlı bir çocuğa yöneltilene benzer acıma ve af dolu bakışlara tahammül etmeme gelemez. Ben affetmeliyim, af görmeli değil. Ve artık kendi türüme göre çocuk değil erkeğim; hem de, kaderim sonucu, zorlu bir erkek.”

Bunun üzerine Beleg endişelendi. “Ne yapacaksın peki?” diye sordu.

“Serbestçe dolaşacağım,” dedi Túrin. “Ayrılırken, Mablung bu dileğimi bana bağışladı. Thingol’un lütfunun, düşüşümde edindiğim bu yoldaşlara kadar uzanacağını sanmıyorum; ama onlar benden ayrılmak istemiyorlarsa, ben de henüz onlardan ayrılmayacağım. Onları, en kötüsünü bile, kendi tarzımda biraz seviyorum. Onlar benim kendi türümden ve her birinin içinde zamanla büyüyebilecek biraz iyilik var. Onların da bana destek olacağını düşünüyorum.”

“Benimkinden farklı gözlerle görüyorsun,” dedi Beleg. “Onları kötülükten vazgeçirmeye çalışırsan, seni hayal kırıklığına uğratacaklar. Onlardan şüphe ediyorum, en çok da bir tanesinden.”

“Bir elf insanları nasıl yargılayabilir ki?” dedi Túrin.

“Kim işlemiş olursa olsun, tüm diğer fiilleri yargıladığı gibi,” diye yanıt verdi Beleg, ama daha fazlasını söylemedi, ona kötü muamele edilmesinin asıl sorumlusu olan Andróg’un kötülüğünden de bahsetmedi; çünkü Túrin’in ruh halini sezdiğinden, ona inanmamasından, eski dostluklarının zarar görmesinden ve Túrin’in kötü alışkanlıklarına geri dönmesinden korkuyordu.

“Serbestçe dolaşmak, dedin, Túrin, dostum,” dedi. “Ne demek istedin?”

“Kendi adamlarıma önderlik etmek ve kendi tarzımda savaşmak istiyordum,” diye yanıt verdi Túrin. “Ama en azından bu konuda fikrim

değişti: İnsanların ve elflerin düşmanlarına karşı olanların dışındaki her darbeye pişman oldum. Ve her şeyden öte, senin yanımda olmanı isterim. Benimle kal!”

“Eğer ki senin yanında kalırsam, bana bilgelikten ziyade sevgi yol gösterir,” dedi Beleg. “Yüreğim Doriath’a dönmemiz gerektiği konusunda uyarıyor beni. Başka her yerde önümüzde bir gölge buluruz.”

“Ben yine de oraya gitmeyeceğim,” dedi Túrin.

“Heyhat!” dedi Beleg. “Ama kendi basiretine rağmen oğlunun dileğine rıza gösteren sevgi dolu bir baba gibi, ben de senin dileğine boyun eğeceğim. Sen istersen kalacağım.”

“Bu gerçekten çok iyi!” dedi Túrin. Sonra, kendisi de gölgenin farkına varmış gibi aniden sustu ve geriye dönmesine izin vermeyen gururu ile mücadele elti, Uzun süre, geride kalan seneler hakkında düşünerek oturdu.

Aniden düşüncelerinden sıyrılarak Beleg’e baktı ve şöyle dedi: “Nasıl olduğunu unutmuş olsam da, adını söylediğin elf kızı: zamanlı tanıklığı için ona çok şey borçluyum; ama onu hatırlayamıyorum. Neden benim yolumu gözlüyormuş?” Bunun üzerine Beleg tuhaf tuhaf ona baktı. “Hakikaten neden?” dedi. “Túrin, her zaman yüreğinle ve yarım aklınla mı yaşadın? Çocukken koruluklarda Nellas’la yürürdün.”

“Çok uzun zaman önce olmalı,” dedi Túrin. “Ya da, artık çocukluğum öyle geliyor ve üzerine bir pus örtülmüş —babamın Dor-lómin’deki evinin anısı dışında. Bir elf kızı ile neden yürüyeyim ki?”

“Onun öğretebileceklerini öğrenmek için belki,” dedi Beleg, “yalnızca birkaç orman çiçeğinin elf dilindeki isimleri olsa dahi. En azından onların isimlerini unutmadın. Heyhat! Orta Dünya’da seninkilerden başka ızdıraplar, silahlar tarafından açılmamış yaralar var, Ey İnsan çocuğu. Doğrusu şu ki, elflerin ve insanların bir araya gelmemesi, birbirine karışmaması gerektiğini düşünmeye başlıyorum.”

Túrin hiçbir şey söylemedi, ama sözlerindeki bilmeceyi orada okuyabilecekmiş gibi uzun uzun Beleg’in yüzüne baktı. Doriathlı Nellas onu bir daha hiç görmedi ve Túrin’in gölgesi onun üzerinden geçip gitti. Sonra Beleg ile Túrin başka meselelere döndüler ve nerede yaşamaları gerektiğini tartıştılar. “Eskiden birlikte yürüdüğümüz kuzey bataklıklarındaki Dimbar’a dönelim!” dedi Beleg hevesle. “Orada bize

ihtiyaç var. Zira son zamanlarda orklar Taur-nu-Fuin'den çıkıp aşağılara inmenin yolunu bulmuşlar, Anach Geçidi'nde bir yol açmışlar."

"Hatırlamıyorum," dedi Túrin.

"Hayır, hiçbir zaman sınırdan fazla uzaklaşmamıştık," dedi Beleg. "Ama Crissaegrim'in zirvelerini ve onların doğusunda Gorgoroth'un karanlık duvarlarını uzaktan görmüştün. Anach onların arasında, Mindeb'in yüksek pınarlarının da üzerinde. Zorlu ve tehlikeli bir yol; lâkin artık o yoldan pek çok kişi geliyor ve eskiden huzurlu bir yer olan Dimbar Karanlık El'in hakimiyetine giriyor ve Brethil insanları huzursuz. Seni Dimbar'a çağırıyorum!"

"Hayır, hayatta geriye yürümeyeceğim," dedi Túrin. "Artık kolay kolay Dimbar'a da dönemem. Arada, kuzeyde, uzakta, Brithiach'ın aşağısında, köprüsüz ve geçitsiz Sirion var; aşması tehlikeli. Doriath'ın içi dışında. Ama ben Doriath'a girip, Thingol'un iznini ve affını kullanmayacağım."

"Katı bir adam diyorsun kendine Túrin. Şayet bundan kastın inatçı olmaksa, sahiden de öyle. Şimdi sıra bende. Müsaadenle, en kısa zamanda gideceğim ve sana veda edeceğim. Sağlamyay'ı yanında istiyorsan hakikaten, beni Dimbar'da ara." Bunun üzerine Túrin daha fazlasını söylemedi.

Ertesi gün Beleg yola çıktı ve Túrin onunla birlikte kamptan bir yay menzili kadar uzaklaştı, ama hiçbir şey söylemedi. "O zaman veda mı ediyoruz, Húrin'in oğlu?" dedi Beleg.

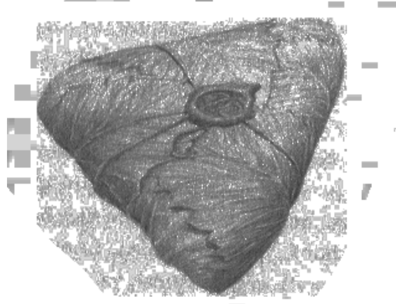
"Gerçekten de sözünü tutup yanımda kalmak istiyorsan," diye yanıt verdi Túrin, "beni Amon Rûdh'da ara!" Onu nelerin beklediğini bilmeden, kaygıyla konuşmuştu. "Yoksa, bu son vedamız."

"Bir ihtimal, en iyisi budur," dedi Beleg ve yoluna gitti.

Beleg'in Menegroth'a gittiği, Thingol ile Melian'ın huzuruna çıktığı, Túrin'in yoldaşlarının kötü muamelesi dışında olan biten her şeyi anlattığı söylenir. Sonra Thingol içini çekti ve şöyle dedi: "Húrin'in oğlunun babalığını üstlendim ve Yiğit Húrin bizzat dönmediği müddetçe, bu, sevgi ya da nefret için bir kenara konamaz. Başka ne yapmamı umardı ki benden?"

Ama Melian şöyle dedi: “Şimdi, yardımın ve şerefin karşılığında, benden bir armağan alacaksın, Cúthalion, zira bunu almayı ziyadesiyle hak eden kimse yok.” Ve ona, gümüş yapraklara sarılmış bir miktar *lembas,* yani elf azığı verdi; ve yaprağı bağlayan iplerin düğümleri Kraliçe’nin mührü ile, tek bir Telperion çiçeği şeklinde incecik beyaz mumla mühürlenmişti. Çünkü, Eldalië âdetlerine göre, bu yiyeceği saklamak ya da vermek yalnızca Kraliçe’ye düşerdi. “Bu azık, Beleg,” dedi, “yabanda ve kışın yardımcın olacak, keza seçtiğin kişilerin de yardımcısı olacak. Zira şu anda sana, onu benim adıma dilediğin gibi paylaştırma hakkını veriyorum.” Melian başka hiçbir konuda, Túrin’e bu armağandan daha büyük bir iltimas tanımamıştı; çünkü Eldar daha önce insanların bu azığı kullanmasına asla izin vermemişti ve bir daha da nadiren verdiler.

Sonra Beleg Menegroth’tan ayrıldı ve konutunun ve pek çok arkadaşının bulunduğu kuzey bataklıklarına döndü, ama kış gelip savaş durduğunda, arkadaşları aniden Beleg’in yokluğunu fark ettiler ve Beleg bir daha onların yanına dönmedi.

7

CÜCE MÎM HAKKINDA

Şimdi hikaye, Bodur-cüce Mîm'e dönüyor. Bodur-cüceler uzun süredir akıllardan çıkmıştı, çünkü Mîm onların sonuncusuydu. Eski günlerde bile onlar hakkında pek az şey biliniyordu. Uzun zaman önce Beleriand Elfleri onlara Nibin-nogrim diyordu, ama onları sevmiyorlardı; ve Bodur-cüceler de kendilerinden başka kimseyi sevmezdi. Orklardan nefret ediyor, onlardan korkuyor olsalar da, Eldar'dan da nefret ediyorlardı ve en nefret ettikleri de Sürgünlerdi; çünkü Noldor, diyorlardı, topraklarımızı ve evlerimizi çaldılar. Nargothrond, Finrod Felagund Deniz'in üzerinden gelmeden uzun zaman önce, ilk önce Bodur-cüceler tarafından bulundu ve orayı kazmaya da ilk onlar başladılar.

Bazılarına göre, eski günlerde doğudaki cüce şehirlerinden sürülen cücelerin soyundan geliyorlardı. Morgoth'un gelişinden uzun zaman önce batıya geçmişlerdi. Efendisiz ve sayıca az olduklarından, metal cevherleri keşfetmeyi güç buldular ve demircilik yetenekleri ve silah stokları azaldı; gizli yaşamlar yaşamaya başladılar ve doğudaki soydaşlarından daha ufak tefek oldular, sırtlarını bükerek, hızlı ve sinsi adımlarla yürümeye

başladılar. Bununla birlikte, tüm cüce türünde olduğu gibi, boylarının düşündürdüğünden çok daha güçlüydüler ve büyük güçlüklerde hayata tutunabiliyorlardı. Ama sonunda sayıca azalmışlar, Mîm ve iki oğlu dışında Orta Dünya'dan silinmişlerdi; ve Mîm, cüce hesabıyla bile yaşlıydı, yaşlı ve unutulmuş.

Beleg'in gitmesinden sonra (bu, Túrin'in Doriath'tan kaçmasından sonraki ikinci yaz mevsimindeydi) haydutların işleri kötüye gitti. Mevsimsiz yağmurlar yağmıştı ve kuzeyden, Teiglin üzerindeki eski Güney Yolu'ndan daha da büyük sayılarda ork inmiş, Doriath'ın batı sınırlarındaki tüm ormanlarda rahatsızlık yaratmışlardı. Pek az güvenlik ve dinlenme fırsatı vardı ve çete avcıdan çok av olmuştu.

Bir gece, ateşsiz bir karanlıkta gizlenmiş yatarlarken, Túrin hayatını düşündü ve ona çok daha iyisini yapabilirmiş gibi geldi. "Güvenli bir sığınak bulmalıyım," diye düşündü, "ve kışa ve açlığa karşı önlem almalıyım." Ama nereye döneceğini bilemiyordu.

Ertesi gün, adamlarını güneye, Teiglin'den hiç uzaklaşmadıkları kadar uzağa, Doriath bataklıklarına götürdü; ve üç günlük yolculuktan sonra, Sirion Vadisi'ndeki koruluklarım batı kıyısında durdular. Burada, kıraç araziye doğru yükselmeye başlayan toprak daha kuru ve daha çıplaktı.

Bundan kısa süre sonra, yağmurlu bir günün gri ışığı solarken, Túrin ve adamları bir çobanpüskülü çalısına sığınmıştı; ve onun ötesinde ağaçsız, büyük taşların birbirine yaslanmış ya da tek başına yattığı bir yer vardı. Yapraklardan damlayan yağmur dışında her şey sessizdi.

Aniden bir nöbetçi ses verdi ve ayağa fırladıklarında, taşların arasında saklanarak ilerleyen, grilere bürünmüş, başlıklı üç şekil gördüler. Her birinin sırtında birer büyük çuval vardı, ama buna rağmen hızlı ilerliyorlardı. Túrin durmalarını söyledi ve adamlar av köpeği gibi üstlerine çullandılar; ama onlar istiflerini bozmadılar ve Andróg'un onlara ok fırlatmasına rağmen, ikisi alacakaranlıkta gözden kayboldu. Daha ağır ilerleyen, yükü daha ağır olan bir tanesi geride kalmıştı; ve kısa zamanda yakalandı, yere fırlatıldı ve hayvan gibi çabalamasına, ısırmasına rağmen, pek çok el tarafından yere mıhlandı. Ama Túrin yaklaştı ve adamlarını

payladı. “Ne yakaladınız?” dedi. “Bu kadar sert davranmanın ne gereği var? Yaşlı ve ufak tefek biri. Ne zararı var ki?”

“Isırıyor,” dedi Andróg, kanayan elini tutarak. “Bu ya ork, ya da ork soyu. Öldür onu!”

“Bizi hayal kırıklığına uğrattığı için hak ediyor bunu,” dedi, çuvalı almış olan bir başkası. “Burada kökler ve küçük taşlardan başka hiçbir şey yok.”

“Hayır,” dedi Túrin, “sakalı var. Bu yalnızca bir cüce, sanırım. Bırakın kalkıp konuşsun.”

Böylece Mîm, Húrin’in Çocuklan’nın Hikayesi’ne girdi. Çünkü Túrin’in ayaklarının dibinde dizlerinin üzerine doğruldu ve canını bağışlamaları için yalvardı. “Yaşlıyım,” dedi, “ve fakirim. Orkların yaptığı gibi, beni sebepsiz yere öldürmelerine izin verme, efendim.”

Bunun üzerine, Túrin içten içe ona acıdı, ama şöyle dedi: “Fakir görünüyorsun, Mîm, ama bir cüce için tuhaf bir durum olurdu; ama bence biz daha fakiriz: evsiz ve dostsuz insanlarız. Büyük yokluk içinde olduğumuz için, seni sırf merhametimizden bağışlamayacağımızı söylesek, fidye olarak ne önerirsin?”

“Ne arzuladığını bilmiyorum, beyim,” dedi Mîm ihtiyatla.

“Bu zamanda, pek az!” dedi Túrin, gözlerine dolan yağmurla, acı acı çevresine bakınarak. “Islak ormandan uzakta, uyuyacak güvenli bir yer. Kuşkusuz kendine ayırdığın böyle bir yer vardır.”

“Var,” dedi Mîm; “ama fidye olarak veremem onu. Gökyüzünün altında yaşamak için çok yaşlıyım.”

“Daha fazla yaşlanman gerekmiyor,” dedi Andróg, sağlam elinde bir bıçakla yaklaşarak. “Seni bundan kurtarabilirim.”

“Beyim!” diye bağırdı Mîm büyük korkuyla, Túrin’in dizlerine sarılarak. “Ben canımı yitirirsem, sizde sığınaktan mahrum kalırsınız; çünkü Mîm olmadan bulamazsınız onu. Onu veremem, ama paylaşırım. Çok kişi geri dönmemecesine gittiği için, içinde eskiden olduğundan daha fazla yer var,” dedi ve ağlamaya başladı.

“Canın bağışlandı, Mîm,” dedi Túrin.

“En azından meskenine gidene kadar,” dedi Andróg. Ama Túrin ona döndü ve şöyle dedi: “Eğer Mîm bizi hileye başvurmadan evine götürürse ve orası iyi bir yer çıkarsa, canının bedelini vermiş demektir; ve beni takip eden kimse onu öldürmeyecek. Buna yemin ederim.” Bunun üzerine Mîm Túrin’in dizlerini öptü ve şöyle dedi: “Mîm dostun olacak, beyim. Başta, konuşmana ve sesine bakarak seni elf sandım. Ama insansan, bu daha da iyi. Mîm elfleri sevmez.”

“Bahsettiğin bu ev nerede?” dedi Andróg. “Bir cüce ile paylaşmamız için, gerçekten iyi bir yer olmalı. Çünkü Andróg cüceleri sevmez. Halkı, doğudan o halk hakkında pek az iyi hikaye getirdi.”

“Arkalarında, kendileri hakkında daha da kötü hikayeler bıraktılar,” dedi Mîm. “Evimi gördüğünüzde yargılayın. Ama siz sarsak insanların yolunuzu aydınlatacak ışığa ihtiyacınız olacak. Birazdan döner, size yol gösteririm.” Sonra ayağa kalktı ve çuvalını aldı.

“Yo, yo!” dedi Andróg. “Buna izin vermeyeceksin herhalde, reis? İhtiyar keratayı bir daha göremezsin.”

“Hava kararıyor,” dedi Túrin. “Bize rehin bıraksın. Çuvalını ve içindekileri bize bırakır mısın, Mîm?”

Ama bunun üzerine, cüce büyük huzursuzluk içinde dizlerinin üzerine çöktü yine. “Mîm geri dönmeyi düşünmese, kök dolu eski bir çuval için de dönmez,” dedi. “Geri döneceğim. Bırakın, gideyim!”

“Olmaz,” dedi Túrin. “Çuvalından ayrılmak istemiyorsan, onun yanında kalmalısın. Yaprakların altında geçen bir gece belki bize acımanı sağlar.” Ama diğerleri gibi o da, Mîm’in çuvala ve içindekilere, beklenenden daha fazla önem verdiğini fark etmişti.

İhtiyar cüceyi kasvetli kamplarına götürdüler ve cüce yürürken, kadim nefretle haşinleşmiş gibi gelen, yabancı bir dilde homurdandı durdu; ama bacaklarını bağladıklarında aniden sessizleşti. Ve nöbet tutanlar onun gece boyunca, karanlığı tararken ışıldayan uykusuz gözleri dışında, taş gibi kıpırtısızca oturduğunu gördüler.

Sabah olmadan yağmur dindi ve ağaçlarda bir rüzgar kıpırdandı. Şafak günlerdir olduğundan daha parlak bir biçimde söktü ve güneyden gelen

hafif havalar gökyüzünü açtı, yükselen güneşin çevresinde solgun ve berrak kıldı. Mîm kıpırdamadan oturuyordu ve ölü gibi görünüyordu; çünkü şimdi gözlerinin ağır kapakları kapanmıştı ve sabah ışığı onun itiyarlıktan solmuş, küçülmüş olduğunu gösteriyordu. Túrin kalktı ve çevresine bakındı. “Şimdi yeterince ışık var,” dedi.

Bunun üzerine Mîm gözlerini açtı ve bağlarına işaret etti; ve salıverildiği zaman haşin bir sesle konuştu. “Şunu öğrenin, ahmaklar!” dedi. “Bir cüceyi asla bağlamayın! Asla affetmez. Ölmek istemiyorum, ama yaptığınız şey yüzünden yüreğim kızgın. Size verdiğim söze pişman oldum.”

“Ama ben olmadım,” dedi Túrin. “Beni evine götüreceksin. O zamana kadar ölümden bahsetmeyeceğiz. *Benim* isteğim bu.” Kararlılıkla cücenin gözlerinin içine baktı ve Mîm o bakışlara dayanamadı; gerçekten de pek az kişi Túrin’in iradeli ya da gazap dolu gözlerine meydan okuyabilirdi. Fazla zaman geçmeden başını çevirdi ve ayağa kalktı. “Beni izleyin, beyim!” dedi.

“Güzel!” dedi Túrin. “Ama şimdi şunu ekliyorum: gururunu anlıyorum. Ölebilirsin, ama bir daha bağlanmayacaksın.”

“Bağlanmayacağım,” dedi Mîm. “Ama, şimdi gelin!” Ve bundan sonra, onları yakalandığı yere götürdü ve batıya işaret etti. “Evim orada!” dedi. “Sık sık görmüşsünüzdür, tahmin ederim, çünkü yüksektir. Elfler bütün isimleri değiştirmeden önce ona Sharbhund derdik.” Sonra onun Amon Rûdh’a, kel kafası fersahlarca yabanlığı izleyen Keltepe’ye işaret ettiğini gördüler.

“Onu gördük, ama hiç yaklaşmadık,” dedi Andróg. “Orada güvenli bir konak ve su, ya da ihtiyaç duyacağımız başka şeyler nasıl bulunur? Bir tür hile olduğunu tahmin etmiştim. İnsanlar bir tepenin zirvesinde saklanır mı?”

“Uzak görüş, saklanmaktan daha güvenli olabilir,” dedi Túrin. “Amon Rûdh uzakları ve enginleri görüyor. Pekala, Mîm, gelip, göstereceğin yeri göreceğim. Biz sarsak insanların oraya gitmesi ne kadar sürer?”

“Şimdi yola çıkarsak alacakaranlığa kadar sürer,” diye yanıt verdi Mîm.

Çete kısa zamanda batıya doğru yola koyuldu ve Túrin, yanında Mîm ile en başta yürüyordu. Ormandan çıktıklarında ihtiyatla yürüdüler, ama tüm arazi boş ve sessiz görünüyordu. Kaya yığınlarının üzerinden geçtiler ve

tırmanmaya başladılar; çünkü Amon Rûdh, Sirion ve Narog Vadileri'nin arasından çıkan yüksek kıraçların doğu kenarında yükseliyordu, ve eteklerindeki taşlık fundalıktan, bin fitlik tepe yükseliyordu. Doğu yamacında, kırık bir arazi huş, üvez ve köklerini kayalara salmış asırlık alıç kümeleri arasında, yavaşça yüksek sırtlara tırmanıyordu. Ötede, kıraç toprakların üzerinde ve Amon Rûdh'un alçak yamaçları çevresinde, *aeglos* çalılıkları yetişiyordu; ama Amon Rûdh'un dik, gri tepesi, kayaları örten kızıl *seregon* dışında çıplaktı.

Akşam solarken haydutlar tepenin eteklerine yaklaştılar. Kuzeyden yaklaştılar, çünkü Mîm onları oradan getirmişti ve batmakta olan güneş Amon Rûdh'un zirvesine düşüyordu ve *seregon* tamamen çiçeğe durmuştu.

"Gördün mü? Tepenin zirvesinde kan var," dedi Andróg.

"Henüz değil," dedi Túrin.

Güneş batıyordu ve çukurlardaki ışık soluyordu. Şimdi tepe önlerinde dikiliyordu ve böylesine ortada olan bir yere gitmek için neden rehbere ihtiyaç duyduklarını merak ettiler. Ama Mîm onlara yol gösterirken ve dik yamaçların sonuncusunu tırmanırken, cücenin gizli işaretlere ya da eski alışkanlıklara bakarak belli bir patikayı izlediğini anladılar. Mîm'in yolu ileri geri dolanıyordu ve yanlarına baktıklarında, mutlaka bir yanlarında karanlık vadiler ya da derin dere yatakları görüyorlardı, ya da arazi dikenli çalılarla gizlenmiş, büyük kayalarla dolu kıraçlara iniyordu. Orada günlere çabalayıp tırmanabilirler, ama bir yol bulamayabilirlerdi.

Sonunda daha dik, ama daha engebesiz bir yere geldiler. Kadim üvez ağaçlarının gölgelerine, uzun bacaklı aegloslarn arasından geçen bir koridora vardılar: loşluk tatlı bir kokuyla doluydu. Sonra aniden önlerinde dümdüz ve dik, belki kırk fit yüksekliğinde, kayalık bir duvar belirdi, ama alacakaranlık üstlerindeki gökyüzünü karartmıştı ve tahmin etmek zordu.

"Evinin kapısı bu mu?" dedi Túrin. "Cüceler taşı sever, derler." Son anda onlara bir oyun oynaması olasılığına karşılık Mîm'e yaklaştı.

"Evin kapısı değil, avlunun kapısı," dedi Mîm. Sonra sağa dönerek yamacın dibinden yürüdü ve yirmi adım sonra aniden durdu; ve Túrin, hava şartlarının ya da el emeğinin eseri, duvarın iki yüzünün üst üste bindiği ve aradaki açıklığın sola uzandığı bir yer gördü. Giriş, yukarıdaki çatlaklara

kök salmış, uzun, sürüngen bitkilerle perdelenmişti, ama içeride, karanlıkta yukarı doğru giden dik, taşlık bir patika vardı. Geçitten su sızıyordu ve rutubetli bir yerdi.

Teker teker geçide girdiler. En tepede patika yine sağa ve güneye döndü ve dikenli bir çalının içinden geçtikten sonra yeşil bir düzlüğe getirdi onları ve oradan daha ileride, gölgelerin içinde kayboldu. Mîm'in evine, yalnızca Doriath ve Nargothrond'daki kadim hikayelerin hatırladığı ve o ana dek hiçbir insanın görmediği Bar-en-Nibin-noeg'e gelmişlerdi. Ama gece çöküyordu ve doğu yıldızlarla aydınlanmıştı ve henüz bu tuhaf yerin şeklini gevremiyorlardı.

Amon Rûdh'un bir takkesi vardı: çıplak, düz tepeli, dik bir şapkaya benzeyen, büyük bir kaya kütlesi. Kuzey yanında, aşağıdan görülemeyen, düz ve hemen hemen kare şeklinde bir çıkıntı vardı; çünkü arkasında, tepenin takkesi duvar gibi dikiliyordu; ve batıda ve doğuda, kenarından dik uçurumlar iniyordu. Ancak, onların geldikleri kuzey taraftan, yolu bilenler tarafından kolaylıkla ulaşılabiliyordu. "Kapıdan" gelen patika, biraz sonra taşlık bir yalaktaki berrak göletin çevresindeki cüce huş ağaçlarının oluşturduğu koruluğa dalıyordu. Arkadaki duvarın dibinden gelen kaynak göleti besliyordu ve pınar şeklinde akıp, çıkıntının batı kenarından beyaz bir iplik gibi aşağı dökülüyordu. Ağaç perdesinin arkasında, kaynağın yanındaki iki yüksek kaya çıkıntısının arasında bir mağara vardı. Alçak, kırık kemeriyle, sığ bir girintiden ibaret görünüyordu; ama içeride derinleşiyordu ve ormandaki Gri Elfler tarafından rahatsız edilmeden uzun seneler boyunca orada yaşayan Bodur-cücelerin ağır elleri tarafından tepenin çok aşağılarına kadar oyulmuştu.

Mîm, derin alacakaranlıkta, huş dallarının gölgeleri arasında solgun yıldızları yansıtmaya başlamış olan göletin yanından geçirdi onları. Mağaranın ağzında durdu ve Túrin'e dönerek eğildi. "Gir, beyim!" dedi: "Bar-en-Danwedh, Fidye Evi. Bundan sonra adı bu olacak."

"Olabilir," dedi Túrin. "İlk önce ben bakacağım." Sonra Mîm'le birlikte içeri girdi ve onun korkmadığını gören diğerleri, hatta cüceden en fazla kuşku eden kişi olan Andróg bile peşlerinden gitti. Kısa zamanda simsiyah bir karanlıkta buldular kendilerini; ama Mîm ellerini çırptı ve bir köşeden

gelen küçük bir ışık belirdi: dış girintinin arkasındaki bir geçitten, küçük bir meşale taşıyan bir başka cüce çıktı.

“Ha! Korktuğum gibi, onu ıskalamışım!” dedi Andróg. Ama Mîm kendi haşin dilinde diğeri ile çabuk çabuk konuştu ve işittiklerinden rahatsız olmuş, kızmış görünen diğeri geçide daldı ve gözden kayboldu. Şimdi Andróg ilerlemeyi savunuyordu. “Önce sen saldır!” diye bağırdı. “Bunlarla dolu bir kovan olabilir; ama ufak tefekler.”

“Yalnızca üç kişi olduklarını tahmin ediyorum,” dedi Túrin ve önden gitti; diğer haydutlar arkasından kaba duvarları yoklayarak tünel boyunca ilerlediler; ama sonunda ileride solgun bir ışık parıldadı ve ince zincirlerle tavandaki gölgelerden sarkan lambalarla loşça aydınlanmış, küçük, ama yüksek tavanlı bir açıklığa geldiler. Mîm orada değildi, ama sesi duyulabiliyordu ve sesi izleyen Túrin salonun arka tarafındaki odanın kapısına geldi. İçeriye baktığı zaman Mîm’in yerde diz çökmüş olduğunu gördü. Meşaleli cüce sessizce onun yanında duruyordu; ama uzak duvarın dibindeki taş divanda bir başkası yatıyordu. “Khîm, Khîm, Khîm!” diye feryat ediyordu ihtiyar cüce, sakalını yolarak.

“Oklarının hepsi ıskalamamış,” dedi Túrin Andróg’a. “Ama bu atış yersiz kaçmış olabilir. Oklarını düşüncesizce fırlatıyorsun; ama bilgelik öğrenecek kadar yaşamayabilirsin.”

Túrin diğerlerini bıraktı ve yavaşça içeri girip Mîm’in arkasında durdu, onunla konuştu. “Sorun nedir, efendi?” dedi. “Şifa sanatını biraz bilirim. Size yardım edebilir miyim?”

Mîm başını çevirdi ve gözlerinde kırmızı bir ışık vardı. “Zamanı geri çevirip, adamlarının zalim ellerini kesmediğin sürece, edemezsin,” diye yanıt verdi. “Bu benim oğlum. Göğsüne ok saplandı. Artık sözler derman olmaz. Günbatımında ölmüş. Bağların beni onu iyileştirmekten alıkoydu.”

Uzun süredir katılaşmış merhamet, Túrin’in yüreğinde, kayadan fışkıran su gibi kabardı. “Heyhat!” dedi. “Elimden gelse geri çağırırdım o oku. Şimdi, buraya gerçekten de Bar-en-Danwedh, Fidye Evi denecek. Çünkü biz burada yaşasak da yaşamasak da, kendimi sana borçlu sayacağım; ve bir gün servet edinecek olursam, üzüntümün nişanı olarak, gönlünü almasa bile oğlun için sana bol altınla *danwedh* ödeyeceğim.”

Bunun üzerine Mîm doğruldu ve uzun uzun Túrin'e baktı. "Seni duydum," dedi. "Eskilerin cüce beyleri gibi konuşuyorsun; ve ben buna şaşıyorum. Yüreğim, memnun olmasa bile, yatıştı. Bu yüzden, kendi fidyemi ödeyeceğim: dilerseniz burada kalabilirsiniz. Ama şunu da ekliyorum: o oku fırlatan, yayını ve oklarını kıracak ve oğlumun ayaklarının dibine bırakacak; ve bir daha eline ok almayacak, yay taşımayacak. Bunu yaparsa, onlarla ölecek. Ona bu bedduayı ediyorum,"

Bu bedduayı duyduğunda Andróg korktu; ve büyük gönülsüzlükle yapsa da, yayını ve oklarını kırıp, ölü cücenin ayaklarının dibine bıraktı. Ama odadan çıkarken kötü kötü Mîm'e baktı ve mırıldandı: "Bir cücenin laneti hiç ölmez, derler; ama bir insanınki de gerçekleşebilir. Umarım gırtlağına saplanan bir okla ölür!"

O gece salonda yattılar ve Mîm ile diğer oğlu Ibun'un feryatları yüzünden rahatsız uyudular. Bunun ne zaman sona erdiğini bilemiyorlardı; ama sonunda uyandıklarında cüceler gitmişlerdi ve oda bir kayayla kapatılmıştı. Yine güzel bir gündü ve haydutlar sabah ışığında, gölette yıkandılar ve bulabildikleri yiyecekleri hazırladılar; ve yemeklerini yerlerken Mîm önlerine dikildi.

Eğilerek Túrin'e selam verdi. "O gitti ve her şey yapılıp bitti," dedi. "Atalarımızın yanında yatıyor. Önümüzdeki günler kısa olsa da, bize kalan hayata dönüyoruz şimdi. Mîm'in evi sizi memnun etti mi? Fidye ödendi ve kabul edildi mi?"

"Evet," dedi Túrin.

"O zaman, her şey sizin, bir istisna dışında, burada nasıl konaklayacağınızı dilediğiniz gibi düzenlersiniz: kapalı olan odayı benden başka hiç kimse açmayacak."

"Seni duyduk," dedi Túrin. "Ama buradaki hayatımıza gelince, güvendeyiz ya da öyle görünüyor; ama yine de yiyecek ve başka şeyler bulmalıyız. Nasıl dışarı çıkacağız; daha da önemlisi, nasıl döneceğiz?"

Huzursuzluklarına Mîm gırtlaktan gelen bir kahkaha ile yanıt verdi. "Bir örümceğin peşinden ağının ortasına geldiğinizden mi korkuyorsun?" dedi. "Hayır, Mîm insan yemez. Ve bir örümcek aynı anda otuz yabanarısı ile başa çıkamaz. Bakın, siz silahlısınız, ben ise silahsız duruyorum burada.

Hayır, sen ve ben, paylaşmalıyız: ev, yiyecek ve ateş, ve belki başka kazançlar. Geliş gidiş yollarını öğrendiğiniz zaman bile, kendi iyiliğiniz için evi koruyacağınızı ve gizli tutacağınızı tahmin ediyorum. Zamanla yolları öğrenirsiniz. Ama bu arada, siz dışarı çıkarken Mîm ya da oğlu Ibun size rehberlik edecek; ve birimiz siz giderken gidecek, siz dönerken dönecek -ya da bildiğiniz ve rehbersiz bulabileceğiniz bir yerde sizi bekleyecek. Zamanla bu yerin eve gittikçe daha yakın olacağını tahmin ediyorum."

Túrin bunu kabul etti ve Mîm'e teşekkür etti ve adamlarının çoğu memnun oldu; çünkü henüz yazın hüküm sürdüğü zamanda, sabah güneşinin altında bile kalacak güzel bir yer gibi gelmişti. Yalnız Andróg memnun olmamıştı. "Ne kadar kısa zamanda kendi başımıza gelip gidebiliyor olursak, o kadar iyi," dedi. "Önceki geliş gidişlerimizde acılı bir tutsağı yanımızda taşıdığımız hiç olmadı."

O gün dinlendiler ve silahlarını temizleyip eşyalarını onardılar; çünkü daha bir iki günlük yiyecekleri vardı ve Mîm de sahip olduklarına ekleme yapmıştı. Onlara üç büyük tencere ve yakacak ödünç verdi; ve bir çuval çıkardı. "Çerçöp," dedi. "Çalmaya değmez. Yalnızca yabani kökler."

Ama yıkandıkları zaman kökler kabuklu, beyaz ve etli çıktılar ve kaynatıldıkları zaman yemeleri iyi oldu, biraz ekmeğe benziyorlardı; ve haydutlar memnun oldu, çünkü çalabildikleri zamanlar dışında, uzun zamandır ekmek yokluğu çekiyorlardı. "Yabani elfler bilmiyor onları; Gri Elfler bulamadı; denizin ötesindeki gururlu elfler de, kazamayacak kadar gururlu," dedi Mîm.

"Adı nedir?" dedi Túrin.

Mîm yan yan baktı ona. "Cüce dilinde olanı dışında adı yok ve biz cüce dili öğretmiyoruz," dedi. "İnsanlara onları bulmayı da öğretmiyoruz, çünkü insanlar açgözlüdür ve tutumlu olmaktan anlamaz ve bitkilerin tamamı tükenene kadar onları esirgemez; buna karşın şimdi, yabanda sarsak sarsak yürürken yanından geçip gidiyorlar. Benden daha fazlasını öğrenemezsin; ama güzel konuştuğunuz, gizlice gözetlemediğiniz ya da çalmadığınız sürece, benimkilerden yeterince alabilirsiniz." Sonra yine, gırtlaktan gelen bir sesle güldü. "Çok değerlidirler," dedi. "Aç kış vakti altından kıymetlidirler, çünkü bir sincabın yemişleri gibi biriktirilip saklanabilirler

ve olgunlaşmaya başladıklarından beri biz kendimiz için depolamaktayız. Ama canımı kurtarmak pahasına bir küçük yük kadarından ayrılmayacağımı düşündüğünüz için aptalsınız.”

“Seni duydum,” dedi, Mîm yakalandığında çuvalının içine bakmış olan Ulrad. “Ama sen bırakmak istemedin ve sözlerin beni daha da fazla meraklandırdı.”

Mîm dönüp karanlık bakışlarla baktı ona. “Sen kışın ölse baharın yas tutmayacağı birisin,” dedi ona. “Ben sözümü söylemiştim ve kanunsuz ve inançsız bir adamın ne düşündüğüne aldırmadan, gönüllü ya da değil, çuvallı ya da çuvalsız, geri dönmeliydim! Ama, söz konusu olan bir ayakkabı bağcığı bile olsa, kötülerin gücüyle banaait olanı bırakmaktan hoşlanmam. Beni bağlayan ve oğlumla konuşamayacağım şekilde tutan ellerin arasında seninkilerin de olduğunu hatırlamıyor muyum? Ne zaman toprak-ekmeğini dağıtsam, sen sayılmayacaksın ve eğer ondan yersen, yalnızca arkadaşlarının payından yiyebileceksin, benimkinden değil.”

Sonra Mîm gitti; ama onun öfkesinin karşısında sinmiş olan Ulrad arkasından konuştu: “Kibirli sözler! Yine de, ihtiyar düzenbazın çuvalında, benzer şekilde, ama daha sert ve daha ağır başka şeyler vardı. Belki de yabanda toprak-ekmeğinden başka, elflerin bulmadığı ve insanların bilmemesi gereken başka şeyler de vardır!”

“Öyle olabilir,” dedi Túrin. “Yine de, cüce en azından bir konuda, sana aptal derken doğruyu söyledi. Neden aklından geçeni söylemek zorundasın? Güzel sözler boğazına takılıyorsa, en azından sessizlik amacımıza daha fazla uyar.”

Gün huzur içinde geçti ve haydutların hiçbiri dışarı çıkmak istemedi. Túrin çıkıntının yeşillik kısmını kenardan kenara ileri geri adımladı; ve doğuya, batıya ve kuzeye baktı ve berrak havada ne kadar uzakları görebileceğini merak etti. Kuzeyde, tuhaf bir biçimde açıkça, Amon Obel’e yeşil yeşil tırmanan Brethil Ormanı’nı seçebiliyordu. Neden olduğunu bilemese de, gözlerinin oraya dilediğinden daha sık kaydığını fark etti; çünkü onun gönlü kuzeybatıdaydı, çünkü fersahlarca uzakta, gökyüzünün eteklerinde, Gölge Dağlarını ve evinin sınırlarını görebilecekmiş gibi geliyordu ona. Ama akşamleyin, kırmızı güneş uzak kıyıların üzerindeki puslara doğru alçalırken ve Narog Vadisi aradaki derin gölgelere boğulurken, Túrin batıya, günbatımına baktı.

Húrin oğlu Túrin'in, Bar-en-Danwedh'de, Fidye Evi'nde, Mîm'in salonlarında ikameti bu şekilde başladı.

Haydutların hayatı uzun süre diledikleri gibi hoş gitti. Yiyecek kıt değildi ve sığınakları iyiydi, sıcak ve kuruydu, yeterinden de fazla yerleri vardı; çünkü mağaraların gerektiğinde yüzden fazla kişiyi barındırabileceğini gördüler. Daha da derinlerde bir başka, daha küçük oda vardı. Bir yanında, bacası kayaların içinden yükselip, yamaçtaki bir çatlağa sinsice gizlenmiş bir delikle son bulan bir ocak vardı. Salonlara ya da aralarındaki tünellere açılan, bazıları yatmak için, diğerleri işlik ya da depo olarak kullanılan pek çok başka oda da vardı. Depolama konusunda Mîm onlardan daha becerikliydi ve çok eski görünen pek çok taş ya da tahta kap kaçağı ve sandığı vardı. Ama şimdi odaların çoğu boştu: silahhanelerde, paslı ve tozlu baltalar ve başka eşyalar asılıydı, raflar ve dolaplar boştu; ve demirhaneler aylaktı. Bir tanesi dışında: iç salondan dışarı açılan ve salondaki bacayı paylaşan bir ocağı olan küçük bir oda. Zaman zaman Mîm orada çalışıyordu, ama diğerlerini yanına bırakmıyordu; evinden Amon Rûdh'un düz zirvesine giden gizli merdivenden de bahsetmemişti. Bunu, aç kalıp Mîm'in yiyecek depolarını ararken mağaralarda kaybolan Andróg buldu; ama keşfini kendine sakladı.

O senenin kalanı boyunca bir daha yağmaya çıkmadılar ve avlanmak ya da yiyecek toplamak için çıktıklarında da genellikle küçük gruplar halinde gittiler. Ama uzun süre, gittikleri yoldan dönmeyi güç buldular ve Túrin'den başka yalnızca altı adam yolu kesin olarak öğrenebildi. Bununla birlikte, bu tür konularda becerikli olanların Mîm'in yardımı olmadan meskenlerine dönebildiğini görerek, kuzey duvarındaki çıkıntıda gece gündüz nöbet tutmaya başladılar. Güneyden düşman beklemiyorlardı, o taraftan Amon Rudh'a tırmanılacağından da korkmuyorlardı; ama genellikle gündüz vakti, takkenin tepesinde, uzakları görebilen bir nöbetçi bulunuyordu. Takkenin kenarları dikti, ama zirveye ulaşılabilirdi, çünkü mağara ağzının doğu yanına, insanların yardım almadan tırmanabileceği kaba basamaklar oyulmuştu.

Böylece, herhangi bir acı ya da korku olmadan sene ilerledi. Ama günler geçtikçe ve gölet grileşip soğudukça, huş ağaçları yaprak döktükçe ve şiddetli yağmurlar döndükçe, sığınakta daha fazla zaman geçirmek zorunda

kaldılar. Sonra, kısa zamanda tepenin altındaki karanlıktan ya da tünellerin loş yarı-aydınlığından ürkmeye başladılar; ve çoğuna, Mîm ile paylaşmasalar hayat daha iyi olacakmış gibi gelmeye başladı. Mîm sık sık, onlar onu başka yerde sanırken, gölgelik bir köşede ya da kapıda beliriyordu; ve Mîm yakınlardayken sohbetlerine bir huzursuzluk çöküyordu. Kendi aralarında fısıldayarak konuşmaya başladılar.

Ama, onlara tuhaf gelse de, durum Túrin için daha farklıydı; o ihtiyar cüce ile daha da sıkı dost oldu ve onun öğütlerini gittikçe daha fazla dinler oldu. Takip eden kış boyunca Mîm’le saatler boyunca oturdu, onun ilmini ve hayatının hikayesini dinledi; Eldar hakkında kötü konuşunca da paylamıyordu onu. Mîm memnun görünüyordu ve karşılığında o da Túrin’i kayırıyordu; zaman zaman yalnızca onu demirhanesine alıyordu ve orada alçak sesle sohbet ediyorlardı.

Ama güz geçtiği zaman kış bastırdı. Yule gelmeden, kuzeyden, ırmak vadilerinden hiç bilmedikleri kadar yoğun karlar geldi; o zamanlarda, Angband’ın gücü arttıkça, Beleriand kışları sertleşti. Amon Rúdh derin bir kar tabakasının altına gömülmüştü ve ancak en zorlu kişiler dışarı çıkmaya cüıet edebiliyordu. Bazıları hastalandı ve hepsi açlıktan zayıfladı.

Kış ortasında bir gün, loş alacakaranlıkta, aniden aralarında çok iriyarı ve geniş, beyaz başlıklı bir insan belirdi sanki. Adam nöbetçiyi atlatmıştı ve tek kelime etmeden ateşe yaklaştı. Diğerleri ayağa fırladığında adam kahkaha patlattı ve başlığını arkaya attı ve gelenin Sağlamyay Beleg olduğunu gördüler. Geniş pelerininin altında, insanların işine yarayacak pek çok şeyle doldurduğu büyük bir paket taşıyordu.

Beleg, bilgeliğine karşı sevgisine kulak vererek, Túrin’e bu şekilde geldi. Túrin gerçekten de memnun olmuştu, çünkü inatçılığından sık sık pişmanlık duymuştu; ve şimdi küçük düşmesine ya da kendi iradesine teslim olmasına gerek kalmadan, gönlünden geçen arzu bahşedilmişti. Ama Túrin memnunsa, Andróg değildi, çeteden başkaları da. Onlara, Beleg ile reisleri arasında, onlardan saklanan bir anlaşma varmış gibi geliyordu; ve ikisi diğerlerinden ayrı oturup sohbet ederken Andróg kıskançlıkla izliyordu.

Beleg, Hador’un Miğferi’ni yanında getirmişti; çünkü Túrin’in aklını, önemsiz bir çetenin önderi olarak yabanda sürdüğü hayattan çeleceğini umuyordu. “Senin olanı sana getirdim,” dedi Túrin’e, miğferi çıkarırken. “Kuzey bataklıklarında bana emanet edilmişti; lâkin unutulmadı, sanırım.”

“Neredeyse unutuluyordu,” dedi Túrin; “ama bir daha öyle olmayacak.” Ve düşünceler içinde gözlerini uzaklara dikerek sustu, ta ki Beleg’in elinde bir başka şeyin parıltısını görene dek. Bu, Melian’ın armağanıydı; gümüş yapraklar ateş ışığında kırmızı kırmızı parlıyordu ve Túrin mührü gördüğünde bakışları karardı. “Orada ne var?” dedi.

“Seni seven birinin sana verebileceği en azametli armağan,” diye yanıt verdi Beleg. “Burada, *lembas in·Elidh* var, Eldar’ın, henüz hiçbir insanın tatmadığı azık ekmeği.”

“Babamın miğferini, onu sakladığın için iyi niyetle alıyorum,” dedi Túrin. “Ama Doriath’tan armağan almam.”

“Öyleyse kılıcını ve silahlarını da geri gönder,” dedi Beleg. “Küçüklüğünde elde ettiğin öğretileri ve ihtimamı da geri gönder. Ve bırak, sana sadık olduğunu söylediğin adamlar, seni memnun etmek için çölde ölsünler! Keza, bu azık sana değil, bana armağan edildi ve onu dilediğim gibi kullanabilirim. Boğazına takılacaksa yeme; lâkin diğerleri ziyadesiyle aç ve daha az gururlu olabilir.”

Túrin’in gözleri parladı, ama Beleg’in yüzüne bakarken gözlerindeki ateş söndü ve grileştiler ve zar zor işitilebilen bir sesle şöyle dedi: “Böyle bir hödüğe dönmeye tenezzül etmene şaşıyorum, dostum. Sen ne verirsen ver, alırım, verdiğin bir paylama bile olsa. Bundan sonra, Doriath yolu dışında, her konuda sen bana öğüt vereceksin.”

8

YAY VE MİĞFER DİYARI

Sonraki günlerde Beleg çetenin iyiliği için çok çabaladı. Yaralananlar ve hastalananlarla ilgilendi ve hepsi çabucak iyileşti. Çünkü o günlerde Gri Elfler hâlâ âli bir halktı, büyük güç sahibiydiler ve yaşam ve tüm canlı varlıklar konusunda bilgeydiler; ve el sanatları ve ilim konusunda Valinor sürgünlerinden daha düşük olsalar da, insanların erişemeyeceği pek çok sanatları vardı. Dahası, Okçu Beleg Doriath halkı arasında büyüktü; güçlü ve dayanıklıydı ve gözleri kadar fikirleri de ileri görüşlüydü ve gerektiğinde savaşta yiğitti, yalnızca uzun yayının hızlı oklarına değil, aynı zamanda büyük kılıcı Anglachel'e de güvenirdi. Ve, daha önce belirtildiği gibi, tüm elflerden nefret eden ve Túrin'in Beleg'e beslediği sevgiye kıskançlıkla bakan Mîm'in yüreğindeki nefret büyüdükçe büyüdü.

Kış geçip canlanma ve bahar geldiğinde, haydutların yapacak daha haşin işleri oldu. Morgoth'un güçleri hareket halindeydi; ve el yordamı ile ilerleyen bir elin uzun parmakları gibi, ordularının öncüleri Beleriand yollarını yokluyordu.

Morgoth'un öğütlerini şimdi kim bilebilir? Eskiden, Yüce Şarkı'nın Ainur'u arasında kudretli Melkor olan ve şimdi kuzeydeki karanlık tahtta karanlık bir efendi olarak oturan, ona casuslar ya da hainler aracılığı ile gelen bütün haberleri kötücüllüğü içinde ölçüp biçen, zihninin gözleri ile

gören ve düşmanlarının amaçlan ve hedeflerini, Kraliçe Melian dışında, aralarındaki en bilge kişilerin korktuğundan da iyi anlayan onun düşüncelerinin nerelere uzanabildiğim kim ölçebilir?

Dolayısıyla, bu sene Morgoth'un kötülüğü, Sirion'un batısındaki, hâlâ ona karşı çıkacak güç barındıran topraklara dönmüştü. Gondolin hâlâ dayanıyordu, ama orası saklıydı. Doriath'ı biliyordu, ama henüz giremiyordu. Daha ötede, yolunu hiçbir hizmetkarının bulamadığı Nargothrond uzanıyordu ve onlar için korkulacak bir isimdi; orada Finrod'un halkı, saklı bir güçle yaşıyordu. Ve güneyden uzak diyarlardan, Nimbrethil'in beyaz huş koruluklarının ötesinden, Arvernien kıyısından ve Sirion'un ağızlarının ötesinden, Gemilerin Limanlarına dair söylentiler geldi. Başka her şey düşmeden, Morgoth oraya ulaşamazdı.

Bu yüzden, artık orklar kuzey'den daha da büyük sayılarda iniyordu. Anach'tan geçtiler ve Dimbar'ı ele geçirdiler ve Doriath'ın bütün kuzey bataklıklarını istila ettiler. Sirion'un uzun, dar geçidinden geçen kadim yoldan geldiler, Finrod'un Minas Tirith'inin yükseldiği adanın yanından geçtiler ve böylece Malduin ile Sirion arasındaki toprakları aşıp, Brethil'in saçaklarından Teiglin Geçitlerine geldiler. Eski yol oradan Saklı Ova'ya geçiyordu ve sonra, Amon Rûdh'un gözetlediği yaylaların eteklerinden Narog Vadisi'ne iniyor, sonunda Nargothrond'a varıyordu. Ama orklar o yolda henüz fazla ilerlememişti; çünkü şimdi orada, yabanda, gizli bir dehşet yaşıyordu ve kızıl tepenin üzerinde henüz bilmedikleri dikkatli gözler vardı.

O bahar, Túrin Hador'un Miğferi'ni taktı ve Beleg memnun oldu. Başta, çetelerinde elliden az adam vardı, ama Beleg'in ormancılık becerisi ve Túrin'in yiğitliği sayesinde düşmanlarına ordu gibi geliyorlardı. Orkların keşif kolları avlanıyor, kampları izleniyordu ve dar bir yerde kuvvetle yürümek üzere toplanacak olurlarsa, kayaların arasından ya da ağaçların gölgesinden Ejder-miğferi ve onun uzun boylu, haşin adamları fırlıyordu. Kısa süre sonra, tepelerden onun borusunun sesini duyan kumandanlar sinmeye, daha hiç ok tınlamadan ya da kılıç çekilmeden orklar kaçmaya başlar olmuştu.

Mîm Amon Rûdh'daki gizli barınağını Túrin ve yoldaşlarına teslim ettiğinde, oğlunu öldüren oku fırlatan kişinin yayını ve oklarını kırmasını ve

Khîm'in ayaklarının dibine bırakmasını talep ettiği anlatılmıştı; ve o adam Andróg'du. Sonra Andróg, büyük hınçla, Mîm'in istediği şeyi yapmıştı. Dahası, Mîm Andróg'un bir daha asla yay ve ok taşımaması gerektiğini söylemişti ve bunu bir daha yaparsa, kendi ölümünün de aynı şekilde olması için beddua okumuştu.

O senenin baharında Andróg Mîm'in bedduasına meydan okudu ve Bar-en-Danwedh'den yaptıkları bir akında eline yay aldı; ve o akında zehirli bir ork oku ona isabet etti ve Andróg acı içinde, ölüm döşeğinde geri getirildi. Ama Beleg yarasını iyileştirdi. Ve Mîm'in Beleg'e beslediği nefret daha da büyüdü, çünkü bedduasını bozmuştu; ama, "Tekrar ısıracak," dedi.

O sene, Dimbar'da düştüğü sanılan Yay ve Miğfer'in, her tür umudun ötesinde yine yükseldiği söylentisi Beleriand'ın dört köşesinde, ormanların altında ve derelerin üstünde, tepelerin arasındaki geçitlerde yayıldı. Bunun üzerine, savaş, yenilgi ve ıssız toprakların kalıntısı olan, öndersiz ve sahipsiz, ama yılmamış elfler ve insanlar yine yüreklendiler ve henüz kimse kalelerinin yerini bilmiyor olsa da, iki kumandanı aramaya gittiler. Túrin ona gelen herkesi memnunlukla karşıladı, ama Beleg'in öğütlerini dinleyerek, yeni gelenleri Amon Rûdh'daki (artık Echad i Sedryn, yani Sadıkların Kampı adı verilmişti) sığınağına almadı; oraya giden yolu yalnızca Eski Çete'den olanlar biliyordu ve başka kimse kabul edilmiyordu. Ama çevrede başka korunaklı kamplar ve hisarlar kurulmuştu: doğudaki ormanda, yaylalarda, güneye doğru uzanan bataklıklarda, Teiglin Geçitlerinin güneyindeki Methed-en-glad'dan (Ormanın Sonu) Amon Rhúdh'un birkaç fersah güneyindeki Bar-erib'e uzanan, Narog ile Sirion Bataklıkları arasındaki, eskiden bereketli olan topraklarda. Adamlar bu yerlerin hepsinden Amon Rûdh'un zirvesini görebiliyorlardı ve işaretler aracılığı ile haberleri ve emirleri alabiliyorlardı.

Bu şekilde, yaz sona ermeden, Túrin'i izleyenler artarak büyük bir güce dönüştüler ve Angband'ın gücü geri püskürtüldü. Bunun haberi Nargothrond'a kadar geldi ve oradaki pek çok kişi huzursuzlandı, bir haydut düşmana bu kadar zarar verebiliyorsa, Narog'un Beyi'nin neler yapabileceğinden bahsetmeye başladılar. Ama Nargothrond Kralı Orodreth fikrini değiştirmiyordu. Her konuda Thingol'u takip ediyordu, onunla gizli yollardan haberleşiyordu; ve o, en başta kendi halkını ve Kuzey'in

açgözlülüğüne karşı onların hayatlarını ve servetlerini ne süreyle koruyabileceğini düşünenlerin bilgeliğine göre, bilge bir efendiydi. Bu yüzden halkından kimsenin Túrin'e gitmesine izin vermedi ve ona haber yollayarak, verdiği savaşta her ne yaparsa yapsın, her ne tasarlarsa tasarlasın, Nargothrond topraklarına ayak basmaması, orkları da oraya sürmemesi gerektiğini bildirdi. Ama iki kumandana, ihtiyaç duyarlarsa, silah dışında yardım önerdi (bu konuda da Thingol ve Melian'dan etkilendiğini düşünüyordu).

Sonra Morgoth elini sakladı; sık sık yanıltma saldırıları yaptı, ki kolay zaferler kazanarak bu asiler kendilerinden fazla emin hissetsinler. Gerçekten de öyle oldu. Çünkü Túrin şimdi, Teiglin ile Doriath'ın batı bataklığı arasındaki tüm topraklara Dor-Cúarthol adını vermişti; ve o toprakların beyi olduğunu ilan ederek, Gorthol, Dehşet miğfer adını almıştı; ve cesareti yerindeydi. Ama artık Beleg'e, Miğfer Túrin'i umduğundan farklı şekilde etkilemiş gibi geliyordu; ve gelecek günlere baktığı zaman tedirgin oluyordu.

Yaz ilerlerken, bir gün o ve Túrin Echad'da oturmuş, uzun bir çatışma ve yürüyüşten sonra dinleniyorlardı. Túrin Beleg'e şöyle dedi: "Neden üzüntülü ve düşüncelisin? Sen bana döndüğünden beri her şey yolunda gitmiyor mu? Kararım iyi çıkmadı mı?"

"Şimdilik her şey iyi," dedi Beleg. "Düşmanlarımız hâlâ şaşkın ve korku içinde. Ve hâlâ bizi güzel günler bekliyor —bir müddet için."

"Ya sonra?" dedi Túrin.

"Kış," dedi Beleg. "Ve bundan sonra, yaşayıp da görebilecekler için, bir başka sene."

"Peki, ya sonra?"

"Angband'ın gazabı. Kara El'in parmak uçlarını yaktık —o kadar. Geri çekilmeyecektir."

"Ama amacımız ve sevincimiz Angband'ın gazabı değil mi?" dedi Túrin. "Ne yapmamı tercih ederdin?"

"Bunu çok iyi biliyorsun," dedi Beleg. "O yolda konuşmamı yasaklamıştın. Lâkin, artık beni dinle. Bir kralın ya da büyük bir ordunun beyinin pek çok ihtiyacı vardır. Güvenli bir sığınağı olması gerekir; ve bir

serveti, savaşla alakası bulunmayan pek çok adamı olmalıdır. Kalabalıkla birlikte aş ihtiyacı da gelir, yabanın avcılara verebileceğinden daha fazlası hem de. Ardından, gizli gizli gelip gitme ihtiyacı gelir. Amon Rûdh az kişi için makul bir yer —gözleri ve kulakları var. Lâkin, yalnız başına duruyor ve uzaklardan görülebiliyor; ve onu kuşatmak için büyük bir güç gerekmez —onu koruyan, bizimkinin şimdi olduğundan ya da olacağından çok daha muazzam bir ordu kurulmadığı müddetçe."

"Yine de, ben kendi ordumun kumandanı olacağım," dedi Túrin; "ve eğer düşersem, düşerim. Burada, Morgoth'un yolunda duruyorum ve ben burada durdukça, o, güney yolunu kullanamaz."

Sirion'un batısındaki topraklarda Ejder-nıiğferi'nin görüldüğüne dair haber Morgoth'un kulağına hızla gitti ve Morgoth güldü, çünkü uzun zamandır gölgelerde ve Melian'ın perdelerinin arkasında kaybolmuş olan Túrin yine ortaya çıkmıştı. Ama Túrin'in gücünün, ona ettiği laneti boşa çıkaracak kadar büyümesinden, onun için tasarladığı sondan kurtulmasından, ya da Doriath'a çekilip yine ortadan kaybolmasından korkmaya başlamıştı. Bu yüzden, şimdi Túrin'i ele geçirmeyi ve babasına yaptığı gibi yapmayı, onu esir edip işkence yapmayı düşünüyordu.

Beleg Túrin'e Kara El'in yalnızca parmaklarını yaktıklarını ve onun geri çekilmeyeceğini söylerken haklıydı. Ama Morgoth planlarını saklamıştı ve o günlerde en becerikli izcilerini göndermekle yetiniyordu; ve fazla zaman geçmeden Amon Rudh, kendini göstermeden yabanda saklanan ve gelip giden insan gruplarına müdahale etmeyen casuslarla kuşatıldı.

Ama Mîm Amon Rudh çevresinde orklar olduğunun farkındaydı ve Beleg'e beslediği nefret onun kararmış yüreğini kötü bir karara götürdü. Sene sonuna doğru bir gün, Bar-en-Danwedh'deki insanlara, oğlu Ibun ile kış erzağı için kök aramaya gideceğini söyledi; ama asıl amacı Morgoth'un hizmetkarlarını bulmak ve onları Túrin'in saklanma yerine getirmekti.*

**** Ama anlatılan bir başka hikayeye göre, Mîm orklarla bilinçli bir maksatla karşılaşmamıştır. Mîm'i ihanete götüren, oğlunun yakalanması ve onu oğluna işkence etmekle tehdit etmeleridir.***

Bununla beraber, orklara belli koşulları kabul ettirmeye çalıştı, ama onlar ona güldüler ve Mîm onlara, işkenceyle bir Bodur-cüceden bir şey

kazanabileceklerini sanıyorlarsa, hiçbir şey bilmediklerini söyledi. Sonra orklar, bu koşulların ne olduğunu sordular ve Mîm taleplerini sıraladı: Yakaladıkları ya da öldürdükleri her adamın ağırlığınca demir vereceklerdi, ama Túrin ve Beleg karşılığında, ağırlıklarınca altın vereceklerdi; Túrin ve çetesinden temizlendiği zaman, Mîm'in evi ona bırakılacaktı ve o taciz edilmeyecekti; Beleg, işini Mîm'in görmesi için bağlı olarak bırakılacaktı; ve Túrin serbest bırakılacaktı.

Morgoth'un elçileri bu koşulları, ne birini ne de ikincisini yerine getirme niyeti ile hemen kabul ettiler, ork kumandanı, Beleg'in kaderinin gerçekten de Mîm'e bırakılabileceğini düşünüyordu; ama Túrin'i serbest bırakmaya gelince, aldığı emir onun "canlı olarak Angband'a" götürülmesi yolundaydı. Koşulları kabul ederken, Ibun'u rehin olarak tutmaları konusunda ısrar etti; ve bunun üzerine Mîm korkuya kapıldı, anlaşmayı bozmaya ya da kaçmaya çalıştı. Ama orklar oğlunu yakalamıştı ve bu yüzden Mîm onları Bar-en-Danwedh'e götürmek zorunda kaldı. Fidye Evi bu şekilde ihanete uğradı.

Amon Rûdh'un takkesi ya da şapkası olan kaya yığınının çıplak ve düz bir tepesi olduğu, ama dik yamaçlarına rağmen, insanların kayalara oydukları, çıkıntıdan ya da Mîm'in evinin girişindeki taraçadan yukarıya tırmanan basamaklar sayesinde zirveye ulaşabildikleri söylenmişti. Zirveye nöbetçiler konmuştu ve onlar düşmanların yaklaştığını haber verdiler. Ama düşmanlar, Mîm rehberliğinde kapıların önündeki düz çıkıntıya geldiler ve Túrin ile Beleg Bar-en-Danwedh'in girişine sürüldü. Adamların kayaya oyulmuş basamakları tırmanmaya çalışan bazıları ork okları ile vuruldu.

Túrin ile Beleg mağaraya çekildiler ve geçide büyük bir kaya yuvarlayarak tıkadılar. Bu darboğazda, Andróg onlara, daha önce anlatıldığı gibi, mağaralarda kaybolduğunda bulduğu, Amon Rûdh'un düz zirvesine giden gizli merdiveni gösterdi. Sonra Túrin ve Beleg, kalabalık bir grup eşliğinde bu merdiveni tırmandı ve zirveye çıkarak, dışarıdaki yoldan oraya gelmiş olan birkaç orku hazırlıksız yakaladı ve onları kenardan aşağı attı. Kayalara tırmanan orkları bir süre uzak tuttular, ama çıplak zirvede siperleri yoktu ve çoğu aşağıdan vuruldu. Bunların en yiğidi Andróg'du, dış merdivenin tepesinde, ölümcül bir ok yarası alarak düştü.

Túrin ile Beleg, geriye kalan on adamla birlikte zirvenin merkezine çekildi ve oradaki dikili taşın çevresinde halka olup, Beleg ve Túrin dışında

—orklar onların üzerine ağ atmıştı— herkes ölene dek kendilerini savundular. Túrin bağlandı ve alınıp götürüldü; yaralanmış olan Beleg de bağlandı, ama o, el ve ayak bilekleri kayaya çakılmış demir çivilere bağlanmış şekilde yere yatırıldı.

Sonra, gizli merdivenin çıkışını bulmuş olan orklar zirveden ayrıldı ve Bar-en-Danwedh'e girdiler, orayı kirlettiler ve harap ettiler. Mağaralarında saklanan Mîm'i bulamadılar ve onlar Amon Rûdh'dan ayrıldığı zaman Mîm zirvede ortaya çıktı ve Beleg'in kıpırtısızca yattığı yere gidip, bıçağını bileyerek zevklendi.

Ama Mîm ve Beleg, o kayalık zirvedeki yegane canlılar değildi. Ölümcül bir biçimde yaralı olmasına rağmen Andróg cesetlerin arasından onlara doğru süründü ve bir kılıç kaparak cüceye doğru savurdu. Mîm korku dolu bir çığlık atarak uçurumun kenarına koştu ve gözden kayboldu: bildiği dik ve zor bir keçi yolundan kaçtı. Andróg son gücünü kullanarak Beleg'in ellerini ve ayaklarını tutan bağları kesti ve onu serbest bıraktı; ama ölürken şöyle dedi: "Yaralarım senin şifan için bile fazla derin."

9

BELEG'İN ÖLÜMÜ

Beleg, gömmek için cesetlerin arasında Túrin'i aradı; ama onun cesedini bulamadı. O zaman, Húrin'in oğlunun hâlâ canlı olduğunu ve Angband'a götürüldüğünü anladı; ama yaraları iyileşene kadar zorunlu olarak Bar- en-Danwedh'de kaldı. Sonra, pek az umutla, orkların izini bulmaya çalışarak yola koyuldu ve Teiglin Geçitlerinin yakınlarında onların izlerine rastladı. Orklar orada bölünmüşlerdi ve bazıları Brethil Ormanı'nın saçaklarından geçip Brithiach Geçidi'ne gitmiş, diğerleri batıya dönmüştü; ve Beleg'e göre, büyük hızla doğrudan Angband'a gidenleri, Anach Geçidi'ne yönelenleri izlemesi gerektiği aşikardı. Bu yüzden Dimbar'dan geçerek yoluna devam etti ve Anach Geçidi'nden geçip Ered Gorgoroth'a, Dehşet Dağı'na ve dolayısıyla Taur-nu-Fuin Yaylalarına, bir dehşet ve kara büyü, bir şaşkınlık ve ümitsizlik bölgesi olan Gecenin Altındaki Orman'a geçti.

O habis yerde geceleyen Beleg, tesadüf eseri ağaçların arasında küçük bir ışık gördü ve o yana gittiğinde, büyük, ölü bir ağacın dibinde uyuyan bir elf' buldu: Elfin başının yanında bir lamba vardı ve perdesi kaymıştı. Beleg uyuyan elfi uyandırdı, ona *lembas* verdi ve onu bu korkunç yere hangi

kaderin getirdiğini sordu; ve elf , adının Guilin oğlu Gwindor olduğunu söyledi.

Beleg üzüntüyle ona bakakaldı; çünkü Gwindor, Sayısız Gözyaşı Savaşı'nda Nargothrond Beyi'nin atını Angband kapılarına sürdüğü ve orada yakalandığı zamanki eski şeklinin ve mizacının beli bükük, ürkek bir gölgesine dönüşmüştü. Morgoth'un tutsak aldığı Noldor'un pek azı öldürülürdü, çünkü metal ve mücevher bulmak konusunda becerikliydiler; ve Gwindor öldürülmemiş, kuzeydeki madenlerde çalıştırılmıştı. Bu Noldor'da pek çok Fëanor lambası vardı, bunlar ince zincir ağla asılan kristallerdi ve kristaller içten gelen mavi bir ışıkla parlardı, gecenin ya da tünellerin karanlığında yol bulmak için harikaydılar; onlar bu lambaların sırrını bilmiyorlardı. Madendeki elfler böylece kendilerine çıkış yolu oymuş, madenlerin karanlığından kaçmışlardı; ama Gwindor demirhanelerde çalışan birinden küçük bir kılıç edinmişti ve bir kaya geçidinde çalışırken aniden nöbetçilere denk gelmişti. Kaçmayı başarmıştı, ama bir eli kesilmişti; ve şimdi bitkin düşmüş halde, Taur-nu-Fuin'in koca çamlarının altında yatıyordu.

Beleg Gwindor'dan, ilerideki, kendisinin de saklandığı küçük ork çetesinin elinde tutsak bulunmadığını ve hızla ilerlediklerini öğrendi: bir ileri koldu belki, Angband'a rapor götürüyordu. Bu haberi alınca Beleg ümitsizliğe kapıldı: çünkü o, Teiglin Geçitlerinden sonra gördüğü, batıya dönen izlerin, orklarda âdet olduğu üzere yiyecek ve yağma peşinde çapulculuğa çıkan ve şimdi çok daha batıdaki "Dar Diyar", yani uzun Sirion Geçidi boyunca Angband'a dönüyor olabilecek, daha büyük bir orduya ait olduğunu tahmin etmişti. Eğer öyleyse, tek umudu Brithiach Geçidi'ne geri dönmek ve sonra kuzeye, Tol Sirion'a gitmekti. Ama buna yeni karar vermişti ki, ormanda, güneyden yaklaşan büyük bir ordunun gürültüsünü duydular; ve bir ağacın dallarına saklanarak Morgoth'un hizmetkarlarının, ganimetler ve tutsaklarla yüklü, kurtlarla çevrilmiş bir biçimde, ağır ağır geçmesini izlediler. Ve kırbaçlarla güdülen, elleri zincirli Túrin'i gördüler.

Bunun üzerine Beleg Taur-nu-Fuin'e neden gittiğini söyledi ve Gwindor onu arayışından vazgeçirmeye çalıştı, Beleg'in Túrin'i bekleyen ıstıraba ortak olmasından başka bir işe yaramayacağını söyledi. Ama Beleg Túrin'i terk etmeye yanaşmadı ve kendisi ümitsiz olmasına rağmen, Gwindor'un yüreğine umut verdi; ve orkları takip ederek yola birlikte devam ettiler, onların peşinden ormandan çıktılar ve Anfauglith'in çıplak kum tepelerine

doğru inen yüksek yamaçlara geldiler. Orklar orada, Thangorodrim'in zirvelerini gören bir yerde, çıplak bir vadide kamp kurdular ve kampın çevresine kurt nöbetçiler diktiler. Orada alem yapmaya, ganimetleriyle kendilerine ziyafet çekmeye başladılar; ve tutsaklarına işkence ettikten sonra sarhoş uykusuna daldılar. Artık gün solmuş, hava iyice kararmıştı. Batıdan büyük bir fırtına yaklaşıyordu ve Beleg ile Gwindor sessizce kampa yaklaşırken uzaklarda gökgürültüsü patlıyordu.

Bütün kamp uykuya daldığında, Beleg yayını aldı ve karanlıkta, güneydeki dört kurt nöbetçiyi sessizce, teker teker vurdu. Sonra, büyük tehlikeye atılarak kampa girdiler ve Túrin'i, el ve ayaklan zincirlenmiş, bir ağaca bağlanmış halde buldular. Ona işkence edenlerin fırlattığı bıçaklar çevresinde ağaç gövdesine saplanmıştı, ama kendisi yaralanmamıştı; ve uyuşturulmuş olduğundan kendinde değildi ya da mutlak bitkinlik içinde kendinden geçmişti. Sonra Beleg ile Gwindor ağaçtaki bağları kesti ve Túrin'i alıp kamptan götürdü. Ama uzağa taşınamayacak kadar ağırdı ve kampın üzerindeki yamaçta, yüksekteki alıç kümesinden daha ileri gidemediler. Onu orada yere yatırdılar; artık fırtına daha da yaklaşmıştı ve Thangorodrim'in üzerinde şimşekler çakıyordu. Beleg kılıcı Anglachel'i çekli ve onu kullanarak Túrin'in bağlarını kesti; ama o gün kader daha güçlüyclü, çünkü Kara Elf Eöl'ün kılıcı elinde kaydı ve Túrin'in ayağını yaraladı.

Bunun üzerine Túrin öfke ve korku içinde aniden uyandı ve loşlukta, yalınkılıç üzerine eğilmiş bir şekil görünce, orkların yine ona işkence etmeye geldiğini sanarak büyük bir feryatla ayağa fırladı; ve karanlıkta onunla mücadele ederek Anglachel'i kaptı ve Beleg Cúthalion'u düşman sanarak öldürdü.

Ama kendini serbest bulması üzerine, canını hayali düşmanlarına pahalıya satmaya hazırlanarak doğrulurken, tepelerinde büyük bir şimşek çaktı ve onun ışığında Beleg'in yüzünü gördü. Sonra Túrin, taş gibi donarak, sessizce o dehşetli ölüme bakakaldı ve ne yaptığını anladı; ve çevrelerinde titreşen şimşeklerin aydınlığında yüzü o kadar korkunçtu ki, Gwindor yere büzüldü ve bakışlarını kaldırmaya cesaret edemedi.

Ama şimdi, aşağıdaki kampta orklar hem fırtına, hem de Túrin'in feryadı yüzünden uyanmıştı ve Túrin'in kaybolduğunu fark etmişti; ama onu aramaya kalkmadılar, çünkü batıdan gelen, Deniz'in ötesindeki büyük

düşmanları tarafından gönderildiğine inandıkları gökgürültüsü yüzünden içleri dehşetle dolmuştu. Sonra bir rüzgar yükseldi ve şiddetli yağmurlar yağdı ve Taur-nu-Fuin'in yükseklerinden seller geleli; ve Gwindor Túrin'e bağırsa da, onu büyük tehlike hakkında uyarsa da, Túrin yanıt vermedi kıpırdamadan, ağlamadan, esaret bağlarını keserken kendi elleriyle öldürdüğü Beleg Cúthalion'un karanlık ormanda yatan cesedinin yanında oturdu.

Sabah geldiğinde fırtına Lothlann'ın üzerinden doğuya geçmişti ve sıcak ve parlak güz güneşi yükselmişti; ama bundan da neredeyse gökgürültüsü kadar nefret eden ve Túrin'in çok uzaklara kaçmış ve kaçışına dair tüm izlerin silinip gitmiş olması gerektiğine inanan orklar, Angband'a dönmeye can atarak telaşla yola çıktılar. Gwindor, uzaktan onların Anfauglith'in buharları tüten kumlarının üzerinden kuzeye yürüdüklerini gördü. Böylece, orklar Morgoth'a elleri boş gittiler ve çılgına dönmüş, bilinçsiz bir halde Taur-nu-Fuin yamaçlarında oturan, bağlarından da ağır bir yük sırtlanmış olan Húrin'in oğlunu geride bıraktılar.

Sonra Gwindor, Beleg'in gömülmesine yardım etmesi için Túrin'i canlandırdı ve Túrin uykuda yürüyen biri gibi kalktı; ve birlikte Beleg'i sığ bir mezara yatırdılar ve siyah porsukağacından yapılmış büyük yayı Belthronding'i yanına bıraktılar. Ama Gwindor, faydasızca toprakta yatmak yerine Morgoth'un hizmetkarlarından intikam almasının daha iyi olacağını söyleyerek, dehşetli kılıç Anglachel'i yanına aldı; yabanda onlara güç vermesi için Melian'ın *lembas*'ını da aldı.

Kadim Günlerde Beleriand Ormanlarına sığınanların en beceriklisi, dostların en sadığı olan Sağlamyay Beleg, en sevdiği kişinin ellerinde bu şekilde öldü; ve Túrin'in yüzüne kazınan bu acı bir daha asla solmadı.

Ama Nargothrond Elfi'nin cesareti ve gücü yenilendi, ve Taur-nu-Fuin'den ayrılarak, Túrin'i alıp götürdü. Uzun, acılı yolda yürürlerken Túrin bir kez bile konuşmadı ve sene solar, kuzey topraklarına kış gelirken, bir amacı ya da dileği olmayan biri gibi dolandı. Ama Gwindor her zaman yanındaydı, onu koruyor, ona rehberlik ediyordu; ve böylece Sirion üzerinden batıya geçtiler ve sonunda Güzel Göl'e ve Eithel Ivrin'e,

Narog'un Gölge Dağlarının dibinde doğduğu pınarlara geldiler. Orada, Gwindor Túrin'le konuştu ve şunları söyledi: "Uyan, Húrin oğlu Túrin! Ivrin'in gölünde sonsuz kahkaha vardır. O, bitmek tükenmek bilmez billur kaynaklardan beslenir ve kadim günlerde onun güzelliğini yaratan Suların Efendisi Ulmo tarafından kirlenmekten korunur." Bunun üzerin Túrin diz çöktü ve sudan içti; ve aniden kendini yere fırlattı ve sonunda gözyaşları serbest kaldı ve Túrin deliliğinden kurtuldu.

Orada Beleg için bir şarkı yaptı ve ona *Laer Cú Beleg,* Büyük Yayın Şarkısı adını verdi, tehlikeye aldırmadan yüksek sesle söyledi onu. Ve Gwindor kılıç Anglachel'i onun ellerine verdi ve Túrin onun ağır ve güçlü olduğunu, büyük bir güce sahip olduğunu anladı; ama çeliği kararmış, donuklaşmıştı ve kenarları körelmişti. "Bu tuhaf bir kılıçtır ve Orta Dünya'da gördüğüm hiçbir kılıca benzemez. Tıpkı senin gibi, Beleg'in yasını tutuyor. Lâkin teselli bul; zira ben, doğduğum ve ıstırabımdan önce yaşadığım Naıgothrond'a, Finarfin Evi'ne dönüyorum. Sen de benimle gelecek, şifa görecek, yenileneceksin."

"Sen kimsin?" dedi Túrin.

"Gezgin bir elf, Beleg'in rastladığı ve teselli ettiği, kaçak bir köle," dedi Gwindor. "Lâkin evvelde Guilin oğlu Gwindor'dum, bir Nargothrond beyiydim, ta ki Nirnaeth Arnoediad'a gidene ve Angband'da esir edilene dek."

"O zaman, Dor-lómin savaşçısı, Galdor oğlu Húrin'i gördün mü?" dedi Túrin.

"Onu görmedim," dedi Gwindor. "Ama Angband'da, Morgoth'a meydan okumaya devam ettiğini anlatan bir söylenti dolaşıyor; ve Morgoth ona ve tüm ailesine lanet etmiş."

"Buna inanırım," dedi Túrin.

Sonra kalktılar ve Eithel Ivrin'den ayrılarak, Narog kıyıları boyunca güneye doğru yol aldılar, ta ki elf izcileri tarafından yakalanana ve tutsak edilerek gizli kaleye getirilene dek.

Túrin Nargothrond'a bu şekilde geldi.

10

TÚRİN NARGOTHROND’DA

Başta, genç ve güçlüyken giden ve şimdi geri döndüğünde, çektiği işkenceler ve zahmetler yüzünden ölümlü insanlar arasındaki yaşlılara benzeyen Gwindor’u kendi halkı tanımadı; aynı zamanda sakat da kalmıştı. Ama Kral Orodreth’in kızı Finduilas onu tanıdı ve ona kucak açtı, çünkü eskiden ona âşıktı ve gerçekten de, Nirnaeth’ten önce nişanlanmışlardı ve Gwindor onun güzelliğine öyle âşıktı ki ona Faelivrin, yani güneşin Ivrin göletlerindeki parıltısı, adını vermişti.

Böylece Gwindor eve döndü ve onun hatırına, Túrin de onunla birlikte kabul edildi; çünkü Gwindor onun yiğit bir insan ve Doriathlı Beleg Cúthalion’un sevgili dostu olduğunu söyledi. Ama Gwindor onun ismini söyleyecekken, Túrin onu engelledi ve şöyle dedi: “Ben Úmarth oğlu Agarwaen’im (yani Kötükaderli’nin oğlu Kanlekeli), ormandan bir avcı.” Ama elfler bu ismi (diğer sebepleri bilmeden) arkadaşının ölümünden dolayı aldığını tahmin etse de, onu daha fazla sorgulamadılar.

Nargothrond’un kurnaz demircileri kılıç Anglachel’i Túrin için yeniden dövdü ve kılıç simsiyah kalsa da, kenarları solgun bir ateşle parladı. Sonra

Túrin’in kendisi de, o silahla başardıklarının söylentileri yüzünden, Nargothrond’da Mormegil, yani Kara Kılıç olarak bilinir oldu; ama o, kılıca Gurthang, yani Ölüm Demiri adını verdi.

Orklara karşı savaştaki yiğitliği ve becerisi sayesinde, Túrin Orodreth’in lütfuna nail oldu ve divanına kabul edildi. Túrin, Nargothrond Elflerinin savaş tarzından, pusu, sinsilik ve gizli oklar kullanmalarından hoşlanmıyordu ve bu yöntemin bırakılmasını, düşmanın hizmetkarlarına saldırmak, açık savaş ve kovalamaca için güçlerini kullanmalarını öğütledi. Ama Gwindor Kral’ın divanında, bu konuda her zaman Túrin’e karşı konuştu, kendisinin Angband’da bulunduğunu ve Morgoth’un gücünü gördüğünü, planlarına dair bir fikri olduğunu söyledi. “Nihayetinde, küçük zaferler faydasız çıkacaktır,” dedi; “zira Morgoth düşmanları arasında en yürekli olanların nerede bulunabileceğini böyle öğrenir ve onları yok etmeye yetecek gücü toplar. Elflerin ve Edain’in müttefik kudretinin tamamı, sırf onu kontrol altına almak ve kuşatmak yoluyla barış getirmeye yeterli oldu; gerçekten de uzun sürdü, lâkin ancak Morgoth kuşatmayı kırana dek ve uygun zamanı beklediği için; ve artık böyle bir birlik kurulamaz. Hayatta kalma umudu yalnızca gizliliğe bağlı. Valar gelene dek.”

“Valar!” dedi Túrin. “Onlar sizi terk ettiler ve insanları küçük görüyorlar. Sonsuz Deniz’in üzerinden batıya, batıdaki ölmeye yüz tutmuş günbatımına bakmanın ne faydası var? Bizim işimiz olan tek bir Vala var, o da Morgoth; ve sonunda onu alt edemezsek de, en azından onu incitmiş, engellemiş oluruz. Çünkü, küçük de olsa, zafer zaferdir ve kıymeti yalnızca ardından gelenlere bağlı değildir. Ama aynı zamanda elverişlidir de. Nihai olarak, gizlilik mümkün değildir: Morgoth’a karşı tek duvar, silahtır. Onu durdurmak için hiçbir şey yapmazsanız, çok sene geçmeden Beleriand’ın tamamı onun gölgesinin altına girecek ve sonra sizi teker teker saklandığınız yerden çıkartacak. Sonra ne olacak peki? Geriye kalan zavallılar güneye ve batıya kaçacak, Morgoth ile Ossë arasında sıkışarak Deniz’in kıyılarında sinecek. Kısa ömürlü de olsa, bir süreliğine zafer kazanmak en iyisi, çünkü sonu daha kötü olmayacak. Gizlilikten bahsediyorsun, tek umudun bu olduğunu söylüyorsun; ama Morgoth’un en son, en ufak izcisine, casusuna kadar, her birine pusu kursanız, her birinin yolunu kesseniz, hiçbirinin Angband’a haber götürmemesini sağlayabilseniz bile, o yine de buna bakarak sizin yaşadığınızı öğrenir ve

nerede yaşadığınızı tahmin eder. Aynı zamanda, şunu da söylüyorum: ölümlü insanların ömrü, Elflerinkinin yanında pek kısa olsa da, onu kaçarak ya da boyun eğerek geçirmektense, savaşta harcamayı tercih ederler. Húrin Thalion'un meydan okuması büyük bir başarıdır; ve Morgoth yapanı öldürse de, başarıyı olmamış kılamaz. Batı'nın Efendileri bile saygı duyar buna; hem, ne Morgoth'un, ne de Manwë'nin silemeyeceği şekilde, Arda'nın tarihine yazılmış değil midir?"

"Ulu meselelerden bahsediyorsun," diye yanıt verdi Gwindor, "ve Eldar arasında yaşadığın pek aşikar. Ama Morgoth ile Manwë'yi bir arada düşünüyorsan, Valar'dan elflerin ve insanların düşmanları olarak bahsediyorsan, üzerinde bir karanlık var demektir; zira Valar hiçbir şeyi küçük görmez, özellikle de Iluvatar'ın Çocuklarını. Eldar'ın umutlarının tümünü bilmiyorsun. Bir kehanete göre, Orta Dünya'dan bir haberci, gölgelerin arasından geçip Valinor'a varacak bir gün ve Manwë dinleyecek, Mandos merhamet edecek. Noldor'un ve keza Edain'in tohumunu o vakit için saklamaya çalışmamalı mıyız dersin? Ve artık Círdan güneyde yaşıyor ve gemiler inşa ediliyor; lâkin sen gemilerden, denizden ne anlarsın? Sen şahsını ve namını düşünüyorsun ve bizden de aynısını yapmamızı bekliyorsun; lâkin kendimizden başkalarını da düşünmeliyiz biz, zira herkes savaşıp düşemez ve onları savaştan ve yıkımdan korumalıyız elimizden geldiği müddetçe."

"O zaman, henüz zaman varken onları gemilerinize gönderin," dedi Túrin.

"Círdan onları taşıyabilse dahi," dedi Gwindor, "onlar bizden ayrılmaz. Mümkün olduğu sürece birlikte yaşamalıyız ve ölüme kur yapmamalıyız."

"Bütün bunlara yanıl verdim," dedi Túrin. "Sınırlar yiğitçe korunmalı ve düşman toplanmadan sert darbeler indirilmeli; uzun süre birlikte yaşamak için en büyük umudumuz bunda. Hem, bu bahsettiklerin, ormanda saklananları, yalnız gezenleri kurt gibi avlayanları, miğferini ve desenli kalkanını takıp, kendi ordusundan çok daha büyük olmasına aldırmadan düşmanlarını kovalayandan daha fazla mı sever? En azından Edain kadınları sevmez. Erkekleri Nirnaeth Arnoediad'dan alıkoymadılar."

"Ama o meydanda savaşılmasa çekeceklerinden çok daha büyük acılar çektiler," dedi Gwindor.

Ama Túrin Orodreth'in iyice gözüne girdi ve Kral'ın baş danışmanı oldu, Kral her konuyu ona danışmaya başladı. O günlerde Nargothrond Elfleri gizlilikten vazgeçtiler ve büyük bir silah hâzinesi oluşturuldu; ve Túrin'in tavsiyesi üzerine Noldor, silahlarını daha hızlı nakletmek için Narog üzerine Felagund kapılarından başlayan ihtişamlı bir köprü inşa etti, çünkü savaş şimdi daha çok Narog'un doğusunda, Saklı Ova'da sürüyordu. Şimdi, Nargothrond'un kuzey bataklıkları, Ginglith ile Narog'un kaynaklarının çevresindeki "Tartışmalı Diyar" ve Núath koruluklarının saçaklarını içeriyordu. Nenning ile Narog arasına hiçbir ork gelmiyordu; ve Narog'un doğusunda, diyarları Teiglin'e ve Nibin-noeg kıraçlarının sınırlarına dek uzanıyordu.

Gwindor şerefini yitirdi, çünkü artık silah konusunda yetkin değildi ve gücü azdı; ve sık sık sakat sol kolu ağrıyordu. Ama Túrin gençti ve tam erişkinliğine yeni ulaşmıştı; ve görünüşüyle gerçekten de Morwen Eledhwen'in oğluydu: uzun boylu, siyah saçlı, beyaz tenli, gri gözlüydü ve yüzü, Kadim Günlerde, tüm diğer ölümlü erkeklerinkinden daha güzeldi. Konuşması ve tavrı, Doriath'ın kadim krallığına yaraşırdı ve elflerin arasındayken bile, ilk bakışta Noldor'un büyük evlerinden birine aitmiş sanılabilirdi. Túrin o kadar yiğitti, silahta, özellikle de kılıç ve kalkanda o kadar becerikliydi ki, elfler, talihsizlik ya da uzaktan habis bir ok eseri olmadığı sürece onun öldürülemeyeceğini söylüyordu. Bu yüzden, onu korumak için ona cüce zırhı verdiler; ve haşin bir ruh hali içindeyken Túrin silahhanelerde tamamen yaldızlı bir cüce maskesi buldu ve savaştan önce taktı ve düşmanları onun önünden kaçtı.

Túrin istediğini elde ettiği, her şey iyi gittiği, yüreğinin dilediği gibi bir işi olduğu ve o yürekte şeref olduğu için herkese karşı nazikti ve eskiden olduğu kadar haşin değildi, öyle ki hemen hemen bütün yürekler onun lehine dönmüştü; ve çok kişi ona Adanedhel, yani Elf-insan diyordu. Ama özellikle de Orodreth'in kızı Finduilas, o ne zaman yakına gelse ya da salondaysa, yüreğinin kıpırdandığını hissediyordu. Finduilas, Finarfin evindeki gibi altın saçlıydı ve Túrin onu görmekten, onunla birlikte olmaktan zevk almaya başladı; çünkü Finduilas ona kendi soydaşlarını, babasının evindeki Dor-lómin kadınlarını hatırlatıyordu.

Başta Túrin onunla yalnızca Gwindor yakınlardayken görüşüyordu; ama bir süre sonra Finduilas onu aramaya başladı, öyle ki zaman zaman, tesadüf eseriymiş gibi görünse de, yalnızken karşılaşıyorlardı. O zaman, Finduilas Túrin'e, pek az ve nadiren gördüğü Edain, Túrin'in ülkesi ve akrabaları hakkında sorular soruyordu.

Túrin, bu konularda onunla serbestçe konuşuyordu, ama doğduğu yerin, akrabalarının adlarını söylemiyordu; ve bir seferinde ona şöyle dedi: "Bir kız kardeşim vardı, Lalaith, ya da ben ona öyle derdim; sen aklıma onu getiriyorsun. Ama Lalaith çocuktu, yeşil bahar çimenleri arasında sarı bir çiçekti o; ve yaşasa, şimdi belki kederle solmuş olurdu. Ama sen kraliçe gibi, altın bir ağaç gibisin; bu kadar güzel bir kız kardeşim olsun isterdim."

"Ama sen de kral gibisin," dedi Finduilas, "hatta, Fingolfin'in halkının beyleri gibisin; ben de bu kadar yiğit bir erkek kardeşim olsun isterdim. Hem ben senin adının Agarwaen olduğunu sanmıyorum, sana yakışmıyor da Adanedhel. Ben sana Thurin, Sır, diyorum."

Bunun üzerine Túrin bakakaldı, ama şöyle dedi: "Adım bu değil; ben kral da değilim, çünkü bizim krallarımız Eldar'dan ve ben Eldar'dan değilim."

Túrin artık Gwindor'un ona gösterdiği dostluğun soğuduğunu fark etmişti; başta Angband'ın kederi ve dehşeti kalkmış olsa da, Gwindor'un yine kaygı ve üzüntüye kapılmaya başladığını görerek meraklanmıştı. Ve şöyle düşünüyordu, belki de ben tavsiyelerine karşı çıktığım, onu alt ettiğim için üzülüyor; tersi olsa ben üzülürdüm. Çünkü Gwindor'u rehberi ve şifacısı olarak seviyordu ve ona acıyordu. Ama o günlerde Finduilas'ın parlaklığı da soldu, adımları yavaşladı, yüzü ciddileşti ve beti benzi attı, zayıfladı; ve bunu fark eden Túrin, Gwindor'un sözlerinin, Finduilas'ın yüreğine, neler olabileceğine dair bir korku salmış olabileceğini tahmin etti.

Aslında, Finduilas bir türlü karar veremiyordu. Çünkü Gwindor'a saygı duyuyor, ona acıyordu ve kederine tek bir gözyaşı bile eklemek istemiyordu; ama iradesi dışında, Túrin'e duyduğu sevgi günbegün artıyordu ve Beren ile Luthien'i düşünüyordu. Ama Túrin Beren'e benzemiyordu! Finduilas'ı küçük görmüyordu ve onun arkadaşlığından memnundu; ama Túrin'de, kendisinin dilediği cinsten bir sevgi olmadığını

biliyordu. Onun aklı ve yüreği bambaşka bir yerde, geçmişte kalmış baharlardaki nehirlerdeydi.

Sonra Túrin Finduilas ile konuştu ve şöyle dedi: “Gwindor’un sözlerinin seni korkutmasına izin verme. O Angband’ın karanlığında acı çekti; ve bu kadar yiğit biri için, bu şekilde sakatlanmak ve mecburen geride kalmak zordur. Onun ihtiyacı olan tek şey teselli ve iyileşmesi için daha uzun bir zaman.”

“Bunu iyi biliyorum,” dedi Finduilas.

“Ama onun için bu zamanı kazanacağız!” dedi Túrin. “Nargothrond ayakta kalacak! Korkak Morgoth bir daha Angband’dan çıkamayacak ve yalnızca hizmetkarlarına güvenmek zorunda kalacak; Doriathlı Melian öyle diyor. Onlar onun ellerinin parmaklarıdır; ve biz onları ezeceğiz, kesip atacağız, ta ki Morgoth pençelerini geri çekene dek. Nargothrond ayakta kalacaktır!”

“Bir ihtimal,” dedi Finduilas. “Ayakta kalacaktır, eğer sen başarabilirsen. Ancak ihtiyatlı davran, Thurin; sen savaşa giderken, Nargothrond’un mateme boğulması korkusuyla yüreğim ağırlaşıyor.”

Daha sonra, Túrin Gwindor’u buldu ve ona şöyle dedi: “Gwindor, sevgili dostum, hüzne kapılıyorsun; yapma! Çünkü soydaşlarının evlerinde, Finduilas’ın ışığında iyileşeceksin.”

Bunun üzerine Gwindor ona bakakaldı, ama bir şey söylemedi ve yüzü bulutlandı.

“Neden bana öyle bakıyorsun?” dedi Túrin. “Son zamanlarda gözlerin bana sık sık tuhaf tuhaf baktı. Seni nasıl üzdüm? Tavsiyelerine karşı çıktım; ama bir erkek gördüğü gibi konuşmalıdır, inandığı gerçeği kişisel bir sebepten dolayı saklamamalıdır. Aynı fikirde olmamızı isterdim, çünkü sana büyük borcum var ve bunu unutmayacağım.”

“Öyle mi?” eledi Gwindor. “Yine de, eylemlerin ve tavsiyelerin evimi ve soydaşlarımı değiştirdi. Gölgen üstlerine düştü. Her şeyi senin uğruna kaybeden ben, neden memnun olayım?”

Túrin bu sözleri anlamadı; ve Gwindor’un, kendisinin Kral’ın yüreğindeki ve divanındaki yerini kıskandığını tahmin edemedi.

Ama Túrin gittikten sonra Gwindor karanlıkta tek başına oturup düşüncelere daldı ve nereye kaçarlarsa kaçsınlar, düşmanlarını kederiyle bu şekilde takip edebilen Morgoth'a lanet okudu. "Ve artık, nihayet," dedi, "Angband'da dolanan, Morgoth'un Húrin ve tüm ailesine lanet ettiği söylentisine inanıyorum." Ve gidip Finduilas'ı bularak şöyle dedi: "Üzerinde bir hüzün, bir kuşku var; ve artık sık sık yokluğunu hissediyorum ve benden sakındığını sezmeye başlıyorum. Mademki sebebini bana söylemiyorsun, tahminde bulunmak zorundayım. Finarfin evinin kızı, aramıza keder girmesin; zira Morgoth hayatımı mahvetmiş olsa da, sensin hâlâ sevdiğim. Lâkin aşkın seni götürdüğü yere git; çünkü seninle evlenmeye uygun değilim; ve artık ne yiğitliğim ne de öğütlerim saygı görüyor."

Bunun üzerine Finduilas ağlamaya başladı. "Henüz ağlama!" dedi Gwindor. "Ama dikkatli ol ki, ağlamak için sebebin olmasın. Iluvatar'ın Çocuklarından Büyük olanlarının Küçük olanlarla evlenmesi uygun değildir; akıllıca da değildir, zira kısa sürer ve az vakitte gelip geçer, dünya sürdükçe dul bırakır bizi. Bizim idrak edemediğimiz yüksek bir amaçtan ötürü, bir iki seferden ayrı, talih de göz yummaz buna.

"Lâkin onun kadar latif, onun kadar yürekli olsa dahi, bu adam Beren değildir. Üzerinde bir lanet var; karanlık bir lanet. Ona dahil olma! Ve olursan, aşkın sana ihanet eder, seni acıya ve ölüme götürür. Kulak ver bana! O gerçekten de Úmarth oğlu Agarwaen olsa dahi, asıl adı, Morgoth'un Angband'da tuttuğu ve tüm ailesine lanet ettiği Húrin'in oğlu Túrin'dir. Morgoth Bauglir'in kudretinden kuşku etme! O güç Bende yazılı değil mi o kudret?"

Sonra Finduilas ayağa kalktı ve gerçekten de bir kraliçe gibi görünüyordu. "Bakışların solmuş Gwindor," dedi. "Burada yaşananları görmüyorsun ya da anlamıyorsun. Şimdi hakikati sana açıklayarak iki misli daha mı mahçup düşeyim? Seni seviyorum Gwindor ve seni daha fazla sevmediğim, daha da heybetli, kaçamadığım bir aşka düştüğüm için utanıyorum. Ben aramadım onu ve uzun zaman önce kenara koydum. Lâkin, eğer ki ben senin yaralarına acıyorsam, sen de benimkilere acı. Túrin beni sevmiyor, sevmeyecek de."

"Bunu," dedi Gwindor, "suçu sevdiğine atmamak için söylüyorsun. Neden seni arıyor, neden seninle uzun uzun oturuyor, neden yanından

ayrılırken daha memnun oluyor?”

“Çünkü onun da teselliye ihtiyacı var,” dedi Finduilas, “ve ailesinden mahrum kaldı. İkinizin de ihtiyaçları var. Ya Finduilas? Sevilmediğimi sana itiraf etmem yetmez mi, bir de sen, aldatmak için bu şekilde konuştuğumu mu söylemek zorundasın?”

“Hayır, böyle bir durumda bir kadın kolay kolay aldanmaz,” dedi Gwindor. “Ve, eğer doğruysa, sevildiğini inkar eden çok kişi de bulamazsın.”

“Eğer üçümüz arasında inançsız biri varsa, o benim işte: Lâkin isteyerek değil. Ama ya senin yazgın ve Angband söylentileri? Ya ölüm ve yıkım? Dünya’nın hikayesinde Adanedhel kudretlidir ve gelecek uzak bir günde itibarı Morgoth’a ulaşacaktır.”

“O gururludur,” dedi Gwindor.

“Keza merhametlidir de,” dedi Finduilas. “Henüz uyanmadı, lâkin yine de merhamet onun yüreğini yaralayabilir ve bunu asla inkar etmez. O yüreğin tek girişi merhamet olabilir. Lâkin merhamet etmiyor bana. Hem onun annesi hem de bir kraliçeymişim gibi bana hayranlık duyuyor.”

Belki de Finduilas, Eldar’ın keskin gözleri ile görerek doğruyu söylemişti. Ve şimdi, Gwindor ile Finduilas arasında neler geçtiğini bilmeyen Túrin, Finduilas daha da hüzünlü göründüğünden, ona daha nazik davranıyordu. Ama bir seferinde Finduilas ona şöyle dedi: “Thurin Adanedhel, adını ne maksatla sakladın benden? Kim olduğunu bilseydim, sana daha az saygı duyacak değildim, ama ıstırabını daha iyi anlardım.”

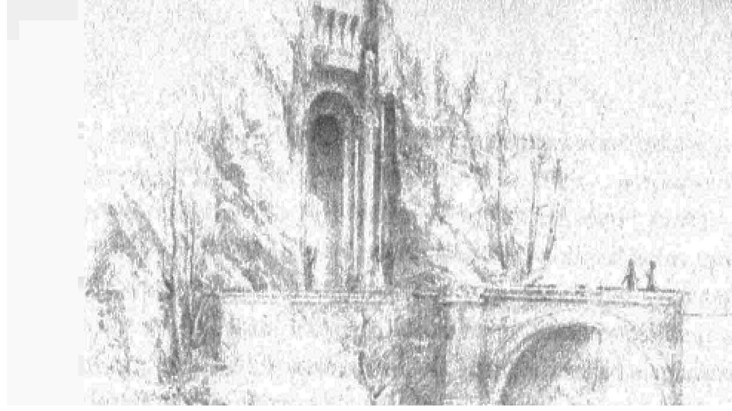
“Ne demek istiyorsun?” dedi Túrin. “Beni kim sanıyorsun?”

“Kuzey’in kumandanı, Húrin Thalion’un oğlu Túrin.”

Túrin Finduilas’tan neler olduğunu öğrendikten sonra gazaba kapıldı ve Gwindor’a şöyle dedi: “Beni kurtarıp sakındığın için sana sevgi duyuyorum. Ama gerçek ismimi ele vererek bana kötülük yaptın, dostum ve saklanmayı tercih edeceğim kaderi bana çağırdın.”

Ama Gwindor şöyle yanıtladı: “Kaderin adında değil, sende saklı.”

O dinlenme ve umut zamanında, Mormegil'in başarıları sayesinde Sirion'un batısında Morgoth'un gücü durdurulduğu ve tüm ormanların huzurlu olduğu sırada, Morwen sonunda kızı Niënor ile birlikte Dorlómin'den kaçtı ve Thingol'un evine giden uzun yolculuğu göze aldı. Orada onu yeni bir acı bekliyordu, çünkü Túrin'in gittiğini öğrendi ve Ejdermiğferi Sirion'un batısındaki diyarlardan kaybolduğundan beri Doriath'a haber ulaşmamıştı; ama Morwen Niënor'la birlikte Thingol ile Melian'ın konukları olarak Doriath'ta kaldı ve orada saygı gördü.

11

NARGOTHROND'UN DÜŞÜŞÜ

Túrin'in Nargothrond'a dönüşünün üzerinden beş sene geçtikten sonra, o senenin bahar mevsiminde iki elf geldi ve isimlerinin Gelmir ile Arminas olduğunu, Finarfin'in halkından olduklarını söylediler; ve Nargothrond Beyi ile bir işleri olduğunu bildirdiler. Aıtık Nargothrond'un tüm güçlerine Túrin komuta ediyordu ve savaşla ilgili bütün konularda o karar veriyordu; gerçekten de sert ve gururlu biri olmuştu, dilediği ya da iyi olduğunu düşündüğü her tür şeyi emredebiliyordu. Elfler Túrin'in huzuruna getirildiler; ama Gelmir şöyle dedi: "Biz, Finarfin'in oğlu Orodreth ile konuşacağız."

Orodreth geldiği zaman, Gelmir ona şöyle dedi: "Beyim, biz Angrod'un halkındanız ve Nirnaeth'ten bu yana çok yol aldık; lâkin son vakitlerde Sirion Dağlarının yakınlarında, Círdan'ın takipçileriyle yaşamaktayız. Ve bir gün Círdan bizi çağırdı ve size gitmemizi buyurdu; zira Suların Efendisi Ulmo bizzat ona görünmüş ve Nargothrond'a yaklaşan büyük tehlikeye dair kendisini uyarmış."

Ama Orodreth ihtiyatlı davrandı ve şöyle yanıt verdi: "O zaman neden buraya kuzeyden geldiniz? Yoksa başka işleriniz de mi vardı?"

Bunun üzerine Arminas şöyle konuştu: “Evet, beyim. Nirnaeth’ten bu yana Turgon’un saklı krallığını arıyorum, lâkin onu bulamadım; ve korkarım ki, bu arayışta buradaki görevimizi ziyadesiyle uzattık. Zira Círdan, gizlilik ve hız için gemiyle kıyıdan yolladı bizi ve Drengist’te karaya çıktık. Ancak deniz halkı arasında, geçmiş senelerde Turgon’un habercisi olarak güneye gelmiş olanlar vardı ve ihtiyatlı konuşmalarına bakarak, Turgon, çoğularının inandığı üzere güneyde değil, hâlâ kuzeyde yaşıyormuş gibi göründü bana. Lâkin aradığımız şeye dair ne bir işaret ne de bir söylenti bulduk.”

“Turgon’u neden arıyorsunuz?” dedi Orodreth.

“Morgoth’a karşı en uzun süre onun krallığının dayanacağı söyleniyor,” diye yanıt verdi Arminas. Ve bu sözler Orodreth’e kötü alamet gibi geldi ve hiç memnun olmadı.

“O zaman sizi Nargothrond’da oyalamayayım,” dedi; “çünkü burada Turgon’dan haber alamazsınız. Ve kimsenin bana Nargothrond’un tehlikede olduğunu öğretmesine ihtiyacım yok.”

“Sorularınıza açık sözlülükle yanıt verdiğimiz için hiddetlenmeyin beyim,” dedi Gelmir. “Hem, buraya gelene kadarki düz yolda geçen yolculuğumuz verimsiz olmadı, zira sizin en uzağa giden izcilerinizin bile görmediği yerlerden geçtik; Dor-lómin’den ve Ered Wethrin’in saçaklarındaki diyarları aştık ve Sirion Geçidi’ni keşfederek, düşmanın yollarını gözetledik. O bölgelerde kalabalık ork ve habis yaratık grupları birikiyor ve Sauron’un Adası’nda bir ordu toplanıyor.”

“Biliyorum,” dedi Túrin. “Getirdiğiniz haber bayat. Círdan’ın mesajının bir amacı vardıysa bile, daha erken gelmeliydi.”

“En azından, beyim, mesajı şimdi duyacaksınız,” dedi Gelmir, Orodreth’e hitaben. “O halde Suların Efendisi’nin sözlerini dinle! O, Círdan’a şöyle dedi: ‘Kuzey’in Şerri Sirion’un pınarlarını kirletti ve akarsu parmaklarındaki gücüm çekiliyor. Lâkin daha beteri gelecek. Nargothrond Beyi’ne şöyle söyle: Kalenin kapılarını kapatsın ve dışarı çıkmasın. Gururunun taşlarını gürültülü ırmağa atsın ki, sürüngen şer kapıyı bulamasın.’”

Orodreth’e bu sözler karanlık geldi ve her zamanki gibi, öğüt için Túrin’e döndü. Ama Túrin habercilere güvenmemişti ve horgörüyle şöyle dedi:

“Düşmanın yakınında oturan Círdan bizim savaşlarımızı nereden bilir? Denizci kendi gemilerine baksın! Ama Suların Efendisi gerçekten de bize öğüt göndermişse, daha açık konuşsun. Aksi halde, savaşta eğitim görmüş biri için, bizim durumumuzda gücümüzü toplamak ve cesaretle gidip, onlar fazla yakına gelmeden düşmanla karşılaşmak daha iyiymiş gibi görünüyor.”

Bunun üzerine Gelinir Orodreth’e eğildi ve şöyle dedi: “Bana buyrulduğu haliyle konuştum, beyim,” ve sırtını döndü. Ama Arminas Túrin’e şöyle dedi: “İşittiğim gibi, Hador Evi’nden misin gerçekten?”

“Burada adım Agarwaen, Nargothrond’un Kara Kılıcı,” diye yanıt verdi Túrin. “İhtiyatlı konuşmakta çok ustasın, anlaşılan, dostum Arminas. Turgon’un sırrının senden saklanması iyi olmuş, yoksa kısa zamanda Angband’da duyulurdu. Bir insanın ismi kendisine aittir ve Húrin’in oğlu, o saklanmayı tercih ederken senin onu ele verdiğini duyarsa, o zaman Morgoth seni alsın ve dilini kavursun!”

Arminas, Túrin’in kara gazabı karşısında dehşete düşmüştü; ama Gelmir şöyle dedi: “Bizim tarafımızdan ihanete uğramayacak o, Agarwaen. Daha açık konuşulabilen kapalı kapılar ardında görüşmüyor muyuz? Hem, sanırım Arminas seni, Deniz kıyısında yaşayan herkes Ulmo’nun Hador Evi’ni çok sevdiğini bildiğinden ve Húrin ile kardeşi Huor’un bir zamanlar Saklı Diyar’a geldiği söylendiğinden sorguladı.”

“Eğer öyle olsaydı, bundan, ne büyük ne de küçük, kimseye bahsetmezdi, özellikle de çocukluk çağındaki oğluna,” diye yanıt verdi Túrin. “Bu yüzden, ben Armnas’ın bunu bana Turgon hakkında bir şey öğrenmek için sorduğuna inanmıyorum. Ben bu tür zararlı habercilere güvenmem.”

“Şüpheni kendine sakla!” dedi Arminas öfkeyle. “Yanlış anladı Gelmir beni. Sordum, zira burada inanılıyor gibi görünen şeyden kuşku duydum; zira, adın ne olursa olsun, Hador’un kanından gelenlere pek az benziyorsun.”

“Peki, sen onlar hakkında ne biliyorsun?” dedi Túrin.

“Húrin’i gördüm,” diye yanıt verdi Arminas, “ondan evvel de atalarını. Ve Dor-lómin kıraçlarında, Húrin’in kardeşi Huor’un oğlu Tuor’la karşılaştım; ve sen benzemezken o benziyor atalarına.”

“Olabilir,” dedi Túrin, “gerçi, şimdiye dek Tuor’dan hiç haber alamadım. Ama benim kafam altın rengi değil karaysa da, bundan utanmıyorum.

Çünkü annesine çeken ilk oğul ben değilim; ve ben Bëor Evi’nden Morwen Eledhwen’den geliyorum ve Beren Camlost’un akrabasıyım.”

“Benim sözünü ettiğim altın ile kara arasındaki fark değildi,” dedi Arminas. “Hador Evi’nden diğerlerinin tavrı da farklı Tuor da öyle. Zira onlar nazik davranıyor, iyi öğüdü dinliyorlar, Batı’nın Efendilerine saygı duyuyorlar. Lâkin anlaşılan sen yalnızca kendi bilgeliğini ve kendi kılıcını dinliyorsun; ve kibir dolu laflar dökülüyor ağzından. Sana diyorum ki, Agarwaen Mormegil, böyle devam edersen sonun Hador ve Bëor Evlerinden herhangi birinin ummayacağı şekilde olacak.”

“Öteden beri öyle oldu,” diye yanıt verdi Túrin. “Ve eğer, göründüğü gibi, babamın yiğitliği yüzünden Morgoth’un nefretini taşımak zorundaysam, krallarla akraba olduğunu iddia etmesine rağmen, bir asker kaçağının sataşmalarına ve uğursuzluğuna da mı tahammül etmeliyim? Sen Deniz’in ihtiyatlı kıyılarına dön!”

Bunun üzerine Gelmir ile Arminas ayrıldılar ve güneye döndüler; ama Túrin’in sataşmalarına rağmen, memnunlukla soydaşlarının yanında kalıp savaşı beklerlerdi; ve sırf Círdan, Ulmo’nun emirleri uyarınca, ona Nargothrond’dan haber getirmelerini ve oradaki işlerini çabuk bitirmelerini söylediği için geri dönmüşlerdi. Ve habercilerin sözleri Orodreth’i çok rahatsız etmişti; ama Túrin’in ruh hali daha da beter oldu ve onların öğütlerini dinlemeyi kesinlikle reddediyordu, büyük köprünün yıkılmasına asla izin vermezdi. Çünkü, Ulmo’nun sözlerinin en azından bu kısmı doğru anlaşılmıştı.

Habercilerin gidişinden kısa şüre sonra, Brethil Beyi Handir öldürüldü; çünkü orklar daha da ilerleyebilmek için Teiglin Geçitlerini güvenceye almaya çalışırken onun topraklarını istila etmişti. Handir onlarla savaştı, ama Brethil’in insanları alt edildi ve koruluklarına sürüldü. Orklar onları izlemedi, çünkü şimdilik amaçlarına ulaşmışlardı; ve Sirion Geçidi’nde güçlerini toplamaya devam ettiler.

O senenin güz mevsiminde, uygun zamanı bekleyen Morgoth uzun zamandır hazırlamakta olduğu büyük orduyu Narog’un halkının üzerine salıverdi; ve ejderhaların babası Glaurung Anfauglith’in üzerinden geçti ve oradan Sirion’un kuzey vadilerine geldi ve büyük kötülük yaptı. Peşinden

büyük bir ork ordusu getirerek, Ered Wethrin'in gölgelerinde Eithel Ivrin'i kirletti ve oradan Nargothrond diyarına geçti, Talath Dirnen'i, Narog ile Teiglin arasındaki Saklı Ova'yı yaktı.

Sonra Nargothrond savaşçıları öne çıktı ve Túrin o gün çok uzun boylu ve korkunç görünüyordu ve o Orodreth'in sağında at sürerken ordu yüreklendi. Ama Morgoth'un ordusu, izcilerin bildirdiklerinden çok daha büyüktü ve Glaurung'un yaklaşmasına, cüce maskesinin koruması altındaki Túrin dışında kimse direnemedi.

Elfler püskürtüldü ve Tumhalad meydanında alt edildi; ve Nargothrond'un tüm gururu ve ordusu kuruyup gitti. Kral Orodreth cephede öldürüldü ve Guilin oğlu Gwindor ölümcül bir biçimde yaralandı. Ama Túrin onun imdadına koştu ve onun önünde herkes kaçıştı; ve Túrin Gwindor'u bozgundan uzağa taşıdı ve bir koruluğa kaçarak onu çimenlerin üzerine yatırdı.

Sonra Gwindor Túrin'e şöyle dedi: "Taşıman taşımamın karşılığı olsun! Lâkin benimkinin sonu kötü oldu, seninki ise kibirli; zira bedenim iyileşmemecesine yaralandı ve Orta Dünya'dan ayrılmak zorundayım. Ve seni sevsem de, Húrin'in oğlu, seni orklardan kurtardığım güne esef ediyorum. Yürekliliğin ve gururun olmasa hâlâ sevgi ve yaşam sahibi olurdum ve Nargothrond bir süre daha direnebilirdi. Şimdi, beni seviyorsan, beni bırak! Hızla Nargothrond'a git ve Finduilas'ı kurtar. Ve sana son lafım şudur: Kaderinle aranda duran tek şey odur. Eğer ki onu kurtarmayı başaramazsan, sonun seni bulmayı başarır. Elveda!"

Bunun üzerine Túrin hemen Nargothrond'a döndü ve yolda bulduğu, bozgundan kaçanları topladı; ve onlar giderken esen sert bir rüzgarla ağaçlardaki yapraklar yere yağdı, çünkü güz kara kışa dönüyordu. Ama Túrin'in Gwindor'u kurtarması yüzünden Glaurung ve ork ordusu öne geçmişti, nöbete bırakılanlar Tumhalad meydanında olanları öğrenemeden, aniden bastırdılar. O gün, Túrin'in Narog üzerine yapılmasına sebep olduğu köprünün kötülüğü ortaya çıktı; çünkü büyük bir köprüydü ve sağlam inşa edilmişti ve çabucak yok edilememişti, böylece düşman kolaylıkla derin ırmağı aştı, Glaurung tüm ateşiyle Felagund Kapılarına dayandı ve onları yıkıp içeri girdi.

Túrin yaklaşırken, korkunç Nargothrond yağması tamamlanmak üzereydi. Orklar, silahlı adamlardan kalanları öldürdü ya da sürdü ve bir

yandan da büyük evlerin ve odaların altını üstüne getirdiler, yağmalayıp yıktılar; ama yakıp öldürmedikleri kadınları ve kızları, Angband'a götürülecek köleler olarak, kapıların önündeki taraçaya güttüler. Túrin bu yıkım ve ıstırap manzarasına geldi ve kimse ona direnemedi; direnmezdi de, ama yine de Túrin önüne çıkan herkesi vurarak köprüyü geçti ve yoluna çıkanları biçerek tutsaklara doğru ilerledi.

Artık yalnızdı, çünkü onu takip eden bir avuç kişi de kaçıp saklanmıştı. Ama o anda aşağılık Glaurung açık Felagund Kapılarından çıktı ve arkaya, köprüyle Túrin'in arasına uzandı. Sonra, aniden, içindeki habis ruhla konuştu ve şöyle dedi: "Selam, Húrin'in oğlu. Karşılaştığımız iyi oldu!"

Bunun üzerine Túrin hızla arkasına döndü ve ona doğru yürüdü; gözlerinde ateş vardı ve Gurthang'ın kenarları alev almış gibi parlıyordu. Ama Glaurung kendi ateşini alıkoydu ve yılan gözlerini iri iri açarak Túrin'e baktı. Túrin korkusuzca o gözlerin içine bakarak kılıcını kaldırdı; ve hemen ejderhanın korkunç büyüsüne kapıldı ve adeta taşa döndü. Uzun süre bu şekilde, kıpırtısızca ve sessizce, Felagund Kapılarında durdular. Sonra Glaurung yine konuştu ve Túrin'e sataştı. "Tüm yaptıkların şerre döndü, Húrin'in oğlu," dedi. "Nankör üvey evlat, kanun kaçağı, arkadaş katili, sevgi hırsızı, Nargothrond'u gasp eden, pervasızların kumandanı, soydaşlarını terk eden. Annen ve kız kardeşin Dor-lómin'de köle olarak, yokluk ve sefalet içinde yaşıyor. Sen prensler gibi giyinmişsin, ama onlar paçavralar içinde. Seni özlüyorlar, ama senin umurunda bile değil. Böyle bir oğlu olduğunu öğrenince baban pek memnun olacaktır; ki öğrenecek de." Ve Glaurung'un büyüsünün etkisinde olan Túrin bu sözleri dinledi ve kendini, kötü niyetle çarpılmış bir aynaya bakıyormuş gibi gördü ve gördüklerinden tiksindi.

Ve henüz o Glaurung'un gözlerinin hapsinde zihnen işkence çekerken ve kıpırdayamazken, ejderhanın işareti üzerine orklar topladıkları tutsakları götürdüler ve Túrin'in yakınından geçip köprüyü aştılar. Finduilas da aralarındaydı, kollarını Túrin'e uzatarak ismini seslendi. Ama onun haykırışları ve tutsakların feryatları kuzey yolunda işitilmez olana dek bırakmadı Glaurung Túrin'i ve Túrin, peşini bırakmayan o seslere kulaklarını bir daha tıkayamayacaktı.

Sonra, Glaurung aniden bakışlarını çevirdi ve bekledi; ve Túrin, iğrenç bir düşten uyanan biri gibi ağır ağır kıpırdandı. Sonra kendine geldi ve

yüksek sesle bağırarak ejderhanın üzerine atıldı. Ama Glaurung gülerek konuştu: “Öldürülmek istiyorsan, seni memnunlukla öldürürüm. Ama bunun Morwen ile Niënor’a pek faydası olmaz. Elf kadının bağırmalarına aldırmadın. Kan bağını da mı inkar edeceksin?”

Ama Túrin kılıcını kaldırdı ve ejderhanın gözlerine saplamaya çalıştı; ve Glaurung hızla gerileyip Túrin’in tepesine dikildi ve şöyle dedi: “Hayır! En azından yiğitsin. Karşıma çıkan herkesten daha fazla. Ve bizim düşmanlarımızın yiğitliğine saygı duymadığımızı söyleyenler yalan söylüyor. Bak şimdi! Sana özgürlüğünü sunuyorum. Soydaşlarının yanına git, gidebiliyorsan. Haydi, git! Ve bu günlerin hikayesini anlatan elf ya da insan çıkarsa, bu armağanı reddedersen adını horgörerek anacaklar.”

Bunun üzerine, hâlâ ejderhanın bakışları yüzünden şaşkın olan Túrin, merhamet bilen bir düşmanın karşısındaymış gibi, Glaurung’un sözlerine inandı ve dönüp hızla köprüyü geçti. Ama o giderken Glaurung arkasından konuştu ve iğrenç bir sesle şunları söyledi: “Acele et, Húrin’in oğlu, Dor-lómin’e git! Ya da belki orklar bir kez daha senden önce giderler. Ve Finduilas için oyalanırsan, Morwen ile Niënor’u bir daha hiç göremezsin; ve onlar sana lanet eder.”

Ama Túrin kuzey yoluna çıktı ve Glaurung oir kez daha kahkaha attı, çünkü efendisinin ona verdiği görevi başarmıştı. Sonra kendi keyfine döndü ve ateş püskürttü ve çevresindeki her şeyi yaktı. Yağmayla meşgul olan bütün orkları oradan çıkarttı ve sürdü, en ufak ganimeti bile reddetti onlara. Sonra köprüyü yıktı ve Narog’un köpüklerine attı; ve böylece kendi güvenliğini sağlayarak, Felagund’un tüm ganimetlerini ve zenginliklerini toplayıp yığdı ve en içerideki salonda onların üzerine uzanıp, bir süre dinlendi.

Ve Túrin kuzey yollarında seğirtti, ama artık Narog ile Teiglin arasındaki topraklar ıssızdı ve uğursuz kış çöküp onu karşıladı; o sene, daha güz geçmeden kar yağmaya başladı ve geç gelen bahar soğuktu. Yol alırken Túrin’e Finduilas’ın feryatlarını duyabiliyormuş gibi geliyordu, sanki ormanlar ve tepeler aracılığıyla onun ismini sesleniyordu ve Túrin’in ızdırabı büyüktü; ama yüreği Glaurung’un yalanlarıyla yandığından ve orkların Húrin’in evini yakması ve Morwen ile Niënor’a işkence etmesi gözlerinin önünden gitmediğinden yoluna devam elti ve asla yolundan sapmadı.

12

TÚRİN'İN DOR-LÓMİN'E DÖNÜŞÜ

Sonunda, telaş ve yolun uzunluğu yüzünden yıpranmış bir halde (çünkü dinlenmeden kırk fersahtan fazla yol almıştı), kışın ilk buzlarında Ivrin göletlerine, eskiden şifa görmüş olduğu yere geldi. Ama şimdi orası donmuş bir bataklıktan ibaretti ve oradan su içemezdi.

Oradan Dor-lómin Geçitlerine vardı ve kuzeyden gelen kar acı acı çöktü; yollar tehlikeli ve soğuktu. O yoldan yürümesinin üzerinden yirmi üç sene geçmiş olmasına rağmen, yol yüreğine kazınmıştı, Morwen'den ayrılırken attığı her adımın acısı o kadar büyüktü. Böylece, sonunda çocukluğunun geçtiği diyara gelmiş oldu. Kasvetli ve çıplaktı; ve oradaki insanlar sayıca az ve kabaydı; Doğuluların kaba dilini konuşuyorlardı, ve kadim lisan kölelerin ya da düşmanların dili olmuştu. Bu yüzden Túrin, başlığını takarak sessizce, ihtiyatla yürüdü ve sonunda aradığı eve geldi. Ev boş ve karanlıktı ve içinde hiçbir canlı yaşamıyordu, çünkü Morwen gitmişti ve muhacir Brodda (Húrin'in akrabası Aerin'i zorla karısı yapan) evi yağmalamış, Morwen'e kalan tüm malları ve hizmetkarları almıştı. Húrin'in evine en yakın ev Brodda'nınkiydi; yolculuğu ve acısı yüzünden bitkin düşmüş olan Túrin oraya gidip barınak dilendi; ve dileği ona bahşedildi,

çünkü Aerin orada eski zamanların sevecen âdetlerinin bazılarını hâlâ koruyordu. Túrin'e oturması için ateşin yanında, hizmetkarların ve onun kadar yol yorgunu ve kasvetli birkaç avarenin arasında bir yer verildi; ve Túrin o diyardan haberler sordu.

Bunun üzerine oradakiler sustular ve bazıları yabancıya yan yan bakarak geri çekildi. Ama bastonlu, ihtiyar bir avare şöyle dedi: "Kadim lisan konuşmak istiyorsan, yabancı, usulca konuş ve haber sorma. Düzenbaz diye dövülmek mi istiyorsun, yoksa casus diye asılmak mı? Çünkü, görünüşüne bakarak, pekala ikisi de olabilirsin. Yani," dedi, yaklaşıp usulca Túrin'in kulağına konuşarak, "kafalar kurt saçı taşımazdan önceki eski, güzel günlerde Hador'la birlikte gelen, eskilerin merhametli halkından biri gibi. Buradakilerin bazıları da o türdendir, ama artık dilenci ve köle oldular ve Aerin Hanım olmasa, ne bu ateşi, ne de bu çorbayı bulabilirlerdi. Neredensin ve ne haberler getirdin?"

"Morwen adlı bir hanım vardı," diye yanıt verdi Túrin, "ve uzun zaman önce onun evinde yaşardım. Uzun yolculuklardan sonra, iyi karşılanacağımı düşünerek oraya gittim, ama ne ateş, ne de insan bulabildim."

"Bu sene boyunca, hatta öncesinde de yoktu," diye yanıt verdi yaşlı adam. "Ama ölümcül savaştan bu yana o evde ateş ve insan nadirdir; çünkü Morwen eski ahalidendi —kuşkusuz bildiğin gibi, beyimiz Galdor oğlu Húrin'in duluydu. Ama ona dokunmaya cesaret edemediler, çünkü ondan korkuyorlardı; kederle bozulmadan önce bir kraliçe kadar gururlu ve güzeldi. Ona Cadıkarı dediler ve ondan uzak durdular. Cadıkarı, yeni dilde "elf dostu" anlamına geliyor. Ama onu soydular. Aerin Hanım olmasa, o ve kızı çok aç gezerdi. Aerin Hanım gizlice yardım etti onlara; böyle söyleniyor ve zorunlu kocası muhacir Brodda'dan sık sık bu yüzden dayak yedi."

"Bu sene boyunca ve öncesinde?" dedi Túrin. "Öldüler mi, yoksa köle mi yapıldılar? Yoksa orklar ona saldırdı mı?"

"Kesin olarak bilinmiyor," dedi yaşlı adam. "Ama kızıyla birlikte gitti; ve bu Brodda evini yağmaladı ve kalanları da çaldı. Tek bir köpek bile kalmadı ve halkından kalan pek az kişi de köle yapıldı; benim gibi dilenmeye çıkanlar dışında. Ona senelerce hizmet ettim, ondan önce de büyük efendiye, ben, Sador Tekayak: uzun zaman önce ormanda lanetli bir balta yüzünden, yoksa şimdi Büyük Höyük'te yatıyor olurdum. Húrin'in oğlunun

buradan gönderildiği günü, nasıl ağladığını çok iyi hatırlarım; o gittikten sonra annesi de ağlamıştı. Oğlanın Saklı Krallık'a gittiği söylenir."

Bundan sonra yaşlı adam sustu ve Túrin'i kuşkuyla süzdü. "Yaşlı bir adamım ve çenem düşüyor, efendim," dedi. "Bana aldırma! Ama kadim lisanı, eski zamanlardaki gibi güzel konuşan biriyle konuşmak hoş olsa da, zaman kötü ve ihtiyatlı olmak gerekli. Latif lisanı konuşan herkesin yüreği güzel değil."

"Gerçekten öyle," dedi Túrin. "Benim yüreğim haşin. Ama Kuzey'den ya da Doğu'dan bir casus olduğumdan korkuyorsan, uzun zaman öncekine göre pek az bilgelik öğrenmişsin, Sador Labadal."

Yaşlı adam ağzı açık bakakaldı; sonra titreyerek konuştu. "Dışarı gel! Daha soğuk, ama daha güvenli. Bir Doğulu evine göre sen çok yüksek sesle, ben ise çok konuşuyoruz."

Avluya çıktıklarında Sador Túrin'in pelerinini yakaladı. "O evde uzun zaman önce yaşadığını söyledin. Túrin Bey, neden geri döndün? Sonunda gözlerim ve kulaklarım açıldı: babanın sesini almışsın. Ama benim için bu lakabı yalnızca küçük Túrin kullanırdı. Fesatlıktan değil: o günlerde neşeli dostlardık. O şimdi burada ne arıyor? Pek azımız kaldı; ve yaşlı ve silahsızız. Büyük Höyük'tekiler daha mutlu."

"Savaş düşüncesiyle gelmedim," dedi Túrin, "ama sözlerin kafamda bu düşünceyi uyandırdı artık, Labadal. Ama savaş beklemek zorunda. Morwen Hanım ile Niënor'u bulmak için geldim. Bana ne anlatabilirsin, çabuk söyle?"

"Pek az, beyim," dedi Sador. "Gizlice gittiler. Aramızda, Túrin Bey tarafından çağrıldığı söylentisi dolaşıyordu; çünkü seneler içinde onun büyük biri, güneydeki diyarlardan birinde bir kral ya da bey olduğundan kuşku etmiyorduk. Ama öyle olmamış gibi."

"Olmadı," diye yanıt verdi Túrin. "Güneydeki diyarlardan birinde beydim, ama şimdi avareyim. Ama onları ben çağırmadım."

"O zaman sana ne anlatabilirim, bilmiyorum," dedi Sador. "Ama Aerin Hanım'ın bildiğinden kuşkum yok. Annenin aklından geçen her şeyi bilirdi."

"Onunla nasıl görüşebilirim?"

“Bunu bilmiyorum. Haber gönderilip çağrılabilse bile, ezilmiş halktan avare bir sefille bir kapı ağzında fısıldaşırken yakalanırsa çok canı yanar. Ve senin gibi bir dilenci salonda, yüksek kürsüye fazla yaklaşamadan Doğulular onu yakalar ve döver, hatta daha fenasını yapar.” Bunun üzerine Túrin öfkeyle bağırdı: “Brodda’nın salonunda yürüyemez miyim, yoksa beni döverler mi? Gel de gör!”

Sonra salona girdi, başlığını arkaya attı ve yoluna çıkan herkesi kenara iterek, evin efendisinin ve karısının, başka Doğulu beylerin oturduğu kürsüye doğru yürümeye başladı. Bunun üzerine bazıları onu yakalamak için kalktı, ama Túrin onları yere fırlattı ve bağırdı: “Bu evde hüküm süren kimse yok mu, yoksa burası daha çok bir ork barınağı mı? Efendi nerede?”

Bunun üzerine Brodda gazapla doğruldu. “Bu evde ben hüküm sürüyorum,” dedi. Ama o daha fazlasını söyleyemeden Túrin konuştu: “O zaman henüz, senden önce bu diyarda var olan nezaketi öğrenememişsin. Artık insanların âdeti, uşakların karılarının akrabalarına kötü davranmasına izin vermek mi? Ben onun akrabasıyım ve Aerin Hanımla bir işim var. Özgürce mi geleyim, yoksa istediğim gibi mi?”

“Gel,” dedi Brodda, kaşlarını çatarak; ama Aerin’in yüzü soldu.

Bunun üzerine Túrin yüksek kürsüye yaklaştı ve önünde durup eğildi. “Bu şekilde, zorla içeri girdiğim için affını dilerim, Aerin Hanım,” dedi, “ama işim acil ve beni uzaklardan getirdi. Dor-lómin’in Hanımı Morwen’i ve onun kızı Niënor’u arıyorum. Ama evi hoş ve yağmalanmış. Bana neler anlatabilirsin?”

“Hiçbir şey,” dedi Aerin büyük korku içinde, çünkü Brodda dikkatle izliyordu onu.

“Buna inanmıyorum,” dedi Túrin.

Bunun üzerine Brodda öne atıldı ve sarhoş bir öfkeyle kıpkırmızı kesildi. “Yeter!” diye haykırdı. “Karımın söyledikleri, köle dili konuşan bir dilenci tarafından benim önümde inkar mı edilecek? Dor-lómin’in Hanımı diye biri yok. Ama Morwen’i sorarsan, o köle halkından ve sıradan bir köle gibi kaçtı. Sen de aynısını yap, hem de bir an önce, yoksa seni bir ağaca astırırım!”

Bunun üzerine Túrin onun üzerine atıldı ve kara kılıcını çekip, Brodda’yı saçlarından yakaladı ve başını arkaya yatırdı. “Kimse kıpırdamasın,” dedi,

“yoksa bu baş omuzlarından uçar! Aerin Hanım, bu muhacirin sana fenalıktan başka şey yaptığını düşünsem yine af dilerdim. Ama hemen konuş ve beni reddetme! Ben Dor-Iómin Beyi Túrin değil miyim? Sana emir mi vereyim?”

“Emir ver,” dedi kadın.

“Morwen’in evini kim yağmaladı?”

“Brodda,” diye yanıt verdi Aerin.

“Morwen ne zaman ve nereye kaçtı?”

“Bir sene, üç ay önce,” dedi Aerin. “Brodda Efendi ve doğudan gelenlerin diğerleri ona büyük zulüm etti. Uzun zaman önce Saklı Krallık’a çağrılmıştı ve sonunda oraya gitti. Çünkü, söylentilere göre, güney diyarındaki Kara Kılıç’ın cesareti sayesinde, arada kalan diyarlar bir süreliğine şerden uzak kalmıştı; ama artık bu durum sona erdi. Morwen orada, onu bekleyen oğlunu bulmak istiyordu. Ama eğer sen oysan, korkarım her şey ters gitmiş.”

Bunun üzerine Túrin acı acı güldü. “Ters mi, ters mi?” diye bağırdı. “Evet, çok ters: Morgoth kadar çarpık!” Ve aniden kara bir gazaba kapıldı; çünkü gözleri açılmıştı ve Glaurung’un büyüsünün son kırıntıları da kaybolmuştu ve Túrin ne tür yalanlarla aldatıldığını anlamıştı. “Nargothrond Kapılarında en azından yiğitçe ölecekken, buraya gelip şerefsizlik içinde ölmem için kandırıldım mı?” Ve onu saran gecenin içinden Finduilas’ın feryatlarını duyduğunu sandı.

“Burada yapacağım ilk iş ölmek olmayacak!” diye bağırdı. Brodda’yı yakalayıp, büyük ıstırabının ve gazabının gücüyle yükseğe kaldırdı ve köpek gibi silkeledi. “Köle halkından Morwen mi dedin? Seni korkak dölü, hırsız, kölelerin kölesi!” Sonra Brodda’yı tepeüstü kendi masasına, Túrin’e saldırmak için ayağa kalkmış olan bir Doğulu’nun suratına fırlattı. Bu düşüşte Brodda’nın boynu kırıldı; ve Túrin onun peşinden fırlayıp, silahsız yakalandıkları için oraya büzülmüş üç kişiyi daha öldürdü. Salonda bir kargaşa oldu. Orada oturan Doğulular Túrin’e meydan okurdu, ama Dor-lómin’in eski halkından pek çok başkası da toplanmıştı oraya: uzun zamandır ehli hizmetkarlardı, ama şimdi isyan bağırışları ile ayaklanmışlardı. Kısa süre sonra salonda çatışma başladı ve hançerlere ve kılıçlara karşı kölelerin ellerinde et bıçakları ve ellerine geçen başka şeyler

olsa da, iki taraftan da pek çok kişi çabucak öldürüldü ve sonra Túrin aşağıya, aralarına atlayıp salonda kalan son Doğuluları da öldürdü.

Sonra sırtını bir sütuna vererek dinlendi ve öfkesinin ateşi küllendi. Ama ihtiyar Sador yavaşça ona yaklaştı ve dizlerine sarıldı, çünkü ölümcül bir şekilde yaralanmıştı. "Üç defa yedi sene, hatta daha fazlası, bu saati beklemek için uzun bir süreydi," dedi. "Ama artık git, git, beyim! Git ve daha büyük güç toplamadan dönme. Tüm diyarı sana karşı ayaklandıracaklar. Salondan çok kişi kaçtı. Git, yoksa sonunu burada bulacaksın. Elveda!" Sonra yere yığılıp öldü.

"Ölümün gerçeğiyle konuştu," dedi Aerin. "Öğreneceğini öğrendin. Şimdi hemen git! Ama ilk önce Morwen'e git ve onu teselli et, yoksa buraya getirdiğin yıkımı affetmeyi zor bulurum. Çünkü hayatım ne kadar fena olsa da, sen şiddetinle bana ölümü getirdin. Muhacirler bu gecenin intikamını burada kalan hepimizden alacaklar. Yaptıkların düşüncesizceydi, Húrin'in oğlu, sanki hâlâ aynı o tanıdığım çocuksun."

"Senin yüreğin de zayıf, Indor kızı Aerin, sana teyze dediğim zamanlarda hırpani bir köpek seni korkuttuğunda olduğu gibi," dedi Túrin. "Sen daha sevecen bir dünya için yaratılmışsın. Ama benimle gel! Seni Morwen'e götüreyim."

"Kar toprağı örttü, ama başımı örten daha da derin," diye yanıt verdi Aerin. "Seninle gelirsem, zalim Doğuluların yanında öleceğim kadar çabuk ölürüm yabanda. Yaptığın işi telafi edemezsin. Git! Kalman her şeyi daha da kötü kılar, Morwen'e de boş yere haksızlık olur. Yalvarırım git!"

Bunun üzerine Túrin onun önünde eğildi ve Brodda'nın salonundan ayrıldı; ama gücü olan bütün asiler onu izlediler. Dağlara doğru kaçtılar, çünkü aralarından bazıları yabanda yaşamayı iyi biliyordu; ve arkalarından yağan ve izlerini örten kar için şükrettiler. Bu sayede, pek çok adam köpek ve kişneyen at ile kısa zamanda peşlerine düşmüş olsa da, onlar güneye, tepelere kaçtılar. Sonra arkalarına dönüp baktıklarında, terk ettikleri topraklarda, uzakta, kırmızı bir ışık gördüler.

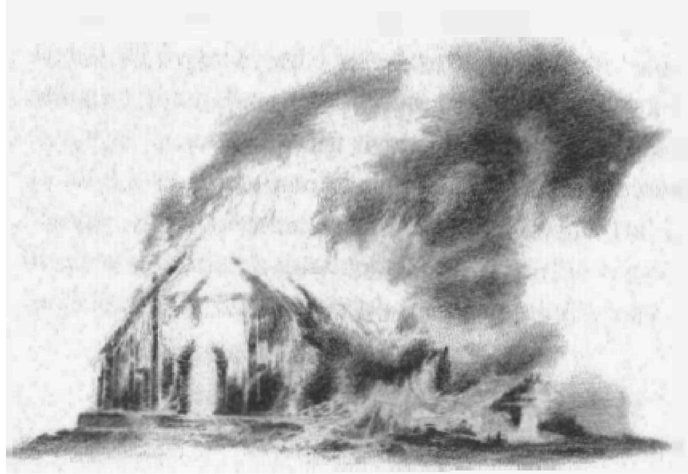
"Evi yakmışlar," dedi Túrin. "Amaçları nedir?"

"Onlar? Hayır, beyim: benim tahminim, Aerin yaktı," dedi Asgon adlı biri. "Pek çok silahlı adam sabrı ve sessizliği yanlış anlar. Aerin, bedeli çok

ağır olan pek çok iyilik yaptı bize. Onun yüreği zayıf değildi ve sonunda sabır bile yıkılır."

Kışa dayanabilen en zorlu insanlar Túrin'le kaldı ve yabancı yollardan geçerek, dağlarda bir sığınağa, haydutların ve kaçakların bildiği ve içine bir miktar erzak saklanmış bir mağaraya götürdüler onu. Orada kar dinene kadar beklediler, Túrin'e yiyecek verdiler ve sonra karın geldiği yere, güneydeki Sirion Vadisi'ne giden, pek az kullanılan bir geçide götürdüler. Yolun aşağı indiği yerde ayrıldılar.

"Yolun açık olsun, Dor-lómin Beyi," dedi Asgon. "Ama bizi unutma. Artık avlanan adamlar olacağız; ve gelişin yüzünden Kurt-halkı daha da zalim olacak. Bu yüzden, git ve yanında bizi kurtaracak bir güç olmadan gelme. Elveda!"

13

TÚRİN'İN BRETHIL'E GELİŞİ

Sonra Túrin Sirion'a doğru indi, kararsızdı. Çünkü, daha önce iki acı seçeneği varmış gibi görünürken, şimdi üç tane vardı ve ıstıraplarına yenilerini kattığı, zulüm gören halkı onu çağırıyordu. Tek bir tesellisi vardı: Morwen ile Niënor'un uzun zaman önce Doriath'a gittiği kesindi ve yolları ancak Nargothrond'un Kara Kılıç'ının cesareti sayesinde güvenli olmuştu. Ve içten içe, kendine şöyle dedi: "Daha erken gelseydim bile, onları emanet edecek daha iyi yer bulabilir miydim? Melian Kuşağı kırılırsa, her şeyin sonu gelir. Hayır, böylesi daha iyi; çünkü benim gazabım ve düşüncesiz hareketlerim, yaşadığım her yere gölge düşürüyor. Bırak Melian barındırsın onları! Bir süre daha onlara gölge etmeyip, huzur içinde bırakacağım."

Túrin Finduilas'ı aramak için çok geç kalmıştı, ama bir hayvan kadar vahşi ve ihtiyatlı bir biçimde Ered Wethrin'in eteklerindeki ormanları dolaştı; kuzeye, Sirion Geçidi'ne giden bütün yollarda pusu kurdu. Çok geçti. Çünkü yağmurlar ve karlar bütün izleri silmişti. Ama böylece Túrin Teiglin'i geçerek, Brethil Ormanı'nda Haleth'in halkına rastladı. Savaş yüzünden sayıca azalmış, küçük bir halk olmuşlardı ve çoğunlukla gizlilik

içinde, ormanın derinliklerinde, Amon Obel'in üzerindeki, kazıklı çitlerle çevrili bir yerde yaşıyorlardı. Yaşadıkları yere Ephel Brandir demişlerdi; çünkü artık beyleri, öldürülen Handir'in oğlu Brandir'di. Ve Brandir savaş adamı değildi, çocukluğunda yaşadığı bir talihsizlik eseri bacağı sakatlanmıştı; ve ayrıca yumuşak bir mizacı vardı, metalden çok ahşabı severdi ve başka ilimlerden çok toprakta yetişen şeyleri bilirdi.

Ama ormancıların bazıları hâlâ sınırlarında ork avlıyorlardı; ve bu yüzden Túrin oraya vardığında çatışma sesleri duydu. O tarafa seyirtti ve ihtiyatla ağaçların arasından çıktığında, küçük bir insan grubunun orklar tarafından kuşatıldığını gördü. İnsanlar sırtlarını bir açıklıktaki seyrek ağaçlara vermişler, çaresizce kendilerini savunuyorlardı ve yardım gelmezse kaçma umutları pek azdı. Bu yüzden, Túrin, ağaçların altından kendini göstermeden, ayaklarını yere vurarak büyük patırtılar çıkardı ve sonra, pek çok adama önderlik edermiş gibi, yüksek sesle bağırdı: "Ha! İşte onları bulduk! Hepiniz peşimden gelin! Hemen gidin ve öldürün!"

Bunun üzerine orklar dehşet içinde çevrelerine bakındılar ve sonra Túrin, arkasındaki adamlara el edermiş gibi yaparak dışarıya sıçradı ve elindeki Gurthang'ın kenarları alev gibi ışıldadı. Orklar bu kılıcı çok iyi tanıyordu ve daha Túrin aralarına dalmadan çoğu dağılıp kaçtı. Sonra ormancılar da ona katıldı ve birlikte düşmanlarını ırmağa kadar kovaladılar: pek azı ırmağı geçebildi. Sonunda kıyıda durdular ve ormancıların önderi Dorlas şöyle dedi: "Avda hızlısın, beyim; ama adamların takip edemeyecek kadar yavaş."

"Hayır," dedi Túrin, "biz hep birlikte, tek adam gibi koşarız ve asla ayrılmayız."

Bunun üzerine Brethil insanları güldüler ve şöyle dediler: "Eh, bir tanesi çok adama bedel. Ve sana büyük şükran borçluyuz. Ama sen kimsin ve burada ne işin var?"

"İşimi yapıyorum yalnızca ve işim ork öldürmek," dedi Túrin. "Ve işim beni nereye götürürse orada yaşarım. Ben Ormanların Vahşi Adamı'yım."

"O zaman gel ve bizimle yaşa," dediler."Çünkü biz ormanda yaşıyoruz ve bu tür zanaatkarlara ihtiyacımız var. Gelmene memnun oluruz!"

Bunun üzerine Túrin onlara tuhaf tuhaf baktı ve şöyle dedi: "Yani, kapılarını karartmama tahammül edecek olanlar kaldı mı? Ama, dostlarım, benim acı bir işim var: Nargothrondlu Orodreth'in kızı Finduilas'ı bulmak,

ya da en azından ondan haber almak. Heyhat! Nargothrond'dan götürüleli çok zaman oldu, ama yine de onu aramaya gitmeliyim."

Bunun üzerine ona acıyarak baktılar ve Dorlas şöyle dedi: "Daha fazla arama. Çünkü Nargothrond'dan yukarı, Teiglin Geçitlerine doğru bir ork ordusu geldi ve gelişlerini epey önceden öğrenmiştik: getirdikleri tutsakların sayısı yüzünden çok ağır hareket ediyorlardı. Sonra, savaşa küçük bir katkıda bulunalım dedim ve tutsakların bazılarını kurtarmayı umut ederek, toplayabildiğimiz bütün okçularla orklara pusu kurduk. Ama heyhat! Saldırıya uğrar uğramaz pis orklar ilk önce tutsakların arasındaki kadınları öldürdüler; ve Orodreth'in kızını bir mızrakla ağaca mıhladılar."

Túrin, ölümcül yara almış biri gibi kalakaldı. "Bunu nereden biliyorsun?" dedi.

"Çünkü ölmeden önce benimle konuştu," dedi Dorlas. "Beklediği birini ararmış gibi göz gezdirdi üzerimizde ve şöyle dedi: 'Mormegil. Mormegil'e Finduilas'ın burada olduğunu söyle.' Daha fazla konuşmadı. Ama son sözleri yüzünden, onu öldüğü yere gömdük. Teiglin'in yanında, bir mezarda yatıyor. Evet, bir ay oldu."

"Beni oraya götürün," dedi Túrin; ve onu Teiglin Geçitlerindeki bir tepeciğe götürdüler. Orada Túrin yere uzandı ve üzerine bir karanlık çöktü, bu yüzden onun öldüğünü sandılar. Ama Dorlas yattığı yerde baktı ona ve sonra adamlarına döndü ve şöyle dedi: "Çok geç! Yürekler acısı bir tesadüf bu. Ama bakın: bizzat Mormegil, Nargothrond'un büyük kumandanı burada yatıyor. Orklar gibi, kılıcına bakarak tanımalıydık onu." Çünkü Güney'in Kara Kılıcı'nın ünü dört bir yanda duyulmuştu, ormanın derinliklerine kadar gelmişti.

Bu yüzden onu saygıyla kaldırdılar ve Ephel Brandir'e taşıdılar; ve onları karşılamaya gelen Brandir taşıdıkları cesede şaştı. Sonra örtüyü açarak Húrin oğlu Túrin'in yüzüne baktı; ve yüreğine karanlık bir gölge çöktü. "Ey Haleth'in zalim insanları!" diye haykırdı. "Neden bu adamı ölümden korudunuz? Büyük zahmetle, buraya halkımızın son belasını getirdiniz."

Ama ormancılar şöyle dedi: "Hayır, bu Nargothrond'dan Mormegil, kudretli bir ork katili; ve yaşıyorsa, bize büyük yardımı dokunacak. Hem, öyle olmasa bile, kedere boğulmuş bir adamı leş diye yol kenarına mı bırakmalıydık?"

"Gerçekten de bırakamazdınız," dedi Brandir. "Kader öyle olmamasını istedi." Ve Túrin'i evine aldı, ona özenle baktı.

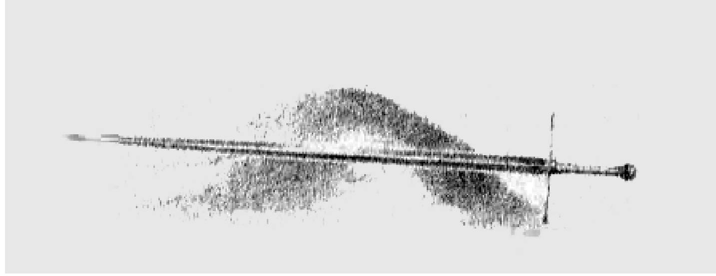
Ama sonunda Túrin karanlığı üzerinden silkelediğinde, bahar dönüyordu ve Túrin uyandığı zaman yeşil tomurcuklara vuran güneşi gördü. Bunun üzerine, Hador Evi'nin cesareti onun içinde de uyandı ve kalkıp, içten içe şöyle dedi: "Bütün yaptıklarım ve geçmiş günlerim karanlık ve şer doluydu. Ama yeni bir gün doğdu. Burada huzur içinde yaşayacak, ismimden ve soyumdan vazgeçeceğim; ve böylece, gölgemi geride bırakacağım, ya da en azından onu sevdiklerime bulaştırmayacağım."

Böylece yeni bir isim aldı ve kendine Turambar dedi, ki Yüksek Elf lisanında Kaderin Efendisi anlamına gelir; ve ormancıların arasında yaşadı ve onlar tarafından sevildi ve onlardan eski ismini unutmalarını, onu Brethil'de doğmuş biri saymalarını rica etti. Ama, ismini değiştirerek mizacını da tamamen değiştiremezdi, Morgoth'un hizmetkarlarının karşısında, yaşadığı eski acılarını da unutamazdı; ve bu iş Brandir'i memnun etmese de, onunla aynı kafada olan birkaç kişi ile birlikte ork avlamaya çıkar oldu. Çünkü Brandir halkını sessizlik ve gizlilik sayesinde korumayı umuyordu.

"Artık Mormegil yok," dedi, "ama dikkatli ol, yoksa Turambar'ın yiğitliği Brethil'e de benzer bir intikam getirecek!"

Bu yüzden Turambar kara kılıcını bir kenara bıraktı ve bir daha savaşa götürmedi ve daha çok yay ve mızrak kullandı. Ama orkların Teiglin Geçitlerini kullanmasına ya da Finduilas'ın mezarına yaklaşmasına da izin vermedi. Mezara, Haudh-en-Elleth yani Elf-kızı'nın Tümseği adı verilmişti; ve kısa zamanda orklar o mekandan korkmayı, oradan kaçınmayı öğrendiler. Ve Dorlas, Turambar'a şöyle dedi: "İsminden vazgeçtin, ama hâlâ Kara Kılıç'sın; hem, onun Dor-lóminli Húrin'in oğlu, Hador Evi'nin beyi olduğunu söyleyen söylentiler doğru değil mi?"

Túrin şöyle yanıt verdi: "Ben de öyle işittim. Ama dostum olarak sana yalvarırım, kimseye duyurma."

14

MORWEN İLE NİËNOR'UN NARGOTHROND YOLCULUĞU

Kara kış geçtiğinde Nargothrond'dan Doriath'a yeni haberler geldi. Çünkü o yağmadan kaçanlar olmuştu ve kışın yabanda hayatta kalmayı başarmış, sonunda gelip Thingol'dan sığınak istemişlerdi ve bataklık nöbetçileri onları Kral'ın huzuruna getirmişti. Ve bazıları, düşmanın bütün güçlerinin kuzeye çekildiğini, diğerleri Glaurung'un hâlâ Felagund salonlarında yaşadığını söylüyordu; ve bazıları Mormegil'in öldürüldüğünü, diğerleri onun ejderhanın büyüsüne kapıldığını ve taşa dönüşmüş biri gibi hâlâ orada olduğunu söylüyordu. Ama herkes, sonuçta, Nargothrond'da Kara Kılıç'ın Dor-lóminli Húrin'in oğlu Túrin olduğunun bilindiğini söylüyordu.

Bunun üzerine Morwen ile Niënor büyük bir korkuya ve üzüntüye kapıldı; ve Morwen şöyle dedi: "Bu tür kuşkular Morgoth'un eseridir! Gerçeği öğrenmemiz, tahammül etmemiz gereken en kötü şeyi kesin olarak bilmemiz gerekmez mi?"

Thingol de Nargothrond’un kaderi hakkında daha fazla bilgi almak istiyordu ve oraya ihtiyatla gidecek bazılarını göndermeyi aklına koymuştu bile ama Túrin’in gerçekten de öldüğünü ya da kurtarılamayacak durumda olduğuna inanıyordu ve Morwen’in bunu açıkça öğrendiği saati görmek istemiyordu. Bu yüzden ona şöyle dedi: “Bu vahim bir mesele, Dor-lómin’in Hanımı ve üzerinde mutlaka düşünülmesi gerek. Bu tür kuşkular gerçekten de Morgoth’un işi olabilir, bizi düşüncesiz bir harekete sevk etmeye çalışıyor olabilir.”

Ama endişeden çılgına dönmüş olan Morwen haykırdı: “Düşüncesizlik mi, beyim! Oğlum aç açına ormanda saklanıyorsa, bağlanmışsa, cesedi açıkta yatıyorsa, gerçekten de düşüncesizce hareket ederim. Onu bulmak için zaman kaybetmem.”

“Dor-lómin’in Hanımı,” dedi Thingol, “Húrin’in oğlu bunu asla istemezdi. Senin, burada, Melian’ın korumasında, geriye kalan tüm topraklardan daha iyi bakıldığını düşünürdü. Húrin ve Túrin’in hatırına, bu günlerin kara tehlikesi içinde dışarıda dolanmana izin veremem.”

“Túrin’i tehlikeden alıkoyamadın, ama beni ondan alıkoymak istiyorsun,” diye haykırdı Morwen. “Melian’ın korumasında! Evet, Kuşak’ın tutsağı olarak! Buraya gelmeden önce uzun zaman uzak durdum ve şimdi geldiğime üzülüyorum.”

“Hayır, böyle konuşuyorsan, Dor-lómin’in Hanımı,” dedi Thingol, “şunu bil: Kuşak açıktır. Özgürce geldin buraya: Kalmak ya da gitmekte de özgürsün.”

Bunun üzerine, o ana dek sessiz kalan Melian konuştu: “Buradan gitme, Morwen. Doğru bir söz sarf ettin: Bu kuşku Morgoth’un işi. Gidersen, onun iradesiyle gitmiş olacaksın.”

“Morgoth korkusu beni oğlumun çağrısından alıkoyamaz,” diye yanıt verdi Morwen. “Ama benim için korkuyorsan, beyim, halkından birkaç kişiyi bana ödünç ver.”

“Sana ben emir vermiyorum,” dedi Thingol. “Lâkin halkım benim emrim altındadır. Onları kendi fikrime göre gönderirim.”

Bunun üzerine Morwen daha fazlasını söylemedi, ama ağladı; ve Kral'ın huzurundan ayrıldı. Thingol'un yüreği ağırdı, çünkü Morwen'in çılgına dönmüş gibi göründüğünü düşünüyordu; ve Melian'a, onu kendi gücüyle engelleyip engellemeyeceğini sordu. "Şerrin gelişine karşı pek çok şey yapabilirim," diye yanıt verdi Melian. "Lâkin gitmek isteyenlerin gidişine karşı hiçbir şey yapamam. Bu sana düşer. Eğer burada tutulacaksa, onu güç kullanarak tutmalısın. Lâkin, bir ihtimal ki, bu yolla aklını yitirmesine neden olursun."

Sonra Morwen Niënor'a gitti ve şöyle dedi: "Elveda, Húrin'in kızı. Ben oğlumu ya da ondan gerçek haber aramaya gidiyorum, çünkü buradaki hiç kimse bir şey yapmayacak ve çok geç olana dek oyalanacak. Talih eseri dönmemi bekle burada." Bunun üzerine, dehşet ve keder içindeki Niënor onu vazgeçirmeye çalıştı, ama Morwen hiçbir şeye yanıt vermedi, odasına girdi ve sabah geldiğinde atını alıp gitmişti.

Thingol, kimsenin onu durdurmamasını ya da ona pusu kurmuş gibi görünmemesini emretmişti. Ama Morwen gider gitmez, en zorlu, en becerikli bataklık nöbetçilerini topladı ve başlarına Mablung'u getirdi.

"Hızla takip edin," dedi, "ama kendinizi ona belli etmeyin. Ama Morwen yabana girdiğinde, tehlike tehdit ederse, kendinizi gösterin; ve eğer geri dönmezse, elinizden geldiğince koruyun onu. Ama bazılarınızın gidebildiğince ileri gitmesini ve öğrenebileceği her şeyi öğrenmesini istiyorum."

Böylece, Thingol, başta düşündüğünden daha büyük bir grup gönderdi ve aralarında yedek atları da bulunan on atlı vardı. Morwen'i izlediler; ve Morwen Region üzerinden güneye gitti ve böylece Alacakaranlık Meres'in üzerindeki Sirion kıyılarına geldi; orada durdu, çünkü Sirion geniş ve hızlıydı ve Morwen yolu bilmiyordu. Bu yüzden korumaları kendilerini göstermek zorunda kaldı; ve Morwen şöyle dedi: "Thingol beni durduracak mı? Yoksa geç de olsa reddettiği yardımı mı gönderiyor?"

"İkisi de," diye yanıt verdi Mablung. "Geri dönmez misin?"

"O zaman, kendi isteğim o yönde olmasa da, sana yardım etmek zorundayım," dedi Mablung. "Sirion burada geniş ve derindir ve karşıya yüzmek hem insan hem hayvan için tehlikelidir."

“O zaman, elf halkı karşıya geçmek için hangi yolu kullanıyorsa, o şekilde beni karşıya geçirin,” dedi Morwen, “yoksa yüzmeyi deneyeceğim.”

Bu yüzden Mablung Morwen’i Alacakaranlık Meres’e yönlendirdi. Orada, doğu kıyısında, derelerin ve sazların arasına sallar saklanmıştı; çünkü Thingol ile Nargothrond’daki soydaşları arasında gidip gelen ulaklar bu yolu kullanıyordu. Yıldız ışıkları ile aydınlanan gece ilerleyene dek beklediler ve şafaktan önce, beyaz pusların arasında karşıya geçtiler. Ve güneş Mavi Dağların ötesinde kırmızı kırmızı yükselirken ve güçlü sabah rüzgarı pusları dağıtırken, korumalar batı kıyısına tırmandı ve Melian Kuşağı’nı terk etti. Doriath Efleri uzun boylu, gri giyimliydiler ve zincir zırhlarının üzerine pelerin takmışlardı. Morwen onların geçmesini saldan sessizce izledi ve sonra aniden bağırarak, geçip gidenlerin sonuncusuna işaret etti.

“O nereden geldi?” dedi. “Bana otuz kişi geldiniz. Kıyıya otuz bir kişi çıktı!”

Sonra diğerleri döndü ve güneşin altın bir başı aydınlattığını gördüler: zira o Niënor’du ve rüzgar başlığını arkaya süpürmüştü. Böylece, Niënor’un grubu takip ettiği ve onlar ırmağı geçmeden, karanlıkta onlara katıldığı anlaşıldı. Hepsi dehşete düşmüştü, en çok da Morwen. “Geri dön! Geri dön! Sana emrediyorum!” diye bağırdı.

“Kan çağırdığında, her tür öğüde karşı çıkarak, Húrin’in karısı gidiyorsa,” dedi Niënor, “Húrin’in kızı da gidebilir. Bana yas ismini koydun, ama babam, ağabeyim ve annemin yasını tek başıma tutmayacağım. Ama bunların arasında yalnızca seni tanıdım ve hepsinden fazla sevdim. Ve senin korkmadığın hiçbir şeyden korkmuyorum.”

Gerçekten de, yüzünde ya da tavrında pek az korku görülüyordu. Uzun boylu ve güçlüydü; çünkü Hador’un evinden olanlar iriyarı olurdu ve bu yüzden, elf kıyafetlerine bürünmüşken, yalnızca en irilerinden daha ufak tefek olduğundan korumaların arasına karışabilmişti.

“Ne yapmak istiyorsun?” dedi Morwen.

“Senin gittiğin yere gitmek,” dedi Niënor. “Sana şu seçimi getirdim. Beni geri götürüp, güvenle Melian’ın korumasına emanet edebilirsin; çünkü onun öğüdünü reddetmek akıllıca değildir. Ya da, sen gidersen, benim de tehlikeye atılacağımı bilirsin.” Çünkü, aslında Niënor daha çok, annesinin

onun için hissettiği korkuyla ve sevgiyle geri döneceğini umarak gelmişti; ve Morwen gerçekten de kararsız kalmıştı.

“Öğüdü reddetmek bir şeydir,” dedi. “Annenin emrini reddetmek bambaşka bir şey. Şimdi geri dön!”

“Hayır,” dedi Niënor. “Çocukluktan çıkalı çok oldu. Benim de kendime ait bir iradem ve bilgeliğim var, yalnız şimdiye dek seninkiyle çatışmadı. Seninle geleceğim. Oraya hükmedenlere saygımdan, Doriath’a gitmeyi tercih ederim; ama bu olmazsa, batıya. Gerçekten de, ikimizden biri gidecekse, gücünün doruğunda olan benim gitmem daha doğru olur.”

Bunun üzerine, Morwen Niënor’un gri gözlerinde Húrin’in azmini gördü; ve kararsız kaldı, ama kendi gururunu alt edemedi ve (güzel sözlerine rağmen) kızının onu elinden tutup, yaşlı ve bunak biri gibi geri götürmesini istemiyordu. “Amaçladığım gibi, yoluma devam edeceğim,” dedi. “Sen de gel, ama isteğime karşı çıkarak.”

“Öyle olsun,” dedi Niënor.

Bunun üzerine Mablung adamlarına şöyle dedi: “Hakikat şu ki, Húrin’in soydaşları cesaret eksikliğinden değil, tavsiye dinlemedikleri için keder getiriyor başkalarına! Túrin’de de böyle oldu; ama atalarında böyle değildi. Ama şimdi hepsi aklını yitirdi ve hiç hoşuma gitmiyor bu. Kurt’u avlamaktan ziyade, Kral’ın verdiği bu görevden daha çok korkuyorum. Ne yapmalı?”

Ama kıyıya gelmiş, yaklaşmış olan Morwen onun son sözlerini duydu. “Kral’ın istediğini yap,” dedi. “Nargothrond’dan ve Túrin’den haber ara. Çünkü hepimiz bu amaç için geldik.”

“Yol uzun ve tehlikeli,” dedi Mablung. “Daha ileri gidecekseniz, ikiniz de at binecek ve atlıların arasında gidecek ve onlardan bir adım uzaklaşmayacaksınız.”

Böylece, gün doğduğunda yola koyuldular; sazlar ve bodur söğütlerle kaplı araziden ağır ağır ve ihtiyatla çıktılar ve Nargothrond’un güneyindeki ovanın büyük kısmını kaplayan kurşuni koruluğa geldiler. Gün boyunca batıya doğru ilerlediler ve tenhalıktan başka hiçbir şey görmediler, hiçbir şey işitmediler; çünkü topraklar sessizdi ve Mablung’a, o toprakların

üzerinde bir korku asılıymış gibi geldi. Seneler önce Beren de bu yoldan yürümüştü ve o zaman koruluklar avcıların gizli gözleri ile doluydu; ama şimdi tüm Narog halkı gitmiş gibiydi ve orklar henüz bu kadar güneye inmemiş gibiydiler. O gece, kurşuni korulukta, ateş ya da ışık yakmadan kamp kurdular.

Takip eden iki gün ilerlemeye devam ettiler ve Sirion'dan sonraki üçüncü günün akşamı ovaya inmişlerdi ve Narog'un doğu kıyılarına yaklaşıyorlardı. O sırada Mablung'un üzerine öyle bir huzursuzluk çöktü ki, Morwen'e daha ileriye gitmemek için yalvardı. Ama Morwen güldü ve şöyle dedi: "Bizden bir an önce kurtulduğuna memnun olacaksın, ki öyle olacakmış gibi görünüyor. Ama bize bir süre daha tahammül etmelisin. Artık korkuyla geri dönemeyecek kadar uzağa geldik."

Bunun üzerine Mablung haykırdı: "İkiniz de aklınızı yitirmişsiniz ve pervasızsınız. Haber toplamamıza yardımcı olmaktansa, bu amacı engelliyorsunuz. Şimdi kulak ver bana! Seni güç kullanarak engellememem söylendi; lâkin, elimden geldiğince korumam da istendi. Böyle bir durumda, bunların yalnızca birini yapabilirim. Ve ben seni koruyacağım. Seni yakındaki Amon Ethir'e, Casustepesi'ne götüreceğim; ve orada, nöbetçiler eşliğinde oturacak ve ben burada emirler verirken yerinden kıpırdamayacaksın." Amon Ethir, uzun süre önce, Felagund'un büyük zahmetle Narog'un bir fersah doğusunda, kapılarının önünde yaptırdığı, tepe kadar yüksek bir tümsekti. Zirvesi hariç her yerinde ağaçlar büyümüştü ve üzerinden, Nargothrond'a giren büyük köprüye giden bütün yollar ve çevrelerindeki araziyi içeren geniş bir manzara görülebiliyordu. Bu tepeye sabahın ilerleyen saatlerinde geldiler ve doğudan tırmandılar. Sonra, ırmağın ötesinde çıplak ve kahverengi duran Yüksek Faroth'a bakan Mablung, elf görüşü sayesinde, dik batı yamacındaki Nargothrond taraçalarını ve yüksek duvarda minik, siyah bir delik gibi görünen, açık Felagund Kapılarını gördü. Ama hiçbir ses duyamıyordu ve düşmana dair bir iz, yağma günü kapıların çevresinde bıraktığı yanık lekeleri dışında ejderhadan da bir işaret göremiyordu. Soluk güneş altında her şey sessizdi.

Daha önce belirtildiği gibi, Mablung on süvarisine Morwen ile Niënor'u tepenin zirvesinde tutmalarını ve büyük bir tehlike doğmadığı sürece, o dönene dek hiçbir yere kıpırdamamalarını emretmişti: ve eğer tehlike olursa, süvariler Morwen ile Niënor'u aralarına alıp, gidebildikleri kadar

hızla doğuya, Doriath’a doğru kaçacaklar, haber getirmek ve yardım istemek için de aralarından birini önden göndereceklerdi.

Sonra Mablung kalan yirmi kişiyi aldı ve gizlice tepeden indiler; ve sonra batıdaki, ağaçların seyrek olduğu tarlalara girerek yayıldılar ve her biri, cüretle ama gizlice, Narog kıyılarına yollandı. Mablung en ortadan, köprüye doğru ilerledi ve yakın ucuna vardığı zaman köprünün tamamen yıkılmış olduğunu gördü; ve derin yataklı nehir, çok daha kuzeydeki yağmurlardan sonra vahşileşmiş, yıkılan taşların arasında köpüre köpüre kükrüyordu.

Ama Glaurung, yıkık kapılardan içeri giden büyük geçidin gölgelerinde uzanmış bekliyordu ve Orta Dünya’da başka pek az göz onları seçebilecek olsa da, uzun zamandır casusların farkındaydı. Onun aşağılık gözleri kartallarınkinden de keskindi ve elflerin uzak görüşlerini bile aşıyordu; ve gerçekten de, bazılarının geride kaldığını ve Amon Ethir’in çıplak zirvesinde oturduklarını da biliyordu.

Böylece, Mablung kayaların arasında ilerler, vahşi ırmağı köprünün yıkık taşlarının üzerinden geçip geçemeyeceğini anlamaya çalışırken, aniden Glaurung ateşler püskürterek ortaya çıktı ve ırmağa doğru süründü. Hemen, büyük hışırtılar eşliğinde buharlar yükseldi ve Mablung ile onu izleyenlerden yakına gizlenmiş olanlar kör edici bir buhara ve pis bir kokuya boğuldular; ve çoğu, tahmin edebildiğince, Casustepesi’ne doğru kaçtı. Ama Glaurung Narog’un üzerinden geçerken, Mablung kenara çekilip bir kayanın altına saklandı ve orada kaldı; çünkü henüz yapacak bir görevi varmış gibi geliyordu. Artık Glaurung’un gerçekten de Nargothrond’da yaşadığını biliyordu, ama aynı zamanda, elinden geliyorsa Húrin’in oğlu hakkındaki gerçeği de öğrenmesi istenmişti; ve bu yüzden, yürekli bir biçimde, Glaurung gider gitmez ırmağı geçmeyi ve Felagund evlerini aramayı amaçlıyordu. Çünkü Morwen ile Niënor’u korumak için elden gelen her şeyin yapıldığını düşünüyordu: Glaurung’un gelişini göreceklerdi ve şu an bile, atlılar dörtnala Doriath’a gidiyor olmalıydılar.

Böylece Glaurung, pusların içinde devasa bir şekil halinde Mablung’un yanından geçti; ve hızla uzaklaştı, çünkü o kudretli bir Solucan’dı, ama çevikti. Sonra Mablung, onun ardından, büyük tehlikeyi göze alarak Narog’u geçti; ama Amon Ethir’den izleyenler ejderhanın gelişini gördüler ve dehşete düştüler. Hemen, Morwen ile Niënor’dan itiraz etmeden atlarına binmelerini istediler ve söylendiği gibi doğuya kaçmaya hazırlandılar. Ama

daha tepeden ovaya inerlerken habis bir rüzgar büyük dumanları onların üzerine üfledi ve hiçbir atın dayanamayacağı pis bir koku getirdi. Sonra, sis yüzünden körleşmiş, ejderha kokusu yüzünden delice bir dehşete kapılmış olan atlar, kısa zamanda idare edilemez hale geldiler ve çılgınca dört bir yana kaçıştılar; korumalar dağıldı ve ağaçlara çarpıp fena yaralandılar, ya da boş yere birbirlerini aradılar. Atların kişnemeleri ve binicilerin bağırışları Glaurung'un kulaklarına geldi; ve çok memnun oldu.

Sisin içinde atıyla başa çıkmaya çalışan elf atlılardan biri, aniden Morwen Hanım'ın, deli bir atın üzerindeki gri hayalet gibi, yakından geçtiğini gördü, ama Morwen, *Niënor* diye haykırarak sislerin içinde kayboldu ve onu bir daha göremediler.

Ama atlılar kör dehşete kapıldıklarında, Niënor'un atı çılgınca koşarken tökezlemiş ve Niënor'u yere fırlatmıştı. Yumuşak bir biçimde çimenlerin üzerine düşen Niënor yaralanmamıştı; ama ayağa kalktığında yalnızdı: atından ve yoldaşlarından yoksun, sisin içinde kaybolmuştu. Cesaretini yitirmedi ve düşünmeye başladı; o ya da bu sese doğru gitmeyi faydasız buldu, çünkü her yerden ses geliyordu, ama sesler gittikçe zayıflıyordu. Böyle bir durumda, tepeye dönmeye çalışmak daha doğru göründü: kuşkusuz, çekip gitmeden önce, sırf yoldaşlarının orada kalıp kalmadığından emin olmak için de olsa, Mablung da oraya giderdi.

Bu yüzden, ayaklarının önündeki arazinin yükselmesine bakıp, tahmin üzerine yürüyerek, gerçekten de yakında olan tepeyi buldu; ve tepeye doğudan tırmanan patikada ağır ağır yürüdü. O tırmanırken sis seyreldi ve sonunda Niënor çıplak zirvedeki gün ışığına çıktı. O zaman ilerledi ve batıya baktı. Aynı zamanda karşı yönden tırmanmış olan Glaurung'un kocaman başını hemen önünde buldu; ve daha o farkına varmadan, gözleri ejderhanın gözlerindeki aşağılık ruha bakmıştı bile ve efendisi Morgoth'un aşağılık ruhu ile dolu olan o gözler korkunçtu.

Niënor'un iradesi ve yüreği sağlamdı ve Glaurung ile mücadele etti; ama ejderha gücünü ona karşı kullandı. "Burada ne arıyorsun?" dedi.

Ve yanıt vermek zorunda kalan Niënor şöyle dedi: "Bir süre burada yaşamış olan Túrin'i arıyorum. Ama belki de ölmüştür."

"Bilmiyorum," dedi Glaurung. "Kadınları ve zayıfları korusun diye burada bırakılmıştı; ama ben geldiğimde onları bırakıp kaçtı. Övüngen biri,

ama korkak anlaşılan. Böyle birini neden arıyorsun?”

“Yalan söylüyorsun,” dedi Niënor. “Húrin’in çocukları en azından korkak değildir. Senden korkmuyoruz.” Bunun üzerine Glaurung güldü, çünkü böylece, Húrin’in kızının onun kötü niyetine maruz kaldığını öğrenmişti. “O zaman, hem sen hem de ağabeyin aptalsınız,” dedi. “Ve övüngenliğiniz boşa çıkacak. Çünkü ben Glaurung’um!”

Sonra gözlerini Niënor’un gözlerine dikti ve Niënor’un iradesi solup gitti. Ve Niënor’a, güneş solmuş, çevresi loşlaşmış gibi geldi; ve yavaş yavaş üzerine büyük bir karanlık çöktü ve o karanlıkta boşluk vardı; Niënor hiçbir şey bilmiyordu, hiçbir şey duymuyordu ve hiçbir şey hatırlamıyordu.

Mablung, Nargothrond evlerini, karanlığa ve pis kokuya rağmen becerebildiğince uzun uzun araştırdı; ama orada canlı varlık bulamadı: kemiklerin arasında hiçbir şey kıpırdamıyordu, seslenişine hiç kimse yanıt vermiyordu. Sonunda, o yerdeki dehşetin altında bunalarak, Glaurung’un geri gelmesinden korkarak kapılara döndü. Güneş batıyordu ve arkadaki Faroth’un gölgeleri taraçaların üzerine ve aşağıdaki vahşi ırmağa düşüyordu; ama uzakta, Amon Ethir’in dibinde, ejderhanın kötücül şeklini seçtiğini sandı. Böylesine büyük bir telaş ve korku içinde Narog’a dönmek daha zor ve daha tehlikeli oldu; ve doğu kıyısına yeni ulaşıp, kıyının altına saklanmıştı ki, Glaurung yaklaştı. Ama şimdi yavaş yavaş ve sinsice hareket ediyordu; çünkü içindeki tüm ateşler tükenmişti: büyük güç harcamıştı ve karanlıkta uyuyup dinlenmek istiyordu. Böylece, kıvranarak suyun içinden geçti ve dev, kül grisi bir yılan gibi, karnıyla yeri çamurlayarak, sinsi sinsi kapılara yaklaştı.

Ama içeri girmeden önce arkasını dönüp doğuya baktı ve Morgoth’un kahkahasıyla, sönük ama korkunç bir şekilde, uzaklardaki kara derinliklerden gelen kötülüğün yankısıyla güldü. Ve sonra, bu soğuk ve alçak ses geldi: “Orada, kıyının altındaki kır sıçanı gibi yatıyorsun, kudretli Mablung! Thingol’un verdiği görevleri hiç yerine getiremiyorsun. Şimdi hemen tepeye dön ve emanetinin başına gelenlere bak!”

Sonra Glaurung inine girdi ve güneş battı, soğuk ve kurşuni akşam çöktü. Ama Mablung hızla Amon Ethir’e döndü ve tepeye tırmanırken doğuda yıldızlar belirdi. Onların ışığında, karanlık bir şeklin taş gibi durduğunu gördü. Niënor öylece bekliyordu ve onun söylediği hiçbir şeyi duymuyor, yanıt vermiyordu. Ama sonunda Mablung onun elini tuttuğunda kıpırdandı

ve Mablung'un onu götürmesine izin verdi; ve o elini tuttuğu sürece takip etti, ama bıraktığı zaman durdu.

Bunun üzerine, Mablung büyük bir ıstıraba ve şaşkınlığa kapıldı; ama Niënor'u bu şekilde, yardım almadan ve yoldaşı olmadan, doğuya giden uzun yola götürmekten başka seçeneği yoktu. Böylece, uykuda gezenler gibi yürüyerek, gece gölgeler çökmüş ovaya çıktılar. Ve sabah geldiğinde Niënor tökezleyip düştü ve olduğu yerde yatıp kaldı; ve Mablung çaresizlik içinde onun yanına oturdu.

"Bu görevden boş yere korkmuyormuşum," dedi. "Zira, aldığım son görev olacak gibi. Bu talihsiz insan çocuğu ile birlikte ben de yabanda yok olup gideceğim ve ismim Doriath'ta horgörüyle anılacak: O da, eğer sonumuza dair herhangi bir haber alınırsa. Kuşkusuz başka herkes öldürüldü ve yalnızca o kaldı, ama merhamet eseri değil."

Glaurung'un gelişi üzerine Narog'dan kaçan gruplarından üç kişi onları bu şekilde buldu ve pus kalktıktan sonra, epey dolanıp tepeye döndüler; ve orayı boş bulunca eve dönüş yolunu aramaya başladılar. Şimdi Mablung yeniden umutlanmıştı; ve birlikte kuzeye ve doğuya dönerek yollarına devam ettiler, çünkü güneyde Doriath'a dönen yol yoktu ve Nargothrond'un düşüşünden bu yana sal-koruyucularının, içeriden dışarıya gidenler dışında, karşıya geçilmesine izin vermesi yasaklanmıştı.

Yanlarında bitkin bir çocuk taşıyormuşçasına, ağır bir yolculuk oldu. Ama Nargothrond'dan uzaklaşıp, Doriath'a yaklaştıkça, Niënor'un gücü yavaş yavaş geri döndü ve elinden tutup çekildiği sürece saatlerce itaatkarca yürümeye razıydı. Ama iri iri açılmış gözleri hiçbir şey görmüyordu ve kulakları hiçbir sözü işitmiyordu ve dudaklarından tek bir laf geçmiyordu.

Ve uzun günlerden sonra, sonunda Doriath'ın batı sınırına, Teiglin'in güney tarafına yaklaştılar; çünkü Thingol'un küçük ülkesinin çitlerinden aşıp Sirion'un ötesine geçmeyi, böylece Esgalduin'in dalının yakınındaki korunaklı köprüye gelmeyi düşünüyorlardı. Orada bir süre durdular; ve Niënor'u çimenlerden bir yatağın üzerine yatırdılar ve Niënor daha önce hiç yapmadığı şekilde gözlerini kapattı ve uyumuş göründü. Sonra elfler de dinlendiler ve çok bitkin düştüklerinden dikkatsiz davrandılar. Bu yüzden, artık o bölgede, Doriath'ın çitlerine cesaret edebildiklerince yaklaşabildikleri bir yerde bol bulunan ork avcı gruplarından birinin beklenmedik saldırısına uğradılar. Çatışmanın ortasında Niënor, gece

tehlike işareti duyup uykudan uyanan biri gibi yatağından fırladı ve haykırarak ormana koştu. Bunun üzerine orklar dönüp onu kovalamaya başladılar, elfler de peşlerinden. Ama Niënor'a tuhaf bir değişim gelmişti, saçları hızının rüzgarıyla arkasında savrularak, ağaçların arasında bir geyik gibi koşarak, hepsini geride bıraktı. Mablung ile yoldaşları orklara hemen yetişti ve hepsini öldürüp yollarına devam ettiler. Ama Niënor hayalet gibi geçip gitmişti ve daha da kuzeye gitmelerine, günler boyunca aramalarına rağmen ondan en ufak iz bulamadılar.

Sonra, sonunda, Mablung ıstırap ve utançla boynunu bükerek Doriath'a döndü. "Avcılarının başına yeni bir usta bul, beyim," dedi Kral'a. "Çünkü ben şerefimi yitirdim."

Ama Melian şöyle dedi: "Hiç de öyle değil, Mablung. Elinden gelen her şeyi yaptın ve Kral'ın hizmetkarları arasında başka hiç kimse bu kadarını yapamazdı. Lâkin talihsizliğe bak ki, boy ölçüşemeyeceğin, hem de bugün Orta Dünya'da yaşayan kimsenin boy ölçüşemeyeceği bir güçle karşılaştın."

"Seni haber bulmaya yolladım ve bunu yaptın," dedi Thingol. "Getirdiğin haberlerle en çok ilgisi bulunan kişilerin artık işitemeyecek durumda olması senin hatan değil. Húrin'in tüm akrabalarının sonunun bu şekilde olması hakikaten üzüntü verici, ancak suç senin değil."

Zira, Niënor'un akılsızca yabanda dolanması yetmezmiş gibi, Morwen de kaybolmuştu. Ne o zaman, ne de daha sonra, Doriath'a ya da Dor-lómin'e onun sonuna dair herhangi bir haber gelmedi. Yine de, Mablung huzur bulamadı ve yanına küçük bir grup alarak yabana gitti üç sene boyunca, Ered Wethrin'den Sirion Dağlarına, kaybolanlardan iz ya da haber aradı.

15

NIËNOR BRETHİL’DE

Niënor’a gelince, arkadan gelen kovalamaca seslerini duydu ve koşarak ormana daldı; ve giysilerini yırttı, kaçarken teker teker attı, ta ki çıplak kalana dek; ve bütün gün, yürek patlamacasına, avlanan bir hayvan gibi koşmaya devam etti ve durup nefes almaya cesaret edemedi. Ama akşamleyin aniden deliliği geçti. Bir an hayretle kıpırtısız kaldı ve sonra, mutlak bitkinlikten bayılarak, vurulmuş gibi, derin bir eğreltiotu kümesinin içine düştü. Ve her şeyden bihaber şekilde eski dalların ve baharın yeni sürgünlerinin arasında uyudu.

Sabah uyandı ve hayata ilk kez çağrılmış biri gibi ışığa sevindi; ve gördüğü her şey ona yeni ve yabancı geldi ve isimlerini bilemedi. Çünkü geride yalnızca, bildiği hiçbir şeyin anısını, hiçbir sözcüğün yankısını getirmeyen, boş bir karanlık vardı. Yalnızca bir korku gölgesi hatırlıyordu ve bu yüzden çekingendi ve hep saklanacak yer arıyordu: ağaçlara tırmanıyor, çalıların içine giriyordu ve bir ses ya da gölge onu korkutursa, bir sincap ya da tilki kadar hızlı hareket ediyordu; ve oradan, yaprakların

arasından uzun uzun, utangaç gözlerle dışarıyı izliyor, sonra yine yoluna devam ediyordu.

Böylece, ilk kaçtığı zamanki gibi giderek Teiglin Irmağı'na geldi ve susuzluğunu giderdi; ama yiyecek bulamadı, aramayı bilmiyordu da; ve acıkmış, üşümüştü. Ve suyun üzerindeki ağaçlar daha sık ve karanlık göründüklerinden (Brethil Ormanı'nın saçakları olduklarından gerçekten de öyleydiler) sonunda karşıya geçti ve yeşil bir tepecik bulup, kendini yere bıraktı: çünkü bitkin düşmüştü ve geride bıraktığı karanlık ona yeniden yetişiyor, güneş kararıyor gibi geliyordu ona.

Gerçekten de, güneyden şimşek ve sağanak yüklü, kara bir fırtına yaklaşıyordu; Niënor gökgürültüsünden korkarak yattı orada ve karanlık yağmur çıplaklığını dövdü ve o, kapana kısılmış vahşi bir yaratık gibi, tek kelime etmeden izledi.

Tesadüf eseri, Brethil'in ormancılarından bazıları o saatte orklarla savaşmaktan dönüyor, yakındaki bir sığınağa ulaşmak için Teiglin Geçitlerinde seğirtiyordu; ve öyle büyük bir şimşek çaktı ki, Haudh-en-Elleth beyaz bir alevle aydınlandı. Bunun üzerine, adamların başını çeken Turambar irkildi, gözlerini örttü ve titremeye başladı; çünkü Finduilas'ın mezarının üzerinde ölü bir genç kızın hayaletini gördüğünü sanmıştı.

Ama adamlardan biri tepeciğe koştu ve ona seslendi: "Buraya, beyim! Burada genç bir kadın yatıyor, hem de canlı!" Turambar gelip onu kaldırdı ve kızın sırılsıklam saçlarından su damlıyordu, ama gözlerini kapatmış, titriyor, artık çabalamıyordu. Bunun üzerine, kızın bu şekilde çırılçıplak yatmasına şaşan Turambar onu kendi pelerinine sardı ve ormandaki avcı kulübesine kadar taşıdı. Orada bir ateş yaktılar ve kızı örtülere sardılar ve kız gözlerini açıp çevresine bakındı; ve gözleri Turambar'a takıldığında yüzü aydınlandı ve elini ona doğru uzattı, çünkü sonunda, karanlıkta aradığı bir şeyi bulmuş gibi gelmişti ve rahatlamıştı. Ama Turambar onun elini tuttu, gülümsedi ve şöyle dedi: "Şimdi, hanımefendi, bize adını ve aileni, ve başına ne kötülük geldiğini söylemez misin?"

Bunun üzerine kız başını iki yana salladı ve sessiz kaldı, ama ağlamaya başladı; ve ona verebildikleri yiyecekleri açlıkla yiyene kadar onu bir daha rahatsız etmediler. Ve kız yemeğini bitirdiği zaman içini çekti ve elini Turambar'ın elinin üzerine koydu; ve Turambar şöyle dedi: "Yanımızda güvendesin. Bu gece burada dinlenebilirsin ve sabahleyin seni ormanın

yükseklerindeki evlerimize götürürüz. Ama ismini ve aileni bilmek isteriz, çünkü belki onları bulabiliriz ve onlara senden haber ulaştırabiliriz. Bize söylemez misin?” Ama yine kız yanıt vermedi ve ağladı.

“Endişelenme!” dedi Turambar. “Belki de hikayen henüz anlatılamayacak kadar hüzünlüdür. Ama ben sana bir isim vereceğim ve sana Níniel, yani Gözyaşlarının Kızı, diyeceğim.” Ve bu ismi duyunca kız başını kaldırıp baktı ve başını iki yana salladı, ama, “Níniel,” dedi. Ve yaşadığı karanlıktan sonra söylediği ilk sözcük buydu ve o andan itibaren ormancıların arasında ismi bu oldu.

Sabahleyin Níniel’i Ephel Brandir’e götürmek üzere yola çıktılar ve yol dik bir şekilde, yükseklerden yuvarlanarak akan Celebros deresine doğru tırmanıyordu. Oraya ahşap bir köprü inşa edilmişti ve dere, köprünün altındaki aşınmış kayalık çıkıntıdan dökülüyor, köpük köpük basamaklar halinde çok aşağıdaki kayalık çanağa düşüyordu; ve hava yağmur gibi bir serpinti ile doluydu. Çağlayanın başında geniş bir çimenlik vardı ve çevresinde huş ağaçları yetişiyordu, ama köprünün üzerinde, iki mil kadar batıdaki Teiglin Vadileri’ni gören geniş bir manzara vardı. Orada hava her zaman serin olurdu ve yazın yolcular orada dinlenir, soğuk sudan içerdi. Bu çağlayana Dimrost, yani Yağmurlu Merdiven denirdi, ama o günden sonra adı Nen Girith, yani Ürperten Su oldu; çünkü Turambar ve adamları orada durdu, ama Níniel o yere gelir gelmez üşüdü ve ürperdi, ve onu ne ısıtabildiler, ne de teselli edebildiler. Bu yüzden hemen yollarına devam ettiler; ama daha Ephel Brandir’e gelmeden, Níniel ateşler içinde, kendini bilmeden yürümeye başladı.

Níniel uzun süre hasta yattı ve Brandir ona şifa vermek için tüm yeteneğini kullandı ve ormancıların karıları gece gündüz başında beklediler. Ama ancak Turambar onun yanında kaldığında huzur bulabiliyor, inlemeden uyuyabiliyordu; ve onu izleyen herkes şunu fark etti: ateşi yükseldiğinde, genellikle çok huzursuz olsa da, ne elf ne de insan dilinde tek kelime etmiyordu. Ve yavaş yavaş sağlığına kavuşup, uyandığında, yeniden yemek yemeye başladığında, Brethil kadınları bir çocuğa konuşmayı öğretir gibi, sözcük sözcük öğrettiler ona. Ama Níniel hızlı öğreniyordu ve kaybettiği irili ufaklı hâzineleri bulan biri gibi, bundan büyük zevk alıyordu; ve sonunda, arkadaşları ile konuşabilecek kadar

öğrendiğinde, şöyle demeye başladı: “Bu şeyin adı nedir? Çünkü yaşadığım karanlıkta onu kaybettim.” Ve bir kez daha gezinmeye başladığında, Brandir’in evini aradı; çünkü bütün canlı varlıkların isimlerini öğrenmeye can atıyordu ve Brandir bu konularda çok bilgiliydi; ve bahçelerde, ormandaki açıklıklarda birlikte yürüyorlardı.

Zamanla Brandir Níniel’i sevmeye başladı; ve Níniel güçlendiğinde, sakatlığı yüzünden Brandir’in onun koluna yaslanmasına izin verdi ve ona ağabey dedi. Ama kalbini Turambar’a vermişti ve ancak o geldiğinde gülümsüyor, ancak o neşeyle konuştuğunda kahkaha atıyordu.

Altın bir sonbahar akşamında birlikte oturuyorlardı ve güneş yamacı ve Ephel Brandir’in evlerini ışıl ışıl aydınlatmıştı ve derin bir sessizlik vardı. Sonra Níniel ona şöyle dedi: “Şu ana kadar, senden başka her şeyin ismini sordum. Sana ne diyorlar?”

“Turambar,” diye yanıt verdi Turambar.

Sonra, Níniel bir yankıyı dinlermiş gibi duraksadı; ama şöyle dedi: “Peki, anlamı ne, yoksa yalnızca senin ismin mi?”

“Anlamı,” dedi Turambar, “Kara Gölge’nin Efendisi. Çünkü ben de bir karanlık yaşadım, Níniel, içinde değerli şeyleri kaybettiğim bir karanlık; ama artık onu yendiğimi düşünüyorum.”

“Sen de ondan koşa koşa kaçıp, bu güzel ormana mı geldin?” dedi. “Ne zaman kaçtın, Turambar?”

“Evet,” diye yanıt verdi Turambar. “Seneler boyunca kaçtım. Ve sen kaçarken kaçtım. Çünkü sen geldiğinde karanlıktı, Níniel, ama o zamandan beri aydınlık. Ve bana öyle geliyor ki, uzun zamandır boşuna aradığım, bana geldi.” Ve alacakaranlıkta evine dönerken, kendi kendine şöyle dedi: “Haudh-en-Elleth! Yeşil tümsekten geldi. Bu bir işaret mi, onu nasıl okumalıyım?”

O altın sene gelip geçtikten sonra, yumuşak bir kış çöktü ve sonra yeni bir parlak sene geldi. Brethil’de huzur vardı ve ormancılar sessiz kaldılar ve dışarıya çıkmadılar; bu yüzden çevrede uzanan topraklardan haber almadılar. Çünkü o zamanlarda, Glaurung’un karanlık hükümranlığı altında güneye gelen ya da Doriath sınırlarını gözetlemeye gönderilen orklar,

Teiglin Geçitlerinden kaçınıyorlardı ve batıya, ırmağın çok ötesine geçiyorlardı.

Ve artık Níniel tamamen iyileşmiş, güçlenmiş ve güzelleşmişti; ve Turambar artık kendini tutmaktan vazgeçti ve ona evlenme teklif etti. Níniel sevindi; ama Brandir haberi aldığında yüreği burkuldu ve ona şöyle dedi: "Acele etme! Beklemeni öğütlersem, kötü düşünme benim için."

"Sen hiçbir şeyi kötülükle yapmazsın," dedi Níniel. "Ama neden bana böyle bir öğüt veriyorsun, bilge ağabeyim?"

"Bilge ağabey mi?" diye yanıt verdi Brandir. "Sakat ağabey demek daha doğru olur, sevilmeyen, sevilesi olmayan. Nedenini ben de bilmiyorum. Ama bu adamın üzerinde bir gölge var ve ben korkuyorum."

"Bir gölge varmış," dedi Níniel, "bana öyle anlattı. Ama benim gibi kaçmış ondan. Hem, o sevilmeye layık değil mi? Şimdi barış içinde yaşıyor olsa da, bir zamanlar, onu gören tüm düşmanlarımızın kaçtığı, en kudretli kumandan değil miydi?"

"Bunu sana kim söyledi?" dedi Brandir.

"Dorlas," dedi Níniel. "Doğruyu söylememiş mi?"

"Gerçekten de doğru," dedi Brandir, ama memnun olmamıştı, çünkü Dorlas, orklara karşı savaşmayı savunanların başında geliyordu. Ama Níniel'i oyalamak için başka sebepler aradı; ve bu yüzden şöyle dedi: "Gerçek, ama gerçeğin tamamı değil; çünkü o Nargothrond'un Kumandanı idi ve kuzeyden geldi; ve savaşçı Hador Evi'nden, Dor-lóminli Húrin'in oğlu olduğu söyleniyor." Ve bu ismi duyunca Níniel'in yüzünden geçen gölgeyi gören Brandir, düşüncelerini yanlış anladı ve konuşmaya devam etti: "Gerçekten de, Níniel, böyle birinin yakın zamanda savaşa döneceğini, belki bu topraklardan çok uzağa gideceğini düşünmen doğru olur. Hem, böyle olursa, buna ne kadar dayanabilirsin? Dikkatli ol, çünkü Turambar bir daha savaşa giderse, üstünlüğün onda değil Gölge'de olacağı doğuyor içime."

"Dayanamazdım," diye yanıt verdi Níniel; "ama evlenmeden dayanmak, evlendikten sonra dayanmaktan daha kolay olmazdı. Hem, bir karısının olması belki onu engeller, gölgeyi uzak tutar." Yine de, Brandir'in sözleri onu huzursuz etmişti ve Turambar'dan bir şüre daha beklemesini istedi.

Turambar meraklandı, morali bozuldu; ama Níniel'den, beklemesini öğütleyenin Brandir olduğunu öğrendiğinde kızdı.

Ama ertesi bahar geldiğinde, Níniel'e şöyle dedi: "Zaman geçiyor. Bekledik ve daha fazla beklemeyeceğim. Yüreğin sana ne söylüyorsa onu yap, çok sevgili Níniel, ama bak: önümdeki seçenekler şunlar. Ya şimdi yabanda savaşmaya gideceğim; ya da seninle evleneceğim ve bir daha asla savaşa gitmeyeceğim —yuvamıza şer saldırırsa, seni korumak amacı dışında."

Níniel buna gerçekten memnun oldu ve evlenmeyi kabul etti ve yaz ortasında evlendiler; ormancılar büyük bir ziyafet hazırladı ve onlara, onlar için Amon Obel'in üzerinde inşa ettikleri güzel bir ev armağan ettiler. Orada mutluluk içinde yaşamaya başladılar, ama Brandir huzursuzdu ve yüreğindeki gölge gittikçe büyüyordu.

16

GLAURUNG'UN GELİŞİ

Artık Glaurung'un gücü ve şerri hızla büyümekteydi; orkları çevresine toplamış, bir ejderha-kral gibi hüküm sürüyordu ve ele geçirdikleri tüm Nargothrond diyarı onun hükmü altındaydı. Ve Turambar'ın ormancılar arasında yaşadığı bu üçüncü sene sona ermeden, Glaurung onların bir süreliğine huzur bulmuş topraklarına saldırmaya başladı; çünkü gerçekten de, Glaurung ve efendisi, Brethil'de özgür insanlardan, Kuzey'in gücüne meydan okuyan Üç Ev'den kalanların yaşadığını iyi biliyordu. Ve buna katlanamıyorlardı; çünkü Morgoth'un amacı Beleriand'ın tamamını zapt etmek ve köşe bucak aramaktı, böylece hiçbir delikte, hiçbir sığınakta ona kul olmayan biri kalmayacaktı. Böylece, Glaurung Túrin'in nerede saklandığını tahmin etse de, bazılarının savunduğu gibi, Túrin gerçekten de bir süreliğine onu takip eden şerrin gözünden saklanmayı başarmış olsa da, aslında pek fark etmezdi. Çünkü zaman içinde Brandir'in öğütleri boşa çıkacaktı ve sonunda Turambar iki seçenekle karşı karşıya kalacaktı: ya bulunana kadar boş boş oturacaktı ve sıçan gibi deliğinden çıkarılacaktı; ya da yakında savaşmaya gidecekti ve kendini gösterecekti.

Ama orkların gelişine dair haberler Ephel Brandir'de ilk duyulduğunda, savaşa gitmedi ve Níniel'in dileklerine boyun eğdi. Çünkü Níniel şöyle diyordu: "Bana söz verdiğin zamanki gibi, evlerimiz saldırıya uğramadı. Orkların sayısının çok olmadığı söyleniyor. Ve Dorlas, sen gelmeden önce de bu tür çatışmaların nadir olmadığını ve ormancıların onları uzak tuttuğunu söyledi bana."

Ama ormancılar alt edildi, çünkü bu orklar daha aşağılık bir cinsti, haşin ve sinsiydiler; ve gerçekten de, Brethil Ormanı'nı istila etme amacıyla gelmişlerdi, önceki gibi başka göreve giderken ya da küçük çeteler halinde avlanırken ormanın kıyısına uğramamışlardı. Bu yüzden, Dorlas ve adamları kayıp vererek geri püskürtüldüler ve orklar Teiglin'i aşıp, ormanın derinliklerine girdiler. Ve Dorlas Turambar'a geldi, yaralarını gösterdi ve şöyle dedi: "Bak, beyim, öngördüğüm gibi, sahte bir barıştan sonra, ihtiyaç zamanı geldi bize. Yabancı değil, halkımızdan biri sayılmak istemedin mi? Bu tehlike seninle de ilgili değil mi? Çünkü, orklar topraklarımızda biraz daha ilerlerse, evlerimiz saklı kalamayacak."

Bunun üzerin Turambar kalktı ve kılıcı Gurthang'ı alıp savaşa gitti ve ormancılar bunu öğrendiğinde iyice cesaretindiler ve onun çevresine toplandılar, öyle ki, yüzlerce kişiden oluşan bir gücü oldu. Sonra ormanda ava çıktılar ve orada dolanan bütün orkları öldürüp, Teiglin Geçitlerinin yakınındaki ağaçlara astılar. Ve onlara karşı yeni bir ordu geldiğinde onu tuzağa düşürdüler ve hem ormancıların kalabalıklığına, hem de Kara Kılıç'ın dehşetine hazırlıksız yakalanan orklar bozguna uğradılar ve çoğu öldürüldü. Sonra ormancılar leşleri yığıp, Morgoth'un askerlerini yığın yığın yaktılar ve intikamlarının dumanı kara kara gökyüzüne yükseldi ve rüzgar onu alıp batıya sürükledi. Ama pek az canlı bu haberlerle Nargothrond'a gitti.

Glaurung'un gazabı gerçekten de büyüktü; ama bir süre yerinden kıpırdanmadı ve işittiklerini düşündü. Böylece kış huzur içinde geçti ve insanlar şöyle dedi: "Brethil'in Kara Kılıcı gerçekten büyük, çünkü tüm düşmanlarımız alt edildi." Ve Níniel rahatladı, Turambar'ın ününe sevindi; ama Turambar düşünceliydi ve içten içe şöyle diyordu: "Kalıp döküldü. Şimdi sınav geliyor ya böbürlenmem haklı çıkacak, ya da tamamen başarısız olacak. Daha fazla kaçmayacağım. Gerçekten de Turambar olacağım, ve kendi iradem ve başarımla, kaderimi alt edeceğim —ya da öleceğim. Ama yaşasam da ölsem de, en azından Glaurung'u öldüreceğim."

Yine de huzursuzdu ve cüretkar adamlarını uzaklara, keşfe gönderdi. Zira, gerçekten de, tek kelime edilmese de, artık işleri kendi dilediği gibi, Brethil'in beyiymiş gibi idare ediyordu ve kimse Brandir'e kulak asmıyordu.

Bahar umutla geldi ve insanlar işlerinin başında şarkı söylüyorlardı. Ama o bahar Níniel gebe kaldı ve sararıp soldu, tüm mutluluğu karardı. Ve kısa süre sonra, Teiglin'in ötesine giden insanlar, ovadaki ormanlarda, Nargothrond tarafında büyük bir yangın olduğu haberini getirdi ve insanlar bunun ne olabileceğini merak ettiler.

Ama fazla zaman geçmeden başka haberler geldi: yangınlar kuzeye doğru ilerliyordu ve onları Glaurung çıkarıyordu. Çünkü Nargothrond'dan çıkmıştı ve bir iş peşindeydi. Sonra, daha aptal ve daha iyimser insanlar şöyle dedi: "Ordusu yok edildi ve sonunda doğru yolu gördü ve geldiği yere dönüyor." Diğerleri ise, "Bize bulaşmadan geçip gideceğini umalım," dediler. Ama Turambar böyle bir umut beslemiyordu ve Glaurung'un onu aramaya geldiğini biliyordu. Bu yüzden, Níniel yüzünden aklından geçenleri belli etmese de, gece gündüz ne yapması gerektiğini düşünüyordu; ve bahar yaza döndü.

Bir gün, iki adam Ephel Brandir'den dehşet içinde döndüler, çünkü Büyük Solucan'ı görmüşlerdi. "Gerçekten de, beyim," dediler, "Teiglin'e yaklaşıyor ve başka yana dönmüyor. Büyük bir yangının ortasında uzanmıştı ve çevresinde ağaçlar tütüyordu. Kokusuna dayanmak imkansızdı. Bıraktığı pis izin ta Nargothrond'a kadar uzandığını düşünüyoruz, hem de hiç sapmadan, doğrudan buraya gelen bir çizgi halinde. Ne yapmalı?"

"Pek az şey," dedi Turambar, "ama o pek az şeyin ne olacağını düşündüm. Getirdiğiniz haberler bana dehşet değil umut verdi; çünkü gerçekten de dediğiniz gibi düz gidiyorsa, yolundan sapmıyorsa, sağlam yürekler için bir fikrim var."

Adamlar merak ettiler, çünkü o anda Turambar daha fazla konuşmadı, ama onun azimli tavrından cesaret aldılar.

Teiglin Irmağı şu şekilde akıyordu. Ered Wethrin'den akarken Narog kadar hızlıydı, ama başta alçak kıyılar arasından geçiyor, geçitlerden sonra

diğer derelerden güç alıyor, Brethil Ormanı’nı barındıran yaylaların eteklerinde kendine bir yatak oyuyordu. Bundan sonra, kenarları yüksek kaya duvarlarına benzeyen derin vadilerden geçiyordu, ama yatağına hapsedilmiş sular büyük güç ve gürültüyle akıyordu. Ve orada, Glaurung’un yolunun hemen üzerinde, Celebros adlı kolun hemen kuzeyinde, en dar olmasa da en derin boğazlardan biri duruyordu. Bu yüzden Turambar, kenardan ejderhanın hareketlerini izlemek üzere, üç yürekli adamını oraya gönderdi; ama kendisi atını, haberlerin onu çabucak bulabileceği ve kendisinin uzakları görebileceği, yüksek Nen Girith çağlayanına sürecekti.

Ama ilk önce, ormancıları Ephel Brandir’de bir araya topladı ve onlara şöyle dedi: “Brethil insanları, ölümcül bir tehlike bizi buldu ve ancak büyük yüreklilikle geri çevrilebilir. Ama bu meselede sayımız pek az işe yarar; kurnazlığımızı kullanmalıyız ve talihimizin iyi gideceğini ummalıyız. Ejderhaya, karşımızda bir ork ordusu varmış gibi, bütün gücümüzle saldırırsak, ölümüne saldırmamız ve karılarımızı, ailelerimizi savunmasız bırakmamız gerekir. Bu yüzden ben, sizin burada kalmanız ve savaşmaya hazırlanmanız gerektiğini söylüyorum. Çünkü eğer Glaurung gelirse, burayı terk etmeniz ve dört bir yana dağılmanız gerekir; böylece bazıları kaçıp hayatta kalabilir. Çünkü, elinden geliyorsa, burayı ve gördüğü her şeyi yok edecektir; ama daha sonra burada yaşamayacaktır. Tüm hâzinesi Nargothrond’da ve orada, güven içinde yatıp büyüyebileceği derin salonlar var.”

Bunun üzerine insanlar dehşete düştüler ve moralleri fena bozuldu, çünkü Turambar’a güveniyorlardı ve daha umutlu sözler beklemişlerdi. Ama o şöyle dedi: “Hayır, en kötüsü bu. Öğütlerim ve talihim iyi çıkarsa, gerçekleşmeyecektir de. Çünkü bu ejderhanın yenilmez olduğuna inanmıyorum, ama seneler içinde gücü ve kötülüğü büyüyor. Onun hakkında biraz bilgim var. Gücü, ne kadar büyük olursa olsun, vücudunun kudretinden çok içinde yaşayan habis ruhtan geliyor. Benim ve beni dinleyenlerin çoğunun henüz çocuk olduğu Nirnaeth senesinde savaşan birileri tarafından anlatılan şu hikayeye kulak verin. O meydanda, cüceler ona direnmişler ve Belegostlu Azaghâl onu öyle derin yaralamış ki, Angband’a kaçmak zorunda kalmış. Ama burada, Azaghâl’ın bıçağından daha keskin ve daha uzun bir diken var.”

Ve Turambar Gurthang’ı kınından çekip başının üzerine kaldırdı ve izleyenlere, Turambar’ın elinden metrelerce yükseğe bir alev sıçramış gibi

geldi. Büyük bir tezahürat kopardılar: “Brethil’in Kara Dikeni”.

“Brethil’in Kara Dikeni,” dedi Turambar: “Ondan korksa iyi olur. Çünkü, şunu bilin: bu ejderhanın (ve anlatılanlara göre dölünün tamamının) kaderi öyle ki, kemikten zırhı ne kadar büyük olursa olsun, demirden de sert olsa bile, altı yılan karnı gibi olmak zorunda. Bu yüzden, Brethil insanları, şimdi ben, elimden geldiği şekilde, Glaurung’un karnını aramaya gidiyorum. Kimler benimle geliyor? Birkaç güçlü kol ve daha da güçlü yürek lazım bana.”

Bunun üzerine Dorlas öne çıktı ve şöyle dedi: “Ben seninle gelirim, beyim: çünkü düşmanı beklemektense öne çıkmayı her zaman tercih etmişimdir.”

Ama diğerleri çağrıya yanıt vermekte o kadar acele etmediler, çünkü Glaurung’un dehşeti üstlerine çökmüştü ve onu gören izcilerin hikayesi yayılmış, ağızdan ağıza büyümüştü. Bunun üzerine Dorlas bağırdı: “Kulak verin, Brethil insanları, bu zamanın şerri karşısında Brandir’in öğütlerinin nafile olduğu artık çok iyi biliniyor. Saklanarak kurtulamayız. Haleth Evi mahçup olmasın diye, Handir’in oğlunun yerini alacak kimse yok mu?” Gerçekten de toplantıda, beyin yüksek makamında oturmakta olan, ama kimsenin aldırış etmediği Brandir bu şekilde küçük görüldü ve yüreği acıdı; çünkü Turambar Dorlas’ı terslemedi. Ama Brandir’in akrabalarından Hunthor ayağa kalktı ve şöyle dedi: “Talihsiz bir kaza eseri yüreğinden geçeni bacaklarına yaptıramayan beyimizi utandıracak şekilde konuşarak kötü iş yapıyorsun, Dorlas. Dikkat et, yoksa bir noktada aksi de senin başına gelebilir! Hem, hiç kulak asılmamışken, onun öğütlerinin nafile olduğu nasıl söylenebilir? Onun kulu olan sen, hep hiçe saydın onları. Sana diyorum ki, Glaurung Nargothrond’a geldiği gibi buraya da geliyor, çünkü yaptıklarımız, onun korktuğu gibi, yerimizi ele verdi. Ama madem bu keder geliyor artık, senin izninle, Handir’in oğlu, Haleth Evi adına ben gideceğim.”

Bunun üzerine Turambar, “Üç kişi yeter.'” dedi. “Siz ikinizi alacağım. Ama, beyim, seni küçük görmüyorum. Bak! Acele gitmemiz gerek ve görevimiz kuvvetli vücutlar istiyor. Bana göre senin yerin halkının yanı. Çünkü sen bilgesin ve şifacısın; hem, fazla zaman geçmeden bilgeliğe ve şifaya büyük ihtiyaç olabilir.” Ama, güzel söylenmiş olsa da, bu sözler Brandir’in içini daha da fena acıttı ve Hunthor’a şöyle dedi: “Git o halde,

ama benim iznimle değil. Çünkü bu adamın üzerinde bir gölge var ve o gölge sizi kötülüğe götürecek.”

Artık Turambar gitmekte acele ediyordu; ama veda etmek için Níniel’e gittiğinde, Níniel acı acı ağlayarak sarıldı ona. “Gitme, Turambar, yalvarırım!” dedi. “Kaçtığın gölgeye meydan okuma! Hayır, hayır, kaçmaya devam et, beni de yanına al, uzaklara gidelim!”

“Çok sevgili Níniel,” diye yanıt verdi Turambar, “sen ve ben daha fazla kaçamayız. Bu diyarda kısılı kaldık. Hem, bize dostluklarını sunan bu halkı terk edip kaçsam bile, seni ancak evsiz yabana, ölümüne ve çocuğumuzun ölümüne götürebilirim. Bizimle Gölge’nin erimindeki topraklar arasında yüz fersah var. Ama cesaretlen, Níniel. Çünkü sana diyorum ki: seni ve beni ne bu ejderha, ne de kuzeyden gelen başka düşmanlar öldürebilecek.” Bunun üzerine Níniel ağlamayı bıraktı ve sustu, ama ayrılırlarken öpücüğü soğuktu.

Sonra Turambar, Dorlas ve Hunthor ile birlikte aceleyle Nen Girith’e gitti ve oraya vardıklarında güneş batıyor, gölgeler uzuyordu; ve izcilerin son iki tanesi orada onları bekliyordu.

“Tam zamanında geldiniz, beyim,” dediler. “Çünkü ejderha geldi ve biz ayrılırken Teiglin’in kenarına varmıştı bile ve suyun üzerinden pis pis bakıyordu. Her zaman gece yol alıyor ve bu durumda, yarın sabah şafaktan önce saldırı bekleyebiliriz.”

Turambar Celebros çağlayanlarının üzerinden uzaklara baktı ve güneşin batmakta olduğunu, ırmağın kıyılarından yükselen kara dumanları gördü. “Kaybedecek zaman yok,” dedi; “ama bu haberler iyi. Çünkü ben onun aranacağından korkuyordum; kuzeye geçip geçitlere ve böylece düz ovadaki eski yola gelseydi, umudumuz kalmazdı. Ama şimdi, gururunun ve şerrinin öfkesi onu dosdoğru güdüyor.” Ama daha konuşması bitmeden kuşkulandı ve kendi kendine düşündü: “Yoksa, böylesine habis ve düşük bir yaratık, tıpkı orklar gibi, geçitlerden kaçınıyor mu? Haudh-en-Elleth! Finduilas hâlâ kaderimle aramda mı duruyor?”

Sonra yoldaşlarına döndü ve şöyle dedi: “Şimdi bizi şu görev bekliyor. Bir süre daha beklemeliyiz, çünkü bu durumda, çok erken davranmak da, çok geç davranmak kadar kötü olur. Alacakaranlık çöktüğünde, gizlice aşağıya, Teiglin’e inmeliyiz. Ama dikkatli olun! Çünkü Glaurung’un

kulakları da gözleri kadar keskindir ve gözleri ölümcüldür. Fark edilmeden ırmağa varabilirsek, yatağına inmeli, suyu geçmeli, böylece harekete geçtiğinde seçeceği yola ulaşmalıyız.”

“Ama nasıl bu şekilde gelebilir?” dedi Dorlas. “Çevik olabilir, ama o büyük bir ejderha, nasıl bir yamacı inip karşısından çıkabilir, arka tarafı inişi bitirmeden nasıl ön tarafı tırmanabilir? Hem, bunu yapabiliyorsa, aşağıdaki vahşi sularda olmak bizim ne işimize yarayacak?”

“Belki öyle yapar,” diye yanıt verdi Turambar, “ve eğer yaparsa, gerçekten de bizim için iyi olmaz. Ama onun hakkında öğrendiklerimize ve şimdi yattığı yere bakarak, ben amacının farklı olduğunu düşünüyorum. Cabed-en-Aras’ın kenarına geldi, eskiden oradan, Haleth’in avcılarından kaçan bir geyiğin sıçradığını anlatmıştın. Ejderha o kadar büyük ki, bence kendini oradan atmayı deneyecek. Tek umudumuz bu ve ona güvenebiliriz.”

Bu sözleri duyan Dorlas’ın yüreği burkuldu; çünkü tüm Brethil diyarını en iyi o bilirdi ve Cabed-en-Aras gerçekten de amansız bir yerdi. Doğu tarafında, kırk fit yüksekliğinde, çıplak, ama tepesinde ağaçlar bitmiş, dik bir uçurum vardı; diğer taraftaki kıyı daha az dik ve daha az yüksekti, sarkık ağaçlar ve dallarla kaplıydı, ama arada kalan su kayaların arasında vahşice akıyordu ve cesur, ayağı sağlam biri gündüz oradan geçebilecek olsa da, geceleyin geçmeye çalışmak tehlikeli olurdu. Ama Turambar’ın görüşü buydu ve ona karşı çıkmak faydasızdı.

Bu yüzden, alacakaranlıktan önce yola çıktılar ve doğrudan ejderhaya doğru gitmeyip, ilk önce geçitlere giden patikaya döndüler; sonra, çok ilerlemeden, dar bir patikadan güneye döndüler ve Teiglin’in üzerindeki koruluklarının loşluğuna girdiler. Ve adım adım, sık sık durup dinleyerek Cabed-en-Aras’a yaklaştıklarında, yanık kokusu aldılar ve koku midelerini bulandırdı. Ama her şey hâlâ kıpırtısızdı ve yaprak kımıldamıyordu. Önlerinde, ilk yıldızlar doğuda ışıldamaya başlamıştı ve batıdaki son ışıkların önünde, solgun dumanlar dümdüz, hiç dalgalanmadan yükseliyordu.

Turambar gittikten sonra Níniel taş gibi, kıpırdamadan kalmıştı; ama Brandir yanına geldi ve, “Níniel,” dedi, “zorunlu olana dek en kötüsünden korkma. Ama ben sana beklemeni öğütlememiş miydim?”

“Öğütlemiştin,” diye yanıt verdi Níniel. “Ama şimdi bunun bana ne faydası olurdu? Çünkü aşk evlenmeden de tahammül edip acı çekebilir.”

“Bunu biliyorum,” dedi Brandir. “Ama evlenmek boşa değildir.”

“Hayır,” dedi Níniel. “Çünkü iki aydır onun çocuğunu taşıyorum. Ama bana, kaybetme korkum daha da ağırmış gibi gelmiyor. Seni anlamıyorum.”

“Ben de anlamıyorum,” dedi Brandir. “Yine de korkuyorum.”

“Ne teselli ama!” diye haykırdı Níniel. “Ama, Brandir, dostum: evli ya da değil, anne ya da değil, dehşetim dayanılmaz. Kaderin Efendisi kendi kaderiyle uzakta yüzleşmeye gitti, ben nasıl burada kalıp, iyi ya da kötü, haberlerin ağır ağır gelmesini beklerim? Bu gece belki de ejderha ile karşılaşacak, ben nasıl durur, otururum, o korkunç saatleri nasıl geçiririm?”

“Bilmiyorum,” dedi Brandir, “ama saatler bir şekilde geçmek zorunda, hem senin için, hem de onunla gidenlerin karıları için.”

“Bırak onlar yüreklerinin dilediğini yapsınlar!” diye bağırdı Níniel. “Ama kendi adıma, ben gidiyorum. Beyimin yüzleşeceği tehlike ile aramda miller olmayacak. Ben haberleri karşılamaya gideceğim!”

Brandir’in dehşeti onun sözleriyle daha da karardı ve Brandir haykırdı: “Seni engellemek elimden gelirse, böyle bir şey yapmayacaksın. Çünkü bu şekilde her şeyi tehlikeye atarsın. Arada uzanan miller, eğer işler kötüye giderse, kaçmak için vakit verir.”

“İşler kötü giderse, kaçmak istemeyeceğim,” dedi Níniel. “Hem, artık bilgeliğin nafile ve bana engel olamayacaksın.” Ve hâlâ Ephel’deki açıklıkta toplanmış bekleyen halkın önüne çıktı ve bağırdı: “Brethil insanları! Ben burada beklemeyeceğim. Beyim başarısız olursa, her tür umut yalan demektir. Ülkeniz ve ormanlarınız tamamen yanacak, evleriniz küle dönecek ve hiç kimse, hiç kimse kaçamayacak. Bu yüzden, neden burada oyalanalım? Ben haberleri ve kader her ne gönderiyorsa onu karşılamaya gidiyorum. Benim gibi düşünenler de benimle gelsin!”

Bunun üzerine, pek çok kişi onunla gitmeye gönüllü oldu: sevdikleri Turambar’la gittiği için Dorlas ile Hunthor’un karıları; Níniel’e acıyan ve onunla dost olmak isteyen diğerleri; ve ejderha söylentilerinin büyülediği, olanca yüreklilikleri ya da ahmaklıkları ile (şer hakkında pek az şey bildiklerinden), tuhaf ve görkemli işler göreceklerini düşünenler. Çünkü

zihinlerinde Kara Kılıç öyle yücelmişti ki, pek az kişi, Glaurung'un onu alt edebileceğine inanıyordu. Bu yüzden, kısa süre sonra telaşla, büyük bir grup halinde, kavrayamadıkları bir tehlikeye doğru yola çıktılar; ve pek az dinlenerek yol alıp, sonunda, gece çökmeden hemen önce, bitkinlik içinde, Turambar'ın oradan ayrılmasından biraz sonra Nen Girith'e vardılar. Ama gece soğuktu ve pek çok kişi kendi düşüncesizliğine şaştı; ve orada kalan izcilerden Glaurung'un ne kadar yakına geldiğini ve Turambar'ın çılgınca amacını öğrendiklerinde, yürekleri dondu ve daha ileri gitmeye cesaret edemediler. Bazıları endişeli gözlerle Cabed-en-Aras'a doğru baktı, ama hiçbir şey göremiyor, çağlayanların soğuk gürültüsü hariç hiçbir şey duyamıyorlardı. Níniel uzağa oturmuştu ve şiddetle ürperiyordu.

Níniel ve yanındakiler gittikten sonra, Brandir kalanlara şöyle dedi: "Nasıl hor görüldüğüme, tüm öğütlerimin nasıl küçümsendiğine bakın! Size önderlik edecek başkasını seçin: çünkü burada, hem beyliğimden hem de halkımdan vazgeçiyorum. Bırakın Turambar ismen de beyiniz olsun, çünkü zaten tüm yetkemi ele geçirdi. Bir daha kimse, ne öğüt ne de şifa için beni aramasın!" Ve asasını kırdı. Kendi kendine şöyle düşündü: "Artık, Níniel'e duyduğum aşk dışında, hiçbir şeyim kalmadı: bu yüzden, akıllıca ya da ahmakça, o nereye giderse gitsin, ben de gitmeliyim Bu karanlık saatte hiçbir şey öngörülemez; ama, eğer yakında olursam, belki tesadüf eseri bir şerri ondan uzağa kovalayabilirim."

Böylece, daha önce nadiren yapmış olsa da, bir kısa kılıç kuşandı, bastonunu aldı ve becerebildiğince hızla Ephel kapısından çıkıp, Brethil'in batısındaki bataklığa giden uzun yolda aksaya aksaya diğerlerinin peşinden gitti.

17

GLAURUNG'UN ÖLÜMÜ

Sonunda, gece çökerken, Turambar ve yoldaşları Cabed-en-Aras'a geldiler ve suyun gürültüsüne memnun oldular; çünkü aşağıda tehlike vaat etse de, tüm diğer sesleri perdeliyordu. Sonra Dorlas onları biraz kenara, güneye doğru götürdü ve bir yarıktan uçurumun dibine indiler; ama orada Dorlas'm cesareti kırıldı, çünkü ırmakta pek çok taş ve kaya vardı ve su çevrelerinde çılgınca çalkalanıyor, dişlerini gıcırdatıyordu. "Ölmenin kesin bir yolu bu," dedi Dorlas.

"Ölüme de gitse yaşama da, tek yol bu," dedi Turambar, "hem, gecikmek yolu daha umut verici göstermeyecek. Bu yüzden, beni izleyin!" Önden o gitti ve beceri, cesaret ya da talih eseri, karşıya geçti ve koyu karanlıkta, arkasından kimin geldiğini görmek için döndü. Arkasında karanlık bir şekil duruyordu. "Dorlas?" dedi.

"Hayır, benim," dedi Hunthor. "Dorlas geçmekte başarısız oldu, sanırım. Çünkü bir erkek savaşı sevebilir, ama pek çok başka şeyden korkabilir. Tahminim, kıyıda oturmuş, titriyordur; akrabalarıma söylediği sözler yüzünden utanca boğulur umarım."

Turambar ile Hunthor bir süre dinlendiler, ama biraz sonra gece havası onları üşüttü, çünkü ikisi de sırılsıklam olmuştu ve ırmak boyunca, kuzeye, Glaurung'un kaldığı yere doğru bir yol aramaya başladılar. Orada uçurum daralıyor, kararıyordu ve el yordamıyla ilerlerken, yukarıda, közlenmiş ateşten gelirmiş gibi duran bir ışıltı gördüler ve ihtiyatlı uykusunda hırlayan Büyük Solucan'ı duydular. Sonra yoklaya yoklaya tırmanıp, kenarın hemen altına vardılar; çünkü düşmanın gardının altına girmek için tek umutları buydu. Ama artık koku o kadar kötüydü ki, başları dönmeye başlamıştı ve tırmanırken ayakları kayıyor, ağaç köklerine tutunuyorlardı ve sefaletleri içinde, Teiglin'in dişlerine düşme dehşeti dışında her şeyi unutup öğürüyorlardı.

Sonra Turambar Hunthor'a şöyle dedi: "Gittikçe azalan gücümüzü boşa harcıyoruz. Çünkü, ejderhanın nereden geçeceğinden emin olmadan tırmanmak nafile."

"Ama öğrendiğimiz zaman," dedi Hunthor, "uçurumdan tırmanmak için bir yol aramaya zamanımız olmayacak."

"Doğru," dedi Turambar. "Ama her şey tesadüfe bağlıyken, tesadüfe güvenmemiz gerekecek." Bu yüzden durup beklediler ve karanlık çukurdan çok yükseklerdeki beyaz bir yıldızın solgun gökyüzü şeridinde ilerlemesini izlediler; ve sonra, Turambar ağır ağır uykuya dalıp, karanlık bir dalga onu içine çeker, kollarını ve bacaklarını kemirirken, onun tüm iradesini tutunmaya adadığı bir düş görmeye başladı.

Aniden büyük bir gürültü duyuldu ve uçurumun duvarları sarsıldı, yankılandı. Turambar uyandı ve Hunthor'a, "Harekete geçiyor," dedi. "Beklediğimiz zaman geldi. Derine sapla, çünkü iki kişi, üç kişilik vurmalı."

Bunun üzerine Glaurung Brethil saldırısına başladı; ve her şey Turambar'ın umduğu gibi oldu. Çünkü ejderha ağır ağır uçurumun kenarına süründü ve kenara dönmek yerine, koca ön bacaklarıyla uçurumun üzerinden sıçrayıp, cüssesini arkadan sürüklemeye hazırlandı. Onunla birlikte dehşet geldi; çünkü geçişine hemen tepelerinden değil, biraz daha kuzeyden başlamıştı ve aşağıdan izleyenler, yıldızların önünde başının devasa gölgesini görebiliyorlardı; ve ejderhanın çeneleri açıldı ve yedi ateşten dili vardı. Sonra öyle bir ateş püskürttü ki, tüm vadi kırmızı bir ışıkla doldu ve kayaların arasında karanlık gölgeler uçuştu; ama önündeki

ağaçlar büzüldü ve yanıp dumanlara boğuldu ve kayalar ırmağa devrildi. Ejderha oradan kendini öne fırlattı ve kudretli pençeleriyle karşı yamaca tutundu ve kendini karşıya çekmeye başladı.

Şimdi cüretli ve hızlı olmak gerekliydi, çünkü Turambar ve Hunthor, tam Glaurung'un yolunda olmadıklarından, ejderhanın püskürttüğü alevlerden kurtulmuş olsalar da, o karşıya geçmeden ona saldırmaları gerekiyordu, yoksa tüm umutlarını yitireceklerdi. Bu yüzden, Turambar tehlikeye aldırmadan yamaç boyunca koşturdu ve ejderhanın tam altına geldi; ama sıcak ve koku o kadar ölümcüldü ki, tökezledi ve düşecek gibi oldu, ama cesaretle arkasından gelen Hunthor kolunu yakaladı ve dengesini bulmasına yardımcı oldu.

"Koca yürek!" dedi Turambar. "Yardımcı olarak seni almam mutlu bir seçenek oldu!" Ama o konuşurken, yukarıdan büyük bir taş düştü ve Hunthor'un başına vurdu ve Hunthor suya düşerek oracıkta öldü: Haleth Evi'nin yiğitlerindendi. Bunun üzerine Turambar haykırdı: "Heyhat! Gölgemde yürümek uğursuz! Neden yardım istedim ki? Çünkü artık yalnızsın, Ey Kaderin Efendisi, tıpkı olacağını bilmen gerektiği gibi. Şimdi tek başına fethet bakalım!"

Sonra tüm iradesini, ejderhaya ve efendisine beslediği tüm nefreti topladı ve aniden, yüreğinde ve vücudunda, daha önce hiç bilmediği bir güç bulmuş gibi geldi; ve taştan taşa, kökten köke geçerek yamaca tırmandı ve sonunda, uçurumun kıyısının hemen altında büyümüş ince bir ağaca tutundu ve ağacın tepesi yanmış olsa da, kökleriyle hâlâ sıkı sıkı tutunuyordu. Ağacın dallarının oluşturduğu çatalda dengesini kurarken, ejderhanın orta kısmı tepesine geldi ve Glaurung kendini yukarı çekemeden, ağırlığıyla neredeyse Turambar'ın kafasına kadar sarktı. Ejderhanın karnı soluk ve kırışıktı, ve gri bir çamurla ıslanmış, her tür pislik yapışmıştı; ve ölüm kokuyordu. Turambar Beleg'in Kara Kılıcı'nı çekti, ve kolunun ve nefretinin tüm gücüyle yukarıya sapladı ve uzun, açgözlü, ölümcül kılıç kabzasına dek ejderhanın karnına gömüldü.

Glaurung ölüm sancısıyla haykırdı ve sesiyle tüm koruluklar sarsıldı ve Nen Girith'ten izleyenler dehşet içinde donakaldı. Turambar darbe yemiş gibi sendeledi ve aşağı kaydı, kılıcı elinden kurtuldu ve ejderhanın karnını yardı. Çünkü Glaurung, büyük bir spazmla ürperen cüssesini bükmüş, uçurumun üzerinden fırlatmıştı ve karşı kıyıda haykırarak kıvranıyor,

savruluyor, acıyla bükülüyordu, öyle ki çevresini yıkıp dökerek büyük bir açıklık oluşturmuştu ve sonunda dumanlar ve yıkıntılar içinde orada yatıp kaldı.

Turambar, sersemlemiş, kendini kaybetmek üzere, ağacın köklerine tutunuyordu. Ama kendine gelmeye çalıştı ve kendini hareket etmeye zorladı ve yarı kayarak, yarı tutunarak ırmağa indi ve bu sefer emekleyerek, taşlara yapışarak, serpintiyle kör olmuş bir halde, yine o tehlikeli geçitten karşıya geçti ve bitkinlik içinde indiği yarıktan yukarıya tırmandı. Böylece, sonunda ölmekte olan ejderhanın yattığı yere geldi ve yaralı düşmanına acımasızca baktı ve memnun oldu.

Glaurung, çeneleri açık bir halde orada yatıyordu; ama tüm ateşi sönmüştü ve habis gözleri kapanmıştı. Yan yatıp boylu boyunca uzanmıştı ve Gurthang'ın kabzası karnından çıkıyordu. Bunu görünce Turambar'ın yüreği sevinçle doldu ve ejderhanın hâlâ nefes alıyor olmasına rağmen, daha önce değer veriyorsa, şimdi Nargothrond'un tüm hâzinelerine bedel bulduğu kılıcı almak istedi. Kılıç dövülürken söylenen, büyük ya da küçük, onun ısırdığı hiçbir şeyin hayatta kalamayacağı sözleri doğru çıkmıştı.

Bu yüzden, düşmanına yaklaşarak ayağını karnına dayadı ve Gurthang'ın kabzasını kavrayıp, tüm gücüyle çekmeye çalıştı. Ve Glaurung'un Nargothrond'daki sözleriyle alay ederek bağırdı: "Selam, Morgoth'un Solucanı! Bir daha karşılaştığımız iyi oldu! Şimdi öl ve karanlık götürsün seni! Húrin'in oğlu Túrin'in intikamı böylece alınmış oldu." Sonra kılıcı çekip çıkardı ve o bunu yaptığında kılıcın ardından kara kanlar fışkırdı ve Túrin'in eline döküldü; Túrin'in eti zehirle yandı, öyle ki, Túrin acıyla haykırdı. Bunun üzerine Glaurung kıpırdandı ve uğursuz gözlerini açıp Turambar'a öyle bir kötülükle baktı ki, Turambar'a, bir okla vurulmuş gibi geldi; ve hem bu yüzden, hem de elinin acısı yüzünden düşüp bayıldı ve ejderhanın yanında ölü gibi yattı ve kılıcı da altında kaldı.

Glaurung'un çığlıkları Nen Girith'teki insanlara kadar geldi ve içleri dehşetle doldu; ve ejderhanın ölüm sancılarıyla çevresini yakıp yıkmasını izlerken, ona saldıranları ezdiğini ve yok ettiğini sandılar. O zaman, gerçekten de aralarında uzanan millerin daha fazla olmasını dilediler; ama toplandıkları yüksek yerden ayrılmaya cesaret edemediler, çünkü Turambar'ın, Glaurung üstün gelirse, ilk önce Ephel Brandir'e gideceği sözlerini hatırlıyorlardı. Bu yüzden, korkuyla hareket izi aradılar, ama

hiçbiri aşağıya inip, savaşın geçtiği yerden haber arayacak kadar yürekli değildi. Níniel oturmuş, yerinden kıpırdamıyordu, yalnızca ürperiyordu ve kolları, bacakları seğiriyordu; çünkü Glaurung'un sesini duyduğunda yüreği içinde ölmüştü ve karanlığın yine üzerine çöktüğünü hissediyordu.

Brandir onu bu halde buldu. Çünkü sonunda, ağır ağır ve zahmetle, Celebros'un üzerineleki köprüye gelmişti; uzun yol boyunca bastonuna yaslanarak, aksaya aksaya yürümüştü ve evinden buraya en az beş fersah mesafe vardı. Níniel için duyduğu korku güdülemişti onu ve şimdi öğrendiği haberler korktuğundan daha kötü değildi. "Ejderha ırmağı aştı," dedi adamlar ona, "ve Kara Kılıç kesin öldü, onunla birlikte gidenler de." Brandir Níniel'in yanında durdu, onun acısını tahmin edebiliyordu ve onun için üzülüyordu; ama yine de şöyle düşündü: "Kara Kılıç öldü ve Níniel yaşıyor." Ve ürperdi, çünkü aniden Nen Giritli sularının kıyısı soğuk gelmişti; ve pelerinini Níniel'e doladı. Ama söyleyecek söz bulamadı; Níniel de konuşmadı.

Zaman geçti, Brandir hâlâ sessizce onun yanında duruyor, gecenin içine bakıyor, dinliyordu; ama hiçbir şey göremiyordu ve Nen Girith'in çağlayan suları dışında ses duyamıyordu. "Glaurung artık kesinlikle gitmiş, Brethil'e girmiştir," diye düşündü. Ama artık halkına acımıyordu, ahmaklar onun öğütlerini hor görmüştü ve onu küçümsemişti. "Bırak ejderha Amon Obel'e gitsin, o zaman kaçmak ve Níniel'i de götürmek için zaman olacaktır." Nereye kaçacağını bilmiyordu, çünkü Brethil'den öteye hiç gitmemişti.

Sonunda eğildi ve Níniel'in koluna dokundu, "Zaman geçiyor, Níniel!" dedi. "Gitme zamanı. Bana izin verirsen, seni götürürüm." Bunun üzerine Níniel sessizce kalktı ve onun elini tuttu ve köprüden geçip Teiglin Geçitlerine giden yola koyuldular. Ama onların karanlıkta gölge gibi yürüdüğünü gören kimse kim olduklarını anlamadı, umurlarında da değildi. Sessiz ağaçların arasında biraz yol aldıktan sonra, Amon Obel'in arkasında ay yükseldi ve ormandaki açıklıklar gri bir ışıkla doldu. Níniel durdu ve Brandir'e, "Doğru yol bu mu?" dedi.

Brandir yanıt verdi: "Doğru yol hangisi? Çünkü Brethil'deki tüm umudumuz sona erdi. Ejderhadan kaçmak, henüz zaman varken ondan çok uzaklara gitmek dışında yol yok."

Níniel ona hayretle baktı ve, "Beni ona götürmeyi önermemiş miydin?" dedi. "Yoksa beni kandırdın mı? Kara Kılıç benim sevgilim, benim kocam

ve ancak onu bulacaksam giderim. Sen başka ne düşünmüş olabilirsin ki? Sen dilediğin gibi yap, ama ben acele etmeliyim.”

Brandir hayretle kalakaldığında, Níniel hızla ondan uzaklaştı; ve Brandir onun arkasından seslendi: “Dur, Níniel! Yalnız gitme! Ne bulacağını bilmiyorsun. Ben de seninle geleceğim!” Ama Níniel ona kulak asmadı, daha önce buz kesmiş olan kanı kaynıyormuş gibi seğirtti; ve Brandir elinden geldiğinde takip etse de, kısa zamanda Níniel gözden kayboldu. Bunun üzerine, Brandir kaderine ve zayıflığına lanet etti; ama geri dönmedi.

Ay gökyüzünde beyaz beyaz yükselmişti artık ve dolunay yakındı ve Níniel yükseklerden, ırmağın yakınındaki araziye doğru inerken, oraları hatırlar ve korkarmış gibi geldi. Çünkü Teiglin Geçitlerine varmıştı ve Haudh-en-Elleth önünde, ay ışığında solgun solgun duruyordu ve kara bir gölge çaprazlama üzerine uzanmıştı; ve tümsekten büyük bir dehşet yayılıyordu.

Níniel bir çığlık atarak döndü ve ırmak boyunca güneye kaçtı ve koşarken, üzerine yapışmış bir karanlığı söküp atarcasına, pelerinini çıkarıp attı; ve pelerinin altında beyazlara bürünmüştü ve ağaçların arasında süzülürken ay ışığı altında parlıyordu. Tepenin yamacında olan Brandir onu bu şekilde gördü ve elinden geliyorsa, yolunu kesecek şekilde döndü; ve şans eseri Turambar’ın kullandığı dar patikayı buldu, çünkü patika daha sık kullanılan yoldan ayrılıyor, dik bir biçimde ırmağın güneyine iniyordu, bu sayede Brandir Níniel’e arkadan yaklaştı. Ama seslenmesine rağmen Níniel kulak asmadı ya da işitmedi ve kısa sürede yine uzaklaştı; böylece, Cabed-en-Aras’ın yakınındaki koruluklara ve Glaurung’un ıstırabının mekanına geldiler.

Bu sırada, güneyde süzülen ay bulutların arasından sıyrılmıştı ve ışık soğuk, berraktı. Glaurung’un yarattığı yıkımın kıyısına gelen Níniel, ayın ışıltısı altında, ejderhanın orada yatan leşini, gri karnını gördü; ama yanında bir adam yatıyordu. Korkusunu unutan Níniel, dumanları tüten yıkıntıların arasından koşup, Turambar’ın yanına vardı. Turambar yan yatmıştı ve kılıcı altındaydı, ama yüzü, beyaz ışıkta, ölü gibi solgundu. Níniel ağlayarak kendini yere fırlattı ve onu öptü; ve Turambar hafif hafif nefes alırmış gibi geldi, ama bunun sahte umudunun hilesi olduğunu düşündü, çünkü bedeni soğuktu ve kıpırdamıyordu, Turambar ona yanıt da vermiyordu. Ve Níniel

onu okşarken, Turambar'ın elinin kavrulmuş gibi kara olduğunu fark etti ve onu gözyaşlarıyla yıkadı ve elbisesinden bir şerit yırtarak eli bağladı. Ama hâlâ Turambar dokunuşuna yanıt vermiyordu, Níniel onu tekrar öptü ve haykırdı: "Turambar, Turambar, geri gel! Beni duy! Uyan! Benim, Níniel. Ejderha öldü, öldü ve yanında yalnızca ben varım." Ama Turambar yanıt vermedi. Brandir onun feryadını duydu, çünkü yıkıntıların kenarına gelmişti; ama Níniel'e doğru adım atarken, yerinde kalakaldı. Çünkü Níniel'in feryadı üzerine Glaurung son bir kez kıpırdanmış, bedeninden bir ürperti geçmişti; ve kötücül gözlerini araladı ve inleyerek konuşurken ay ışığı gözlerinden yansıdı:

"Selam, Húrin'in kızı Niënor. Sondan önce bir kez daha karşılaştık. Sonunda ağabeyini bulduğun için sevin. Artık onu tanıyorsun: arkadan bıçaklayan, düşmanlarına hain, dostlarına vefasız, soydaşları için bir bela, Húrin oğlu Túrin! Ama yaptıkları arasında en kötüsünü, kendi içinde hissedeceksin."

Bunun üzerine, Niënor vurulmuş gibi oturakaldı, ama Glaurung öldü; ve ejderhanın ölümüyle birlikte onun habis perdesi kalktı ve Niënor'un hafızası gün gün berraklaştı, Haudh-en-Elleth'in üzerine uzandığı günden sonra olanları da unutmamıştı. Ve tüm vücudu dehşet ve ıstırapla sarsıldı. Ama bütün bunları işitmiş olan Brandir perişan olmuş, bir ağaca yaslanmıştı.

Sonra, Niënor aniden ayağa kalktı ve ay ışığında hayalet gibi solgun solgun durdu ve Túrin'e bakarak haykırdı: "Elveda, ey iki kez sevdiğim! *A Túrin Turambar turún' ambartanen:* yenik düşmüş kaderin efendisi! Ey öldüğü için mutlu olan!" Sonra, onu ele geçiren acı ve dehşetle perişan halde, çılgınca oradan kaçtı; ve Brandir arkasından bağırarak sendeledi: "Bekle! Bekle, Níniel!"

Niënor bir an duraksadı, donuk gözlerle arkasına baktı. "Bekle mi?" diye haykırdı. "Bekle mi? Öğüdün her zaman bu oldu. Keşke dinleseydim! Ama artık çok geç. Artık Orta Dünya üzerinde beklemeyeceğim." Ve onun önünden geçip koştu.

Hızla Cabed-en-Aras'ın kıyısına geldi, orada durdu ve bağırarak gürültülü sulara baktı: "Ey su! Húrin kızı Níniel Niënor'u al; Morwen'in Yaslı, Yaslı kızını! Beni al ve Deniz'e götür!"

Sonra kendini aşağı attı: karanlık uçurum beyaz lekeyi yuttu, ırmağın kükremesi feryadını boğdu.

Teiglin'in suları akmaya devam ediyordu, ama artık Cabed-en-Aras yoktu; bundan sonra insanlara oraya Cabed Naeramarth, yani Korkunç Kader Sıçrayışı adını verdi; ve bir daha oradan geyikler atlamadı, bütün canlı varlıklar oradan kaçındı ve hiçbir insan kıyısında yürümedi. Onun karanlığına bakan son insan Handir oğlu Brandir oldu; ve sonra dehşet içinde döndü, çünkü yüreğinde yılgınlık vardı ve artık hayatından nefret etse de, arzuladığı ölüme orada kucak açamamıştı. Sonra düşünceleri Túrin Turambar'a döndü ve haykırdı: "Senden nefret mi ediyorum, yoksa sana acıyor muyum? Ama sen öldün. Sahip olduğum ve olacağım her şeyi alan, sana şükran borcum yok. Ama halkımın sana borcu var. Bunu benden öğrenmeleri uygun olur."

Ve böylece, aksaya aksaya Nen Girith'e döndü ve ejderhanın yerinden ürpererek kaçındı; ve dik patikaya tırmanırken, bir adam ağaçların arasından baktı ve onu görünce geri çekildi. Ama Brandir batmaya başlamış ayın parıltısında onun yüzünü seçmeyi başarmıştı.

"Ha, Dorlas!" diye bağırdı. "Ne haberler verebilirsin? Nasıl oldu da canlı kurtuldun? Benim soydaşıma ne oldu?"

"Bilmiyorum," diye yanıt verdi Dorlas, surat asarak.

"Bu tuhaf," dedi Brandir.

"Madem İlilmek istiyorsun," dedi Dorlas, "Kara Kılıç karanlıkta Teiglin'in çalkantılı sularından geçmemizi istedi. Benim geçememem tuhaf mı? Balta konusunda bazılarından daha iyiyimdir, ama keçi ayaklı değilimdir."

"Yani ejderhanın karşısına sensiz mi çıktılar?" dedi Brandir. "Ama o karşıya geçmişken, nasıl? En azından yakında kalır, neler olduğunu görürdün."

Ama Dorlas yanıt vermedi, gözlerinde nefretle Brandir'e bakmakla yetindi. Bunun üzerine Brandir anladı, aniden, bu adamın yoldaşlarını terk ettiğini, utançtan erkekliğini unutarak ormanda saklandığını kavradı. "Ayıp sana, Dorlas!" dedi. "Acılarımızın kaynağı sensin: Kara Kılıç'ı kışkırttın,

ejderhayı üzerimize getirdin, beni küçük düşürdün, Hunthor’u ölümüne götürdün ve sonra da korkakça kaçıp ormanda saklandın!” Ve konuşurken aklına başka bir şey geldi ve büyük öfkeyle söylendi: “Neden haber getirmedin? En hafif kefaretin bu olurdu. Bunu yapsaydın, Níniel Hanım onları kendi başına arama ihtiyacı hissetmezdi. Ejderhayı görmesine asla gerek kalmazdı. Şimdi yaşıyor olurdu. Dorlas, senden nefret ediyorum!”

“Nefretini kendine sakla!” dedi Dorlas. “Tüm öğütlerin kadar zayıf. Ben olmasam, orklar gelip seni kendi bahçene korkuluk diye asarlardı. Sen kendine korkak de!” Sonra, utancı yüzünden gazaba daha da hazır olduğundan, koca yumruğuyla Brandir’e bir yumruk salladı ve daha bakışlarındaki hayret kaybolmadan, hayatı böylece sona erdi: çünkü Brandir kılıcını çekmiş, ölüm darbesini indirmişti. Brandir sonra bir an, titreyerek, kandan midesi bulanarak durdu; ve kılıcını yere fırlatıp döndü ve bastonunun üzerine eğilerek kendi yoluna gitti.

Brandir Nen Girith’e geldiğinde solgun ay batmıştı ve gece sona eriyordu; doğuda sabah açılıyordu. Hâlâ orada gizlenmekte olanlar onun şafakta gri bir gölge gibi geldiğini gördüler ve bazıları hayretle seslendi: “Nerelerdeydin? Onu gördün mü? Çünkü Níniel Hanım gitmiş.”

“Evet,” dedi Brandir, “o gitti. Bir daha dönmemek üzere gitti! Ama size haberler getirdim. Beni dinleyin, Brethil halkı ve anlatacağını gibi hikaye var mı, söyleyin! Ejderha öldü, ama Turambar da onun yanında öldü. Ve bunlar iyi haberler: evet, gerçekten, ikisi de iyi.”

Bunun üzerine, insanlar onun konuşma tarzına şaşarak mırıldandılar ve bazıları onun delirdiğini söyledi; ama Brandir haykırdı: “Sonuna kadar dinleyin beni! Níniel de öldü, hepinizin sevdiği, en çok da benim sevdiğim, güzel Níniel. Geyiğin Sıçradığı Yer’in kıyısından atladı ve Teiglin’in dişleri onu aldı. Gün ışığından nefret ederek gitti. Çünkü kaçmadan önce şunu öğrendi: ikisi de Húrin’in çocuklarıymış, kardeşmişler. Mormegil denilen, geçmişini saklayarak kendine Turambar ismini veren, Húrin oğlu Túrin’miş. Geçmişini bilmeden Níniel ismini verdiğimiz, Húrin’in kızı Niënor’muş. Kaderlerinin kara gölgesini Brethil’e getirdiler. Sonlarını burada buldular ve bu topraklar bu ızdırabı atamayacak bir daha. Artık buraya Brethil demeyin, Halethrim diyarı demeyin, *Sarch nia Chîn Húrin,* yani Húrin’in Çocuklarının Mezarı deyin!”

Bunun üzerine, bu şerrin nasıl olup da gerçekleştiğini anlamasalar da, insanlar durdukları yerde ağlamaya başladılar ve bazıları şöyle dedi: “Sevgili Níniel için Teiglin’de bir mezar var, insanların en yiğidi Turambar için de bir mezar olacak. Kurtarıcımız göğün altında yatmayacak. Yanına gidelim.”

18

TÚRİNİN ÖLÜMÜ

Níniel kaçarken Túrin kıpırdanmaya başlamıştı, içinde buunduğu derin karanlıkta, Níniel'in uzaktan seslendiğini duymuştu sanki; ama Glaurung öldüğünde kara baygınlığı geçti ve bir kez daha derin derin nefes almaya başladı içini çekti ve büyük bitkinlik içinde uykuya daldı. Ama şafaktan önce hava iyice soğudu ve Túrin uykusunda döndü ve Gurthang'ın kabzası yan tarafına battı ve aniden Túrin uyandı. Gece geçiyordu ve havada sabahın nefesi vardı; Túrin, zaferini ve elindeki yakıcı zehri hatırlayarak ayağa fırladı. Elini kaldırıp baktı ve şaşırdı. Çünkü ıslak, beyaz bir bezle bağlanmıştı ve acımıyordu; ve kendi kendine şöyle dedi: "Neden biri bu şekilde yarama baksın, ama sonra beni yıkıntıların ve ejderha kokusunun ortasında, soğukta yatmaya bıraksın? Ne tür tuhaf şeyler oldu?"

Sonra yüksek sesle seslendi, ama yanıt gelmedi. Çevresinde her şey karanlık ve kasvetliydi ve bir ölüm kokusu vardı. Túrin eğilip kılıcını aldı, kılıç sağlamdı, kenarlarındaki ışık solmamıştı. "Glaurung'un zehri pisti," dedi, "ama sen benden güçlüsün, Gurthang. Tüm kanı içersin. Zafer senin.

Ama gel! Yardım aramaya gitmeliyim. Vücudum bitkin ve iliklerim üşüyor.”

Sonra Glaurung’a sırtını döndü ve onu çürümeye bıraktı; ama oradan uzaklaşırken her adımı daha da ağırlaşıyordu sanki ve Túrin düşündü: “Belki Nen Girith’te beni bekleyen izcilerden birini bulurum. Ama keşke bir an önce kendi evime gitsem, Níniel’in nazik ellerini ve Brandir’in becerisini hissetsem!” Ve böylece, sonunda, Gurthang’a yaslana yaslana yürüyerek, sabahın gri ışığında Nen Girith’e geldi ve insanlar onun cesedini bulmak için yola koyulmak üzereyken, onu önlerinde buldular.

Sonra, bunun Túrin’in huzursuz ruhu olduğunu sanarak dehşete kapıldılar ve kadınlar haykırarak gözlerini kapattı. Ama Túrin, “Hayır, ağlamayın, memnun olun!” dedi. “Bakın! Canlı değil miyim? Korktuğunuz ejderhayı öldürmedim mi?”

Bunun üzerine insanlar Brandir’e döndüler ve bağırdılar: “Aptal, hikayelerin yalan, onun öldüğünü söyledin. Delirdiğini söylememiş miydik sana?” Brandir dehşete kapıldı, Túrin’e korku dolu gözlerle baktı ve hiçbir şey söyleyemedi.

Ama Túrin ona şöyle dedi: “Demek oraya gelen ve elimi saran şendin, öyle mi? Sana teşekkür ederim. Ama, baygınlığı ölümden ayırt edemiyorsan, becerin azalıyor.” Sonra insanlara döndü: “Onunla böyle konuşmayın, aptallar. Hanginiz daha iyisini yapabilirdi? En azından, siz oturup sızlanırken, onun savaş meydanına gelecek cesareti vardı!

“Ama şimdi Handir’in oğlu, gel! Öğrenmek istediğim başka şeyler var. Neden sen ve Ephel’de bıraktığım bunca insan burada? Ben sizin hatırınıza ölüm tehlikesine atılabiliyorsam, ben yokken bana itaat edilmeli değil mi? Hem, Níniel nerede? En azından onu buraya getirmediğini, onun emanet ettiğim yerde, evimde, onu koruyacak gerçek erkeklerin yanında olduğunu umabilirim, değil mi?”

Kimse ona yanıt vermeyince, “Hadi ama, Níniel’in nerede olduğunu söyleyin!” diye haykırdı. “Zira ilk önce onu görmek istiyorum; gece yaptığım işlerin hikayesini ilk önce ona anlatacağım.”

Ama insanlar yüzlerini ondan çevirdiler ve Brandir sonunda, “Níniel burada değil,” dedi.

İyi o zaman, dedi Túrin. “Ben de o zaman evime giderim. Beni taşıyacak at var mı? Ya da, bir sedye daha iyi olurdu. Bitkin düştüm.”

“Hayır, hayır!” dedi Brandir, acılı bir yürekle. “Evin boş. Níniel orada değil. O öldü.”

Ama kadınlardan biri —Brandir’i pek sevmeyen, Dorlas’ın karısı— tiz bir sesle bağırdı: “Onu dinleme, beyim! Çünkü o deli. Senin öldüğünü bağıra çağıra geldi ve buna iyi haber dedi. Ama sen yaşıyorsun. O zaman, Níniel hakkındaki hikayesi, onun öldüğü ve daha da kötüsü, neden doğru olsun?”

Bunun üzerine Túrin Brandir’e doğru yürüdü: “Demek benim ölümüm iyi haber, öyle mi?” diye bağırdı. “Evet, onu her zaman benden kıskanıyordun, biliyordum zaten. Şimdi onun öldüğünü söylüyorsun. Daha kötüsü? Kötülüğün içinde ne yalan uydurdun, Yumru-ayak? Başka silah kullanamadığından, bizi pis sözlerinle mi öldüreceksin?”

Bunun üzerine Brandir’in yüreğindeki öfke acımayı yok etti ve bağırdı: “Deli mi? Hayır, deli olan sensin, kara talihin Kara Kılıç’ı! Bu bunak insanların tamamı da öyle. Ben yalan söylemiyorum! Níniel öldü, öldü, öldü! Onu Teiglin’de ara!”

Bunun üzerine Túrin, buz kesmiş bir halde kalakaldı. “Nereden biliyorsun?” dedi usulca. “Nasıl becerdin bunu?”

“Biliyorum, çünkü atladığını gördüm,” diye yanıt verdi Brandir. “Ama bunu asıl beceren sendin. O senden kaçıyordu, Húrin oğlu Túrin ve seni bir daha görmemek için kendini Cabed-en-Aras’a fırlattı. Níniel! Níniel, ha? Hayır, Húrin kızı Niënor.”

Bunun üzerine Túrin onu yakalayıp sarstı; çünkü o sözlerde, kaderinin ayaklarının ona yetiştiğini duymuştu, ama, tıpkı ölümcül bir biçimde yaralanmış bir hayvanın, ölene dek çevresindeki her şeye saldırması gibi, dehşet ve gazapla dolu yüreği o sözleri kabullenemiyordu.

“Evet, ben Húrin’in oğlu Túrin’im,” diye haykırdı. “Bunu uzun zaman önce tahmin ettin. Ama kız kardeşim Niënor hakkında hiçbir şey bilmiyorsun. Hiçbir şey! O Saklı Krallık’ta yaşıyor ve güvende. Karımın ve şimdi de benim aklımızı kaçırtmak için, kendi rezil zihninden uydurduğun bir yalan bu. Seni aksak şeytan —ölüme dek ikimizin de peşini bırakmayacak mısın?”

Ama Brandir onu silkip attı. “Bana dokunma!” dedi. “Sayıklamayı da bırak. Karım dediğin kadın sana geldi, yarana baktı ve sen onun çağrısına yanıt vermedin. Ama biri sana yanıt verdi. Ejderha Glaurung, sanırım ikinizi de büyüleyip sonunuza götürdü. Ölmeden önce şöyle konuştu: ‘Húrin’in kızı Niënor, işte ağabeyin: düşmanlarına hain, dostlarına vefasız, soydaşları için bir bela, Húrin oğlu Túrin.’” Sonra aniden çılgın kahkahalara boğuldu.“İnsanların ölüm döşeğinde doğruyu söylediği anlatılır,” dedi gülerek. “Anlaşılan, bir ejderha için de böyle. Húrin oğlu Túrin, soydaşların ve seni barındıran herkes için bir belasın!”

Bunun üzerine Túrin Gurthang’ı kavradı ve gözlerine aşağılık bir ışık doldu. “Peki, senin için ne diyecekler, Yumru-ayak?” dedi yavaşça. “Arkamdan ona gizlice benim gerçek ismimi söyleyen kimdi? Onu ejderhanın şerrine götüren kimdi? Kim kenarda bekleyip, onun ölmesine izin verdi? Kim buraya gelip, bu dehşeti hemen anlattı? Şimdi bana bakıp böbürlenecek olan kim? İnsanlar ölmeden önce doğruyu mu söylermiş? O zaman hemen konuş.”

Bunun üzerine, Túrin’in yüzünde kendi ölümünü gören Brandir, bastonundan başka silahı olmamasına rağmen, kıpırdamadan durdu ve sinmedi. “Tesadüf eseri olan her şey, anlatılamayacak kadar uzun bir hikaye ve ben senden bıktım. Ama bana iftira ediyorsun, Húrin’in oğlu. Glaurung sana iftira mı etti? Beni öldürürsen, herkes onun sözlerinin iftira olmadığını görecek. Ama ben ölmekten korkmuyorum, çünkü o zaman sevdiğim Níniel’i aramaya gidebilirim ve belki onu Deniz’in ötesinde bir kez daha bulurum.”

“Níniel’i ara!” diye haykırdı Túrin. “Hayır, Glaurung’u bulacaksın, çünkü aynı türden olanlar birlikte yaşar. Ruh ikizin Solucanla yatacaksın ve onunla aynı karanlıkta çürüyeceksin!” Sonra Gurthang’ı kaldırdı, Brandir’i biçti ve öldürdü. Ama insanlar gözlerini bu işten sakladılar ve o dönüp Nen Girith’ten uzaklaşırken, dehşetle ondan kaçtılar.

Sonra Túrin aklını yitirmiş gibi yabani ormana daldı, bir Orta Dünya’ya ve tüm insan hayatına küfrediyor, bir Níniel’e yakarıyordu. Ama sonunda ıstırabından kaynaklanan delilik geçtiğinde, bir süre oturup yaptıklarını düşündü ve kendi sesinin haykırdığını duydu: “O Saklı Krallık’ta yaşıyor ve güvende!” Ve şimdi, tüm hayatı yıkılmış olsa da, oraya gitmesi gerektiğini düşündü; çünkü Glaurung’un yalanları onu her zaman yolundan saptırmıştı.

Bu yüzden kalktı ve Teiglin Geçitlerine gitti ve Haudh-en-Elleth'ten geçerken haykırdı: "Ejderhaya kulak vermemin bedelini acı acı ödedim, Ey Finduilas! Şimdi bana öğüt ver!"

Ama, daha bağırırken, iyice silahlanmış on iki avcının geçitleri aştığını gördü ve gelenler elfti, yaklaştıklarında bir tanesini tanıdı, çünkü Thingol'un başavcısı Mablung'du. Mablung onu selamladı: "Túrin! Nihayet karşılaştığımız iyi oldu. Seni aramaktaydım ve seneler sana ağır gelmiş olsa da, seni canlı bulduğuma memnunum."

"Ağır!" dedi Túrin. "Evet, Morgoth'un ayakları kadar ağır. Ama beni canlı bulduğuna sevindiysen, Orta Dünya'da bu fikirde olan son kişisin. Neden?"

"Aramızda saygı görmektesin zira," diye yanıt verdi Mablung; "ve her ne kadar pek çok tehlikeden kurtulmuş olsan da, sonunda ölmenden korkuyordum. Glaurung'un öne çıkışını seyrettim ve şer dolu amacına ulaştığını ve artık efendisine döneceğini sandım. Lâkin o Brethil'e döndü; ve keza, gezginlerden, Nargothrond'un Kara Kılıcı'nın orada tekrar ortaya çıktığını ve orkların oranın sınırlarından ölüm gibi sakındığını öğrendim. İşte o vakit içim dehşetle doldu ve kendi kendime şöyle dedim: 'Eyvah! Glaurung Túrin'i bulmak için orklar'ının gitmeye cüret edemediği yere gidiyor.' Bu yüzden, seni uyarmak ve sana yardım etmek için elimden geldiğince çabuk geldim."

"Çabuk, ama yeterince çabuk değil," dedi Túrin. "Glaurung öldü."

Bunun üzerine elfler ona hayretle baktılar ve, "Büyük Solucan'ı öldürdün! İsmin elfler ve insanlar arasında her daim övülecek!" dediler.

"Umurumda değil," dedi Túrin. "Çünkü yüreğim de öldü. Ama madem Doriath'tan geldiniz, bana ailemden haber verin. Çünkü Dor-lómin'deyken bana onların Saklı Krallık'a kaçtığını söylediler."

Elfler yanıt vermedi, ama sonunda Mablung konuştu: "Ejderhanın gelişinden evvelki sene öyle yaptılar. Lâkin, heyhat, artık orada değiller!" Bunun üzerine Túrin'in yüreği durdu, çünkü sonuna dek peşini bırakmayacak olan, talihin ayak seslerini duyabiliyordu. "Konuşmaya devam et!" diye haykırdı. "Çabuk ol!"

"Seni aramak için yabana gittiler," dedi Mablung. "Biz gitmemelerini öğütledik; ama Kara Kılıç'ın sen olduğu öğrenilince, ille Nargothrond'a yol

almak istediler; ve Glaurung geldi ve tüm korumaları dağıldı. O vakitten beri Morwen'i gören olmadı; ama Niënor'un üzerine bir uyuşukluk gelmişti ve yabani bir geyik gibi ormanın içlerinden kuzeye kaçtı ve kayboldu." Bunun üzerine Túrin yüksek ve tiz bir kahkaha atarak elfleri şaşırttı. "Ne şaka, değil mi?" diye bağırdı. "Ey güzel Niënor! Demek Doriath'tan ejderhaya ve ejderhadan bana kaçtı. Talihin ne tatlı bir lütfu! Böğürtlen kadar esmerdi, saçları simsiyahtı; ve bir elf çocuğu kadar narindi, başkasıyla karıştırmak imkansızdı!"

Bunun üzerine Mablung şaşırdı: "Lâkin burada bir hata var. Kız kardeşin anlattığın gibi değildi. Uzun boyluydu, gözleri maviydi, saçları altın rengiydi, babası Húrin'in kadın hali gibiydi. Onu görmüş olamazsın!"

"Olamaz mıyım, olamaz mıyım, Mablung?" diye haykırdı Túrin. "Ama neden olmasın? Çünkü, bak, ben körüm! Bilmiyor muydun? Kör, kör, çocukluğumdan beri Morgoth'un kara sisinde el yordamı ile ilerliyorum! Bu yüzden, bırakın beni! Gidin, gidin! Doriath'a dönün, umarım kış kurutur orayı! Menegroth'a lanet olsun! Görevinize lanet olsun! Eksik olan tek şey buydu. Artık gece çöküyor."

Sonra, rüzgar gibi kaçtı onlardan ve elflerin içi hayret ve korkuyla doldu. Ama Mablung, "Bizim bilmediğimiz, tuhaf ve korkunç bir şey olmuş," dedi. "Onu takip edelim, elimizden geliyorsa yardımcı olalım: çünkü onun çılgına döndüğünü ve aklının yerinde olmadığını biliyoruz."

Ama Túrin onlardan önce koşup Cabed-en-Aras'a vardı ve kıpırdamadan durdu; ve suların kükremesini duydu ve yakındaki, uzaktaki, tüm ağaçların kurumuş olduğunu, yazın ilk günlerinde kış çökmüş gibi, kuru yapraklarının yasla düşmekte olduğunu gördü.

"Cabed-en-Aras, Cabed Naeramarth!" diye haykırdı. "Níniel'in yıkandığı sularını kirletmek istemem. Çünkü bütün işlerim uğursuz oldu ve en kötüsü de en sonuncusuydu."

Sonra kılıcını çekti ve, "Selam Gurthang, ölüm demiri, artık yalnızca sen kalacaksın!" dedi. "Ama, seni kullanan elden başka ne bey, ne sadakat bilirsin? Sen hiçbir kandan kaçınmazsın. Túrin Turambar'ı alır mısın? Beni çabuk öldürür müsün?"

Ve kılıç, soğuk bir sesle çınlayarak yanıtladı: "Evet, kanını içerim, ki efendim Beleg'in ve haksız yere öldürülen Brandir'in kanını unutabileyim.

Seni çabuk öldüreceğim.”

Sonra Túrin kabzayı yere yasladı ve kendini Gurthang’ın ucuna fırlattı ve kara kılıç onun canını aldı.

Ama Mablung geldi ve ölü yatan Glaurung’un iğrenç şekline, sonra Túrin’e baktı ve üzüldü, Nirnaeth Arnoediad’da gördüğü Húrin’i ve ailesinin korkunç kaderini düşündü. Elfler orada dururken, insanlar ejderhaya bakmak için Nen Girith’e geldiler ve Túrin Turambar’ın hayatının nasıl bir sona vardığını görünce ağladılar; ve sonunda Túrin’in sözlerinin sebebini öğrenen elfler dehşete düştüler. Mablung acı acı konuştu: “Húrin’in Çocuklarının kaderine ben de karıştım ve böylece, sözlerimle, sevdiğim birini öldürdüm.”

Sonra Túrin’i yerden kaldırdılar ve kılıcının paramparça olduğunu gördüler. Böylece, sahip olduğu her şey yok olmuş oldu.

Pek çok elin çabasıyla odun topladılar ve yüksekçe yığdılar ve büyük bir ateş yakıp ejderhanın leşini yok ettiler, ta ki ejderha küle dönene, kemikleri ufalanana kadar, ve o mekan ondan sonra hep çıplak ve kıraç kaldı. Ama Túrin’i, öldüğü yerde, yüksek bir höyüğün içine koydular ve Gurthang’ın tüm parçalarını da yanına bıraktılar. Ve bütün bunlar bittiği zaman, elf ve insan ozanları ağıt yaktı, Turambar’ın yiğitliğini ve Níniel’in güzelliğini anlattılar. Sonra büyük, gri bir taş getirildi ve höyüğün üzerine yerleştirildi; ve elfler taşın üzerine, Doriath rünleri ile şunları kazıdı:

TÚRİN TURAMBAR DAGNİR GLAURUNGA

ve altına şunları eklediler:

NİËNOR NÍNİEL

Ama Niënor orada değildi, Teiglin'in soğuk sularının onu nereye götürdüğü de öğrenilemedi.

Húrin'in Çocuklarının Hikayesi, Beleriand'ın bütün türkülerinin en uzunu, burada sona eriyor.

> Túrin ile Niënor'un ölümlerinden sonra, Morgoth kötü amacını daha da ilerletmek için Húrin'i tutsaklıktan salıverdi. Húrin dolana dolana Brethil Ormanı'na vardı ve akşam vakti Teiglin Geçitlerine, Glaurung'un yakıldığı yere, Cabed Naeramarth'ın kenarına dikilmiş büyük taşa geldi. Olanlar aşağıda anlatılmaktadır.

Ama Húrin taşa bakmadı, çünkü orada yazılı olanları biliyordu; ve gözleri yalnız olmadığını görmüştü. Taşın gölgesinde, dizleri üzerine çöküp eğilmiş biri vardı. Yaşlılıktan tükenmiş evsiz bir gezgin gibi görünüyordu, Húrin'in gelişine aldırmayacak kadar bitkindi; ama üzerindeki paçavralar bir kadın elbisesinin kalıntılarıydı. Húrin orada uzun uzun, sessizce durdu ve sonunda kadın lime lime başlığını arkaya atarak, uzun zaman avlanmış bir kurdunki gibi perişan, aç yüzünü yavaşça kaldırdı. Kırlaşmıştı, keskin bir burnu, kırık dişleri vardı ve ince eliyle pelerininin göğsünü pençeledi. Ama aniden gözleri Húrin'inkilere dikildi ve o zaman Húrin onu tanıdı; çünkü artık vahşi ve korku dolu olsalar da, hâlâ içlerinde dayanılmaz bir ışık parıldıyordu: uzun zaman önce ona adını kazandıran elf ışığı, Eledhwen, eski günlerin ölümlü kadınlarının en gururlusu.

"Eledhwen! Eledhwen!" diye haykırdı Húrin; ve Eledhwen kalkıp, öne doğru sendeledi, Húrin onu yakalayıp kollarına aldı.

"Sonunda geldin," dedi Morwen. "Çok uzun zaman bekledim."

"Karanlık bir yoldu. Gelebildiğimde geldim," diye yanıt verdi Húrin.

"Ama geç kaldın," dedi Morwen, "çok geç. Onları kaybettik."

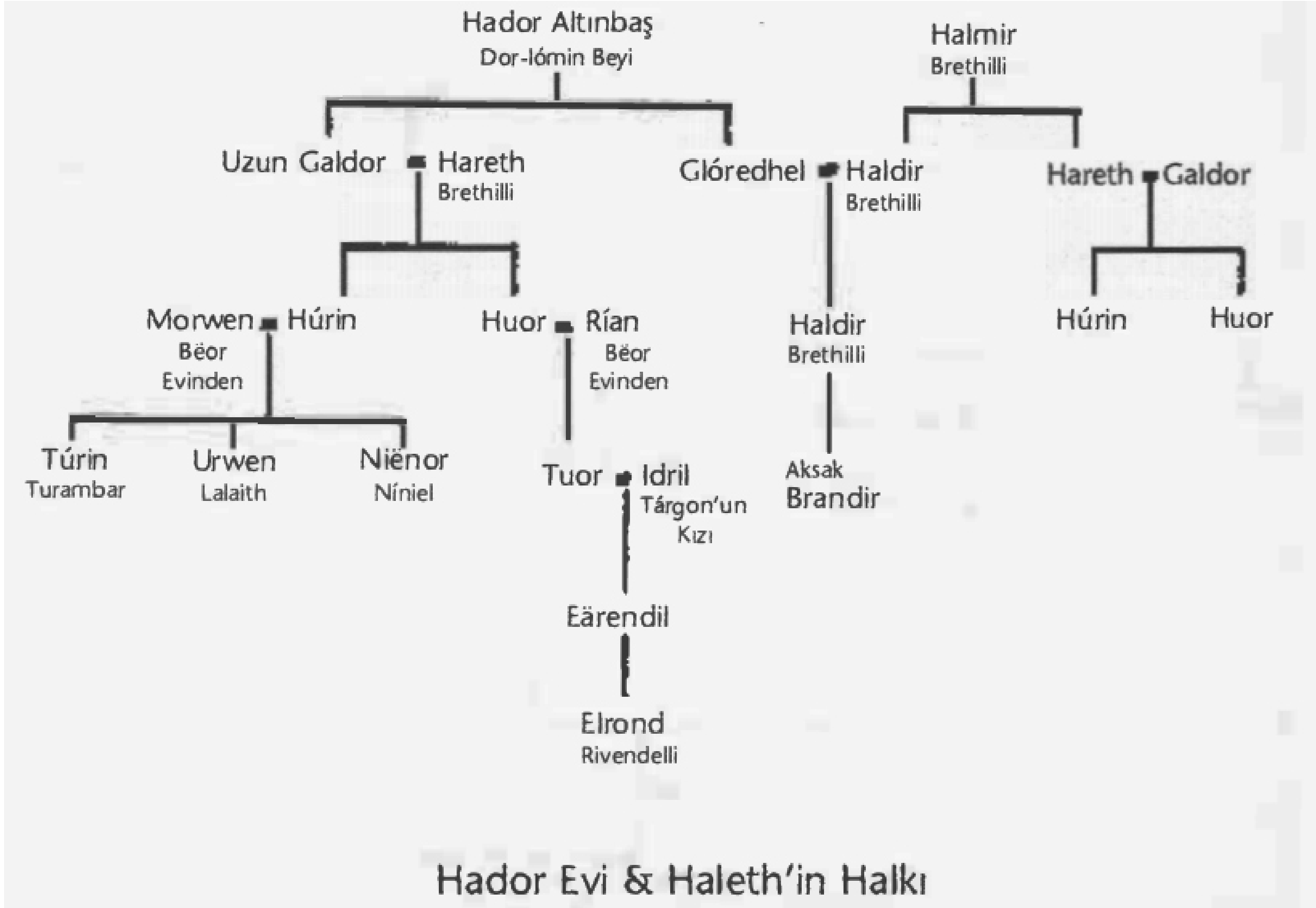
"Biliyorum," dedi Húrin. "Ama seni kaybetmedim."

“Az kaldı,” dedi Morwen. “Bittim artık. Güneşle gideceğim. Onları kaybettik.” Pelerinini kavradı. “Çok az zaman kaldı,” dedi. “Biliyorsan, anlat bana! Kızımız oğlumuzu nasıl buldu?”

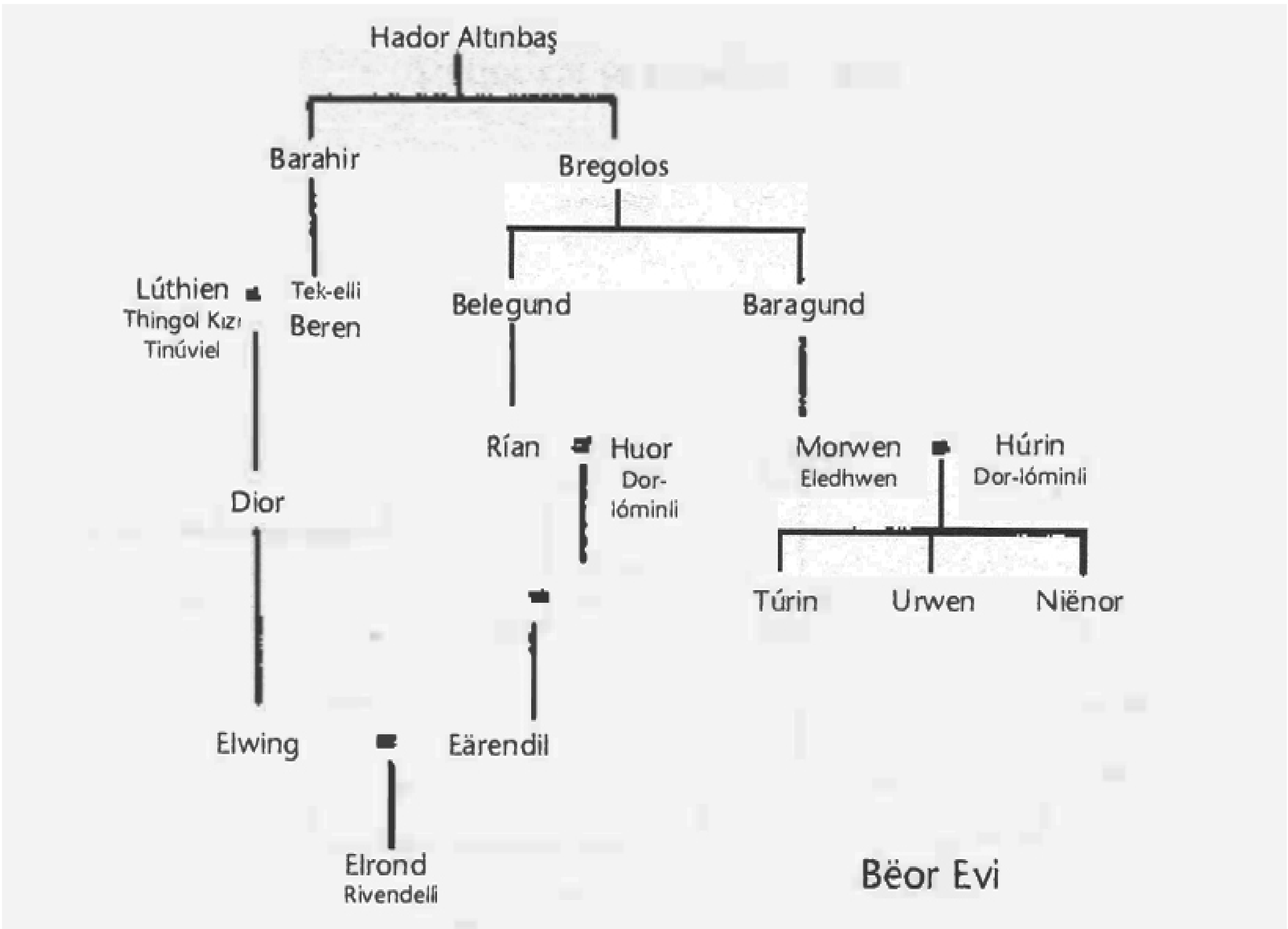
Ama Húrin yanıt vermedi ve Morwen’i kollarına alarak taşın yanına oturdu; ve bir daha konuşmadılar. Güneş battı ve Morwen içini çekerek Húrin’in elini tuttu ve kıpırtısız kaldı; ve Húrin onun öldüğünü anladı.

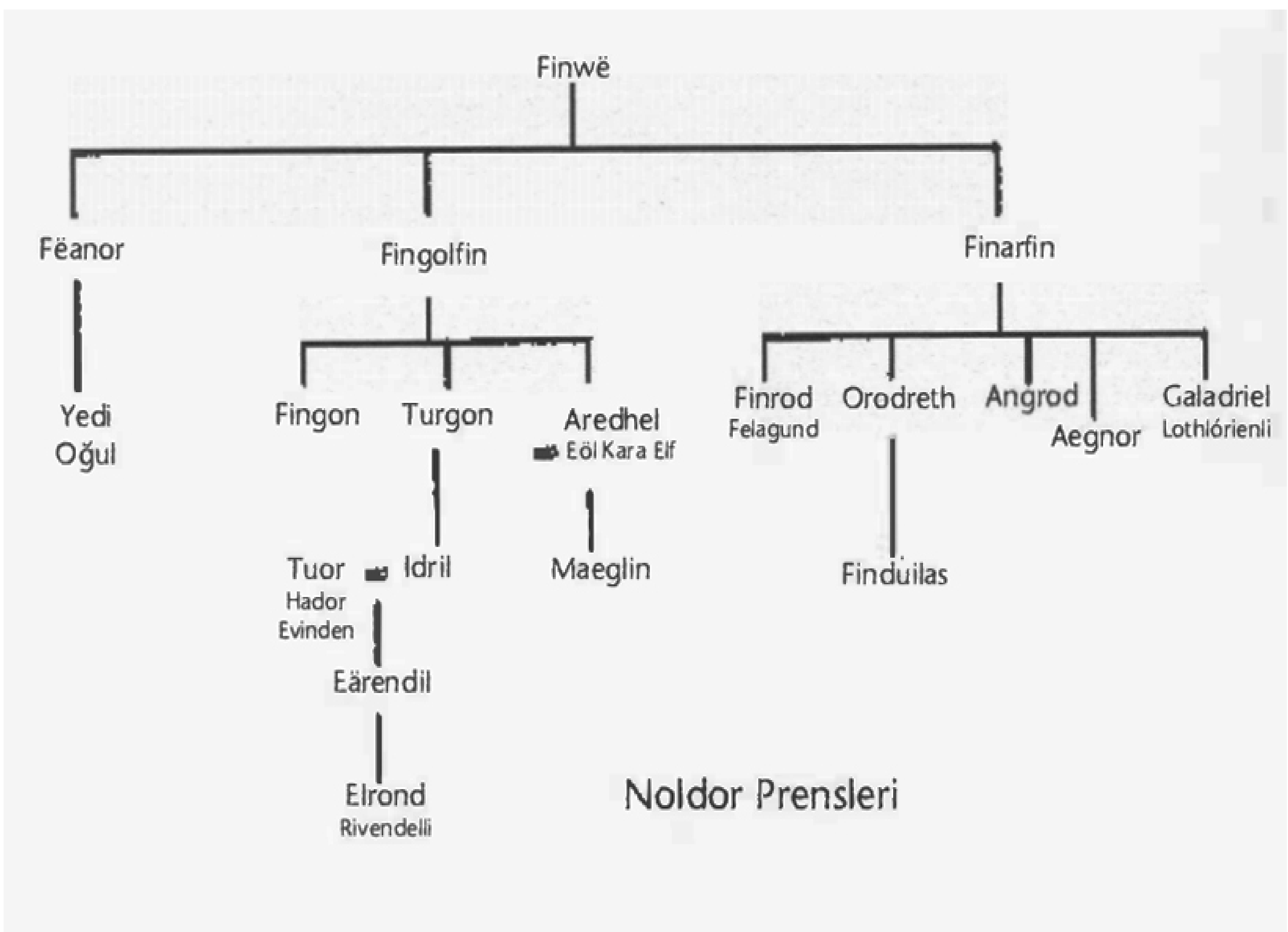

SOYAĞAÇLARI

Hador Evi & Haleth'in Halkı

Hador Altınbaş
Barahir
Bregolos
Lúthien
Thingol Kızı
Tinúviel
Tek-elli
Beren
Belegund
Baragund
Rían
Huor
Dor-
lóminli
Morwen
Eledhwen
Húrin
Dor-lóminli
Dior
Túrin
Urwen
Niënor
Elwing
Eärendil
Elrond
Rivendelli
Bëor Evi

Finwë
Fëanor
Fingolfin
Finarfin
Yedi Oğul
Fingon
Turgon
Aredhel
Eöl Kara Elf
Finrod Felagund
Orodreth
Angrod
Aegnor
Galadriel Lothlórienli
Tuor Hador Evinden
Idril
Maeglin
Finduilas
Eärendil
Elrond Rivendelli
Noldor Prensleri

EKLER

(1)

BÜYÜK HİKAYELERİN EVRİMİ

Çok eskilerde geçen bu birbiriyle ilgili ama bağımsız hikayeler, Valar'ın, Valinor'daki elflerin ve insanların, ve Büyük Toprakların uzun ve karmaşık hikayesinden ayrı duruyordu; ve *Kayıp Öyküler'*i tamamlamadan bırakmasından sonraki senelerde, babam düzyazıyı bırakıp, *Húrin'in oğlu Túrin ile Ejderha Glórund* başlıklı uzun bir şiir üzerinde çalışmaya başladı ve daha sonra gözden geçirilmiş bir versiyonda ismini *Húrin'in Çocukları* olarak değiştirdi. Bu, 1920'lerin başlarında, babamın Leeds Üniversitesi'nde çalıştığı bir dönemde oluyordu. Bu şiirde eski İngilizcedeki ses yinelemeli vezni *(Beowulf ve* diğer Anglo-sakson şiirlerindeki vezni) kullanıyor, eski şairlerin uyduğu vurgu ve "ön uyak" biçimini çağdaş İngilizceye oturtuyordu: farklı farklı biçimlerde, *Beorhtnoth'un Eve Dönüşü*'nden Pelennor Çayırlarındaki muharebede ölen insanlar için bir ağıta kadar, büyük ustalıkla yaptığı bir iş. Ses yinelemeli *Húrin'in Çocukları*, bu vezinle yazılmış en uzun şiiriydi ve iki bin dizeden fazlaydı; ama onu öyle savurgan bir ölçekte düşünmüştü ki, uzunluğuna rağmen, bıraktığında ejderhanın Nargothrond'a saldırmasından öteye gidememişti. Henüz *Kayıp Öyküler*'e eklenecek çok şey varken, bu ölçekte devam ederse, binlerce satır daha gerekecekti; anlatımın başlarında terk edilmiş ikinci bir versiyon ise, o noktada ilk versiyondan iki kat uzundu.

Hürin'in Çocukları efsanesinin, babamın ses yinelemeli şiir olarak yazdığı kısmı, *Kayıp Öyküler Kitabı*'ndaki eski hikaye, ciddi biçimde genişlemiş ve detaylandırılmıştı. En önemlisi de, büyük yeraltı kale-şehri Nargothrond ve hükümranlığı altındaki geniş topraklar (yalnızca Túrin ile Niënor efsanesinde değil, Orta Dünya'nın Kadim Günlerinin tarihinde de ana unsurlardan biri) ortaya çıkmıştı, Nargothrond Elflerinin işlediği toprakların tarifi kadim dünyadaki "barış zamanı zanaatleri" hakkında, benzeri pek az ve seyrek bulunan, nadir bir fikir veriyordu. Narog Irmağı boyunca güneye gelen Túrin ile yoldaşı (bu kitaptaki metinde, Gwindor) Nargothrond'un girişindeki toprakları görünüşte terk edilmiş bulur:

... sevecenlikle işlenmiş bir diyara geldiler;
çiçekli koruluklardan ve güzel tarlalardan geçerek
yol aldılar ve ahaliden yoksun buldular
Narog'un otlaklarını, meralarını ve çimenliklerini,
tepelerle ırmağın arasındaki, ağaçlarla kuşatılmış
verimli tarlaları. Çapalar aldırışsızca
tarlalara fırlatılmış, yeşil meyve bahçelerindeki
uzun ollarının arasına düşmüştü merdivenler;
oradaki bütün ağaçlar dolaşık başlarını çevirip
gizlice süzdü onları, ve uykulu otlar
kulak verdi onlara; ama toprağa ve yaprağa
öğle güneşi parlasa da, onların dalları buz kesmişti.

Ve böylece, iki gezgin, Narog boğazındaki Nargothrond kapılarına gelir:

Orada, dimdik duruyordu tepelerin
güçlü omuzları, hızlı sulara doğru sarkarak;
ağaçlara sarınmış dik bir taraça,
geniş ve dolambaçlı, aşınıp kayganlaşmış,
eğimli uçurumun yüzüne oyulmuştu.
Orada karanlık ve loş, devasa kapılar
oturtulmuştu yamaca; dev gibiydi kütükleri,
direkleri ve kirişleri ağır taşlandı.

Elfler tarafından yakalanıp kapıdan içeri alınırlar, kapılar arkalarından kapanır:

Devasa kapı gıcırdadı ve gümbürdedi
büyük, menteşeler üzerinde; inleyen bir sesle
gökgürüllüsü gibi kapandı,
ve görünmez çatıların altındaki boş koridorlarda
korkunç yankılar gürledi ve yayıldı;

Işık, söndü. Sonra nöbetçiler
kör ayaklarına yol göstererek,
uzun ve dolambaçlı, karanlık, yollardan geçirdiler,
ta ki alev alev meşalelerin solgun ışıltısı
ileriyi aydınlatana dek,; kesik kesik mırıltılar
kalabalık, bir toplantı varmış gibi pek çok sesten
işittiler seğirtirken. Çatı birden yükseldi
keskin bir dönemeçten sonra hayretle
ciddi, sessiz bir meclis gördüler,
karanlık tonozlu uzak kubbelerin altında
devasa alacakaranlıkta yüzlerce kişi
Sessizce bekliyordu.

Ama bu kitapta yer alan metinde, tek anlatılan şu (s. 181):

Sonra kalktılar ve Eitlıel İvrin'den ayrılarak, Narog kıyıları boyunca güneye doğru yol aldılar, ta ki elf izcileri tarafından yakalanana ve tutsak edilerek gizli kaleye getirilene dek.

Túrin Nargotlırond'a bu şekilde geldi."

Bu nasıl oldu? Aşağıda bu soruyu yanıtlamaya çalışacağım.

Babamın Túrin hakkındaki yinelemeli vezinli şiiri Leeds'te yazdığı ve 1924'ün sonunda ya da 1925'in başında bıraktığı hemen hemen kesin; ama neden böyle yaptığı bilinmiyor. Ama bundan sonra ne yaptığı sır değil: 1925 yazında, tamamen farklı bir vezinle, sekiz heceli uyaklı beyitlerle, *Leithian Türküsü* "Tutsaklıktan Kurtuluş" adlı yeni bir şiire başladı. Böylece, daha önce de belirttiğim gibi, seneler sonra 1951 senesinde, tamamen bağımsız, tutarlı, ama "genel tarihle" bağlantılı olarak tarif ettiği bir başka hikayeye başlamış oldu; çünkü *Leithian Türküsü* Beren ile Luthien efsanesidir. Bu, ikinci uzun şiir üzerinde altı sene çalıştı ve Eylül 1931'de, 4000'den fazla dize yazdıktan sonra, onu da bıraktı. Ardından geldiği ve yerini aldığı *Húrin'in Çocukları* şiiri gibi, bu şiir de Beren ile Luthien ile ilgili *Kayıp Öykü*'deki efsanenin evrimi açısından dikkate değer bir ilerlemeyi temsil ediyordu.

'1926'da, *Leithian Türküsü'*nü geliştirirken, özellikle Birmingham'daki King Edward okulunda öğretmeni olan R.W. Reynolds için yazdığı, “Túrin ile Ejderha'nın yinelemeli vezinli versiyonunun zeminini açıklama” amaçlı, bir “Mitolojinin Taslağı” yazdı. Basıldığında yirmi sayfaya varan bu kısa müsveddenin, geniş zaman kipinde ve özlü bir tarzda, bir özet olarak yazıldığı açıktır; ama (henüz bu isim verilmemiş olsa da) sonraki “Silmarillion” versiyonlarının başlangıç noktasıydı. Ama, mitolojik kavramların hepsi bu metinde ortaya konmuş olsa da, şeref yerinin Túrin'in hikayesine ait olduğu açıktı —gerçekten de, müsveddenin başlığı, onu yazma amacına uygun bir biçimde, '“Húrin'in Çocukları'na özel bir atıfla, mitolojinin taslağı” idi.

1930'da, çok daha zengin bir çalışma geldi, *Quenta Noldorinwa* (Noldor tarihi: çünkü “Silmarillion”un ana teması Noldor elflerinin tarihidir). Bu tamamen Taslak'tan alınmıştı ve ilk metni iyice genişletmiş ve çok daha nihai bir tarzda yazmış olsa da, babam *Quenta'*yı yine de daha çok, *özetleyici* bir çalışma, çok daha zengin anlatımsal kavramların ta kendisi olarak görüyordu: ona verdiği alt başlık bunu çok daha açık göstermektedir, bu alt başlıkta babam bunun “Kayıp Öyküler Kitabı'ndan alınmış kısa bir [Noldor] tarih[i]” olduğunu belirtir.

O sırada *Quenta'*nın, (oldukça yalın da olsa) babamın “hayali dünya”sının tüm boyutlarını temsil ettiği akılda tutulmalıdır. Daha sonra olduğu gibi, Birinci Çağ'ın tarihi değildi, çünkü henüz ne İkinci Çağ, ne de Üçüncü Çağ vardı; Númenor yoktu, hobbitler yoktu ve elbette Yüzük yoktu. Tarihçe, Morgoth'un sonunda diğer tanrılar (Valar) tarafından alt edildiği ve onlar tarafından “Zamansız Gece Kapısı'ndan, Dünyanın Duvarlarının ardındaki Boşluk'a atıldığı” Büyük Savaş'la bitiyordu; ve babam *Quenta'nın* sonunda şöyle yazmıştı: “Batı dünyasının kuzey bölgelerindeki günlerden önceki günlerin *hikayesinin sonu* böyledir.”

Bu yüzden, yazdığı, (Taslak'tan sonra) “Silmarillion”a dair tek tamamlanmış metnin, 1930 tarihli *Quenta* olması gerçekten de tuhaf gelir; ama genellikle olduğu gibi, çalışmalarının evrimini belirleyen dış baskılardı. 1930'un sonlarına doğru, *Quenta'nın* ardından, sonunda *Quenta Silmarillion, Silmarillerin Tarihi* başlığını taşıyan, güzel bir müsvedde halinde, yeni bir versiyon geldi. Bu, önceki *Quenta Noldorinwa*'dan çok daha uzundu ya da uzun olacaktı, ama çalışmanın, (tam olarak anlatılmış olsalar bambaşka nitelikte ve ölçekte olacak olan) mitleri ve efsaneleri

özetler niteliği kaybolmamıştı ve bu yine başlıkta tarif edilmekteydi: *“Quenta Silmarillion...* Bu, pek çok eski hikayeden oluşan, *kısa bir tarihçedir,* çünkü içerdiği tüm konular eskilere dairdir ve Batı Eldar’ı arasında, başka tarihçelerde ve şarkılarda daha kapsamlı olarak hâlâ anlatılmaktadır.”

Babamın *Silmarillion* hakkında görüşünün, çalışmanın 1930 senesindeki *Quenta* aşaması denebilecek müsveddenin belli bir amaca hizmet eden bir özet olarak başlamış, ama aşamalar halinde genişleyip, rafine edilip, özet görünümünü kaybetmiş, ama yine de baştaki biçiminde bulunan karakteristik “tekdüze” havasını korumuş olduğu gerçeğinden kaynaklanmış olması en azından olası görünüyor. Başka bir yerde şöyle yazmıştım: *“Silmarillion'un,* arkasında şiir ve ‘irfan’ çağları olduğunu ima eden, veciz ve özlü biçimi ve tarzı, onları anlatırken bile, bir ‘anlatılmamış hikayeler’ duygusu uyandırıyor; ‘mesafe’ asla kaybolmuyor. Anlatımsal bir aciliyet, yakın ve bilinmeyen bir olayın baskısı ve korkusu yok. Silmarilleri, Yüzük’ü gördüğümüz gibi görmüyoruz.”

Bununla birlikte, bu biçimde yazılmış olan *Quenta Silmarillion,* 1937’de ani, ve sonradan anlaşıldığı gibi nihai bir sona erişti. O senenin 21 Eylül’ünde, George Allen and Unwin *Hobbit’*i yayımladı ve bundan kısa süre sonra, yayıncının daveti üzerine, babam bir dizi müsvedde yolladı ve bunlar 15 Kasım 1937’de Londra’ya teslim edildi. Bunların arasında, gittiği yere kadar, bir sayfanın dibinde cümle ortasında sona eren *Quenta Silmarillion* da vardı. Ama müsveddeyi gönderdikten sonra bile, babam müsvedde üzerinde çalışmaya devam etti ve Túrin’in Doriath’tan kaçışını ve haydut hayatını seçmesini anlattı:

... o diyarın sınırlarını geçerek, o kötü günlerde yabanda saklanan evsiz ve çaresiz insanlardan kendine bir çete topladı; ve elf, insan ya da ork, yollarına çıkan herkese saldırdılar.

Bu, bu kitabın 110. sayfasında, *Túrin Haydutlar Arasında* bölümünün başında yer alan pasajın öncüsüdür.

Babam bu sözlere erişmişti ki, *Quenta Silmarillion* ve diğer müsveddeler ona iade edildi; ve üç gün sonra, 19 Aralık 1937’de, Allen and Unwin’e

yazarak şöyle dedi: “Hobbitler hakkında yeni bir hikayenin ilk bölümünü yazdım —‘Uzun zamandır beklenen bir parti’.”

Sürekli ve devamlı evrimleşen *Silmarillion'*un özet *Quenta* biçimi bu noktada, tam da kanatlanıp uçmuşken, Túrin’in Doriath’tan ayrılışıyla sona erdi. Sonraki yıllarda, o noktadan sonraki tarihçe basit, sıkıştırılmış ve geliştirilmemiş haliyle, 1930’un *Quenta'*sı olarak donup kaldı ve bu arada *Yüzüklerin Efendisinin* yazılışı ile İkinci ve Üçüncü Çağlar doğdu. Ama o ileri tarih, kadim efsaneler için çok önemliydi, çünkü (baştaki *Kayıp Öyküler Kitabı’*ndan alınmış) bitiş hikayeleri Túrin’in babası Húrin’in, Morgoth onu salıverdikten sonraki korkunç tarihini ve Nargothrond, Doriath ve Gondolin’deki elf krallıklarının yıkılmasını anlatıyordu. Bundan binlerce sene sonra, Gimli bu hikayelerin şarkısını Moria madenlerinde söylüyordu:

Dünya saftı, dağlar yüce mi yüce;
O eski günlerde, çok daha önce
Devrilişinden Nargolbrond’un yüce kralının
Ve göçmesinden Gondolin’in
Batı denizlerinin ötesine...

Ve bu, hepsinin baş tacı ve tamamlanması olacaktı: Morgoth’un gücüne karşı uzun bir mücadele veren Noldor Elflerinin sonu, ve Húrin ile Túrin’in o hikayede oynadıkları rol; ve alev alev yanan Gondolin yıkıntılarından kaçan Eërendil’in hikayesi ile sona erecekti.

Seneler sonra, 1950 senesinin başlarında, *Yüzüklerin Efendisi* tamamlandığı zaman, babam enerjisini ve özgüvenini artık “Birinci Çağ” haline dönüşmüş olan, “Kadim Günler Meselesi”ne çevirdi; ve hemen sonraki senelerde, uzun zamandır kenarda bekleyen pek çok eski müsveddeyi ele aldı. *Silmarillion’*a dönerek, güzel *Quenta Silmarillion* müsveddesini düzeltti ve genişletti; ama bu gözden geçirme süreci 1951’de, 1937 senesinde “Hobbitler hakkında yeni bir hikaye” başladığında bıraktığı yerde, Túrin’in hikayesine gelemeden sona erdi.

*Leithian Türküsü'*nü (Beren ile Luthien'in hikayesini anlatan, 1931'de bıraktığı, uyaklı şiiri) gözden geçirmeye başladı. Şiir kısa zamanda, hemen hemen yeni, çok daha başarılı bir şiir oldu; ama bu işi de yavaş yavaş bıraktı ve sonunda nihai olarak terk etti. Türkü'nün yeniden yazılmış haline dayalı, Beren ile Luthien hakkında, uzun bir düzyazı destana girişti; ama bunu da bıraktı. Böylece, peş peşe giriştiği çalışmaların yansıttığı, "büyük hikayelerin" birincisini dilediği gibi bir ölçekte yazma arzusunu hiç yerine getiremedi.

O dönemde, bir kez daha Gondolin'in Düşüşü hakkındaki "büyük hikayeye" döndü. Hikaye hâlâ yalnızca, otuz beş sene öncesinin *Kayıp Öyküler'*inde ve birkaç sayfa olarak 1930 senesinin *Quenta Noldorinwa*'sında geçiyordu. Anlatım ve ilgili konularda yeteneğinin zirvesindeyken, bu, 1920'de Oxford'daki kolejinde Makale Derneği'ne okuduğu ve Kadim Günlere dair imgelemindeki yaşamsal unsurlardan biri olarak kalan, olağanüstü hikayenin sunumu olacaktı.

Túrin'in hikayesi ile bağlantısını, Túrin'in babası Húrin ile erkek kardeşi, Tuor'un babası Huor oluşturuyordu. *Húrin'in Çocukları'*nda anlatıldığı gibi (s. 37-38), Húrin ve Huor gençliklerinde, yüksek dağlardan oluşan bir halkanın gizlediği elf şehri Gondolin'e girerler; ve daha sonra, Sayısız Gözyaşı Savaşı'nda, bir kez daha Gondolin Kralı Turgon ile karşılaşırlar ve Turgon onlara şöyle der (s. 64): "Artık Gondolin daha fazla gizli kalamaz ve keşfedildiğinde düşecektir." Ve Huor şöyle yanıt verir: "Ama birazcık daha dayanırsa, evinden elflerin ve insanların umudu çıkacaktır. Sana, ölümün gözleriyle bakarken, şunu söylüyorum, beyim: şimdi sonsuza dek ayrılacak olsak da, beyaz duvarlarınızı bir daha görmeyecek olsam da, senden ve benden yeni bir yıldız doğacak."

Túrin'in kuzeni Tuor Gondolin'e gelip, Turgon'un kızı Idril'le evlendiğinde bu kehanet yerine gelir; çünkü oğullan Eärendil'dir: Gondolin'den kaçıp kurtulmayı başaran "yeni yıldız", "elflerin ve insanların umudu". Bu, babamın muhtemelen 1951'de başladığı, *Gondolin'in Düşüşü* destanında olacaktır, babam Tuor ile ona rehberlik eden elf yoldaşı Voronwë'nin yolculuklarını anlatır; yolda, yabanda yalnızlarken, ormandan bir feryat gelir:

Ve beklerlerken ağaçların arasından biri çıktı, onun uzun boylu, siyahlara bürünmüş, uzun kılıcını çekmiş bir insan olduğunu gördüler; ve şaşırdılar,

çünkü kılıcın çeliği de siyahtı, ama kenarları parlak ve soğuk bir ışıkla ışıldıyordu.

Bu, Nargothrond yağmasından kaçan Túrin'di (s. 260- 207); ama o geçerken Tuor ile *Voronwë* onunla konuşmadılar, "Nargothrond'un düştüğünü ve bunun Húrin oğlu Túrin, Kara Kılıç olduğunu bilmiyorlardı. Bu yüzden, aynı kandan gelen Túrin ile Tuor'un yolları yalnızca bir anlığına kesişti ve bir daha kesişmedi."

Yeni Gondolin hikayesinde, babam Tuor'u Kuşatan Dağlarda, ovanın üzerinden Saklı Şehir'i görebileceği bir yere getirdi; ve ne yazık ki orada bıraktı ve daha ileri gitmedi. Böylece, *Gondolin'in Düşüşü* de amacına ulaşmadı; ve daha sonraki çalışmalarında ne Nargothrond'u, ne de Gondolin'i görüyoruz.

Başka bir yerde şöyle demiştim: "Büyük 'müdahale'nin tamamlanması ve *Yüzüklerin Efendisi*'nin çıkışı ile, babam, çok uzun zaman önce *Kayıp Öyküler Kitabı*'nda başladığı gibi geniş bir ölçekte tekrar ele almak üzere, Kadim Günlere döndü. Amacı hâlâ *Qaenta Silmarillion'u* tamamlamaktı; ama ilk biçimlerinden sonra epey gelişmiş olan ve *sonraki bölümlerini ilk biçimlerinden alması gereken* 'büyük hikayeler' hiç bitmedi." Bu yorumlar, "büyük hikayeler"den biri olan *Húrin'in Çocukları* için de geçerlidir; ama babam, sonraki, iyice genişletilmiş versiyonu nihai ve bitmiş biçimine kavuşturamamış olsa da, *Húrin'in Çocukları*'nda çok daha fazla ilerlemişti.

Aynı zamanda, *Leithian Türküsüne* ve *Gondolin'in Düşüşü'ne* de geri dönerken, *Húrin'in Çocukları* üzerinde bir kez daha çalışmaya başladı, ama Túrin'in çocukluğunu atlayarak, hikayenin sonraki kısımları üzerinde, Nargothrond'un yıkımından sonraki korkunç tarihinin doruğu üzerinde çalıştı. Bu, bu kitapta, *Túrin'in Dor-lómin'e Dönüşü*'nden (s. 208) ölümüne kadar olan kısımdır. Babamın, her zamanki, en baştan başlama alışkanlığına uymayarak, bu şekilde çalışmasını açıklayamıyorum. Ama bu sefer müsveddelerinin arasında, daha sonra yazdığı, tarihsiz, Túrin'in doğumundan Nargothrond'un yağmalanmasına kadarki hikayeyi ilgilendiren, eski versiyonların iyice detaylandırıldığı, genişletildiği ve daha önceden görülmeyen bir anlatıma ulaştığı bir deste de bırakmıştır.

Çalışmalarının, hepsi olmasa bile büyük kısmı, *Yüzüklerin Efendisi'*nin yayımlanmasından sonraki bir zaman dilimine aittir. O senelerde, *Húrin'in Çocukları* onun için Kadim Günlerin sonundaki baskın hikaye haline geldi ve uzun süre babam tüm düşüncelerini ona adadı. Ama hikaye karakter ve olay giriftliği açısından büyüdüğünden, artık ona kararlı bir anlatım yapısı kazandırmayı güç buluyordu; gerçekten de, uzun bir pasajda, hikaye, birbiriyle bağlantısız müsveddeler ve konu taslakları halinde kalmıştır.

Ama, *Yüzüklerin Efendisi'nin* tamamlanmasından sonra, *Húrin'in Çocukları'nın* son hali, Orta Dünya'ya dair ana kurgusal anlatımdır; ve Túrin'in hayatı ve ölümü, Orta Dünya halkları içinde başka pek az yerde bulunabilen, ikna edici bir güç ve aciliyet ile aktarılmıştır. İşte bu yüzden, müsveddeleri uzun uzun inceledikten sonra, orijinal olmayan herhangi bir unsur eklemeden, baştan sona sürekli bir anlatım biçimi sağlayan bir metin oluşturmak amacıyla, bu kitabı derlemeye giriştim.

(2)

METNİN OLUŞUMU

Çeyrek yüzyıldan fazla zaman önce yayımlanmış olan *Bitmemiş Öyküler'*de, elfçe *Narn i Chîn Húrin*, yani Húrin'in Çocukları'nın Hikayesi başlığına atıfla Narn olarak bilinen bu hikayenin uzun versiyonundan bir metin yayımladım. Ama bu, farklı farklı içeriklere sahip büyük bir kitaptaki tek bir unsurdu ve metin, kitabın genel amacına ve tarzına uygun bir biçimde, çok eksikti: çünkü, *Narn* metni ile *Silmarillion*'daki daha kısa versiyonu çok benzer olduğundan, ya da belirli bir "uzun" metin verilemeyeceğine karar verdiğimden, bazı önemli pasajları (içlerinden biri oldukça uzundu) çıkarmıştım.

Bu yüzden, bu kitapta, *Narn*'ın biçimi ayrı ayrı açılardan *Bitmemiş Öyküler'*deki metinden farklıdır. Biçimler arasındaki fark kısmen, o kitap yayımlandıktan sonra, çok daha zorlu bir müsvedde karmaşası üzerinde yürüttüğüm çok daha eksiksiz incelemeden kaynaklanmaktadır. Bu inceleme, bazı metinler arasındaki ilişki ve metin sıralamaları konusunda, özellikle de "Túrin Haydutlar Arasında" zaman diliminde efsanenin son derece kafa karıştırıcı bir biçimde evrimi konusunda, farklı sonuçlara götürdü beni. *Húrin'in Çocukları'*nın bu yeni metninin tarifi ve açıklaması aşağıdadır.

Bütün bunlarda önemli bir unsur, yayımlanmış olan *Silmarillion*'un kendine özgü durumudur; çünkü bu Ek'in birinci kısmında belirttiğim gibi, babam 1937'de, *Yüzüklerin Efendisi'*ne başladığında (Túrin'in Doriath'tan kaçtıktan sonra haydut olduğu noktada) *Quenta Silmarillion*'u bırakmıştı. Yayımlanmış çalışmanın anlatımını oluştururken, başta adı "Senelerin Hikayesi" olan, ama art arda gelen versiyonlarda büyüyen, genişleyen ve sonraki *Silmarillion* müsveddelerine paralel, vakayiname tarzı bir anlatıma dönüşen ve Túrin ile Niënor'un ölümlerinden sonra Húrin'in Morgoth

tarafından serbest bırakılmasına dek uzanan *Beleriand Vakayinamelerinden* çok faydalandım.

Bu yüzden, *Narn i Chîn Húrin*'in *Bitmemiş Öykülerdeki* versiyonundan çıkardığım ilk pasaj, Húrin ile Huor'un gençliklerinde yaptıkları Gondolin yolculuğu oldu; ve bunu sırf, hikaye *Silmarillion*'da anlatıldığı için yaptım (s.158-159). Ama babam aslında iki versiyon yazmıştı: içlerinden biri özellikle *Narn*'ın açılışı için düşünülmüştü, ama *Beleriand Vakayinameleri*'ndeki bir pasaja dayalıydı ve gerçekten de, başından sonuna, pek az değişir. *Silmarillion*'da iki metni de kullandım, ama burada *Narn* versiyonunu kullandım.

Bitmemiş Öyküler'deki *Narn*'dan çıkardığım ikinci pasaj, Sayısız Gözyaşı Savaşı metnidir ve bu iptal de aynı sebepten yapılmıştır; burada da, babam iki versiyon yazmıştı ve biri *Vakayinameler*'de yer alır; ve çok daha sonra, ama *Vakayinameler*'i önüne alarak yazdığı İkincisi, ilkini yakından takip eder. Büyük savaşla ilgili, bu ikinci anlatım, yine, özellikle *Narn*'ı oluşturacak bir unsur olarak düşünülmüştür (metnin başlığı *Narn II*'dir, yani *Narn*'ın ikinci bölümü) ve en başta şunu ifade eder (bu kitaptaki metnin 57. sayfasında): "Bu yüzden, burada yalnızca Hador Evi'nin ve Sadık Húrin'in kaderlerini etkileyen eylemler anlatılacaktır." Bu amaçla, babam *Vakayinamelerden* yalnızca "batı savaşı"nın tarifini ve Fingon'un ordusunun yok edilmesini aldı; ve anlatımı bu şekilde sadeleştirip kısaltırken, *Vakayinameler*'de anlatılan savaşın gidişini değiştirdi. Elbette, ben *Silmarillion*'da *Vakayinameler*'i izledim, ama *Narn* versiyonundan da unsurlar aldım; ama bu kitapta, babamın *Narn* için uygun bulduğu metni eksiksiz bir biçimde korudum.

Túrin Doriath'ta bölümünden sonra, yeni metin *Bitmemiş Öyküler*'dekinden oldukça farklı oldu. Burada, çoğu oldukça ham durumda, aynı anlatımsal unsurların farklı gelişim aşamalarındaki hallerini içeren epey metin vardı ve böyle bir durumda, orijinal materyalin nasıl kullanılacağı konusunda farklı bakış açılarına sahip olmak kuşkusuz mümkündür. *Bitmemiş Öyküler*'deki metni düzenlerken, kendime gerektiğinden daha fazla editoryal özgürlük tanıdığımı düşünmeye başladım. Bu kitapta, orijinal müsveddeleri bir kez daha gözden geçirdim ve metni tekrar oluşturdum, pek çok (genelde önemsiz) yerde orijinal sözcükleri yine ekledim, çıkarılmaması gereken cümleleri ya da kısa

pasajları yerine koydum, birkaç hatayı düzelttim ve orijinal metinlerden farklı seçimler yaptım.

Túrin'in hayatının, Doriath'tan kaçışından Amon Rûdh'daki haydut yuvasına kadar, bu döneminin anlatım yapısıyla ilgili olarak, babamın aklında belli anlatımsal "unsurlar" vardı: Túrin'in Thingol'un huzurunda yargılanması; Thingol ile Melian'ın Beleg'e verdiği armağanlar; Túrin'in yokluğunda haydutların Beleg'e kötü davranması; Túrin ile Beleg'in karşılaşması. Bu "unsurları" birbirlerine göre farklı yerlere koyuyor, diyalog pasajlarını farklı bağlamlara oturtuyordu; ama onları kesin bir "plan" —"gerçekten ne olduğunu öğrenmek"— haline getirmekte güçlük çekiyordu. Ama, şimdi açıkça görüyorum ki, epey üzerinde çalıştıktan sonra, haham hikayenin bu kısmını bırakmadan önce, tatmin edici bir yapıya ve sıralamaya ulaşmış; aynı zamanda, *Silmarillion*'un yayıncısı için düzenlediğim, çok daha kısaltılmış biçiminin de bu görüşe uyduğunu düşünüyorum —tek bir farkla.

Bilmemiş Öyküler'de, metindeki üçüncü bir boşluk bulunmakta: hikaye, sonunda Túrin'i haydutların arasında bulan Beleg'in, onu Doriath'a gitmeye ikna edemediği noktada kesiliyor (yeni metinde s. 130-135) ve haydutların Bodur-cücelerle karşılaştığı zamandan devam ediyor. Burada, boşluğu doldurmak için yine *Silmarillion*'a başvurdum; orada, Beleg Túrin'e veda eder, Menegroth'a döner ve "orada Thingol'dan Anglachel adlı kılıcı, Melian'dan ise *lembas* alır." Ama aslında babamın bunu reddettiğini göstermek mümkündür; çünkü "aslında olan" şudur: Thingol Anglachel'i Beleg'e Túrin'in yargılanmasından sonra, Beleg onu bulmak üzere yola koyulmadan önce vermiştir. Bu yüzden, bu kitaptaki metinde, kılıcın armağan edilmesi o noktaya (s. 108) konmuştur ve orada *lembas* armağan edilmesinden bahsedilmez. Daha sonraki pasajda, Beleg Túrin'i bulup Menegroth'a döndüğünde, yeni metinde Anglachel'e atıfta bulunulmamaktadır, elbette, yalnızca Melian'ın armağanından bahsedilmektedir.

Bu noktada, *Bitmemiş Öyküler*'de aldığım, anlatımda parantez açan iki pasajı bu metinden çıkardığımı ifade etmem uygun olur: bunlar Ejder-miğferi'nin Dor-lóminli Hador'un eline geçmesi (*Bitmemiş Öyküler)* ve Saeros'un soyuydu (*Bitmemiş Öyküler).* Aklıma gelmişken, müsveddeler arasındaki bağlantı iyice anlaşıldığında, babamın *Saeros* ismini reddettiği ve yerine *Orgol* —"dilbilimsel bir tesadüf" eseri, eski İngilizcedeki *orgol,*

orgel (kibir) sözcüğüne denk gelmektedir— ismini koyduğu görülmektedir. Ama artık *Saeros'*u çıkarmak için çok geç gibi görünüyor.

*Bitmemiş Öyküler'*de verilmiş haliyle, anlatımdaki ana boşluk yeni metinde, s. 161'den s. 207'ye kadarki kısımda, *Cüce Mîm'e Dair* bölümünün sonundan itibaren, *Yay ve Miğfer Diyarı*, *Beleg'in Ölümü*, *Túrin Nargothrond'da* ve *Nargothrond'un Düşüşü* bölümlerinde doldurulmuştur.

"Túrin destanı"nın bu kısmında, orijinal müsveddeler, hikayenin *Silmarillion'*da anlatılan hali, *Bitmemiş Öyküler'*deki *Narn* hikayesinin ekinde toplanmış bağlantısız pasajlar ve bu kitaptaki yeni metin arasında karmaşık bir ilişki vardır. Babamın, zamanı gelince, Túrin'in "büyük hikayesi"sini tatminkar bir biçimde tamamladığı zaman, ondan, *"Silmarillion* tarzı" daha kısa bir versiyon çıkarmaya niyetlendiğini düşünmüşümdür hep. Ama, elbette, bu olmadı; ben de, bundan otuz sene önce, onun yapmadığı işin benzerini yapmaya çalışmak gibi tuhaf bir işe giriştim: hikayenin en son haline dayanan bir "Silmarillion" versiyonu yazmak, ama bunu "uzun versiyon"un, *Narn'*ın, heterojen malzemesinden çıkarmak. Bu, yayımlanmış *Silmarillion'*da, 21. bölümdür.

Dolayısıyla, *Bitmemiş Öyküler'*deki hikayede bulunan uzun boşluğu bu kitapta dolduran metin, *Silmarillion'da* buna denk gelen pasajla aynı orijinal metinlerden alınmıştır, ama her iki durumda, farklı amaçlar için kullanılmıştır ve yeni metinde, müsveddeler, notlar ve bunların nasıl sıralandığı daha iyi anlaşılarak düzenlenmiştir. Orijinal metinlerden, *Silmarillion'*da çıkarılmış ya da kısaltılmış epey malzeme, bu metinde bulunmaktadır; ama *Silmarillion* versiyonuna ekleme gerekmediği yerlerde (*Beleriand Vakayinamelerinden* alınmış olan, Beleg'in ölümünün hikayesi gibi) o versiyon tekrarlanmıştır.

Sonuç olarak, farklı müsveddeleri bir araya getirirken, orada burada pasajları birbirine bağlamak zorunda kalsam da, burada sunulan uzun metinde, ne kadar ufak olursa olsun, hiçbir ek "icat" bulunmamaktadır. Yine de metin yapaydır, aksi mümkün değildi: özellikle de, bu büyük metin bütünü, asıl hikayenin sürekli evrimini temsil ettiğinden. Kesintisiz bir metnin oluşumu için gerekli olan müsveddeler, aslında daha erken bir aşamaya ait olabilir. Dolayısıyla, daha önceki bir noktadan örnek vermek gerekirse, Túrin'in çetesinin Amon Rûdh tepesine gelmesi, orada buldukları

barınak ve oradaki hayatları ve Dor-Cúarthol diyarının kısa ömürlü başarısı hakkındaki ilk metin Bodur-cüceler ortada yokken yazılmıştı; gerçekten de, Mîm'in zirvenin altındaki evinin tamamen gelişmiş tasviri, Mîm'in kendisinden önce ortaya çıkmıştır.

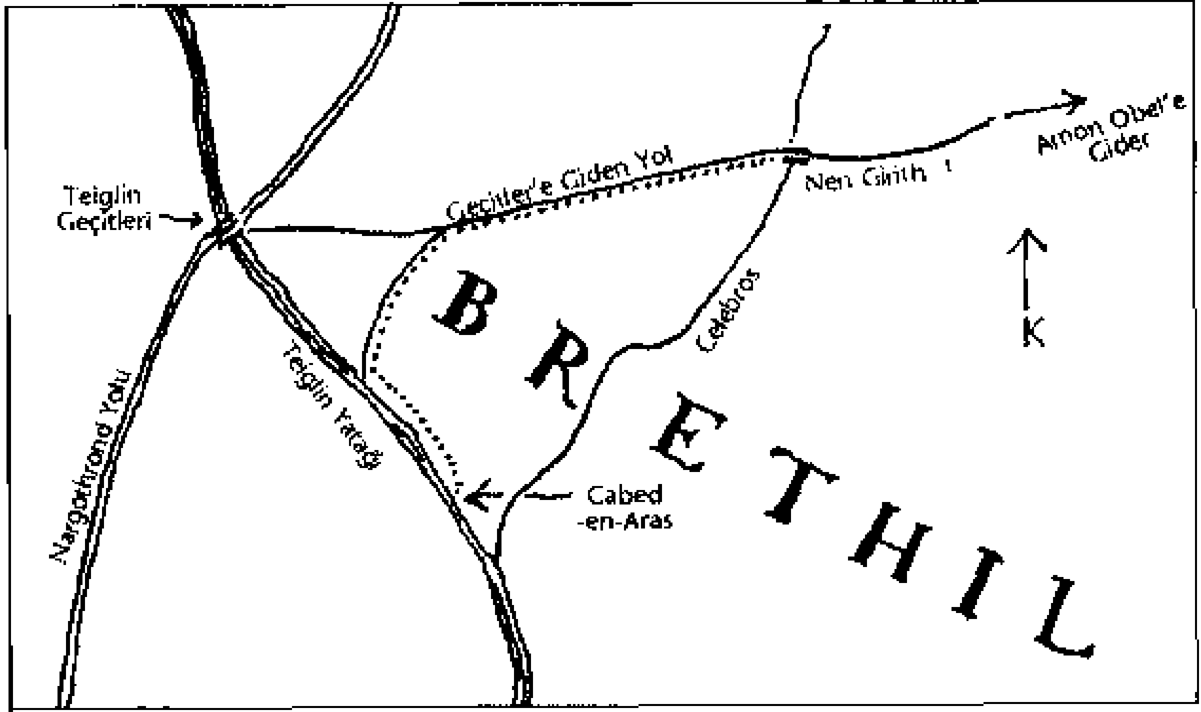
Hikayenin, babamın bitmiş halini verdiği, Túrin'in Dor-lómin'e dönüşünden sonraki kısmında, doğal olarak, *Bitmemiş Öyküler'*deki metinle aralarında pek az fark vardır. Ama Glaurung'un Cabed-en-Aras'taki saldırısının anlatımında, benim orijinal sözcükleri değiştirdiğim iki detay vardır ve bunlar açıklanmalıdır.

İlki coğrafyayla ilgilidir. O vahim akşam, Túrin ile yoldaşları Nen Girith'ten yola çıktıklarında (s. 265), doğrudan ırmak yatağının karşı tarafında yatan ejderhaya doğru gitmedikleri, ilk önce Teiglin Geçitlerine giden patikaya döndükleri söylenmektedir; "sonra, çok ilerlemeden, dar bir patikayla güneye döndüler" ve ırmağın üzerindeki ağaçların arasından Cabed-en-Aras'a doğru gittiler. Yaklaşırlarken, orijinal metindeki pasaja göre, "arkalarında, ilk yıldızlar doğuda ışıldıyordu."

*Bitmemiş Öyküler'*in metnini hazırladığımda, bunun doğru olamayacağını, çünkü kesinlikle batıya doğru değil, doğuya ya da güneydoğuya, geçitlerden uzağa doğru gittiklerini gözlemlemiştim ve doğudaki ilk yıldızlar arkalarında değil önlerinde olmalıydı. *Mücevherlerin Savaşı'*nda bunu tartışırken, güneye giden dar patikanın daha sonra batıya dönüp Teiglin'e vardığı fikrini kabul etmiştim. Ama şimdi bu bana imkansız geliyor, çünkü anlatım açısından amaçsız kalıyor ve yeni metinde yaptığım gibi, "arkalarında" sözcüğünü "önlerinde" olarak değiştirmek çok daha basit bir çözüm olurmuş gibi geliyor.

Arazinin durumunu göstermek amacıyla *Bitmemiş Öyküler'*de çizdiğim taslak harita, aslında yönleri doğru göstermiyor. Babamın, Beleriand haritasında görüldüğü ve *Silmarillion* için benim çizdiğim haritada tekrarlandığı gibi, Amon Obel Teiglin Geçitlerinin hemen hemen tam doğusunda ("Amon Obel'in arkasında ay yükseldi", s. 278) ve Teiglin yatağında güneydoğu ya da güney-güneydoğu yönünde akıyor. Taslak haritayı tekrar çizdim ve Cabed-en-Aras'ın yaklaşık yerini de ekledim (metinde, s. 259'te), "Ve orada, Glaurung'un yolunun hemen üzerinde,

Celebros adlı kolun hemen kuzeyinde, en dar olmasa da en derin boğazlardan biri duruyordu.”

İkinci mesele, Glaurung’un ırmak yatağındaki geçitte öldürülmesinin hikayesi ile ilgili. Bu konuda, bir müsvedde ve bir nihai versiyon var. Müsveddede, Túrin ve yoldaşları uçurumun diğer yamacına tırmanıp kenara geliyorlar; gece geçerken orada bekliyorlar ve Túrin “tüm iradesini tutunmaya adadığı, karanlık, korkunç düşlerle mücadele ediyor.” Gün doğduğunda, Glaurung Irmağı “pek çok adım kuzeyde”ki bir yerden geçmeye hazırlanıyor ve bu yüzden Túrin, ejderhanın karnının altına girmek için ırmak yatağına inmek ve sonra tekrar yamaca tırmanmak zorunda kalıyor.

Nihai versiyonda (s. 272) Túrin ile Hunthor yamacı yalnızca kısmen tırmanmışlarken Túrin, Glaurung’un nereden geçeceğini bilmeden tırmanarak güçlerini boşa harcadıklarını söylüyor; “bu yüzden durup bekliyorlar.” Tırmanmayı bıraktıklarında aşağı indikleri söylenmiyor ve taslak metindeki, Túrin’in “tüm iradesini tutunmaya adadığı” düşü ile ilgili pasaj yeniden ortaya çıkıyor. Ama gözden geçirilmiş hikayede, tutunmalarına gerek yok: pekala aşağıya inip orada bekleyebilirlerdi ve beklediler de. Aslında, yaptıkları da bu: nihai metinde *(Bitmemiş Öyküler)*, Glaurung’un geçeceği yolda durmadıkları ve Túrin’in “altına gelebilmek

için su kıyısı boyunca koşturduğu” söyleniyor. Bu durumda, nihai hikaye önceki taslaktan alınmış, önemsenmemiş bir unsur taşıyor gibi. Duruma tutarlılık kazandırmak için şu şekilde değiştirdim (s. 273): “tam Glaurung’un geçeceği yolda durmadıklarından” sözleri, “tam Glaurung’un yolunda olmadıklarından” oldu; “su kıyısı boyunca koşturdu” sözleri de, “yamaç boyunca koşturdu” oldu.

Bunlar, kendi içlerinde önemsiz meseleler, ama Kadim Günlere dair efsanelerdeki, belki de en keskin şekilde görselleştirilmiş sahneleri ve en büyük olaylardan birini açıklığa kavuşturuyorlar.

HÚRİN'İN ÇOCUKLARI

HİKAYESİNDEKİ İSİMLERİN LİSTESİ

Beleriand haritasında bulunan isimlerin sonuna birer yıldız konmuştur.

Adanedhel "Elf-adam", Nargothrond'da Túrin'e verilen isim.

Aerin Húrin'in Dor-lómin'deki akrabalarından biri, Doğulu Brodda karısı olarak aldı.

Agarwaen "Kanlekeli", Nargothrond'a geldiğinde Túrin'in kendine verdiği isim.

Ainur "Kutsal Varlıklar", Dünya'dan önce var olan Ilúvatar tarafından ilk yaratılan varlıklar: Valar ile Maiar ("Valar'la aynı türden, ama daha düşük varlıklar").

*Alacakaranlık Meres** Aros'un Sirion'a katıldığı, bataklıklar ve göletlerle kaplı bölge.

Algund Dor-lóminli insan, Túrin'in katıldığı haydut çetesinin üyesi.

*Amon Darthir** Dor-lómin'in güneyinde, Ered Wethrin sıradağlarında bir zirve.

Amon Ethir "Casustepesi", Finrod Felagund'un, Nargothrond'un bir fersah doğusunda yükselttiği büyük toprak set.

*Amon Obel** Brethil Ormanı'nın ortasında, üzerine Ephel Brandir'in inşa edilmiş olduğu tepe.

*Amon Rûdh** "Keltepe", Brethil'in güneyinde yalnız bir tepe, Mîm'in konutu.

*Anach** Ered Gorgoroth'un batı ucunda, Taur-nu-Fuin'den aşağı uzanan geçit.

Andróg Dor-lóminli bir insan, Túrin'in katıldığı haydut çetesinin önderi.

*Anfauglith** "Soluksuz Toz", Taur-nu-Fuin'in kuzeyindeki büyük ova, eskiden çimenlikmiş ve *Ard-galen* adını taşıyormuş, ama Ani Alev Savaşı'nda Morgoth tarafından çöle döndürülmüş.

Angband Morgoth'un Orta Dünya'nın kuzeybatısındaki büyük kalesi.

Anglachel Beleg'in kılıcı, Thingol'un armağanı; Túrin için yeniden dövülmesinden sonra *Gurthang* adını aldı.

Angrod Finarfin'in üçüncü oğlu, Dagor Bragollach'ta öldürüldü.

Anguirel Eöl'ün kılıcı.

Aranrúth "Kral'ın Öfkesi", Thingol'un kılıcı.

Arda Dünya.

Aredhel Turgon'un kız kardeşi, Eöl'ün karısı.

Arminas Gelmir'le birlikte, Orodreth'i içinde bulunduğu tehlike hakkında uyarmak için Nargothrond'a gelen Noldor Elfi.

Arroch Húrin'in atı.

*Arvernien** Beleriand'ın, Sirion'un ağızlarının batısına denk düşen kıyıları; Bilbo'nun Rivendell'deki şarkısında adı geçmektedir.

Asgon Brodda'nın öldürülmesinden sonra, Túrin'in kaçmasına yardım eden Dor-lóminli insan.

Azaghâl Belegost Cücelerinin Efendisi.

Barad Eithel "Pınar Kulesi", Noldor'un Eithel Sirion'daki kalesi.

Baragund Morwen'in babası; Beren'in kuzeni.

Barahir Beren'in babası; Bregolas'ın kardeşi.

Bar-en-Danwedh "Fidye Evi", Mîm'in evine verdiği isim.

Bar-en-Nibin-noeg Amon Rûdh'daki, "Bodur-cücelerin Evi"

Bar-Erib Dor-Cúarthol'un, Amon Rudh'daki kalelerinden biri.

Batının Efendileri *Valar.*

Bauglir "Mücbir", Morgoth'a verilen isim.

Beleg Doriath Elfi, büyük bir okçu; Túrin'in dostu ve yoldaşı. Lakabı *Cúthalion*, "Sağlamyay".

Belegost "Büyük Kale", cücelerin Mavi Dağlardaki iki şehrinden biri.

Belegund Rían'ın babası; Baragund'un kardeşi.

*Beleriand** Kadim Günlerde, Mavi Dağların batısındaki topraklar.

Belthronding Beleg'in yayı.

Beör Beleriand’a ilk gelen insanların önderi; üç Edain Evi’nden biri olan Beör Evi’nin atası.

Beren Beör Evi’nden bir insan, Luthien’in sevgilisi, Morgoth’un tacından bir Silmaril’i kesip alan kişi; lakabı “Tek-elli" ve *Camlost "*Boş-elli"dir.

Bodur-cüceler Orta Dünya’da, hayatta son kalan bireyleri Mîm ile iki oğlu olan bir cüce ırkı.

Bragollach Bkz. *Dagor Bragollach.*

Brandir Túrin geldiğinde, Haleth’in halkının hükümdarı olan kişi; Handir’in oğlu.

Bregolas Baragund’un babası; Morwen’in büyükbabası.

Bregor Barahir ile Bregolas’ın babaları.

*Brethil** Teiglin ve Sirion ırmakları arasındaki orman; *Brethil insanları,* Haleth’in halkı.

Brethilli Handir Haldir ile Glóredhel’in oğlu; Brandir’in babası.

*Brithiach** Brethil Ormanı’nın kuzeyinde, Sirion üzerindeki geçit.

Brodda Nirnaeth Arnoediad’dan sonra, Hithlum’da bir Doğulu.

Büyük Çocuklar Elfler. Bkz. *Ilúvatar’ın Çocukları.*

Büyük Şarkı Ainur’un, Dünya’yı başlatan müziği.

Büyük Tümsek Bkz. *Haudh-en-Nirnaeth.*

Cabed-en-Aras “Geyiğin Sıçradığı”, Teiglin Irmağı’nda, Túrin’in Glaurung’u öldürdüğü derin boğazın adı.

Cabed Naeramarth “Korkunç Kader Sıçrayışı", Niënor kenarındaki uçurumdan atladıktan sonra, Cabed-en- Aras’a verilen isim.

Casustepesi Bkz. *Amon Ethir.*

Celebros Brethil’de, geçitlerin yakınında Teiglin’e dökülen dere.

Círdan Lakabı “Gemici"; Falas Beyi; Nirnaeth Arnoediad’dan sonra, limanların harap edilmesinden sonra güneydeki Balar Adası’na kaçtı.

*Crissaegrim** Gondolin’in güneyindeki dağların, Thorondor’un kartal yuvalarının bulunduğu zirveleri.

Cúthalion “Sağlamyay", Beleg’in ismi.

Daeron Doriath’ın ozanı.

Dagor Bragollach (aynı zamanda, *Bragollach*) Morgoth’un Angband Kuşatması’na bir son verdiği, Ani Alev Savaşı.

*Dimbar** Sirion ile Mindeb ırmaklarının arasındaki topraklar.

Dimrost “Yağmurlu Merdiven”, Brethil Ormanı’nda Celebros çağlayanları, daha sonra *Nen Girith* adını aldı.

Dor-Cúarthol “Yay ve Miğfer Diyarı”, Túrin ile Beleg’in Amon Rûdh’daki konaklarından savundukları diyara verilen isim.

*Doriath** Thingol ile Melian’ın, Neldoreth ve Region ormanlarındaki krallıkları, Esgalduin Irmağı üzerindeki Menegroth’tan idare edilir.

Dorlas Brethil Ormanı’ndaki Haleth’in halkı arasında önemli biri.

*Dor-lómin** Kral Fingolfin'in yurtluk olarak Hador Evi'ne verdiği, Hithlum'un güneyinde bir bölge; Húrin ile Morwen'in yurdu.

Dor-lómin 'in Hanımı Morwen.

*Dorthonion** "Çam Diyarı", Beleriand'ın kuzey sınırlarındaki büyük, ormanlık yaylalar, daha sonra *Taur- nu-Fuin* adı verildi.

*Drengist** Ered Lómin'i, Yankılı Dağları yaran uzun deniz halici.

Doğulular Edain'in peşinden Beleriand'a gelen insan boyları.

Düşman Morgoth.

Echad i Sedryn (aynı zamanda, *Echad)* "Sadıkların Kampı", Mîm'in Amon Rûdh'daki evine verilen isim.

Ecthelion Gondolin'in Elf-beyi.

Edain (tekil hali *Adan)* Elf dostu Üç Ev'in insanları.

Edain'in Üç Evi Bëor, Haleth ve Hador Evleri.

*Eithel Ivrin** "Ivrin Pınarı", Narog Irmağı'nın, Ered Wethrin'in altındaki kaynağı.

*Eithel Sirion** "Sirion Pınarı", Ered Wethrin'in doğu yüzünde; oradaki Noldor Kalesi, *Barad Eithel* de denir.

Eldalië Elf halkı, *Eldar* ile aynı.

Eldar Doğu'dan çıkıp Büyük Yolculuk'la Beleriand'a gelen elfler.

Eledhwen Morwen'in ismi, "Elf-ışıltısı".

Eöl "Kara Elf" denir, Nan Elmoth'ta yaşamış büyük bir demirci; Anglachel'i döven kişi; Maeglin'in babası.

Ephel Brandir “Brandir’in Çiti”, Brethil insanlarının Amon Obel üzerindeki kapalı konutları; *Ephel* de denir.

*Ered Gorgoroth** “Dehşet Dağları”, Taur-nu-Fuin’in güneye döküldüğü engin, sarp kayalıklar; *Gorgoroth* da denir.

Ered Wethrin “Gölgeli Dağlar”, “Gölge Dağları”, doğuda ve güneyde Hithlum’un sınırlarını oluşturan büyük sıradağlar.

*Esgalduin** Neldoreth ve Region Ormanlarını ayıran, Sirion’a katılan Doriath Irmağı.

Faelivrin Gwindor’un Finduilas’a verdiği isim.

*Falas** Beleriand’ın batısındaki kıyı toprakları.

Fëanor Finwë’nin en büyük oğlu, Noldor’un ilk önderi; Fingolfin’in yarım kan kardeşi; Silmarilleri yapan kişi; Valar’a karşı isyanlarında elflerin önderi, Orta Dünya’ya dönüşünden kısa süre sonra savaşta öldürüldü. Bkz. *Fëanor’un Oğulları.*

Fëanor’un Oğulları Bkz. *Fëanor.* Doğu Beleriand’da yedi oğlun toprakları vardı.

Felagund “Mağara Oyan”, Nargothrond’un kurulmasından sonra Kral Finrod’a verilen isim, genellikle tek başına kullanılır.

Finarfin *Finwë*’nin üçüncü oğlu, Fingolfin’in kardeşi, Fëanor’un yarım kan kardeşi; Finrod Felagund ile Galadriel’in babaları. Finarfin Orta Dünya’ya dönmedi.

Finduilas Nargothrond’un ikinci kralı Orodreth’in kızı.

Fingolfin *Finwë*’nin ikinci oğlu, Noldor’un ilk önderi; Noldor’un Âli Kralı, Hithlum’da yaşar; Fingon ile Turgon’un babaları.

Fingon Kral Fingolfin'in büyük oğlu ve onun ölümünden sonra Noldor'un Âli Kralı.

Finrod Finarfin'in oğlu; Nargothrond'un kurucusu ve kralı, Orodreth ile Galadriel'in kardeşi; sık sık *Felagund* olarak adlandırılır.

Forweg Dor-lóminli insan, Túrin'in katıldığı haydut çetesinin reisi.

Gamil Zirak Cüce demirci, Nogrodlu Telchar'ın öğretmeni.

Gaurwaith "Kurt-adamlar", Doriath'ın batı sınırlarının ötesindeki ormanlarda, Túrin'in katıldığı haydut çetesi.

Gelmir (1) Nargothrondlu elf, Gwindor'un erkek kardeşi.

Gelmir (2) Arminas'la birlikte, Orodreth'i içinde bulunduğu tehlikeye dair uyarmak için Nargothrond'a gelen, Noldorlu elf.

Gethron Doriath yolculuğunda Túrin'in yoldaşlarından biri.

Geyiğin Sıçradığı Yer Bkz. Cabed-en-Aras.

*Ginglith** Nargothrond'un üzerinde Narog'a katılan ırmak.

Glaurung "Ejderhaların Babası", Morgoth'un ejderhalarının ilki.

*Glithui** Ered Wethrin'den aşağı akan ve Malduin kolunun kuzeyinde Teiglin'e katılan ırmak.

Glóredhel Hador'un kızı, Húrin'in babası Galdor'un kız kardeşi; Brethilli Haldir'in karısı.

Glorfindel Gondolin'in elf beyi.

*Gondolin** Kral Turgon'un gizli şehri.

Gorgoroth Bkz. *Ered Gorgoroth.*

Gorthol "Dehşet Miğfer", Túrin'in Dor-Cúarthol diyarında aldığı isim.

Gothmog Balrogların Efendisi; Kral Fingon'u öldüren.

*Gölge Dağları** Bkz. *Ered Wethrin.*

Gölgeli Dağlar Bkz. *Ered Wethrin.*

Gri-Elfler Sindar, Beleriand'da kalan ve Büyük Deniz'i geçip Batı'ya gitmeyen elflere verilen isim.

Grithnir Doriath yolculuğunda Túrin'in yoldaşlarından biri, orada öldü.

Guilin Nargothrondlu elf, Gwindor ile Gelmir'in babaları.

*Gurthang** "Ölüm Demiri", Anglachel yüzünden, Nargothrond'da yeniden dövüldükten sonra, Túrin'in ismi.

Güçler Valar.

*Güney Yolu** Teiglin Geçitlerinden geçerek Tol Sirion'dan Nargothıond'a giden eski yol.

Gwaeron "Rüzgarlı ay", Mart.

Gwindor Nargothrondlu elf, Finduilas'ın sevgilisi, Túrin'in yoldaşı.

Hador Altınbaş Elf dostu, Dor-lómin Beyi, Kral Fingolfin'in tebaası; Húrin ile Huor'un babaları Galdor'un babası; Dagor

Bragollach’ta, Eithel Sirion’da öldürüldü. *Hador Evi,* Edain Evlerinden biri.

Haldir Brethilli Halmir’in oğlu; Dor-lóminli Hador’un kızı Glóredhel ile evlendi.

Haleth Haleth Hanım, ilk zamanlardan itibaren, Brethil Ormanı’nda yaşayan, *Halethrim*'in ya da *Haleth'in halk*ının, Edain’in İkinci Evi’nin önderi oldu.

Halmir Brethilli insanların beyi.

Hareth Brethilli Halmir’in kızı, Dor-lóminli Galdor’un karısı; Húrin’in annesi.

Haudh-en-Elleth Teiglin Geçitlerinin yakınındaki, “Elf-kızı’nın Tümseği”, Finduilas’ın gömüldüğü yer.

Haudh-en-Nirnaeth Anfauglith çölündeki “Gözyaşı Tümseği”.

Hirilorn Neldoreth Ormanı’nda, üç gövdesi olan büyük bir kayın ağacı.

*Hithlum** “Pus Diyarı”, Gölge Dağlarının sınırladığı kuzey bölgesi.

Hunthor Dor-lóminli insan, Glaurung’a saldırırken Túrin’in yoldaşı.

Huor Húrin’in erkek kardeşi; *Eärendil*’in babası Tuor’un babası; Sayısız Gözyaşı Savaşı’nda öldürüldü.

Húrin Dor-lómin Beyi, Morwen’in kocası, Túrin ile Niënor’un babaları; lakabı *Thalion*, yani Sadık.

Ibun Bodur-cüce Mîm’in oğullarından biri.

Ilúvatar “Her Şeyin Babası”.

Ilúvatar’ın Çocukları Elfler ve insanlar

Indor Dor-lóminli İnsan, Aerin’in babası.

*Ivrin** Ered Wethrin’in altında, Narog Irmağı’nın doğduğu göller ve çağlayanlar.

Kara Kılıç Túrin’in Nargothrond’daki ismi; aynı zamanda, kılıcın kendisi. Bkz. *Mormegil.*

Kara Kral Morgoth.

Karanlık Efendi Morgoth.

Khîm Bodur-cüce Mîm’in oğullarından biri, Andróg’un okuyla öldü.

Korunaklı Diyar Doriath

*Korunaklı Ova** Bkz. *Talath Dimen.*

Kurt-adamlar Bkz. *Gaurwaith.*

Küçük Çocuklar İnsanlar. Bkz. *Ilúvatar’m Çocukları.*

Labadal Túrin’in Sador’a verdiği lakap.

*Ladros** Noldor krallarının Bëor Evi’nden insanlara bahşettiği, Dorthonion’un kuzeydoğusundaki topraklar.

Lalaith “Kahkaha”, Urwen’e verilen isim.

Lanetli Uldor Doğuluların önderlerinden biri, Sayısız Gözyaşı Savaşı'nda öldürüldü.

Larnach Teiglin'in güneyindeki ormancılardan biri.

Latif Halk Eldar.

Lothlann Dorthonion'un doğusunda büyük bir ova *(Taur-nu-Fuin).*

Lothron Beşinci ay.

Lúthien Thingol ile Melian'ın kızları, Beren'in ölümünden sonra ölümlü olmayı seçti ve onun kaderini paylaştı. Lakabı *Tinúviel* (alacakaranlığın kızı), bülbül.

Mablung Doriathlı elf, Thingol'un başkumandanı, Túrin'in dostu; lakabı "Avcı".

Maedhros Toprakları doğuda, Dorthonion'un ötesinde olan, Fëanor'un en büyük oğlu.

Maeglin "Kara Elf" Eöl ile Turgon'un kız kardeşi Aredhel'in oğulları; Gondolin'e ihanet etti.

*Malduin** Teiglin'in dallarından biri.

Mandos Bir Vala: Yargıç, Valinor'daki, Ölüler Evlerinin Koruyucusu.

Manwë Valar'ın başı; *İlk Kral* da denir.

Mavi Dağlar Kadim Günlerde, Beleriand ile Eriador arasındaki büyük sıradağlar (*Ered Luin* ve *Ered Lindon* isimleri verilmişti).

Melian Bir Maia (bkz. *Ainur* maddesi); Doriath'ta yaşayan Kral Thingol'un kraliçesi, Doriath'ın çevresine, Melian Kuşağı adı verilen, görünmez, koruyucu bir engel dikti; Luthien'in annesi.

Melian Kuşağı Bkz. *Melian.*

Melkor Morgoth'un Quenya ismi.

*Menegroth** "Bin Mağara", Thingol ile Melian'ın, Doriath'ta, Esgalduin üzerindeki meskeni.

MeneI Sema, yıldızların bölgesi.

Methed-en-glad "Ormanın sonu", Dor-Cúarthol'da, Teiglin'in güneyinde, ormanın kıyısında bir kale.

Mîm Amon Rûdh'da yaşayan Bodur-cüce.

Minas Tirith Finrod Felagund tarafından Tol Sirion'da inşa edilmiş "Gözlem Kulesi".

*Mindeb** Sirion'un, Dimbar ile Neldoreth Ormanı arasındaki bir dalı.

*Mithrim** Hithlum'un güneydoğu bölgesi, Dor-lómin'den Mithrim Dağları ile ayrılıyor.

Morgoth Başta, Güçler'in en büyüğü, büyük asi Vala; lakapları *Düşman, Karanlık Efendi, Kara Kral, Bauglir.*

Mormegil "Kara Kılıç", Túrin'e Nargothrond'da verilen isim.

Morwen Bëor Evi'nden Baragund'un kızı; Húrin'in karısı, Túrin ile Niënor'un anneleri; lakapları *Eledhwen "Elf-ışıltısı"* ve *Dor-lómin'in Hanımı.*

*Nan Elmoth** Doğu Beleriand'da bir orman; Eöl'ün yaşadığı yer.

*Nargothrond** "Narog Irmağı'nın üzerindeki büyük yeraltı mağarası", Finrod Felagund tarafından kuruldu, Glaurung tarafından yıkıldı; aynı zamanda, ırmağın doğusuna ve batısına uzanan, Nargothrond diyarı.

*Narog** Batı Beleriand'ın en önemli ırmağı, Ivrin'de doğar, ağızlarının yakınında Sirion'a akar. *Narog halkı,* Nargothrond Elfleri.

Neithan "Haksızlık Edilmiş", Túrin'in haydutların arasındayken kendine verdiği isim.

Nellas Doriath elfi, çocukluğunda Túrin'in arkadaşı.

Nen Girith "Ürperten Su", Dimrost'a, Brethil'deki Celebrost çağlayanlarına verilen isim.

Nen Lalaith Ered Wethrin'de bir zirve olan Amon Darthir'in altında doğan bir dere, Dor-lómin'de Húrin'in evinin yanından geçer.

*Nenning** Beleriand'ın batısında, Deniz'e Eglarest Limanı'nda dökülen ırmak.

*Nevrast** Dor-lómin'in batısında, Yankılı Dağların* *(Ered Lómin)* ötesinde bir bölge.

Nibin-noeg, Nibin-nogrim Bodur-cüceler.

Niënor "Yas", Húrin ile Morwen'in kızları, Túrin'in kardeşi; bkz. *Níniel.*

*Nimbrethil** Arvenien'de huş korulukları; Bilbo'nun Rivendell'deki şarkısında ismi geçiyor.

Níniel “Gözyaşlarının Kızı”, Brethil’de Túrin’in Niënor’a verdiği isim.

Nirnaeth Arnoediad “Sayısız Gözyaşı” Savaşı, *Nirnaeth* de denir.

Nogrod Cücelerin Mavi Dağlardaki iki şehrinden biri.

Noldor Beleriand’dan çıkıp Büyük Yolculuk’la doğuya giden ikinci Eldar grubu; “Derin Elfler”, “İrfanustaları".

*Núath Korulukları** Narog’un yukarıdaki sularından batıya doğru uzanan ormanlar.

Orleg Túrin’in haydut çetesinden bir insan.

Ormancılar Teiglin’in güneyindeki, Gaurwaith tarafından yağmalanan ormanda yaşayanlar.

Ormanın Vahşi Adamı Brethil insanlarının arasına ilk katıldığında Túrin’in aldığı isim.

Orodreth Ağabeyi Finrod Felagund’un ölümünden sonra Nargothrond Kralı; Finduilas’ın babası.

Ossë Bir Maia (bkz. *Ainur* maddesi); Suların Efendisi Ulmo’nun tebaası.

Ragnir Húrin’in Dor-lómin’deki evinde yaşayan kör bir hizmetkar.

*Region** Doriath’ın güneyindeki orman.

Rían Morwen’in kuzeni; Húrin’in erkek kardeşi Huor’un karısı; Tuor'un annesi.

*Rivil** Dorthonion'dan dökülerek Serech Bataklığında Sirion'a katılan bir dere.

Sador Marangoz, Húrin'in Dor-lómin'deki uşağı ve çocukluğunda Túrin'in dostu, Túrin ona *Labadal* diye hitap ediyor.

Saeros Doriathlı elf, Thingol'un danışmanlarından biri, Túrin'e karşı düşmanca bir tavrı var.

Sağlamyay Beleg'in lakabı; bkz. *Cúthalion.*

Saklı Diyar *Gondolin.*

Saklı Krallık *Doriath.*

Samankafalar Hithlum'daki Doğuluların Hador'un halkına verdiği isim.

Sauron'un Adası Tol Sirion.

Sayısız Gözyaşı *Nirnaeth Arnoediad savaşı.*

Sayısız Gözyaşı Savaşı Bkz. *Nirnaeth Arnoediad*

*Serech** Sirion Geçidi'nin kuzeyinde, Rivil Irmağı'nın Dorthonion'a katıldığı yerdeki büyük bataklık.

Sharbhund Amon Rûdh'un cüce dilindeki ismi.

Sindarin Gri Elfçe, Beleriand'ın elf dili. Bkz. *Gri Elfler.*

*Sirion** Beleriand'daki, Eithel Sirion'da doğan büyük ırmak.

Suların Efendisi Vala Ulmo.

Sürgünler Valar’a isyan eden ve Orta Dünya’ya dönen Noldor.

*Talath Dirnen** Nargothrond’un kuzeyindeki, “Korunaklı Ova”.

*Taur-nu-Fuin** “Gecenin Altındaki Orman”, Dorthonion’un daha sonraki ismi.

*Teiglin** Sirion’un, Gölgeli Dağlardan doğan ve Brethil Ormanı’ndan geçen bir dalı. Bkz. *Teiglin Geçitleri.*

*Teiglin Geçitleri** Nargothrond’a giden eski Güney Yolu’nun Teiglin’i aştığı sığlıklar.

Telchar Nogrod’un ünlü demircisi.

Telperion Beyaz Ağaç, Valinor’a ışık veren İki Ağaç’ın ilki.

Thangorodrim “Zulüm Dağlan”, Morgoth tarafından Angband’a dikildi.

Thingol “Gripelerin”, Doriath Kralı, Gri Elflerin (Sindar’ın) beylerbeyi; Maia Melian ile evlendi; Luthien’in babası.

Thorondor “Kartalların Kralı” (*Kral'ın Dönüşünde,* IV. 4, şöyle denir: ‘Orta Dünya gençken, yuvalarını Kuşatan Dağların ulaşılmaz zirvelerine kurmuş olan ihtiyar Thorondor”).

Thurin “Sır”, Finduilas’ın Túrin’e verdiği isim.

*Tol Sirion** Sirion Geçidi’nde, Finrod’un üzerine Minas Tirith’i kurduğu ada; daha sonra Sauron tarafından ele geçirildi.

*Tumhalad** Batı Beleriand’da, Ginglith ile Narog arasındaki vadi, Nargothrond ordusu orada yenildi.

Tumladen Kuşatan Dağlardaki, Gondolin şehrinin bulunduğu gizli vadi.

Tuor Huor ile Rían'ın oğulları; Túrin'in kuzeni, Eärendil'in babası.

Turambar "Kaderin Efendisi", Túrin'in Brethil insanları arasında yaşarken aldığı isim.

Turgon Kral Fingolfin'in ikinci oğlu ve Fingon'un kardeşi; Gondolin'in kurucusu ve kralı.

Túrin Húrin ile Morwen'in oğulları, *Narn i Chîn Húrin* türküsünün baş kahramanı. Başka isimleri için bkz. *Neithan, Gorthol, Agarwaen, Thurin, Adanedhel, Mormegil (Kara Kılıç), Ormanın Vahşi Adamı, Turambar.*

Ulmo Büyük Valar'dan biri, "Suların Efendisi".

Ulrad Túrin'in katıldığı haydut çetesinin bir üyesi.

Úmarth "Kötü kader", Túrin'in Nargothrond'da babasına verdiği hayali isim.

Urwen Húrin ile Morwen'in çocukken ölen kızları; lakabı *Lalaith,* Kahkaha idi.

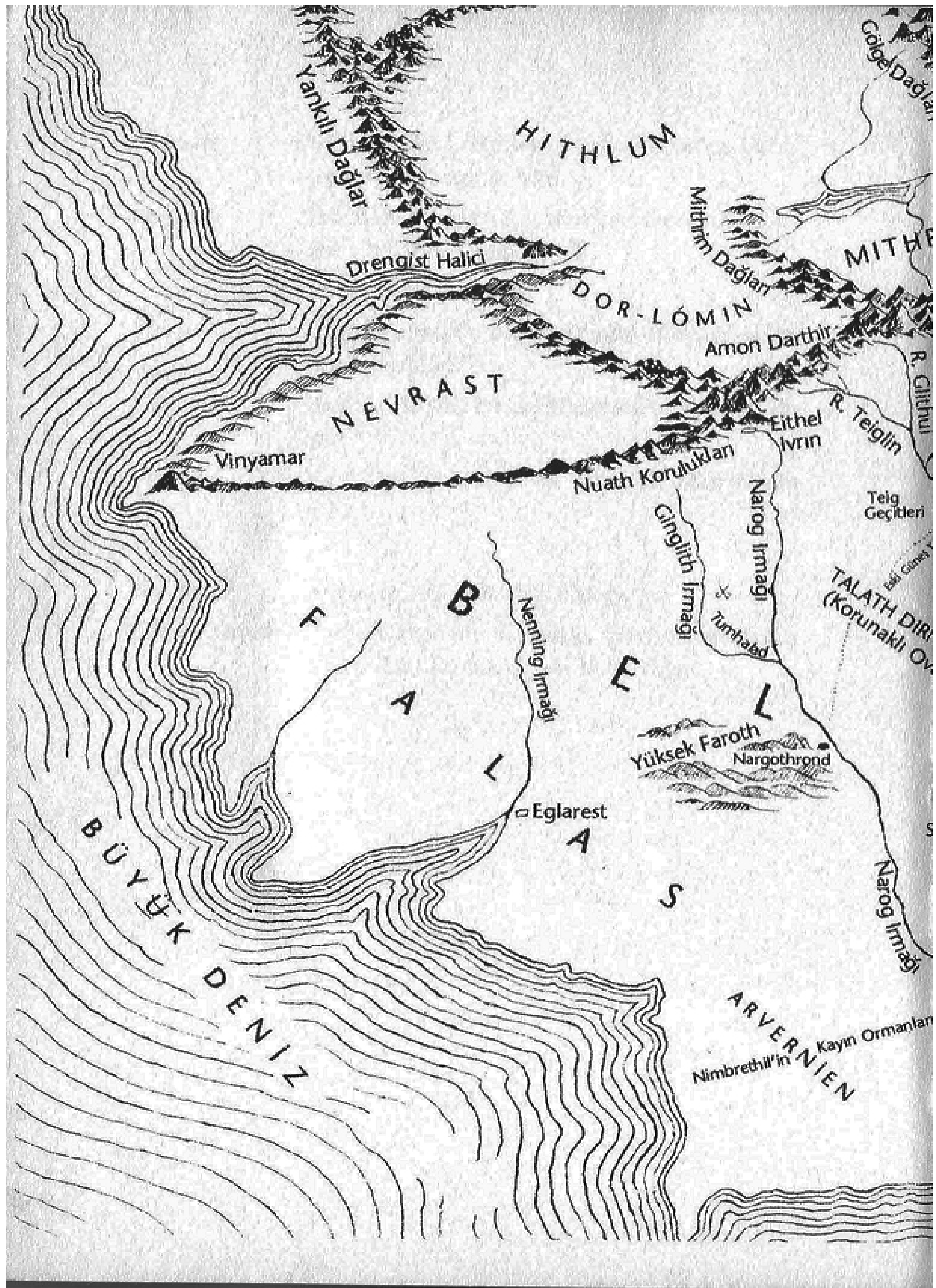
Valar Güçler, zamanın başlangıcında dünyaya gelen büyük ruhlar.

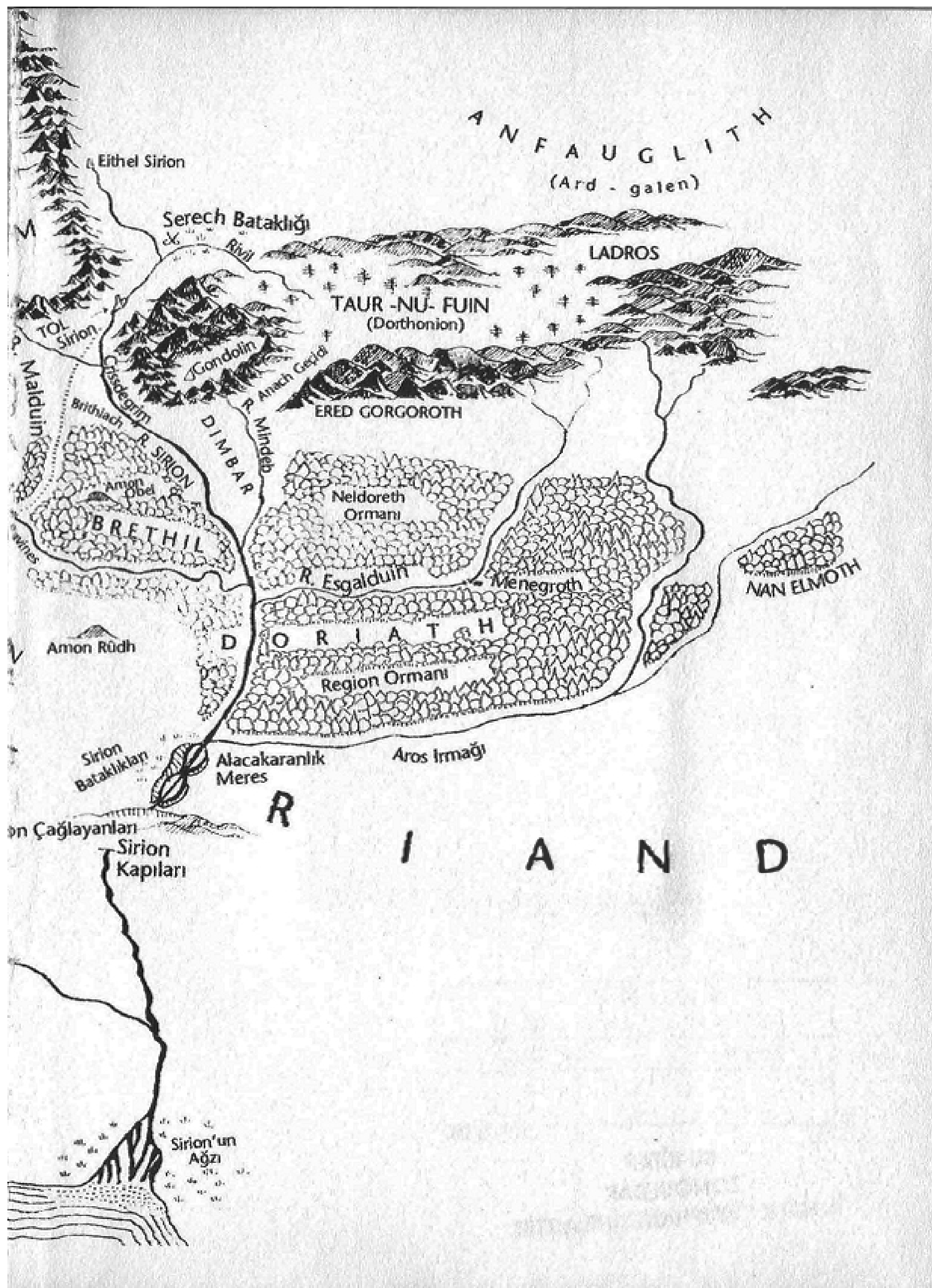
Valinor Batı'da, Büyük Deniz'in ötesinde, Valar'ın diyarı.

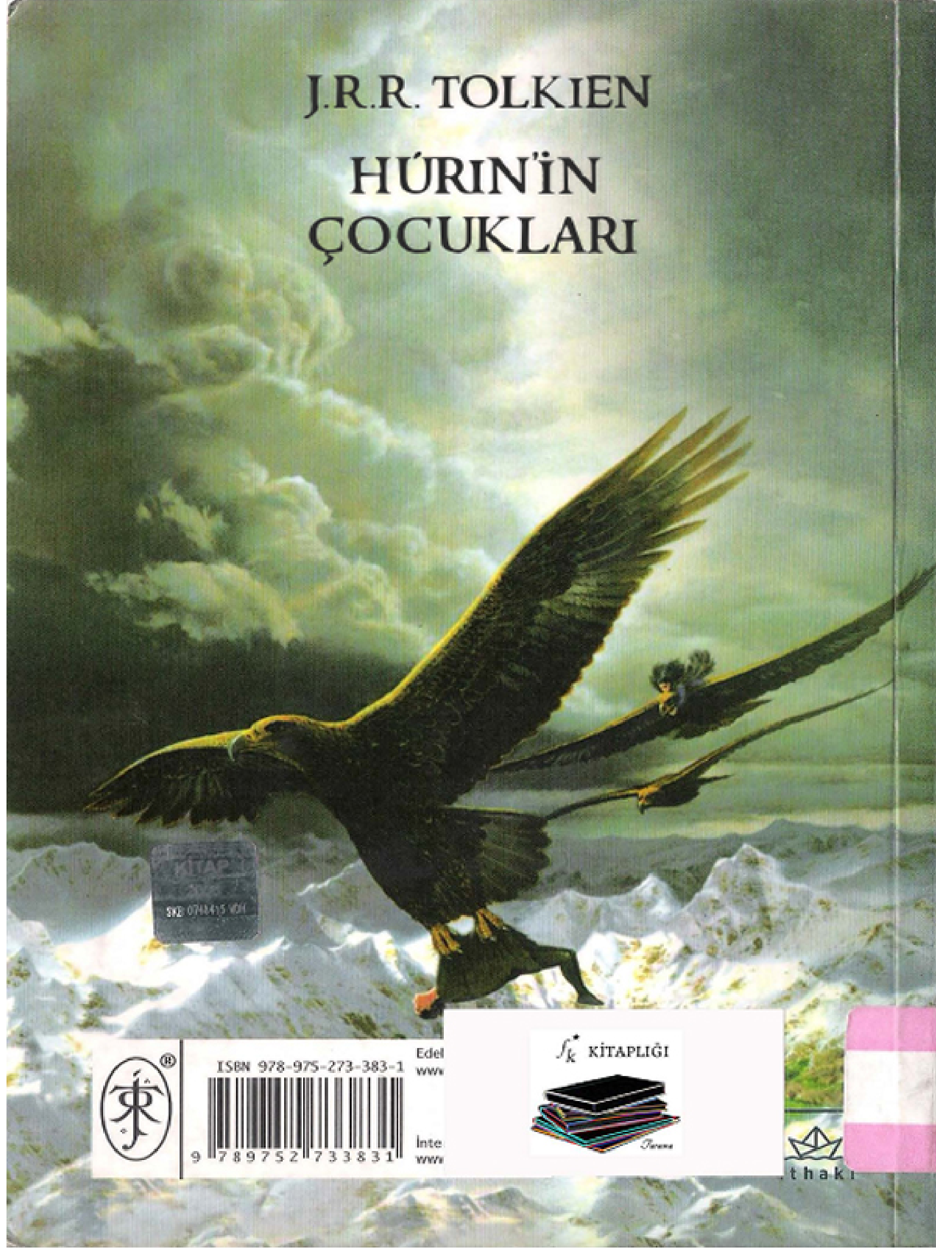
Varda Valar kraliçelerinin en büyüğü, Manwë'nin eşi.

Yas Yılı *Nirnaeth Arnoediad*’ın olduğu yıl.

*Yüksek Faroth** Nargothrond’un üzerinde, Narog Irmağı’nın batısındaki yaylalar; *Faroth* da denir.

Yankılı Dağlar
HITHLUM
Mithrim Dağları
Drengist Halici
DOR-LÓMIN
Amon Darthir
NEVRAST
Vinyamar
Nuath Korulukları
Eithel Ivrın
R. Teiglin
Teig Geçitleri
Ginglith Irmağı
Narog Irmağı
Tumhalad
Nenning Irmağı
B E L F A L A S
Yüksek Faroth
Nargothrond
Eglarest
BÜYÜK DENİZ
ARVERNİEN
Nimbrethil'in
Narog Irmağı

ANFAUGLITH
(Ard - galen)
Eithel Sirion
Serech Bataklığı
Rivil
LADROS
TAUR -NU- FUIN
(Dorthonion)
TOL Sirion
Gondolin
Anach Geçidi
ERED GORGOROTH
Maldui
Brithiach
Crissaegrim
R. SIRION
DIMBAR
R. Mindeb
Amon Obel
BRETHIL
Neldoreth Ormanı
R. Esgalduin
Menegroth
NAN ELMOTH
Amon Rûdh
DORIATH
Region Ormanı
Sirion Bataklıkları
Alacakaranlık Meres
Aros Irmağı
on Çağlayanları
Sirion Kapıları
BELERIAND
Sirion'un Ağzı

ISBN 978-975-273-383-1

